

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA CELJE

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

MARIJA REKA

2024 – 2033

Štev.: 09–32/24

OSNUTEK

VSEBINA

1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	3
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	3
1.1.1	Lega	3
1.1.2	Relief.....	3
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	3
1.1.4	Hidrološke razmere.....	4
1.1.5	Matična podlaga	4
1.1.6	Tla	4
1.1.7	Krajinski tipi, gozdnatost.....	5
1.1.8	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	6
1.1.9	Živalski svet	10
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	13
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	15
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE.....	16
1.5	GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM.....	17
1.5.1	Lovstvo	17
1.5.2	Kmetijstvo	19
1.5.3	Poselitev	19
1.5.4	Infrastruktura.....	19
1.5.5	Druge aktivnosti v prostoru	19
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	19
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	20
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE.....	22
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	23
2.1	SPLOŠNI OPIS FUNKCIJ V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI.....	23
2.2	FUNKCIJE GOZDOV.....	24
2.2.1	Ekološke funkcije gozda	24
2.2.2	Socialne funkcije.....	27
2.2.3	Proizvodne funkcije gozda.....	33
3	OPIS STANJA GOZDOV	34
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	34
3.2	LESNA ZALOGA	35
3.2.1	Način ugotavljanja tarif	37
3.3	PRIRASTEK.....	37
3.3.1	Način ugotavljanja prirastka	37
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	38
3.5	TIPSI SESTOJEV	40

3.6	OHRANJENOST GOZDOV	40
3.7	KAKOVOST DREVJA	41
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	41
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	42
3.10	ODMRLO DREVJE	42
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	44
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	44
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	45
4.2.1	Posek	45
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	52
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	54
4.2.4	Opravljenjena dela za krepitev funkcij gozdov	55
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014 – 2023	56
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014 - 2023	56
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	58
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDov	58
5.1.1	Lesna zaloga, prirastek, možni posek	58
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	61
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev	61
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	62
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	63
6.1	SPLOŠNI CILJI	63
6.2	USMERITVE	64
6.2.1	Splošne usmeritve	64
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	65
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali	73
6.2.4	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	73
6.2.5	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	74
6.2.6	Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic	74
6.2.7	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	81
6.2.8	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	84
6.3	UKREPI	84
6.3.1	Možni posek	84
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	86
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	87
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	88
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	88
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	89

8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	90
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	94
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	94
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	96
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi	96
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	105
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 04 Kislopljubni bukovi gozdovi	114
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah	123
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred 06 Toplopljubna bukovja	132
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred 32061 Gozdovi plemenitih listavcev	141
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi	148
10	LITERATURA	154
11	NAČRT SO IZDELALI	158
11.1	SODELAVCI PRI IZDELAVI NAČRTA	158
12	PRILOGE	160
12.1	PRILOGE V NAČRTU	160
12.1.1	Seznam tarif po odsekih	160
12.1.2	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	166
12.1.3	Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov	170
12.1.4	Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)	171
12.1.5	Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot	172
12.1.6	Konkretno varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot	175
12.1.7	Pričakovane naravne vrednote	178
12.1.8	Konkretno varstvene usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij	179
12.1.9	Pregled območij Natura 2000 vrst in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov	181
12.1.10	Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka	182
12.1.11	Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka	183
12.1.12	Konkretno in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami	185
12.1.13	Konkretno usmeritve za varstvo kulturne dediščine	187
12.1.14	Pregled gozdnih cest	198
12.1.15	Ostale priloge	200
12.2	LOČENE PRILOGE	201
12.2.1	Tabelarni del	201
12.2.2	Opisi odsekov	201
12.2.3	Kartni del	201
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA	202

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih</i>	<i>3</i>
<i>Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin</i>	<i>6</i>
<i>Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE</i>	<i>7</i>
<i>Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali</i>	<i>13</i>
<i>Preglednica 5: Spremembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih</i>	<i>13</i>
<i>Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah</i>	<i>14</i>
<i>Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE</i>	<i>14</i>
<i>Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov leta 2023</i>	<i>14</i>
<i>Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave</i>	<i>14</i>
<i>Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami</i>	<i>15</i>
<i>Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)</i>	<i>16</i>
<i>Preglednica 12: Število prebivalcev po letih v GGE Marija Reka</i>	<i>17</i>
<i>Preglednica 13: Pregled lovišč v GGE Marija Reka</i>	<i>18</i>
<i>Preglednica 14: Prikaz razmejitev novih odsekov</i>	<i>21</i>
<i>Preglednica 15/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami</i>	<i>24</i>
<i>Preglednica 16: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Marija Reka</i>	<i>25</i>
<i>Preglednica 17: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka</i>	<i>26</i>
<i>Preglednica 18: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka</i>	<i>26</i>
<i>Preglednica 19: Objekti kulturne dediščine v GGE Marije Reka</i>	<i>30</i>
<i>Preglednica 20/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)</i>	<i>34</i>
<i>Preglednica 21/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih</i>	<i>34</i>
<i>Preglednica 22/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih</i>	<i>35</i>
<i>Preglednica 23/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah</i>	<i>36</i>
<i>Preglednica 24: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge</i>	<i>36</i>
<i>Preglednica 25/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge</i>	<i>37</i>
<i>Preglednica 26/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih</i>	<i>37</i>
<i>Preglednica 27/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah</i>	<i>38</i>
<i>Preglednica 28/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev</i>	<i>39</i>
<i>Preglednica 29/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah</i>	<i>39</i>
<i>Preglednica 30/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev</i>	<i>39</i>
<i>Preglednica 31/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov</i>	<i>40</i>
<i>Preglednica 32/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah</i>	<i>40</i>
<i>Preglednica 33/K: Kakovost drevja</i>	<i>41</i>

Preglednica 34/PŠD: Poškodovanost drevja	41
Preglednica 35: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2020 v PE Zasavje.....	42
Preglednica 36/OD: Odmrlo drevje v GGE	42
Preglednica 37/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom.....	46
Preglednica 38 P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	47
Preglednica 39/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2004 do 2023	47
Preglednica 40/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Marija Reka	47
Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (tekoča evidenca poseka)	48
Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove (tekoča evidenca poseka)	48
Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)	48
Preglednica 44/VP: Posek po vrstah poseka za vse gozdove skupaj (tekoča evidenca poseka) ...	49
Preglednica 45/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst.....	50
Preglednica 46/ PDR: Posek po debelinskih razredih	50
Preglednica 47/ VPD: Posek po letih in vrstah donosov (v m ³)	51
Preglednica 48: Letni evidentirani posek	51
Preglednica 49/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Marija Reka	52
Preglednica 50/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Marija Reka.....	53
Preglednica 51/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2014 – 2023 po namenu	56
Preglednica 52: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1984 – 2024	58
Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024 za zasebne gozdove .	58
Preglednica 54/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024 za državne gozdove..	58
Preglednica 55/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024 za vse gozdove	59
Preglednica 56/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1994 – 2024.....	59
Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi.....	59
Preglednica 58/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi.....	60
Preglednica 59/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE	60
Preglednica 60/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge	60
Preglednica 61/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem.....	61
Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³) – zasebni gozdovi.....	84
Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m ³) - državni gozdovi.....	85
Preglednica 64: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka	86
Preglednica 65/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	86
Preglednica 66/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti ...	88

<i>Preglednica 67/EP1: Bruto/neto možni posek.....</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 68/EP1: Prikaz prihodkov od lesa</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 69/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Marija Reka.....</i>	<i>91</i>
<i>Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Marija Reka za zasebne gozdove</i>	<i>92</i>
<i>Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Marija Reka za državne gozdove</i>	<i>93</i>
<i>Preglednica 72/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov.....</i>	<i>94</i>
<i>Preglednica 73/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 77/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>98</i>
<i>Preglednica 78/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>98</i>
<i>Preglednica 79/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>99</i>
<i>Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>99</i>
<i>Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 – 2024 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>99</i>
<i>Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>100</i>
<i>Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>100</i>
<i>Preglednica 84: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>105</i>
<i>Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>106</i>
<i>Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>106</i>
<i>Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>106</i>
<i>Preglednica 92/K: Kakovost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>107</i>
<i>Preglednica 93/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>107</i>

<i>Preglednica 94/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>108</i>
<i>Preglednica 95/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>108</i>
<i>Preglednica 96/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 - 2024 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>108</i>
<i>Preglednica 97/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 – 2024 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 98/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 99: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja.....</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 100/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 101/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 102/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja</i>	<i>113</i>
<i>Preglednica 103/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi.....</i>	<i>114</i>
<i>Preglednica 104/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>115</i>
<i>Preglednica 105/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi.....</i>	<i>115</i>
<i>Preglednica 106/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>115</i>
<i>Preglednica 107/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>116</i>
<i>Preglednica 108/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>116</i>
<i>Preglednica 109/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>117</i>
<i>Preglednica 110OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>117</i>
<i>Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 - 2024 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 112/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 113/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 114: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>121</i>
<i>Preglednica 115/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 116/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdov</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 117/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>122</i>
<i>Preglednica 118/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah.....</i>	<i>123</i>
<i>Preglednica 119/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah.....</i>	<i>124</i>

<i>Preglednica 120/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>124</i>
<i>Preglednica 121/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>124</i>
<i>Preglednica 122/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>125</i>
<i>Preglednica 123/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>125</i>
<i>Preglednica 124/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 125/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 126/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 127/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 128: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 129/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>130</i>
<i>Preglednica 130/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 131/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 132/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR</i>	<i>132</i>
<i>Preglednica 133/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>132</i>
<i>Preglednica 134/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>133</i>
<i>Preglednica 135/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>133</i>
<i>Preglednica 136/K: Kakovost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 137/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 138/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 139/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja...</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 140/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 - 2024 v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 141/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 142/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>136</i>
<i>Preglednica 143: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 144/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 145/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>140</i>
<i>Preglednica 146/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja ..</i>	<i>140</i>

<i>Preglednica 147/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>141</i>
<i>Preglednica 148/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 149/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 150/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 151/K: Kakovost drevja v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>143</i>
<i>Preglednica 152/GFR1: Razvoj gozdnih fondov - 2024 v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev</i>	<i>143</i>
<i>Preglednica 153/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju - 2024 v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 154/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 155: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>146</i>
<i>Preglednica 156/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 157/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 158/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev.....</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 159/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 160/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 161/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>149</i>
<i>Preglednica 162/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>149</i>
<i>Preglednica 163/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>150</i>
<i>Preglednica 164/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>150</i>
<i>Preglednica 165/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 – 2024 v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>150</i>
<i>Preglednica 166/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>150</i>
<i>Preglednica 167/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>151</i>
<i>Preglednica 168: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 169/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 170/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi.....</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 171/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>153</i>

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

GRAFIKONI

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih 17

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja 51

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev 61

Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi 101

Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja 109

Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi 119

Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah 127

Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 06 Toploljubna bukovja 136

Grafikon 9: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev 144

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote 4

Karta 2: Krajinski tipi v GGE Marija Reka 5

Karta 3: Pregled lovišč v GGE Marija Reka 18

Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov v GGE Marija Reka 20

Karta 5: Pregled revirjev v GGE Marija Reka 21

Karta 6: Prikaz členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede 95

POVZETEK

Skupna površina gozdnogospodarske enote Marija Reka (v nadaljevanju: GGE) znaša 7.775,47 ha, od tega je gozdov 5.854,76 ha, gozdnatost pa znaša 75 %. Povprečna površina zasebne gozdne posesti brez upoštevanja solastništva znaša 5,04 ha.

V načrtu GGE Marija Reka so po stanju dne 1.1. 2024 ugotovljeni naslednji gozdni fond:

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Površina gozda	4.800,68	1.054,06	5.854,74
Delež (%)	82	18	100

V preteklem ureditvenem obdobju beležimo povečanje gozdne površine in sicer iz 5.827,67 ha na 5.854,76 ha oz. za 0,3 %. Glavni vzrok za povečanje površin so zaraščanja kmetijskih površin.

Gospodarjenje z gozdovi je v veliki meri odvisno od lastništva gozdov. V GGE prevladujejo zasebni gozdovi. Njihova površina se je zmanjšala za 21,58 ha. Površina državnih gozdov se je povečala za 48,65 ha.

Gozdni fond po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D–KG

Lastništvo	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
Gospodarska kategorija		m³/ha			m³/ha			% od LZ			% od
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	PR
Skupaj											
Večnamenski gozdovi	5.703,26	110	221	331	2,49	5,05	7,54	23,5	22,3	22,7	99,9
Varovalni gozdovi	151,48	11	187	198	0,19	3,32	3,51	13,2	5,6	6,0	34,1
Skupaj vsi gozdovi	5.854,74	108	221	329	2,43	5,01	7,44	23,4	22	22,4	99,1
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	4.679,69	103	235	338	2,25	5,29	7,54	23	22,7	22,8	102,0
Varovalni gozdovi	120,99	14	179	193	0,21	3,23	3,44	13,8	7,1	7,6	42,2
Skupaj, vsi zasebni gozdovi	4.800,68	101	234	335	2,19	5,24	7,43	23	22,4	22,5	101,3
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	1.023,57	145	160	305	3,61	3,98	7,59	25,0	20,2	22,5	90,2
Varovalni gozdovi	30,49	3	216	219	0,1	3,65	3,75	0,0	0,8	0,7	4,4
Skupaj vsi državni gozdovi	1.054,06	141	161	302	3,51	3,97	7,48	25,0	19,4	22	88,9

Na osnovi stanja gozdov, poudarjenosti splošno koristnih funkcij in v skladu s splošnimi usmeritvami v GGE Marija Reka (usklajeno z usmeritvami celjskega območnega načrta z dobo veljavnosti (2021–2030), smo določili najvišji možni posek in potrebna gojitvena ter varstvena dela.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela NGDL

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Skupaj	
		dej.	s pon.	dej.	s pon.	dej.	s pon.
Priprava sestoja	ha	23,69	23,39	21,90	20,20	45,59	43,59
Priprava tal	ha	0,15	0,15	0,60	0,60	0,75	0,75
Dopolnilna sadnja	ha	0,15	0,15	0,0	0,0	0,15	0,15
Sadnja	ha	0,83	0,83	0,60	0,60	1,43	1,43
Obžetev	ha	8,45	4,95	4,20	3,56	12,65	8,51
Nega mladja	ha	9,13	8,25	22,25	20,11	31,38	28,36
Nega gošče	ha	97,26	60,56	38,51	33,67	135,77	94,23
Nega letvenjaka	ha	31,18	31,18	27,93	27,93	59,11	59,11
Nega drogovnjaka	ha	23,15	23,15	31,21	31,21	54,36	54,36
Zaščita sadik s količki	kos	1.840	1.840	1.200	1.200	3.040	3.040

Skupna površina načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v gozdnogospodarski enoti Marija Reka znaša s ponovitvami 193,99 ha. Od tega predstavlja obnova 13 %, nega pa 87 % površin. V ureditvenem obdobju načrtujemo varstvena dela, ki so opredeljena predvsem zaradi zaščite gozdnega mladja pred divjadjo.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (v nadaljevanju GGN) GGE Marija Reka za obdobje veljavnosti 2024–2033 sledi dolgoletni tradiciji usmerjenega načrtovanja, rabe gozda in gozdnega prostora ter gospodarjenja z gozdovi na tem območju.

Začetki načrtnega urejanja gozdov segajo v leto 1957, ko je bil za državne gozdove, ki so bili takrat del GGE Celje, izdelan osnovni načrt. Prvi načrt za zasebne gozdove je bil narejen za obdobje od leta 1963 do 1972. Prvi celoviti načrt, v katerem so bili zajeti vsi gozdovi ne glede na lastništvo, pa je bil izdelan leta 1984. Po uvedbi celovitih načrtov za gospodarjenje z gozdovi (v enotnem načrtu obravnavana vsa lastništva) je to 5. celoviti GGN za GGE Marija Reka.

Načrt je izdelan v skladu z določili Zakona o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in nasl.), Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in nasl.), Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09), Odloka o gozdnogospodarskih in lovsko upravljaljskih načrtih območij (2021-2030) (Ur. l. RS, št. 116/23) ter drugih strokovnih usmeritev kot so Naravovarstvene smernice ZRSVN ter Podrobnejše kulturnovarstvene smernice ZVKDS z navedbo pravnih režimov varstva pri posegih v območje kulturne dediščine. V načrtu so upoštevani tudi veljavni odloki lokalnih skupnosti, katerih upravna območja so v območju gozdnogospodarske enote Marija Reka.

Načrt je tudi upravljaljski načrt za naslednja območja Nature 2000 v gozdnem prostoru: Mrzlica (SI3000029), Ocvirkova jama (SI3000083), Bistrica pri Libojah (SI3000314), Reka pri Grajski (SI3000362) in Posavsko hribovje (SI5000026).

V tekstnem delu gozdnogospodarskega načrta so uporabljene naslednje okrajšave:

DOF – digitalni ortofoto načrt,

EKOS – ekosistemska naravna vrednota,

EPO – ekološko pomembna območja,

EŠD – evidenčna številka dediščine,

GEOMORF – površinska geomorfološka naravna vrednota,

GEOMORFP – podzemeljska geomorfološka naravna vrednota,

GEOL – geološka naravna vrednota,

GGE – gozdnogospodarska enota,

GGN – gozdnogospodarski načrt,

GGO – gozdnogospodarsko območje,

GRT – gozdni rastiščni tip,

igl. – iglavci,

k. o. – katastrska občina,

KD – kulturna dediščina,

KVP – kulturnovarstveni pogoji,

KVS – kulturnovarstveno soglasje,

LD – lovška družina,

list. – listavci,

LUO – lovsko upravljaljsko območje,

LZ – lesna zaloga,

MK – Ministrstvo za kulturo,

MNVP – Ministrstvo za naravne vire in prostor,

NVDP – naravna vrednota državnega pomena,

nmv – nadmorska višina,
PE – popisna enota,
Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo,
PRP – prirastni odstotek,
RGR – rastiščnogojitveni razred,
Rk – rastiščni koeficient,
RS – Republika Slovenija,
SAC – posebno varstveno območje po Direktivi o habitatih,
SAZU – Slovenska akademija znanosti in umetnosti,
SiDG – Slovenski državni gozdovi,
SLP – splošno ljudsko premoženje,
SVP – stalne vzorčne ploskve,
Zavod - Zavod za gozdove Slovenije,
ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
ZOOD – zoološka naravna vrednota,
ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave,
ZV-1 – Zakon o vodah,
ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Marija Reka se nahaja v jugozahodnem delu celjskega GGO. Upravno je razdeljena med tri občine in sicer: Tabor, Prebold in Žalec. Položaj enote je razviden iz priložene topografske karte (karta 1).

Enota meji z GGE Vransko, GGE Žalec, GGE Celje in GGE Rečica. Južna meja enote je hkrati območna meja z GGO Ljubljana. Najvišjo točko predstavlja Črni vrh s 1.206 m nmv, najnižjo točko pa najdemo v severnem delu Pongraca in meri 270 m nmv.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra k. o.	Katastrska občina	Pov. k. o. v GGE*	Pov. gozda k. o. v GGE**	Opomba
Tabor	1016	Črni vrh	1.390,75	958,61	
Tabor	1017	Miklavž	1.290,43	1.003,49	
Prebold	1018	Marija Reka	1.961,91	1.628,37	
Prebold	1019	Matke	770,19	574,78	
Žalec	1020	Pongrac	1.417,84	983,78	
Žalec	1021	Liboje	944,37	705,73	
		Skupaj	7.775,47	5.854,76	

* podatek iz digitalizirane površine k.o., osnovna karta 1 : 25 000 (vir: Geodetska uprava Slovenije)

** podatek iz digitalizirane površine gozdne maske (vir: terenski podatki ** podatek iz digitalizirane površine gozdne maske (vir: terenski podatki ZGS)

1.1.2 Relief

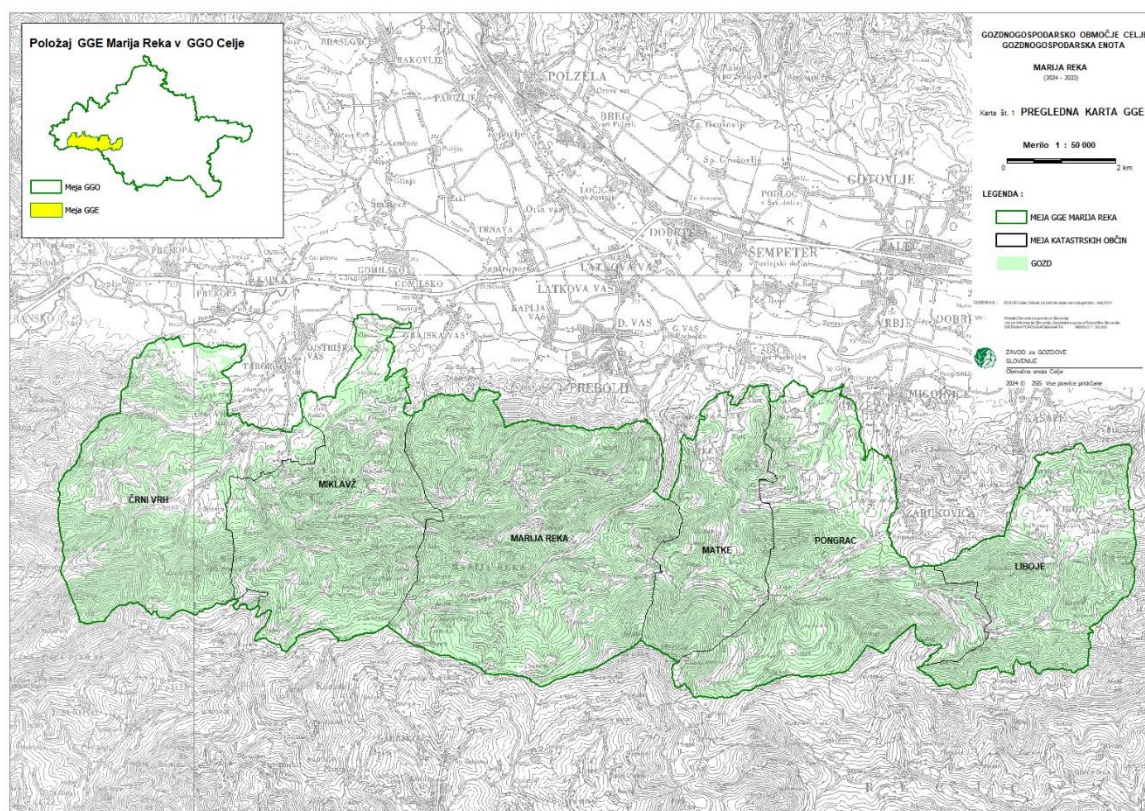
Relief je zelo razgiban in daje svojevrsten pečat celotni GGE. Najbolj razbrazdan je južni pas GGE, ki predstavlja severni del Posavskega hribovja. V tem pasu ležijo tudi najvišji vrhovi: Črni vrh (1.206 m), Mrzlica (1.122 m) in Gozdnik (1.090 m). Prevladujoče reliefne oblike so vrhovi, grebeni, pobočja in male ravnice; vse skupaj pa je razčlenjeno s številnimi ozkimi jarki in dolinami potokov. Več kot 80 % gozdov spada v podgorski višinski pas, ki leži med 400 in 800 m nmv.

1.1.3 Podnebne značilnosti

V enoti, ki zavzema severni del regije Posavsko hribovje, prevladuje zmerno celinsko podnebje, ki je nekoliko bolj ostro v višjih predelih. Povprečna letna temperatura se giblje med 8 in 10 °C, v najvišjih predelih je nekoliko nižja. Najtoplejši mesec je julij, ko se ozračje v povprečju ogreje do 19 °C, najhladnejši pa januar s povprečno temperaturo -1 °C.

Količina padavin se giblje med 1.200 in 1.300 mm in rahlo pada od zahoda proti vzhodu enote. Najbolj moker je junij s 140 do 160 mm dežja, najbolj suha pa sta meseca januar in februar. V novembru se pojavlja drugi padavinski višek. Snežna odeja lahko predvsem v višjih, osojnih legah obleži preko 100 dni.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

1.1.4 Hidrološke razmere

GGE Marija Reka je zelo bogata z manjšimi vodotoki, ki večinoma potekajo v smeri proti severu, se pravi pravokotno na potek Posavskega hribovja. Doline, po katerih tečejo potoki, so ozke in se šele v spodnjem toku nekoliko razširijo. Glavni vodotoki so: Krčnica, Ojstrica, Gozdnica, Reka in Konjščica. Vsi so desni pritoki Bolske, ki teče po južnem obrobju Savinjske doline. Kolja, Zibika, Artišnica in Bistrica pa se v vhodnem delu enote izlivajo v Savinjo.

1.1.5 Matična podlaga

GGE je tudi z geološkega vidika zelo razgibana. V južnem delu poteka v smeri vzhod – zahod severno krilo Trojanske antiklinale, ki sestavlja Zasavsko hribovje. Najvišji vrhovi so iz apnenca in dolomita. Hudourniški potoki so na severnih legah razgalili površje do glinastih skrilavcev ter kremenastih in karbonskih peščenjakov. Tukaj najdemo tudi werfenske sklade. V osrednjem delu enote poteka pas krednih glinastih skrilavcev.

Osrednji in severni del GGE je sestavljen iz Libojsko motniške sinklinale, v kateri prevladujejo vranski ploščati apnenci. Paleogeni morski sedimenti so prisotni okrog Ojstrice in v pasu od Homa do Liboj.

Na severu sestavljajo GGE mlajše pleistocenske terase z rečnimi sedimenti.

1.1.6 Tla

Nastanek, razvoj in vrsta tal so odvisni od geološke podlage, ki daje tlom neorgansko materialno osnovo, klime, vegetacije delno pa tudi od človeka. Vpliv slednjega se kaže predvsem preko snovanja čistih smrekovih gozdov v preteklosti, izgradnje gozdnih prometnic, stelarjenja in paše v gozdu. Talni tip daje obeležje gozdu in gozdni združbi.

V GGE Marija Reka so sledeče vrste tal:

- kislja rjava tla in glinasta tla na terasah na severu enote;
- plitva pokarbonatna tla ob apnenčastih vrhovih;
- pokarbonatna tla na karbonatih v osrednjem in južnem delu enote.

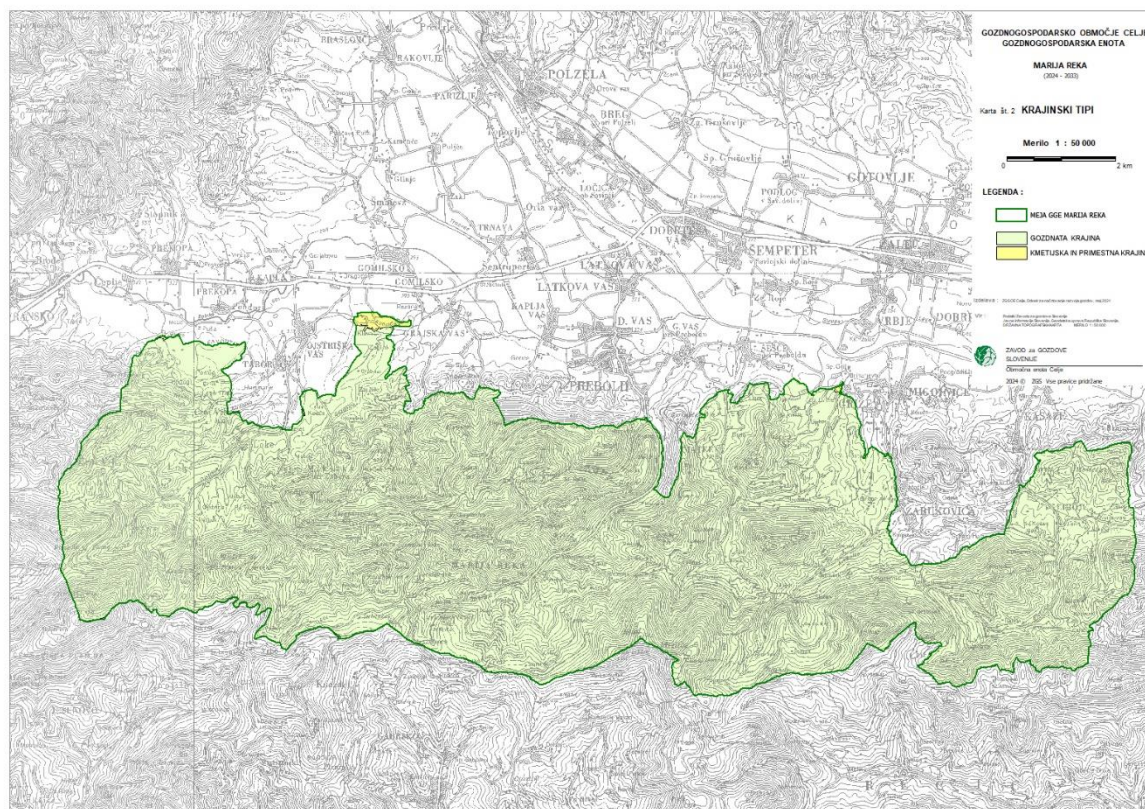
1.1.7 Krajinski tipi, gozdnatost

Skupna površina GGE Marija Reka znaša 7.775,47 ha (podatek iz digitalizirane površine k. o.), od tega je gozdov 5.854,76 ha. Gozdnatost je 75 %. V gozdni prostor smo uvrstili 122,97 ha površin. V enoti sta dva krajinska tipa in sicer:

- gozdnata krajina katere skupna površina znaša 7.731,41 ha in obsega večino enote. Gozdnatost znaša 75%.
- kmetijska krajina in primestna krajina pokriva s skupno površino 22,08 ha. Delež gozda v tem gričevnato ravninskem svetu znaša 3 % (0,77 ha gozda).

V gozdni prostor so vključene gozdne in negozdne površine (senožeti, lazi, manjši osredki znotraj gozda), ki z gozdom predstavljajo neločljivo ekološko oziroma funkcionalno celoto. Rabe negozdnih površin v gozdnem prostoru so najrazličnejše. Hkrati z izdelavo popisov sestojev smo te površine členili, kot je prikazano v preglednici 2/D.

Karta 2: Krajinski tipi v GGE Marija Reka

Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	7.775,47	100,0
Gozd	5.854,76	75,4
Ostala gozdna zemljišča	8,34	0,1
- daljnovodi	8,34	0,1
- obore	0,00	0,0
Ostali gozdni prostor	122,97	1,6
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	65,93	0,9
- zaraščajoče površine	23,21	0,3
- infrastrukturni objekti	33,24	0,4
- ostale površine v gozdnem prostoru	0,59	0,0
Negozdni prostor	1.789,40	23,0
- zaraščajoče površine	66,38	0,9
- ostale površine znotraj negozdnega prostora	1.723,02	22,2

1.1.8 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Za vegetacijski oris GGE Marija Reka smo pred začetkom opisov sestojev izvedli fitocenološko delavnico, kjer smo se opisovalci seznanili z določanjem gozdnih rastiščnih tipov. Pri izdelovanju opisov sestojev smo za vsak sesto določili GRT. Iz teh podatkov smo izdelali karto gozdnih rastiščnih tipov.

V tem GGN smo za poimenovanje rastiščnih tipov uporabili novo tipologijo gozdnih rastišč Slovenije (Kutnar in sod., 2012). Vegetacijske značilnosti smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021).

Glede na fitogeografsko razdelitev spada GGE Marija Reka v predalpsko fitogeografsko območje. Najbolj razširjen GRT je kisloljubno bukovje z rebrenjačo, ki zavzema 34 % enote. Precej razširjena sta tudi GRT kisloljubno gradnovo bukovje (13 %) in GRT predalpsko gorsko bukovje (12 %).

Povprečni rastiščni koeficient za enoto znaša 8,5 in je v enoti relativno visok zaradi visokega rastiščnega koeficienta RGR kisloljubnih bukovih gozdov ($R_k = 8,7$) in RGR gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja ($R_k = 8,2$). Zaradi novega ovrednotenja rastiščnih koeficientov po GRT (Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Url. I. RS, št.11/17)) so se spremenili rastiščni koeficienti v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem.

Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno gričevno - podgorsko - gorsko bukovje			
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	1.980,60	34
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	769,12	13
Gorsko-zgornjegorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
63200	Predalpsko gorsko bukovje	707,47	12
63600	Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	7,36	< 1
Gričevno - podgorsko bukovje na karbonatih in mešanih kamninah			
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	478,75	8
55400	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	22,77	< 1
Osojno bukovje			
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	441,08	8
Javorovja, velikojesenovja in lipovja			
60100	Pobočno velikojesenovje	300,23	5
76100	Javorje s praprotmi	255,40	4
65100	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	29,74	1
Toploljubno bukovje			
59200	Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	264,79	5
Vrbovje s topolom, črnojelševje in sivojelševje			
52100	Nižinsko črnojelševje	7,64	< 1
Kisloljubno hrastovje			
73200	Kisloljubno hrastovje	172,42	3
Podgorsko – gorsko jelovje na silikatnih kamninah			
77100	Jelovje s praprotmi	133,20	2
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	55,99	1
Kisloljubno rdečeborovje			
74100	Kisloljubno rdečeborovje	105,41	2
Toploljubni listnati gozdovi			
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	88,01	2
56100	Bazoljubno gradnovje	3,03	< 1
Vrbovje s topolom, črnojelševje in sivojelševje			
52100	Nižinsko črnojelševje	7,64	< 1
Gorski obrežni in orogeni listnati gozdovi			
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	4,39	< 1
Gradnovno belogabrovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
54300	Predpanonsko gradnovno belogabrovje	3,68	< 1
Zgornjegorsko-podvisokogorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	3,39	< 1
Zgornjegorsko-podvisokogorsko bukovje na karbonatnih in mešanih kamninah			
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	3,39	< 1
Kisloljubno gradnovno belogabrovje			
71100	Kisloljubno gradnovno belogabrovje	1,26	< 1
	Skupaj	5.854,76	100

1.1.8.1 Opis pomembnejših rastiščnih tipov v enoti

➤ **Kisloljubno bukovje z rebrenjačo**

Matično podlago sestavljajo glinavci, peščenjaki in kremenovi keratofirji, na kateri se razvijajo distrična rjava tla. To so zelo kislja, manj rodovitna tla. GRT je razširjen na strmih osojnih legah in v globokih jarkih.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*) s posamično do skupinsko primesjo gradna (*Quercus petraea*), smreke (*Picea abies*), rdečega bora (*Pinus sylvestris*), in navadnega kostanja (*Castanea sativa*). V grmovnem sloju se pojavlja bukev (*Fagus sylvatica*), navadna krhlika (*Frangula alnus*) in vrste iz rodu *Rubus* sp. Zeliščni sloj je vrstno skromen. Diagnostične vrste v zeliščnem sloju so: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), rebrenjača (*Blechnum spicant*), svečnik (*Gentiana asclepiadea*), navadna krpača (*Thelypteris limbosperma*) in savojska škržolica (*Hieracium sabaudum*). Pogoste vrste v zeliščni plasti so: navadna borovnica (*Vaccinium myrtillus*), orlova praprot (*Pteridium aquilinum*), vijugava masnica (*Deschampsia flexuosa*) in navadni črnilec (*Melampyrum pratense*).

Kljub visokemu deležu smreke je na teh rastiščih bolj smotrno pospeševati graden in ponekod, predvsem v sukcesijskih stadijih tudi rdeči bor. Ob ustrezni negi je možno vzgojiti bukev visoke kakovosti. Kjer ni težav s kostanjevim rakom, je mogoče vzgajati domači kostanj.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč – 7,0.

➤ **Kisloljubno gradnovo bukovje**

Kisloljubno gradnovo bukovje je paraklimaksen, aconalni gozdni rastiščni tip, pogojen s posebno mezoklimo, mezoreliefom in tlemi. Pojavlja se v gričevnatem, podgorskem in spodnjem delu gorskega pasu na zmerno kisljih nekarbonatnih kamninah.

Matično podlago najpogosteje tvorijo različne zmerno kisle nekarbonatne kamnine, od miocenskih do oligocenskih peščenjakov in laporjev do andezitnih tufov, werfenskih peščenjakov in skrilavcev. Rastiščni tip porašča valovita pobočja brez večjih strmin in izrazitih grebenov, večinoma prisojne lege. To so relativno topla področja, ki so dokaj razgibana in razrezana z manjšimi in večjimi dolinicami in jarki. Relief je skladen, pobočja so zaobljena, srednje strma do strma, ki se glede na nepropustno geološko podlago končajo običajno s potokom, jarkom. Bregove ogrožajo udori, usadi ter druge površinske in globinske erozije, zlasti če niso strnjeno pokriti z gozdovi. Tla so srednje globoka, kislja, rjava, s surovim humusom in prhnino, drobno grudičaste strukture, sveža, z relativno dobro propustnostjo, dobro in enakomerno prekoreninjena, biološko še zadovoljivo aktivna, ilovnato-peščena do ilovnato-glinasta, skeletna po vseh horizontih. Rodovitnost tal je prav dobra in odvisna predvsem od vlažnosti in od lege v pokrajini, toda zaradi labilne zgradbe zelo občutljiva na nepravilno gospodarjenje. V širokih jarkih in osojnih legah, kjer je dovolj vode, so rastišča zelo rodovitna. Na prisojnih, bolj strmih pobočjih in grebenih, kjer večina vode odteče zaradi bolj plitvih tal in vododržnih plasti, pa slabša. Zaradi pomanjkanja baz so tla zelo nestabilna in zaradi napačnega gospodarjenja (steljarjenja in pospeševanja smreke) lahko hitro degradirajo.

Matično osnovo tvorijo miocenski nanosi, na katerih ima gozdni rastiščni tip revnejšo rastlinsko sestavo in večjo prisotnost zmerno kisloljubnih vrst. V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*). Posamič ali v gnezdih sta ji primešana graden (*Quercus petraea*) in kostanj (*Castanea sativa*). Kostanj lahko krajevno celo prevladuje. Po sušnih grebenih se pogosto uveljavljata rdeči bor (*Pinus sylvestris*) in breza (*Betula pendula*). V vlažnih jarkih in na osojnih pobočjih najdemo smreko (*Picea abies*). V najnižjih nadmorskih višinah so bukvi posamič primešani beli gaber (*Carpinus betulus*), češnja (*Prunus avium*) in brek (*Sorbus torminalis*). Na toplejših legah najdemo mali jesen (*Fraxinus ornus*). Grmovni sloj je slabo razvit. Pojavlja se krhlika (*Frangula alnus*) in vrste iz rodu *Rubus* sp. Zeliščna plast je neenakomerno razvita. Diagnostične vrste v zeliščni plasti so: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), navadni črnilec (*Melampyrum pratense*), orlova praprot (*Pteridium aquilinum*) in navadna kalina (*Calluna vulgaris*). V zeliščnem sloju prevladujejo: grozdasta škržolica (*Hieracium racemosum*), navadna borovnica (*Vaccinium myrtillus*), raznolistna bilnica (*Festuca heterophylla*). Mahovna plast je slabo izražena. Bujno se razvija predvsem na degradiranih rastiščih.

Gospodarska vrednost GRT kisloljubno gradnovo bukovje niha od dobre do slabe. Slaba gospodarska vrednost je predvsem v sestojih, kjer se je v preteklosti veliko steljarilo. Kisloljubno gradnovo bukovje je občutljivo na pospeševanje smreke. V gozdu smreka s svojimi plitvimi

koreninami izključiti iz biološkega kroženja spodnje talne horizonte. Zaradi težko razkrojljivih odpadlih smrekovih iglic se tla dodatno zakisajo, zato se poveča izpiranje v nižje plasti, ki so nedosegljive za smrekove korenine. Tla fiziološko splitvijo. Taka tla se izboljšajo, ko se zopet uveljavijo listavci, posebno bukev. Zaradi zgoraj naštetega vnašanje smreke ni smiselno, smotno pa je pospeševanje rdečega bora in jelke. Prav tako je smiselno pospeševati bukev, beli gaber in graden.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč - 8,3.

➤ **Predalpsko gorsko bukovje**

V GGE se GRT pojavlja na nmv nad 700 metri, kjer prehaja iz predalpskega podgorskega bukovja na karbonatih. GRT se pojavlja na apnencu in dolomitu na rjavih pokarbonatnih tleh, izpranih rjavih tleh ter na rendzinah. Prevladujejo osojna pobočja. Značilna je pogosta precejšnja skalnatost.

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), sledi ji smreka (*Picea abies*) in plemeniti listavci. V naravni drevesni sestavi je večinoma bukev. V zeliščni plasti najdemo velevetno mrtvo koprivo (*Lamium orvala*), navadno glistovnico (*Dryopteris filix-mas*) in deveterolistno konopnico (*Cardamine bulbifera*).

Možna je vzgoja kakovostne bukve in gorskega javorja. Značilna so majhna tveganja pri gospodarjenju, velika produkcija in hkrati stabilnost sestojev.

Produksijska sposobnost rastišča: 9,3.

➤ **Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih**

GRT najdemo na vseh legah pobočij z zmernimi nagibi, največ pa jih je na osojnih, srednje strmih (25–30°) legah. GRT je vezan na karbonatno matično podlago dolomitov, dolomitiziranih apnencev, redkeje apnencev, na katerih nastajajo visoko produktivna, rjava pokarbonatna in slabo izprana rjava pokarbonatna tla, ki se prepletajo z rjavimi rendzinami. So stabilne zgradbe, zato jim v zmerni količini in pravilni zmesi smreka ne škoduje. Če gozd posekamo na golo, lahko nastanejo erozijska žarišča (posebno na nekdanjih hudourniških vršajih).

Tla so srednje globoka, obstojna, ilovnata do meljasto glinasta, večinoma z malo skeleta z globljim sprsteninastim humusnim horizontom. Rodovitnost tal je prav dobra. GRT se rajši pojavlja na hladnejših legah (S, SZ, SV).

V drevesnem sloju prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), ki gradi več ali manj čiste sestoje. Posamezno so primešani graden (*Quercus petraea*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), jelka (*Abies alba*), smreka (*Picea abies*) in beli gaber (*Carpinus betulus*). Smreka (*Picea abies*) in rdeči bor (*Pinus sylvestris*) se primešata le pod vplivom človeka in se uspešno naravno pomlajujeta. V vrzelih so se udomačile pionirske drevesne vrste: breza (*Betula pendula*), iva (*Salix caprea*) in trepetlika (*Populus tremula*). Plemeniti listavci so le krajevno močnejše zastopani (v bližini aceretalnih rastišč). Izstopa bogat grmovni sloj, ki pokriva tudi do 30 %, v presvetljenih gozdovih pa tudi do 50 % talne površine. V dobro razviti grmovni plasti prevladujejo vlagoljubne grmovnice: navadni srobot (*Clematis vitalba*), navadna brogovita (*Viburnum opulus*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), navadni češmin (*Berberis vulgaris*), bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosus*), enovratni glog (*Crataegus monogyna*) in dobrovita (*Viburnum lantana*). V zeliščnem sloju, ki je dobro razvit skozi vso rastno dobo, se najpogosteje pojavljajo: navadno tevje (*Hacquetia epipactis*), trobentica (*Primula acaulis*), črni teloh (*Helleborus niger*), trlistna veternica (*Anemone trifolia*) in smrdljivka (*Aposeris foetida*).

Pospeševati in povečati je mogoče delež plemenitih listavcev in gradna.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč: 8,8.

➤ **Osojno bukovje s kresničevjem**

V GGE se pojavlja na osojnih severnih pobočjih. Kot geološka podlaga prevladuje dolomit, ponekod s primesjo roženca in laporovca, redkeje s primesjo apnenca in kremenovega konglomerata. Tla so večinoma rendzine. Najdemo ga na strmih do zelo strmih pobočjih (25 - 50°).

V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*) s posamično do skupinsko primesjo smreke (*Picea abies*), gorskega javorja (*Acer pseudoplatanus*) in črnega gabra (*Ostrya carpinifolia*). V grmovnem sloju se pojavlja bukev (*Fagus sylvatica*), navadni volčin (*Daphne mezereum*) in

puhastolistno kosteničevje (*Lonicera xylosteum*). Zeliščni sloj je pester. Najpogostejše se pojavlja navadna ciklama (*Cyclamen purpurascens*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), deveterolistna konopnica (*Cardamine enneaphyllos*) in ostale. Diagnostične vrste v zeliščnem sloju so: navadno kresničevje (*Aruncus dioicus*) in črni teloh (*Helleborus niger*).

V preteklosti so jih ponekod močno sekali za potrebe oglarjenja, v zadnjih desetletjih se je gospodarjenje v teh gozdovih ponekod zmanjšalo.

Za GRT je priporočeno skupinsko postopno gospodarjenje, ki vključuje tudi zastorne sečnje. Zaradi varovalnega značaja naj bodo sečnje manjših jakosti. Obnovo je smiselno začeti v več manjših jedrih, ki jih nato z robnimi sečnjami združujemo in povečujemo. V žlebovih je mogoča vzgoja kakovostne bukve in plemenitih listavcev.

Zaradi erodibilnosti tal imajo ti gozdovi tudi pogosto varovalno vlogo.

Produksijska sposobnost rastišča: 7,1.

➤ **Pobočno velikojesenovje**

V GGE se GRT pojavlja v osrednjem delu enote in posameznih žlebih po celi enoti na nmv 200 do 700 metrov. Matična podlaga je sestavljena iz apnenca, dolomita in pobočnega grušča. Tu nastajajo koluvialna-deluvialna tla. Najdemo ga na uravninah in položnih do strmih pobočjih, prevladujejo osojne lege. Tla so rodovitna z večjim deležem kamnitosti ali skalovitosti.

V drevesni plasti prevladujejo plemeniti listavci, predvsem gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), gorski brest (*Ulmus glabra*) in bukev (*Fagus sylvatica*). V grmovni plasti prevladuje navadna leska (*Corylus avellana*). Zeliščna plast je bogata, pogoste vrste so: navadna regačica (*Aegopodium podagraria*), navadni pljučnik (*Pulmonaria officinalis*), podlesna vetrnica (*Anemone nemorosa*), navadna glistovnica (*Dryopteris filix-mas*) in ostale. Diagnostične vrste v zeliščnem sloju so: navadna smrdljivka (*Aposeris foetida*), navadno kresničevje (*Aruncus dioicus*), pomladanski žafran (*Crocus vernus*) in ostale.

V preteklosti so bili ponekod močno zasmrečeni.

Za GRT je priporočeno skupinsko postopno gospodarjenje. Tam, kjer so sestoji zasmrečeni je poudarek na postopnem zmanjševanju deleža smreke ob pospeševanju naravno prisotnih plemenitih listavcev. Zaradi občutljivih tal je potrebno prilagoditi tehnologijo spravila.

Pobočno velikojesenovje sodi v evropsko varstveno pomemben habitatni tip 9180 *Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (*Tilio-Acerion*), kar mu daje posebno biotsko funkcijo.

Produksijska sposobnost rastišča: 8,5.

1.1.9 Živalski svet

Gozdni ekosistem med drugim predstavljajo tudi prostoživeče divje živali. Glede upravljanja pri tem ločimo dve skupini, divjad in zavarovane živalske vrste. Možnost usmerjanja je precej večja pri vrstah divjadi, kjer je mogoče tudi poseganje v populacijo z odstrelom. Ukrepi v okolju in populacijah temeljijo na trajnostnih načelih sonaravnega upravljanja naravnih sistemov. Podrobnejše usmeritve in ukrepi za upravljanje z divjadjo in njenim okoljem v enoti so opredeljeni v Dvoletnih načrtih LUO in letnih načrtih lovišč.

Od divjadi je v GGE Marija Reka stalno prisotna in dokaj številčna srnjad, sledi ji divji prašič, gams in muflon. Občasno se lahko v okolju pojavljata tudi navadni jelen in damjak. Od male divjadi je najštevilčnejša lisica, sledijo kuna belica, šakal, poljski zajec, jazbec, navadni polh in kuna zlatica. Med pticami je razmeroma pogosta siva vrana, sledijo ji raca mlakarica, sraka in šoja. Prisotnost fazana, jerebice, pižmovke in nutrije je izjemno redka. Prehranski in bivalni pogoji za prostoživeče živali v enoti so razmeroma dobri. Pestrost oz. raznolikost kmetijskih kultur in precej visok delež gozdnih robov omogočajo za rastlinojede vrste ugodno prehransko ponudbo.

Od zavarovanih živalskih vrst so v enoti prisotni krokar, kormoran, bela štoklja, dihur, vidra, poljska vrana, siva čaplja, zelena in črna žolna, veliki detel, črna štoklja, golob grivar, krehelj, črna lisica, mali in čopasti ponirek, vodomec, kukavica ter mala in velika podlasica. Med ujedami so najštevilčnejše kanje, kragulji in skobci. V okolju prilagojenem obsegu so v GGE Marija Reka prisotne

tudi številne vrste sov. Prisotnost gozdnih kur je izjemno redka. Po nam znanih podatkih v GGE že več kot tri desetletja ni zabeležene rastitve divjega petelina, kljub temu pa so bili v zadnjem desetletju na območju Mrzlice opaženi posamezni osebkovi te vrste. Zastopanost ptic pevk v GGE je razmeroma dobra in dokaj stabilna. Od občasno in vse leto prisotnih vrst so najštevilčnejši domači vrabec, sinica, taščica, pogorelec, zelenec, kmečka lastovka, muhar, kos, lišček, ščinkavec itn. Razmeroma dobro so v enoti zastopani tudi golob grivar in navadna grlica.

Srnjad (*Capreolus capreolus*)

Srnjad je med rastlinojedimi parkljarji najštevilčnejša vrsta v GGE. Stanje v populaciji je dokaj stabilno, v zadnjem desetletju zaznavamo zmeren upad številčnosti populacije, kar se odraža tudi na zniževanju odstrela vrste. Vitalnost in zdravstveno stanje živali je dobro, mestoma se zaznava prisotnost podkožnih in črevesnih zajedavcev ter nosnega zolja. Vpliv srnjadi na gozdno mladje v enoti je zanemarljiv in nima zaznavnega pomena pri naravni obnovi. Evidentirane škode na kmetijskih in gozdnih kulturah so glede na lovsko gospodarski pomen vrste povsem sprejemljive oz. nepomembne.

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Divji prašič je vrsta divjadi z izrazitim populacijskih vzponom v zadnjem desetletju. Medletna nihanja so v veliki meri posledica naravnih prehranskih pogojev oziroma obrodov v gozdovih, ki so vse pogostejši. Divji prašič je pogost v večjih gozdnatih območjih, zadnje desetletje pa je stalno prisoten tudi v nižje ležečih, kmetijsko intenzivnejših predelih, kjer lahko povzroča resne težave v kmetijstvu. Prehranski in bivalni pogoji za to vrsto so v GGE Marija Reka ugodni (pogosti obrodi kostanja, želoda, žira, veliki kompleksi koruze in žit, vlažna oz. zamočvirjena območja, itn.). Zdravstveno stanje in vitalnost prašičev je dobro, razporejenost v okolju je odvisna od naravnih pogojev in širitvene strategije vrste. Zaradi visokega prirastnega potenciala je nihanje številčnosti med leti večje kot pri ostalih vrstah divjadi. Dolgoročni cilj upravljanja z divjim prašičem je občutno zmanjšanje njegove številčnosti na raven »ekonomske nosilne zmogljivosti okolja«, ki je opredeljena z razumno višino škod na kmetijskih kulturah. Vpliv divjega prašiča v gozdni krajini je koristen. Z ritjem in rahljanjem tal ustvarja ugodne pogoje za nasenenitev drevesnih in grmovnih vrst.

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

V GGE je gams prisoten na širšem območju Kravice, Brložna, Marija Reke, Mrzlice, Goljave, Kamnika, Kotečnika in drugih skalovitih predelov v enoti. Populacija je številčno dokaj stabilna, z zmerno tendenco širitve v nenaseljena območja. Prehodi posameznih osebkov med tropi so pogojeni s socialnimi razmerji in širitveno strategijo vrste. Koze z mladiči in mlajši osebki so običajno vezani na enotno manjše območje. Zdravstveno stanje gamsov je dobro, vpliv v okolju, predvsem s škodami v gozdovih je v večini sprejemljiv oz. nemoteč. Lokalno se zaznava občutnejše objedanje mladja, kar je predvsem posledica okoljske primernosti prostora za gamsa (zimovališča, mirne cone).

Muflon (*Ovis musimon*)

Muflon se občasno pojavlja na vzhodnem delu GGE, predvsem na meji s šmohorskim pogorjem, kjer je oblikovana strukturno uravnotežena populacija vrste v naravnem okolju. Trenutno stanje je stabilno, zaznava se zmerna rast številčnosti in s tem pogojena prostorska širitev na območje Gozdnika, Kala in Mrzlice. Upravljanje z muflonom je enotno za lovišča Hum Celje in Rečica pri Laškem v sosednji GGE Rečica. Populacija je mestoma nestabilna, kar je predvsem posledica nemira v območju upravljanja.

Lisica (*Vulpes vulpes*)

Populacija lisic na območju GGE je stabilna z manjšimi medletnimi nihanji, ki so pogojena predvsem z naravnimi prehranskimi viri (talni glodavci, mali sesalci, itn.). Lisica je pomemben plenilec in regulator male poljske divjadi, nekaterih zavarovanih vrst in domačih živali. Medletna nihanja so še posledica obolenosti zaradi garjavosti, ki se občasno pojavila kot omejitveni dejavnik prevelike populacijske gostote. Pojav stekline v zadnjem desetletju ni bil zaznan. Lisica je v gozdnem prostoru izjemno koristna, predvsem v smislu regulacije malih sesalcev.

Šakal (*Canis aureus*)

Šakal je vse bolj pogost v nižinskih območjih enote, kjer se je začel posamično pojavljati v zadnjem desetletju. Opisan populacijski trend se izraža tudi s škodami na domačih živalih in medvrstnim odnosom – plenjenjem številnih prostoživečih živalskih vrst v ekosistemu (npr. srnjadi, d. prašiča, male divjadi, itn.).

Kuna belica (*Martes foina*), kuna zlatica (*Martes martes*)

Obe vrsti kun sta v GGE Marija Reka dobro zastopani vrsti malih zveri. V gozdu sta izjemno koristni, predvsem za uravnavanje ekološkega ravnotežja malih glodavcev. Njuna številčnost je v veliki meri pogojena s prehranskimi viri in drugimi bivalnimi pogoji v naravi. Odstrel na stanje v populacijah nima zaznavnega vpliva. Vpliv belice je lahko deloma moteč, odraža se predvsem s škodami na nepremičninah in domačih živalih.

Jazbec (*Meles meles*)

Jazbec je stalno prisotna in številčno dokaj stabilna vrsta divjadi v enoti. Medletna populacijska nihanja se lahko odražajo tudi s škodami na kmetijskih kulturah (npr. koruzi). Občutljivost na bolezni in izgube jazbecev v prometu sta glavna dejavnika omejevanja številčnosti.

Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Številčnost populacije poljskega zajca je razmeroma majhna vendar dokaj stabilna. Odvisna je predvsem od okoljskih – vremenskih razmer, človekovih dejavnosti in medvrstnih odnosov (plenjenja) z ostalimi vrstami v ekosistemu. Glavni omejitveni dejavnik rasti številčnosti je vpliv malih zveri, ptic ujed, vranov in krokarja. S postopnim spreminjanjem načina kmetovanja, ukinjanjem velikopovršinske pridelave in okolju prijaznejšimi biomeliorativnimi ukrepi, se nekoliko izboljšujejo tudi habitatni pogoji za številne vrste poljske krajine. Odvzem poljskega zajca v GGE je zgolj simboličen, pretežen del je posledica izgub v prometu (cesta, pokos, zveri, ujede).

Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Raca mlakarica je stalno prisotna divjad v vseh vodotokih in manjših vodnih telesih v GGE. Številčnost mlakarice je optimalna, usklajena z naravnimi prehranskimi in bivalnimi pogoji okolja. Odvzem vrste z odstrelom je izjemno majhen in za uravnavanje populacije nepomemben.

Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Sraka, šoja in siva vrana so dobro zastopane in dokaj številčne vrste divjadi v GGE. Občasno se zaznava prekomeren vpliv sive vrane v okolju, ki je prepoznan s škodami v kmetijski proizvodnji (na žitih, koruzi, silažnih balah in medvrstnim odnosom do ostalih prostoživečih živalskih vrst).

1.1.9.1 Kakovost habitatov živalskih vrst

Bivalni pogoji in prehranske razmere za prostoživeče divje živali v GGE Marija Reka so zelo ugodne in dokaj stabilne. Slednje utemeljujemo s številnimi okoljskimi dejavniki kot so: vremenske spremembe, pogostejši obrodi drevesnih in grmovnih vrst v gozdovih, zaraščanje kmetijskih zemljišč, ukrepi v kmetijski proizvodnji, itn. Načini oz. oblike kmetovanja se zadnja desetletja spreminjajo v smeri ekološke pridelave poljščin, pri čemur je potrebno izpostaviti predvsem kontrolirano uporabo fitofarmaceutskih sredstev za zatiranje bolezni in škodljivcev. Kakovost habitatov se izboljšuje tudi z izvajanjem biotehničnih in biomeliorativnih ukrepov, ki jih v okolju izvajajo upravljavci lovišč, hkrati pa tudi lastniki zemljišč sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. Slednji so delno subvencionirani s strani države oz. resornega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo.

V zadnjih desetletjih pa se žal precej povečujejo neželeni antropogeni vplivi, ki se negativno odražajo na populacijah divjadi in nekaterih zavarovanih vrst. Pomembno oviro za divjad v enoti predstavlja omrežje javnih prometnic. Precejšnje motnje v okolju predstavlja še ograjevanje za namen paše drobnice in govedi, s čimer se omejuje prehode divjadi, deloma pa se zmanjša tudi prehranski potencial okolja.

Pri gospodarjenju z gozdovi se v veliki meri upošteva vpliv, pomen in medvrstne odnose divjadi v ekosistemu. Poleg vnašanja plodonosnih drevesnih vrst se skupaj z lastniki zemljišč in lovci v prihodnje načrtuje vzdrževanje in revitaliziranje posameznih površin, ki služijo za izboljšanje prehranskih razmer divjadi (krmne njive, pasišča, grmišča, gozdne jase, mokrišča ...) v gozdnem prostoru. V pogledu trajnega upravljanja z divjadjo in gozdovi je potrebno izpostaviti premajhen delež naravnih mladovij v primerjavi z modelnim stanjem, kar lahko ponekod predstavlja delni vzrok povečanega vpliva rastlinojedih parkljarjev na gozdni ekosistem. Sicer pa je drevesna sestava gozdov v GGE s stališča zagotavljanja prehranskih virov ustrezna.

V spodnji preglednici so navedene usmeritve in ukrepi za doseg dolgoročnih ciljev upravljanja z divjadjo v GGE.

Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna	Prehransko in bivalno pester gozdni rob, gozdnata krajina, travišča, mirne cone, raznomerni gozdovi z dovolj mladovij, mir v območjih gostitve.	Stabilna	Premajhen delež gozdnih mladovij, (posledično poškodbe na gozdnih mladovij), zadovoljiv delež gozdnega roba, ugodno stanje glede miru v habitatu	Z intenzivnim gospodarjenjem vzpostaviti modelno stanje razvojnih faz gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – gozdarski nadzor
Divji prašič	Večji gozdni kompleksi, raznovrstna drevesna sestava – plodnosne vrste, močvirja, kaluže, koridorji za prehajanje med ekosistemi, gozdna mladovja.	Nihajoča – dolgoročno izrazito naraščajoča	Premajhen delež gozdnih mladovij, motnje v območjih prisotnosti vrste (posledično prostorske širitve, izgube divjadi, škode, bolezni, itn.) Porušena drevesna sestava.	Vzpostavitev modelnega stanja razvojnih faz in drevesne sestave gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – gozdarski nadzor. Uravnavanje številčnosti z odstrelom.
Gams	Prehransko primerna, skalovita območja, mir v habitatu.	Stabilna	Nemir, pohodništvo v območjih prisotnosti vrste – stres živali. Predvsem pozimi in v času kotitve (posledično izgube divjadi, bolezni ...).	Zagotavljanje miru in kontrola dejavnost v zimsko pomladnih mesecih (pohodništvo, vožnja s kolesi in motornimi vozili, sečnja ...).
Male zveri	Biotsko raznovrstni in fragmentirani habitati, območja lisičin, prehranskih virov.	Stabilna - nihajoča	Negativni vplivi človeka, vpliv psov.	Gozdarski nadzori, kontrola gibanja psov in dejavnosti človeka v okolju
Mala divjad, ptice	Biotska in krajinska pestrost, hrana, skrivališča, gnezdišča, mirne cone, zimovališča.	Stabilna	Vpliv kmetijstva, gozdarstva, prometa, človekovih dejavnosti v okolju.	Gozdarski nadzor, splošna osveščenost javnosti, ohranjanje naravnih habitatov vrst (remiz, grmišč, močvirij, gozdnih ostankov, ...)

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE Marija Reka znaša površina gozdov 5.854,76 ha in zajema tri občine in sicer občino Tabor, občino Prebold in občino Žalec. Površina gozdov se je pri novi obnovi načrta povečala za 0,5 %. Glavni vzrok za povečanje je zaraščanje kmetijskih površin. Trend sprememb površin je viden v preglednici 5.

Preglednica 5: Spremembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje	Skupna površina gozdov v ha
1994 – 2003	5.613,18
2004 – 2013	5.839,67
2014 – 2023	5.827,67
2024 – 2033	5.854,76

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Površina gozda (ha)	4.800,68	1.054,06	5.854,76
Delež (%)	82	18	100

GGE Marija Reka delno prikrivajo tri občine in sicer na zahodnem delu občina Tabor, v osrednjem delu občina Prebold in na vzhodnem delu občina Žalec. Površina gozdov po posameznih občinah, skupna površina občine v GGE in gozdnatost je razvidna iz preglednice 7.

Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE

Občina	Površina občine znotraj GGE	Površina gozda v občini znotraj GGE	Gozdnatost (%)
Prebold	2.737,88	2.207,93	81
Tabor	2.678,93	1.960,94	73
Žalec	2.358,65	1.685,89	71
Skupaj	7.775,47	5.854,76	75

Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov leta 2023

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov*		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	35	35	4	4
1 do 5 ha	44	79	27	31
5 do 10 ha	10	89	18	49
10 do 30 ha	10	99	38	87
30 do 100 ha	1	100	13	100
nad 100 ha	0	0	0	100
Skupaj	100		100	

* pri številu posestnikov je upoštevan le eden-največji lastnik

Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 2004	Delež (%) Leto 2014	Delež (%) Leto 2024	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	57	55	53	886	886
1 do 5 ha	31	33	34	589	1.475
5 do 10 ha	6	7	7	126	1.601
10 do 30 ha	5	5	6	102	1.703
30 do 100 ha	< 1	< 1	< 1	9	1.712

Vseh lastnikov, upoštevajoč solastnike, je 1712 kar pomeni, da je povprečna lastnina posameznega lastnika zasebne gozdne posesti velika 3,42 ha. Če ne upoštevamo solastnikov, je velikost zasebne gozdne posesti 5,04 ha. Velikostna struktura gozdne posesti se je nekoliko spremenila. Povečal se je delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko od 1 ha do 5 ha in delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko 10 do 30 ha. Deleži lastnikov, ki imajo najmanjše gozdne posesti so se zmanjšali.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Glavnino cestnega omrežja v GGE Marija Reka predstavljajo prometnice, ki potekajo v glavnem v smeri sever – jug skozi razmeroma ozke doline. Gozdne ceste predstavljajo samo povezovalno omrežje. Glavno cesto predstavlja regionalna cesta v osrednjem delu GGE (regionalna cesta II. reda Latkova vas – Trbovlje). Po preostalih dolinah potekajo lokalne ceste in javne poti. Velik pomen v GGE imajo tudi gozdne ceste, saj poleg ustvarjanja pogojev za izvoz lesa večkrat predstavljajo tudi prometnice, ki odpirajo posamezne kmetije ali celotne zaselke, v več primerih pa so tudi povezovalne ceste med posameznimi javnimi prometnicami.

Vse gozdne prometnice, ki smo jih upoštevali v analizi, so opredeljene kot produktivne prometnice. Potekajo preko gozdnih površin, deloma pa tudi izven gozda, vendar v pasu 200 metrov od obstoječega gozdnega roba. Del prometnic na robnih delih GGE je opredeljenih tudi kot prometnice sosednje GGE.

V GGE Marija Reka skladno z določili Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS št. 38/94 in nasl.) oziroma skladno z veljavno zakonodajo ni opredeljenih območij, ki z gozdnimi cestami niso odprta.

Prekategorizacij gozdnih prometnic v preteklem ureditvenem obdobju ni bilo.

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste*	60,54	0,00	60,54	10,34
Javne ceste**	111,51		111,51	19,05
Skupaj	172,05		172,05	29,39

* pri gozdnih upoštevana grafična dolžina cest znotraj meja GGE

** za izračun dolžine javnih cest so podatki zajeti dne 25. 2. 2021 (zajem za izdelavo ON)

V kolikor pri obračunu odprtosti ne upoštevamo površine varovalnih gozdov, je gostota cest v GGE Marija Reka 30,17 m/ha.

Produktivne in povezovalne ceste smo določili na naslednji način:

- Javne ceste – produktivna cesta v območju gozda in v pasu 50 metrov od obstoječega gozdnega roba. Pri tem posebej nismo preverjali morebitnih ovir za dostop do gozda, saj je v območju GGE umestitev objektov v prostor takšna, da je možen dostop do gozda z manjšimi prilagoditvami praktično na celotnem območju. Povezovalnih cest v omrežju javnih prometnic nismo določali.
- Gozdne ceste – produktivne ceste so tiste, ki potekajo preko gozdnih površin in v pasu 200 metrov od obstoječega gozdnega roba. Vsi preostali odseki so vključeni v povezovalne gozdne ceste.

Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200 (m)	200-400 (m)	400-600 (m)	600-800 (m)	800-1200 (m)	nad 1200 (m)
S traktorjem	3.139,99	54	18	42	29	9	2	-
Z žičnico	13,35	0	54	28	-	-	-	18
Ročno	1,51	0	11	89	-	-	-	-
Kombinirano I	1.096,72	19	7	37	43	10	3	-
Kombinirano II	91,01	2	-	37	39	24	-	-
Neodprta površina	1.512,18	26						
Skupaj	5.854,76	100	15	42	32	9	2	< 1

GGE Marija reka je glede spravila lesa še vedno precej tradicionalna, torej spravilo po tleh, v manjši meri po kolesih, čeprav je konfiguracija terena v veliki meri primerna tudi za spravilo po zraku (žičnice). V veliki meri je temu zagotovi kriva še vedno precej razdrobljena gozdna posest in neorganiziranost lastnikov za skupno sečnjo in spravilo, kar bi lahko vodilo v večje koncentracije sečnje in druge oblike spravila.

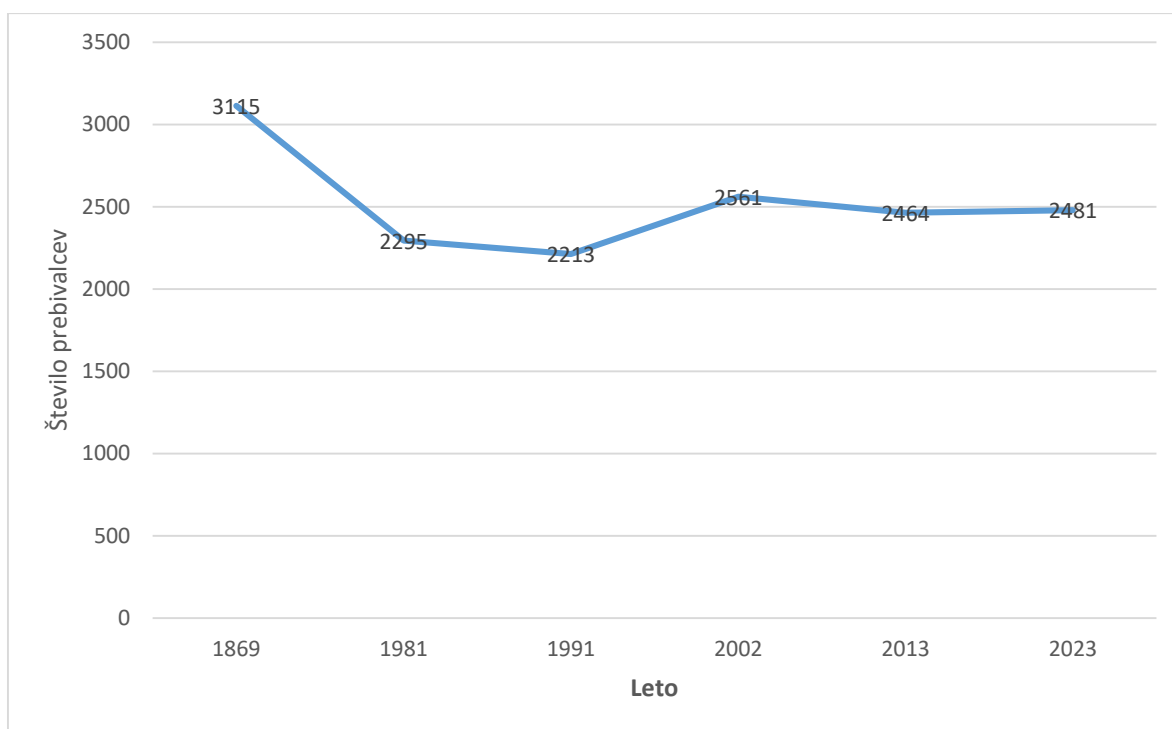
Po konfiguraciji terena je GGE Marija Reka uvrščena med alpsko obliko pokrajine. Ob okvirnem preračunu gozdnih odprtosti ureditvenih enot z gozdnimi vlakami ugotavljamo, da je približno 31 % površine GGE primerno odprto (nad 90 m/ha gozdnih vlak), 43 % površin je pomanjkljivo odprto (med 50 in 90 m/ha gozdnih vlak) ter 26 % površin pomanjkljivo odprtih (50 m/ha in manj gozdnih vlak).

Med območji, ker je manj gozdnih vlak navajamo severna pobočja Čemšeniške planine, območje med Krvavico in Brložnom, območje Male Reke (Gradišče), pobočja Kamnika ter Kotečnika. Del teh površin je opredeljen kot varovalni gozd.

Povprečna ocenjena pravilna razdalja je 285 m.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Za GGE Marija Reka je značilna razpršena poselitev. Večji del prebivalcev živi v manjših strnjenih naseljih, vmes pa ležijo številne samotne kmetije. Naselja so skoncentrirana v severnem, položnejšem delu GGE. Demografske razmere v GGE nam prikazuje grafikon 1.

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih

V območju GGE se številčnost prebivalstva v zadnjem času ni bistveno spremenila. Podatki so povzeti iz podatkovne baze Statističnega urada RS (vpogled dne 23. 4. 2024). Upoštevani podatki so zbrani po naseljih vseh treh občin.

Pri ugotavljanju točnega števila prebivalstva v GGE smo vključili 3 naselja iz občine Tabor, 2 naselja iz občine Prebold in 2 naselja iz občine Žalec. V letu 2023 je bilo v GGE Marija Reka 2.481 prebivalcev. Od tega jih je bilo v občini Tabor 491, Prebold 666 in Žalec 1.324.

Preglednica 12: Število prebivalcev po letih v GGE Marija Reka

Leto	1869	1981	1991	2002	2013	2023
Št. prebivalcev	3.115	2.295	2.213	2.561	2.464	2.481

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

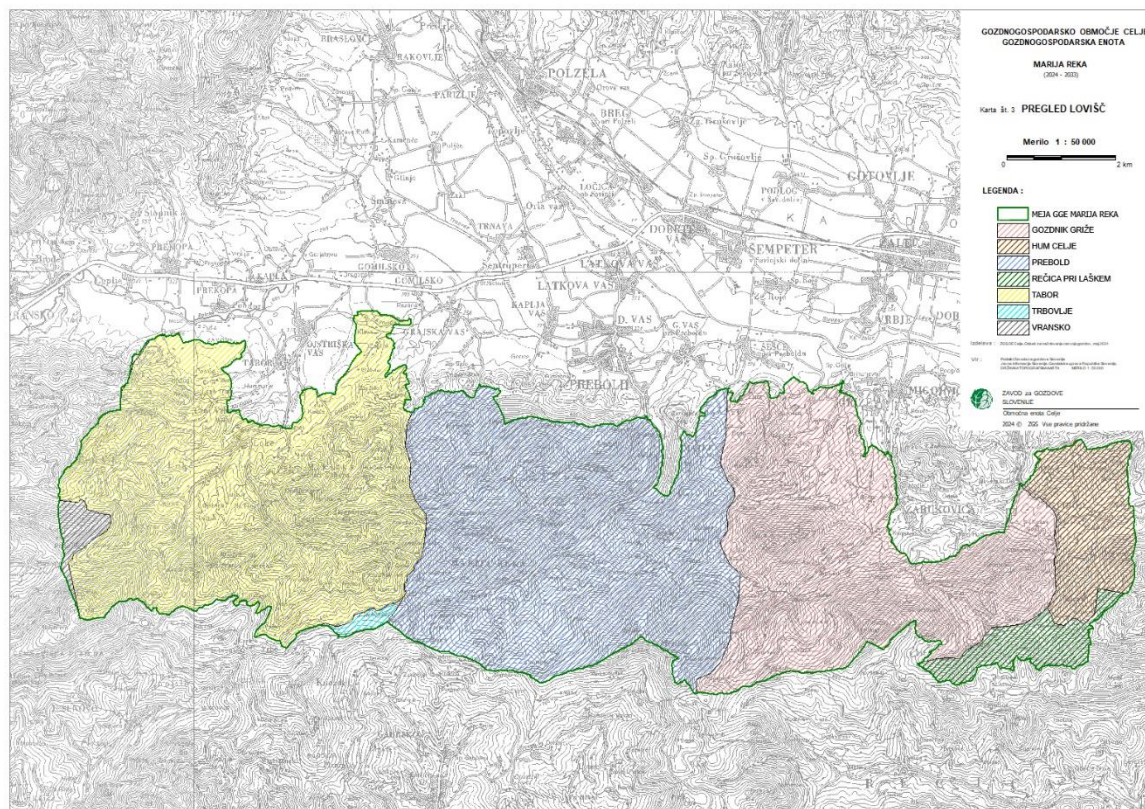
1.5.1 Lovstvo

Na območju GGE Marija Reka z divjadjo in lovišči upravljajo lovske družine (v nadaljevanju: LD): Vransko, Tabor, Prebold, Gozdnik Griže, Hum Celje in Rečica pri Laškem. V obdobju veljavnosti načrta GGE se izteka prvih 20 let koncesijske pogodbe med LD in RS (leta 2029). LD so organizirane v skladu z Zakonom o društvih in Zakonom o divjadi in lovstvu. Večina od njih (razen LD Vransko) je združeno v Savinjsko Kozjansko lovsko upravljavsko območje (v nadaljevanju: LUO) ali ožje v lovsko upravljavski bazen Južno od Savinje. Temeljna in lovsko upravljavsko najpomembnejša vrsta divjadi v enoti je srnjad, sledijo ji divji prašič, gams, navadni jelen, muflon in mala poljska divjad. Ukrepi v življenjskem okolju in načrtovan odvzem divjadi so opredeljeni z dvoletnimi lovsko upravljivskimi načrti LUO in iz njih izhajajočih Letnih načrtov lovišč. Življenjske razmere za divjad v GGE so dokaj ugodne. Relativno redko cestno omrežje in razmeroma majhen vpliv industrije s stališča ohranjanja biotske pestrosti ne predstavlja motečih dejavnikov. Biotehnični in biomeliorativni ukrepi, opredeljeni

z načrti v lovstvu se redno izvajajo, hkrati pa tudi lastniki zemljišč z odobravanjem sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. Odnosi lovcev z lastniki zemljišč so dokaj dobri, kar sklepamo iz podatka, da je večina škodnih primerov sporazumno rešenih že na prvi stopnji (LD – lastnik). Poleg vnašanja plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst skupaj z lovci v prihodnje načrtujemo številne ukrepe za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjih živali. Predvsem je pomembno vzdrževanje travnih površin v območju višje gozdnatosti na Gozdniku in Mrzlici, ki so za divjad izjemnega pomena.

Glede na probleme škod po divjadi je potrebno aktivno sodelovanje upravljavcev lovišč, lastnikov, lokalnih skupnosti in ZGS pri skupnem reševanju nastalih problemov. Poleg zagotavljanja preventivne zaščite problematičnih območij je potrebno nenehno zagotavljati sodelovanje in pomoč na vseh področjih, ki zadevajo upravljanje z divjadjo. V preglednici 13 je prikazan delež površin posameznih LD v GGE Marija Reka.

Karta 3: Pregled lovišč v GGE Marija Reka

Preglednica 13: Pregled lovišč v GGE Marija Reka

Šifra LD	Ime LD	Površina lovišča v GGE (ha)	Površina gozda v lovišču v GGE (ha)	Delež %	Opomba *
0399	Vransko	72,81	65,44	1,1	del
0918	Tabor	2.549,14	1.844,70	31,5	del
0917	Prebold	2.514,26	2.049,11	35,0	del
0916	Gozdnik Griže	1.946,32	1.374,11	23,5	del
0915	Hum Celje	445,61	296,36	5,1	del
0919	Rečica pri Laškem	213,96	192,27	3,3	del
1311	Trbovlje	33,37	32,77	0,6	del
Skupaj		7.775,47	5.854,76	100,0	

1.5.2 Kmetijstvo

Tako kot v celotni državi, tudi na področju GGE Marija Reka delež kmečkega prebivalstva še naprej upada, saj se mladi, predvsem na manjših kmetijah, odločajo za drugačen način življenja. Vse več ljudi se seli na obrobja večjih občinskih središč.

Poleg tradicionalne govedoreje, ki je najbolj perspektivna dejavnost v GGE, igra gozd pomembno gospodarsko vlogo, saj je precej lastnikov odvisnih od donosov iz svojega gozda in to predvsem zaradi lastne porabe in prodaje drv ter hlodovine. Pomembno je tudi poljedelstvo s pridelavo poljščin na manjših površinah, ter nekatere dopolnilne dejavnosti, kot sta kmečki turizem in domača obrt. V zadnjih letih se vse več kmetij odloča za ekološko pridelavo hrane, ki je tukaj še posebej primerna, saj so se na tem območju zaradi manj ugodnih pogojev za razvoj intenzivnega kmetijstva večinoma ohranili tradicionalni načini pridelave hrane.

1.5.3 Poselitev

Za celotno območje GGE je značilna izredno nizka in razpršena gostota prebivalstva. Največ ljudi živi v razloženih naseljih: Črni Vrh, Loke, Miklavž pri Taboru, Marija Reka, Matke, Pongrac in Liboje. Prisotna je dnevna migracija v pomembnejša mestna središča oz. na njihova obrobja (Celje, Žalec, Trbovlje). Delež dnevnih migrantov znaša dobrih 70 %, večina jih je našla zaposlitev v nižinskem predelu Savinjske doline.

1.5.4 Infrastruktura

Razgibanost cestnega omrežja v GGE Marija Reka je posledica zelo razgibanega reliefa. Večjih sprememb v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem ne beležimo. Še vedno je precej javnih cest neasfaltiranih, kar pomeni drago vzdrževanje, pogosto pa so te ceste v slabem stanju. So pa te prometno manj obremenjene lokalne poti zelo primerne za gorske in rekreativne kolesarje.

Pomembna povezovalna cesta na tem območju je regionalna cesta Latkova vas - Trbovlje, ki povezuje Savinjsko dolino z Zasavjem.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

Na vzhodnem grebenu Kotečnika se nahaja kamnolom Liboje, kjer pridobivajo mineralne proizvode iz apnenca.

Strm relief s skalnimi stenami ustrezne strukture ponuja dobro izhodišče za plezalni turizem. V enoti so 4 registrirana plezališča, in sicer: Pod Reško planino, Kamnik, Kotečnik in Slomnik.

V hribovitem predelu, kjer je ohranjena pristna podoba nedotaknjene narave, obstaja potencial razvoja različnih oblik kmečkega in rekreacijskega turizma. Razgledni vršaci, razgiban teren in sorazmerno lahek dostop iz bližnjih strnjenih naselij so glavni atributi v prid razvoju pohodništva, konjeništa in kolesarjenja v GGE.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarno najbolj ogrožene gozdove opredeljuje poleg drevesne sestave, razvojne faze, ekspozicije, nagiba ter ostalih dejavnikov, tudi večja prisotnost ljudi, saj velja, da je človek najpogostejši povzročitelj požarov v naravi.

Zakonske osnove za določanje stopenj požarne ogroženosti so podane z Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/2014) in Pravilniku o varstvu gozdov (Ur. l. RS št. 114/2009), po katerem je povzeta metodologija določanja požarne ogroženosti gozdov. Ocena požarne ogroženosti je narejena za osnovne ureditvene enote, to je oddelke oz. odseke. Tako dobljeno osnovno oceno požarne ogroženosti smo korigirali glede na druge dejavnike v okolju, med njimi še posebej človeški faktor. Pri človeku kot dejavniku okolja smo upoštevali obiskanost

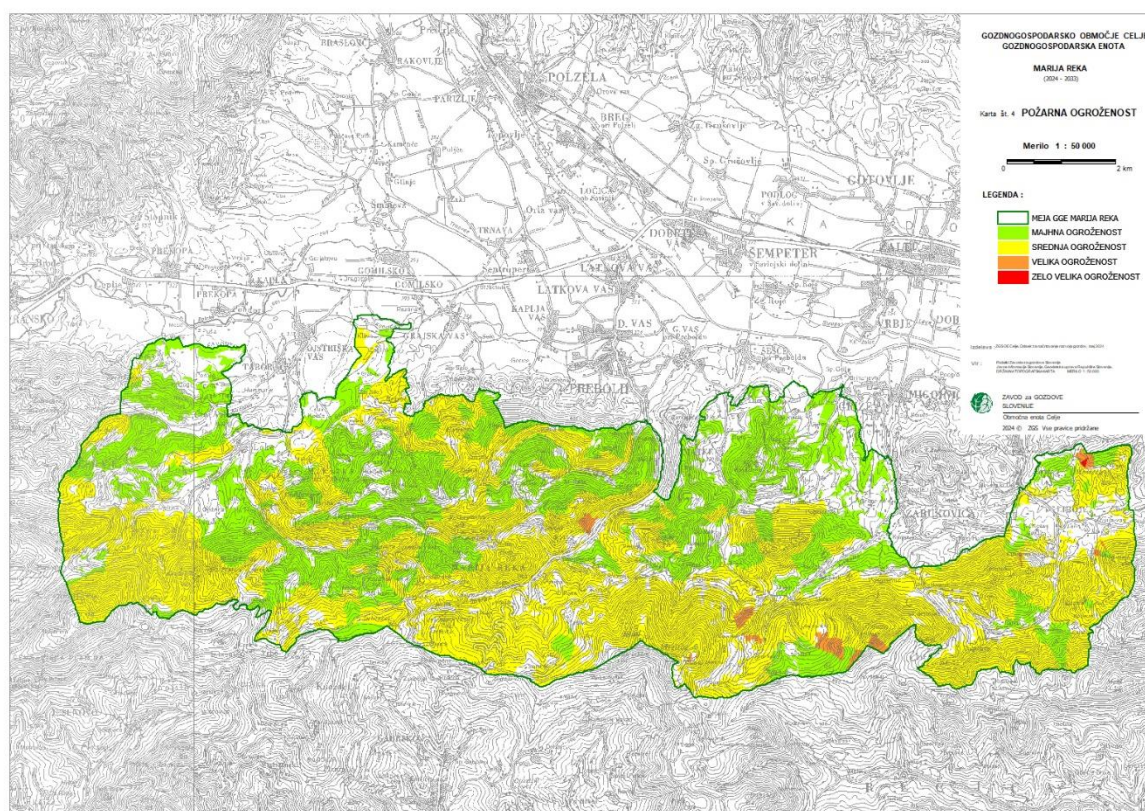
posameznih gozdnih predelov (rekreacijska, turistična funkcija) in posebne dejavnosti v posameznih predelih (vikend cone, naselja) ter s tem povezano povečano možnost nastajanja gozdnih požarov. Zaradi načrtovanja varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti, in sicer:

- 1. stopnja: zelo velika požarna ogroženost,
- 2. stopnja: velika požarna ogroženost,
- 3. stopnja: srednja požarna ogroženost,
- 4. stopnja: majhna požarna ogroženost.

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

Po izvedenih izračunih je v GGE Marija Reka 1,06 ha gozdov ogroženih na prvi stopnji, 53,77 ha na drugi stopnji, 3.531,76 ha na tretji stopnji in 2.268,17 ha na četrti stopnji požarne ogroženosti gozdov.

Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov v GGE Marija Reka

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Celotna gozdna površina v GGE je razdeljena na 485 odsekov in 2.342 sestojev. Povprečna površina oddelka oz. odseka znaša 12,07 ha, sestoj pa 2,50 ha. Pri tem je potrebno dodati, da je sestoj eksplicitno vezan na odsek oz. na oddelek in ne gre čez več odsekov oz. oddelkov. Površina najmanjšega odseka znaša 0,10 ha, največjega pa 52,05 ha. Površina največjega sestoja znaša 23,31 ha.

Odsekov z mešanim lastništvom je 48 oz. 10 % odsekov.

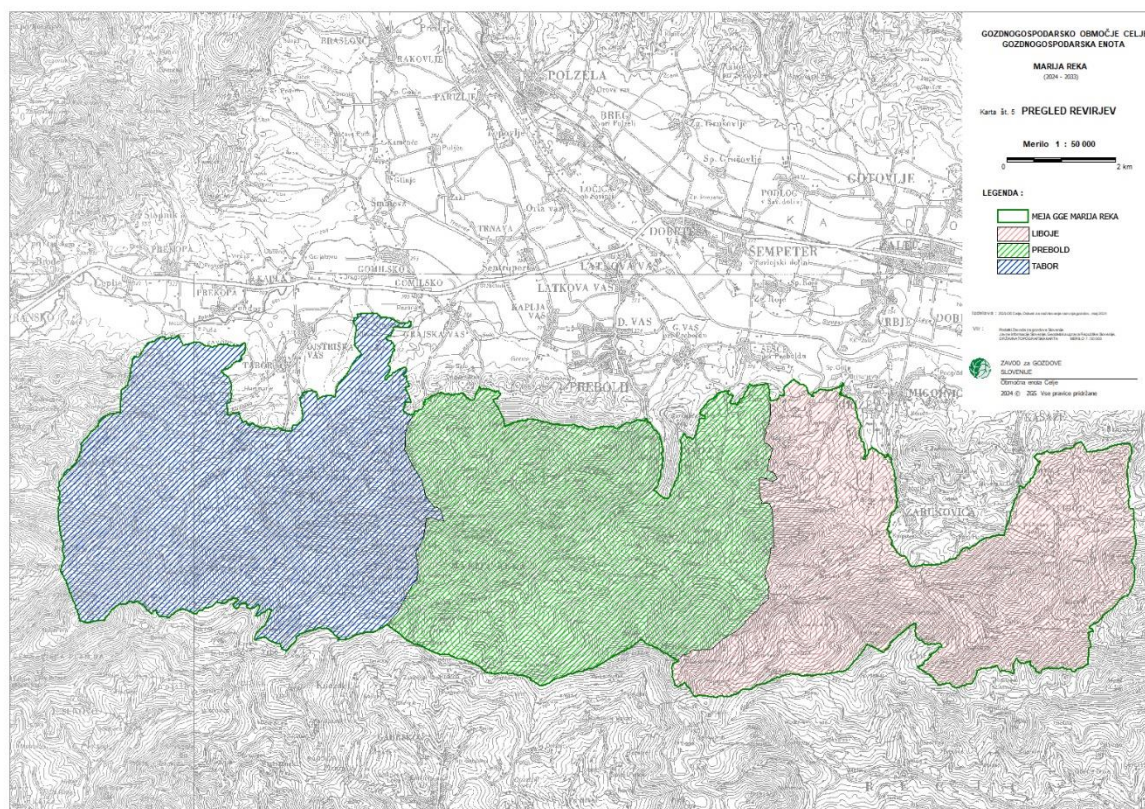
Zaradi spremembe lastništva so bili v preteklosti pogosto tvorjeni majhni odseki, zaradi katerih je danes gospodarjenje z gozdovi oteženo. V tej obnovi načrta smo te odseke glede na rastišče, lastništvo in smiselnosti (kot poenostavitev in lažjega dela na terenu) pridružili večjim odsekom.

GGE Marija Reka je razdeljena na tri revirje. Vsi trije revirji - Tabor s površino gozdov 1.959,54 ha, Prebold s površino gozdov 2.202,67 ha in Liboje s površino gozdov 1.688,79 ha - imajo v GGE Marija Reka le del površine, prestanek pa v GGE Žalec in v GGE Vransko.

Odseki na območju GGE Marija Reka so se v preteklih ureditvenih obdobjih spreminjali tako površinsko kot lastniško. Nekatere odseke smo priključili k sosednjemu, večjemu odseku. V odsekih, ki so bili geografsko ločeni smo posamezne dele priključili sosednjim odsekom.

Nova razmejitev je vidna v preglednici 13.

Karta 5: Pregled revirjev v GGE Marija Reka

Preglednica 14: Prikaz razmejitve novih odsekov

Nov odsek	Star odsek
32381B	32381C
32395B	32395A
32168B	32164C
32397	32398B
32180	32417D
32033B	32422F
32395G	32395D
	32395E
	32395F
	32395I

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Notranja organizacija javne gozdarske službe v celjskem GGO je določena s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest. Organizacija je naravnana tako, da omogoča sodelovanje z vsemi državnimi organi in drugimi skupnostmi, hkrati pa je zagotovljena tudi javnost dela.

GGE Marija Reka spada v Krajevno enoto Žalec (KE Žalec, Savinjska c. 59, 3310 Žalec). Z gozdovi GGE Marija Reka upravljajo trije revirni gozdarji v revirjih Tabor, Prebold in Liboje.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1 Splošni opis funkcij v gozdnogospodarski enoti

V postopku valorizaciji funkcij gozdov smo kot osnovo uporabili funkcije evidentirane v GGN GGO Celje (2021–2030).

Funkcije iz GGN GGO Celje (2021–2030) smo preverili glede na strokovne podlage in podzakonske akte:

- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Marija Reka za obdobje veljavnosti 2024-2033, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št. dokumenta: 3563-0502/2023-3, 30.1.2024;
- Gozdnogospodarski načrt GGE Marija Reka (2024-2033) Podrobnejše kulturnovarstvene usmeritve, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje, št. dokumenta: EG-6848/2005-7, z dne 8.3.2024;
- Odlokom o varstvu pitne vode na območju Občine Laško (Ur. l. RS, št. 38/99, 21/02
- Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS, št. 25/16);
- Register nepremične kulturne dediščine;
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Žalec (Ur. l. RS, 89/98).

Pri pregledu strokovnih podlag in podzakonskih aktov smo ugotovili, da so bile vsebine upoštevane že pri izdelavi GGN GGO Celje (2021–2030), zato sprememb posameznih slojev funkcij nismo izdelali.

Karta funkcij predstavlja prostorsko razporeditev funkcij, njihovo ovrednotenje s stopnjo poudarjenosti in prekrivanje med posameznimi funkcijami. Karta je sestavni del kartnega dela gozdnogospodarskega načrta in je po posameznih slojih prikazana na Pregledovalniku o gozdovih.

Pregled površin funkcij gozdov v gozdnem prostoru in v gozdu po posameznih stopnjah poudarjenosti je podan v preglednici 15.

Najpomembnejše funkcije v GGE Marija Reka, poleg lesnoproizvodne, so:

- funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki je poudarjena na 1. in 2. stopnji 36 %;
- hidrološka funkcija, ki je poudarjena na 1. in 2. stopnji na 26 % gozdnega prostora;
- funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki sta poudarjeni na 1. in 2. stopnji na 25 % gozdnega prostora

Skupna površina po posameznih skupinah funkcij in stopnjah poudarjenosti je:

- ekološke funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 1.083 ha;
- ekološke funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 2.145 ha;
- socialne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 193 ha;
- socialne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 514 ha;
- proizvodne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 5.594 ha;
- proizvodne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 17 ha.

V preglednici 15 so prikazane površine ploskovnih objektov funkcij po stopnjah poudarjenosti. Površin za linijske in točkovne objektov v preglednici ne navajamo.

Preglednica 15/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	496,8	8,3	8,3	997,6	16,7	16,7	4.491,7	75,0	75,0	5.986,1
Hidrološka funkcija	243,2	4,1	4,1	1.332,4	22,3	22,3	4.410,4	73,7	73,7	5.986,1
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	449,9	7,5	7,5	1.712,1	28,6	28,6	3.824,1	63,9	63,9	5.986,1
Klimatska funkcija	0,0	0,0	0,0	2,5	0,0	0,0	5.983,6	100,0	100,0	5.986,1
Zaščitna funkcija	79,3	100,0	1,3	0,0	0,0	0,0				79,3
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,0	0,0	0,0	42,6	0,7	0,7	5.943,5	99,3	99,3	5.986,1
Rekreacijska funkcija	23,0	0,4	0,4	15,0	0,3	0,3	5.948,0	99,4	99,4	5.986,1
Turistična funkcija	18,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	5.967,7	99,7	99,7	5.986,1
Funkcija varovanja naravnih vrednot	58,0	11,3	1,0	453,5	88,7	7,6				511,4
Funkcija varovanja kulturne dediščine	38,9	96,9	0,7	1,3	3,1	0,0				40,1
Estetska funkcija	0,0	0,0	0,0	26,5	100,0	0,4				26,5
Poučna funkcija	0,0	0,0	0,0	4,4	0,1	0,1	5.981,6	99,9	99,9	5.986,1
Lesnoproizvodna funkcija	5.586,0	95,9	95,9	15,4	0,3	0,3	221,9	3,8	3,8	5.823,2
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,0	0,0	0,0	290,2	100,0	4,9				290,2

* Zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji ne določa.

2.2 Funkcije gozdov

2.2.1 Ekološke funkcije gozda

2.2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

V GGE Marija Reka so nahajajo gozdovi s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi stopnji na najbolj strmih južnih pobočjih od Kravice in Brložna na zahodu do Kotečnika in Velikega Slomnika na vzhodu v skupni površini dobrih 497 ha. Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na površini 998 ha gozdnega prostora. Ti gozdovi so razkropljeni po celotni GGE in pokrivajo manj strma pobočja Kravice, Brložna, Štrukljevega griča, Škabarjevega vrha, Klinčkovega vrha, Reške planine, Male Reke, Mrzlice, Kamnika, Kancija, Kamčiča, V. Slomnika in Kotečnika. Glavni utemeljitvi za izločanje sta naklon terena (prevladujoč kriterij) in delno GRT.

V preostalem delu gozdnega prostora je funkcija poudarjena na tretji stopnji.

2.2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo v GGE Marija Reka predstavljamo z linijskimi (vodotoki), točkovnimi (izviri pitne vode, zajetja, črpališča, jame in brezna) in ploskovnimi (vodovarstvena območja) objekti.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki se nahajajo znotraj najožjega (1. varstvena cona) in ožjega (2. varstvena cona) varstvenega pasu varovanih virov pitne vode. Območja najožje in ožje varstvene cone se točkovno nahajajo po celi enoti, ploskovno pa na širšem območju Pongraca in Liboj. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo na 1. stopnji znaša 243 ha.

Druga stopnja poudarjenosti hidrološke funkcije obsega:

- širši varstveni pas varovanih vodnih virov – na funkcijski karti so območja prikazana kot ploskovni objekti;
- varstvene pasove ob vodotokih v širini 50 metrov na obe strani vodotoka - na funkcijski karti so vodotoki prikazani kot linijski objekti;
- širšo okolico izvirov vode in črpališč - točkovni objekti.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije se pojavljajo raztreseno po celi enoti. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo 2. stopnje znaša 1.332 ha.

2.2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti se pojavlja na vseh treh stopnjah poudarjenosti.

Gozdovi na prvi stopnji poudarjenosti se pojavljajo na površini 450 ha. 1. stopnja poudarjenosti se pojavlja linijsko na območju Miklavža pri Taboru in Liboj, ploskovno in točkovno pa razpršeno celotni GGE.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti se pojavljajo ploskovno po vsej enoti na površini 1.712 ha.

Preglednica 16: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Marija Reka

Koda	Ime	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Marija Reka
SI3000029	Mrzlica	/
SI3000083	Ocvirkova jama	(8310) Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000314	Bistrica pri Libojah	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI3000362	Reka pri Grajski vasi	navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI5000026	Posavsko hribovje	- planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - velika uharica (<i>Bubo bubo</i>) - sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) - belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>) - črna štorklja (<i>Ciconia nigra</i>)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica 17: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	12 ha	11 ha	Dobro
Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	3 ha	2 ha	Dobro
Planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	3.508 ha	593 ha	Dobro
Velika uharica (<i>Bubo bubo</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	3.516 ha	594 ha	Dobro
Sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	3.508 ha	593 ha	Povprečno
Belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	3.508 ha	593 ha	Dobro
Črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)	Poglavje 12.1.11	Poglavje 12.1.11	3.508 ha	593 ha	Povprečno

Preglednica 18: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka

Gozdni habitatni tipi					
Habitatni tip	Opis habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	Poglavje 12.1.10	Poglavje 12.1.10	23 ha	23 ha	Ugodno

2.2.1.4 Klimatska funkcija

Gozd s svojo prostorsko porazdelitvijo vpliva na klimo na lokalnem in na globalnem nivoju, tako da blaži temperaturne ekstreme in prispeva k višji zračni vlagi, kar blagodejno vpliva na počutje človeka. Poleg tega pa blaži delovanje vetra.

V GGE Marija Reka so prisotni gozdovi na 2. stopnji poudarjenosti klimatske funkcije. Gre za gozdove v okolici naselja Griže - Migojnice.

2.2.2 Socialne funkcije

2.2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija gozdov pomeni zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča ter zagotavljanje varnosti bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo, večinoma pa se pojavlja v kombinaciji z varovalno vlogo.

V GGE Marija Reka so gozdovi poudarjeni na 1. stopnji zaščitne funkcije. Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije opravljajo gozdovi, ki varujejo zelo ogrožene objekte. Na prvi stopnji poudarjenosti so gozdovi v širši okolici kraja Marija Reka. Površina gozdov na tej stopnji poudarjenosti je 79 ha.

2.2.2.2 Higienko-zdravstvena funkcija

Higienko-zdravstveno funkcijo opravljajo tisti gozdovi, ki varujejo bivalna in turistična naselja ter rekreacijske površine pred škodljivimi vplivi emisij, prahu, aerosolov, hrupa, plinov oz. blažijo škodljive ali nezaželene učinke industrijskih objektov.

V GGE Marija Reka je funkcija poudarjena na 2. stopnji v širši okolici kraja Marija. Površina znaša dobrih 42 ha.

2.2.2.3 Rekreacijska funkcija

Rekreacija v današnjem hitrem tempu življenja prihaja vedno bolj do izraza. Gozdni ekosistem kot najbolj naraven, stabilen in uravnotežen sistem, v katerem je v veliki meri ohranjen naravni pretok energije in tok kroženja snovi, daje človeku idealen rekreacijski prostor za sprostitev in nabiranje novih moči.

Merila za vrednotenje poudarjenosti rekreacijske funkcije gozdov so bila:

- obiskanost,
- dostopnost (relief in naklon terena),
- stanje gozda (razvojna faza, prehodnost, zdravstveno stanje),
- vplivno območje (število potencialnih obiskovalcev),
- oddaljenost od roba naselja,
- opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo.

Rekreacijska funkcija se na prvi stopnji poudarjenosti nahaja na Mrzlici, plezališču Kotečnik in v gozdovih po celotni GGE v obliki kolesarskih in planinskih poti. Skupna površina gozdnega prostora, ki opravlja prvo stopnjo poudarjenosti je 23 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti zasledimo v okolici Pongraca in Šešč ter ob pote po celotni GGE.

Na drugi stopnji so poudarjene naslednje poti:

- Planinska pot Brnica - Liboje - Šmohor,
- Pot po Reški planini,
- Kolesarska pot Čevelj - pl. dom Vrhe,
- Učna pot na Reški planini,
- Prebold - Žvajga - Marija Reka,
- Kolesarska pot Dom pod Reško planino - Tabor,
- Rekreacijska pot na Brnico,
- Kolesarska pot Dom pod Reško planino - Tabor,
- Planinska pot Grajska vas - Vrhe,
- Brnica - Slomnik,
- Kolesarska pot Tabor - Brložan,
- Kolesarska pot Loke - Stari grad - Čevelj,
- Migojnice - Zabukovica - planinski dom na Zabukovici,
- Ojsteršek - Medvedjek,

- Pešpot Griže - Hom,
- Planinska pot Gornja vas - Goljava,
- Planinska pot Loke - Zajčeva koča,
- Planinska pot Šešče - Hom,
- Planinska pot Zabukovica - Gozdnik,
- Rečiška planinska krožna pot,
- Planinska pot na Šmohor,
- Pot treh cerkva,
- Govce,
- Pot Goljava,
- Pot Kotečnik,
- Pot Švarc - Cajnar,
- Zabukovica - Počivalnik.

Skupna površina gozdnega prostora z drugo stopnjo poudarjenosti ploskovnih objektov je 15 ha. Funkcija je bila določena na podlagi poznavanja GGE in aplikacije namenjene spremljanju prostočasnih aktivnosti - Strava. Ostali gozdovi so opredeljeni na 3. stopnji rekreacijske funkcije.

2.2.2.4 Turistična funkcija

Turistična funkcija gozdov pomeni zadovoljevanje potreb turistov, ki zaradi oddiha ali razvedrila povezanega z gozdom, začasno spremenijo kraj bivanja. V GGE je funkcija poudarjena na 1. in 3. stopnji.

1. stopnjo poudarjenosti smo opredelili v gozdovih ob plezalni stene Kotečnik, ob učni poti na Reški planini ter ob Slovenski turnokolesarski poti. Površina gozdnega prostora s prvo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije je 18 ha.

3. stopnjo poudarjenosti ima ves preostali del GGE.

2.2.2.5 Obrambna funkcija

Obrambno funkcijo imajo gozdovi, ki varujejo zemljišča in objekte, ki so pomembni za javno varnost, obrambo, zunanje zadeve ter obveščevalno in varnostno dejavnost organov Republike Slovenije ter gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode.

V GGE Marija Reka je obrambna funkcija gozdov poudarjena na prvi stopnji na vrhu Mrzlice.

2.2.2.6 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Upoštewane so vse naravne vrednote, ki ležijo v gozdu oz. gozdnem prostoru GGE in zavarovana območja, ki so določena z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti v Občini Žalec.

Na funkcijski karti so naravne vrednote in zavarovana območja prikazana kot ploskovni in točkovni objekt na 1. in 2. stopnji.

159V	Krvavica – rastišče tis
5944	Krvavica
912	Okno v Krvavici
192V	Mrzlica
5674	Kregarjeva peč
5945V	Čemšeniška planina
40494	Ravbarska jama 1 nad Libojami
40498	Ravbarska luknja 2 nad Libojami
40499	Ravbarska luknja 3 nad Libojami
43431	Uplaznikova jama
43432	Uplaznikovo brezno
43433	Medvedova jama 1
43434	Medvedova jama 2

43435	Lepa jama na Krvavici
43516	Luknja v Rebru
43579	Petačeva jama
43583	Kamniško brezno
43584	Lokanova jama
43965	Jama na Krvavici
44140	Burkeljčeva jama 1
44141	Burkeljčeva jama 1
44142	Luknja na travniku
44191	Jama pod potjo
44192	Jama na Slomniku
44387	Ravbarjev spodmol
44828	Jama v steni
44829	Vošnjakova jama
44831	Brezno 2 na Kamniku
44832	Silvotova jama
44833	Brezno 1 na Kamniku
45348	Ocvirkova jama v Štadlerjevem gozdu
47598	Pihalnik 1 pri Medvedovih jamah
47599	Pihalnik 2 pri Medvedovih jamah
48685	Lepa jama 2
48686	Koprivnica
48989	Petačeva jama 2
48990	Jama pri Grajski vasi
49059	Pavšerjevo brezno

V gozdnem prostoru ležijo naslednja izjemna drevesa, ki so poudarjena na 1. stopnji:

5942	Petačeva lipa
80289	Zimoharjeva jelka
6005	Kočetov kostanj
6006	Gradišekova lipa
6008	Otavnikov kostanj
6026	Guzejeva bukev
6032	Hribarjeva tisa 1
6033	Hribarjeva tisa 2
6035	Ahačičev mokovec
6036	Breznikarjeva bodika
6018	Ramšakova lipa

Zvrsti naravnih vrednot, identifikacijske številke ter konkretne varstvene usmeritve so opredeljene v Prilogah v poglavju Konkretna varstvena usmeritve na območjih naravnih vrednot.

Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov je naveden Prilogah v poglavju Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov.

2.2.2.7 Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi znotraj razglašanih območij ter v določenem varovalnem oziroma vplivnem pasu okoli objektov kulturne dediščine. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

V GGE Marija Reka je več pomembnejših spomenikov. Tem predstavlja gozd v okolju primerno kuliso, s čimer postane gozdni prostor pomembni spremljajoči del spomenika, gospodarjenje z gozdom pa mora biti prilagojeno tej vlogi.

Upoštevali smo tista območja in objekte kulturne dediščine, ki ležijo v gozdnem prostoru, prav tako pa tudi tista, na katere gozd in gospodarjenje z gozdom zaradi njihove bližine lahko vpliva. Usmeritve je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje.

V gozdnem prostoru GGE Marija Reka zasledimo objekte kulturne dediščine, ki so prikazani v preglednici 19.

Preglednica 19: Objekti kulturne dediščine v GGE Marije Reka

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
1-24725	Matke - Gozdno znamenje	dediščina	sakralna stavbna dediščina	32156B
1-29565	Črni Vrh pri Taboru - Arheološko območje Malik	dediščina	arheološko najdišče	32014A
1-27074	Pongrac - Domačija Pongrac 146	dediščina	profana stavbna dediščina	32178A
1-27871	Loke pri Taboru - Višinska naselbina Krvavica	dediščina	arheološko najdišče	32392C, 32395G, 32392B, 32392A, 32395H
1-26967	Liboje - Domačija Liboje 53	dediščina	profana stavbna dediščina	32193
1-26969	Liboje - Hiša Liboje 2	dediščina	profana stavbna dediščina	32216B
1-24723	Marija Reka - Kozolec na domačiji Marija Reka 36	dediščina	profana stavbna dediščina	32102
1-24733	Marija Reka - Kozolec na Domačiji Marija Reka 69	dediščina	profana stavbna dediščina	32119A
1-23192	Šešče pri Preboldu - Gomilno grobišče Žohar	spomenik	arheološka dediščina	32158
1-24461	Črni Vrh pri Taboru - Sušilnica na domačiji Črni Vrh 19	dediščina	profana stavbna dediščina	32020B
1-10395	Pongrac - Gomilno grobišče Brezovnik	spomenik	arheološka dediščina	32158
1-24358	Miklavž pri Taboru - Domačija Miklavž pri Taboru 31	dediščina	profana stavbna dediščina	32057
1-24355	Miklavž pri Taboru - Domačija Miklavž pri Taboru 37	dediščina	profana stavbna dediščina	32052
1-24354	Miklavž pri Taboru - Domačija Miklavž pri Taboru 35	dediščina	profana stavbna dediščina	32048
1-24352	Miklavž pri Taboru - Domačija Miklavž pri Taboru 21	dediščina	profana stavbna dediščina	32061
1-23124	Pongrac - Gomilno grobišče Goršek	spomenik	arheološka dediščina	32158
1-20579	Loke pri Taboru - Vaško jedro	dediščina	naselbinska dediščina	32027
1-20595	Miklavž pri Taboru - Sušilnica za hmelj domačije Miklavž pri Taboru 32	dediščina	profana stavbna dediščina	32050

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
1-24725	Matke - Gozdno znamenje	dediščina	sakralna stavbna dediščina	32156B
1-03007	Liboje - Cerkev sv. Neže	dediščina	sakralna stavbna dediščina	32205
1-10401	Loke pri Taboru - Ruševine gradu Ojstrica	spomenik	arheološko najdišče	32033B, 32394F, 32394D
1-03221	Matke - Cerkev sv. Marije Magdalene	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	32152A, 32418A, 32154, 32153
1-03153	Marija Reka - Cerkev Marijinega vnebovzetja	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	32105A, 32105B
1-03040	Miklavž pri Taboru - Cerkev sv. Miklavža	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	32056C
1-10399	Matke - Prazgodovinska naselbina Hom	spomenik	arheološka dediščina	32418A, 32155, 32157, 32154, 32156B, 32156A, 32152A, 32153
1-00165	Grajska vas - Šmiglova zidanica	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	32070A
1-26970	Liboje - Hiša Liboje 51	dediščina	profana stavbna dediščina	32190
1-27114	Liboje - Hiša Liboje 26	dediščina	profana stavbna dediščina	32205
1-26968	Liboje - Gospodarsko poslopje pri domačiji Liboje 84	dediščina	profana stavbna dediščina	32205
1-10452	Liboje - Spominska plošča žrtvam NOB	spomenik	memorialna dediščina	32216C
1-27076	Pongrac - Stara hiša Pongrac 165	dediščina	profana stavbna dediščina	32185A
1-28631	Pongrac - Kozolec na domačiji Pongrac 114	dediščina	profana stavbna dediščina	32167
1-27075	Pongrac - Gospodarsko poslopje na domačiji Pongrac 62	dediščina	profana stavbna dediščina	32165A
1-27081	Pongrac - Svinjak na domačiji Pongrac 37	dediščina	profana stavbna dediščina	32163
1-25155	Matke - Mlin na domačiji Matke 55	dediščina	profana stavbna dediščina	32140
1-25021	Marija Reka - Sušilnica za hmelj na domačiji Marija Reka 69	dediščina	profana stavbna dediščina	32119A
1-24733	Marija Reka - Kozolec na domačiji Marija Reka 66	dediščina	profana stavbna dediščina	32120
1-24731	Marija Reka - Kašča na domačiji Marija Reka 64	dediščina	profana stavbna dediščina	32122
1-24724	Marija Reka - Kozolec na domačiji Marija Reka 66	dediščina	profana stavbna dediščina	32124A

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EID	Ime	Režim	Podrežim	Odseki
1-24725	Matke - Gozdno znamenje	dediščina	sakralna stavbna dediščina	32156B
1-24732	Marija Reka - Kozolec na domačiji Marija Reka 53	dediščina	profana stavbna dediščina	32113A
1-21231	Miklavž pri Taboru - Kašča na domačiji Miklavž pri Taboru 13	dediščina	profana stavbna dediščina	32062B
1-21232	Miklavž pri Taboru - Kozolec na domačiji Miklavž pri Taboru 13	dediščina	profana stavbna dediščina	32062B
1-20594	Miklavž pri Taboru - Hiša na domačiji Miklavž pri Taboru 27	dediščina	profana stavbna dediščina	32058A
1-24318	Loke pri Taboru - Kozolec na domačiji Loke 35	dediščina	profana stavbna dediščina	32391F
1-20583	Loke pri Taboru - Kozolec na domačiji Loke 31	dediščina	profana stavbna dediščina	32027
1-30023	Loke pri Taboru - Kozolec na domačiji Loke 25	dediščina	profana stavbna dediščina	32027
1-10438	Loke pri Taboru - Znamenje	spomenik	sakralna stavbna dediščina	32023C
1-20589	Črni Vrh pri Taboru - Kozolec na domačiji Črni Vrh 24	dediščina	profana stavbna dediščina	32022
1-21433	Črni Vrh pri Taboru - Kozolec na domačiji Črni Vrh 23	dediščina	profana stavbna dediščina	32019
1-21434	Črni Vrh pri Taboru - Kašča na domačiji Črni Vrh 23	dediščina	profana stavbna dediščina	32019
1-20590	Črni Vrh pri Taboru - Hiša Črni Vrh 30	dediščina	profana stavbna dediščina	32018
1-20591	Črni Vrh pri Taboru - Hiša Črni Vrh 31	dediščina	profana stavbna dediščina	32018
1-24462	Črni Vrh pri Taboru - Kozolec na domačiji Črni Vrh 19	dediščina	profana stavbna dediščina	32020A
1-24298	Črni Vrh pri Taboru - Hiša Črni Vrh 19	dediščina	profana stavbna dediščina	32020B, 32021B
1-20585	Črni Vrh pri Taboru - Kašča na domačiji Črni Vrh 2	dediščina	profana stavbna dediščina	32022
1-21233	Črni Vrh pri Taboru - Kozolec na domačiji Črni Vrh 17	dediščina	profana stavbna dediščina	32021B
1-21234	Črni Vrh pri Taboru - Kašča na domačiji Črni Vrh 17	dediščina	profana stavbna dediščina	32021B
1-30198	Loke pri Taboru - Kozolec na domačiji Loke 40	dediščina	profana stavbna dediščina	32034F

Gozdovi na 1. stopnji poudarjenosti obsegajo 39 ha, na 2. stopnji pa nekaj več kot 1 ha.

2.2.2.8 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, v katerih poteka ozaveščanje javnosti in v katerih se posreduje znanja o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

Na 1. stopnji je poudarjen gozdni prostor ob učni poti na Reški planini, katere dolžina je 6,1 km.

Na 2. stopnji poudarjenosti uvrščamo gozdove v bližini Osnovne šole Liboje in gozdove v okolici Starega gradu.

2.2.2.9 Estetska funkcija

Gozd je pomemben estetski dejavnik predvsem v kmetijski in primestni krajini, še posebej na mestih, kjer so ohranjeni le ostanki gozda. Predstavlja tudi kuliso objektom kulturne dediščine in naravnim vrednotam. V krajinskem pogledu predstavlja gozd s svojo naravnostjo in razporeditvijo v krajini poseben kontrast.

Na prvi in drugi stopnji se pojavlja v okolici objektov naravnih vrednot in kulturne dediščine. Na funkcijski karti so objekti prikazani kot točkovni in ploskovni objekti.

2.2.3 Proizvodne funkcije gozda

2.2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija gozda

Lesnoproizvodna funkcija predstavlja pomembno funkcijo v GGE, saj je večina (več kot 5.586 ha) gozdov uvrščenih v 1. stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije. V drugo stopnjo poudarjenosti spada 15 ha gozdov. Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo varovalni gozdovi. V ekocelicah ne določamo lesnoproizvodne funkcije, ker so ti gozdovi izvzeti iz gospodarjenja.

2.2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Razpršeno po celotni GGE Marija Reka imamo evidentirane gozdne površine, kjer se izvaja dejavnost pridobivanja drugih gozdnih dobrin. Pridobivanje drugih gozdnih dobrin, kot je nabiranje gozdnih plodov, je bolj skoncentrirano v gozdovih, kjer je delež kostanja večji od 25 % v LZ in tam, kjer kisl rastišča omogočajo nabiranje gob. Vendar ti gozdovi niso poudarjeni na 1. stopnji, saj gre večinoma za nabiranje za lastno rabo. Enota je pomembna tudi zaradi čebelje paše. Tako je s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin na 2. stopnji poudarjenosti opredeljeno 290 ha gozdov v GGE.

V letu 2024 je bilo z odločbo lokalne skupnosti prepovedno nabiranje plodov gozdnega drevja za vse razen lastnika gozda na parceli 325, k.o. Miklavž. Lastnik gozda neguje drevje z namenom, da pridobiva gozdne proizvode. To parcelo smo zato uvrstili, kot predlog 1. stopnje poudarjenosti, v sloj funkcije pridobivanja drugih gozdnih proizvodov.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Večina gozdov v GGE Marija Reka je uvrščenih v kategorijo večnamenskih gozdov, kjer se skupinsko postopno gospodarjenje dopolnjuje s sproščeno tehniko gojenja gozdov. V enoti je 2,6 % oziroma 151,48 ha varovalnih gozdov.

Preglednica 20/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Površina (ha)		
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Večnamenski gozdovi	4.679,70	1.023,56	5.703,26
Varovalni gozdovi	120,99	30,49	151,48
Skupaj	4.800,68	1.054,06	5.854,74

Preglednica 21/KGR: Gozdni rastišni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastišni tip	Površina (ha)	Delež %
RGR 2: Podgorski bukovski gozdovi	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (76 %), kisloljubno gradnovno bukovje (6 %) gradnovno bukovje na izpranih tleh (4 %).	510,87	8,7
RGR 3: Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	Predalpsko gorsko bukovje (54 %) osojno bukovje s kresničevjem (29 %), pobočno velikojesenovje (5 %).	1.246,57	21,3
RGR 4: Kisloljubni bukovski gozdovi	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (51 %) kisloljubno gradnovno bukovje (26 %), kisloljubno hrastovje (6 %).	2.428,54	41,5
RGR 5: Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (72 %), jelovje s praprotni (13 %), kisloljubno gradnovno bukovje (5 %).	913,27	15,6
RGR 6: Toploljubna bukovja	Predalpsko–alpsko toplotoljubno bukovje (63 %), kisloljubno bukovje z rebrenjačo (13 %), alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje (11 %).	173,58	3,0
RGR 32061: Gozdovi plemenitih listavcev	Pobočno velikojesenovje (42 %), javorovje s praprotni (34 %), kisloljubno gradnovno bukovje (8 %).	430,43	7,4
VEČNAMENSKI GOZDOVI		5.703,26	97,4

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež %
RGR 14: Varovalni gozdovi	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje (37 %), Predalpsko–alpsko toploljubno bukovje (33 %), kisloljubno hrastovje (9 %).	151,48	2,6
VAROVALNI GOZDOVI		151,48	2,6
SKUPAJ VSI GOZDOVI		5.845,74	100,0

* prikazani so samo trije GRT z največjim deležem

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 22/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Smreka	7	16	24	27	26	82	25,01
Jelka	7	15	23	26	29	12	3,64
Bori	6	16	25	28	25	12	3,57
Macesen	7	14	26	28	25	2	0,51
Ostali iglavci	6	19	27	22	27	< 1	0,10
Bukev	8	17	24	21	30	118	35,94
Hrasti	10	21	25	19	25	30	9,25
Plemeniti listavci	12	22	23	18	25	36	11,01
Drugi trdi listavci	13	23	24	18	22	32	9,71
Mehki listavci	20	33	25	10	13	4	1,26
Iglavci	7	16	24	27	26	108	32,83
Listavci	10	19	24	20	27	220	67,17
Skupaj	9	18	24	22	27	328	100,00

Povprečna lesna zaloga GGE je višja od slovenskega povprečja in povprečne lesne zaloge GGO Celje. Drevesna sestava lesne zaloge je podana po skupinah drevesnih vrst. V skupinah **smreka**, **jelka**, **macesen** in **bukev** so zajete količine le-teh drevesnih vrst. V skupino drevesnih vrst **ostali iglavci** so združeni: tisa, duglazija in zeleni bor, v skupino **bori** sta zajeta rdeči in črni bor. Pod skupino **hrasti** spadajo: graden, dob in rdeči hrast. Med **plemenite listavce** spadajo: gorski javor, ostrolistni javor, topokrpi javor, veliki in ostrolistni jesen, gorski brest, poljski brest, lipa in lipovec, češnja ter oreh. **Drugi trdi listavci** so naslednje drevesne vrste: beli gaber, kostanj, robinja, maklen, brek, mokovec, črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, cer, lesnika, hruška, skorš in drugi trdi listavci. Med **mehke listavce** spadajo: breza, trepetlika, topoli, črna jelša, siva jelša, vrba, jerebika, nagnoj, pajesen in drugi mehki listavci.

Debelinska struktura, ki jo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah (v nadaljevanju SVP) kaže pri iglavcih in listavcih levo asimetrično porazdelitev.

Preglednica 23/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija	
			Zasebni gozd	Državni gozd
Iglavci	m ³	631.327	482.999	148.328
	m ³ /ha	108	101	141
Listavci	m ³	1.291.108	1.120.968	170.140
	m ³ /ha	221	234	161
Skupaj	m ³	1.922.435	1.603.967	318.468
	m ³ /ha	328	334	302

Preglednica 24: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	LZ (m³/ha)	Število SVP	ERGR (%)	Estrat. (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	Kisloljubni bukovi gozdovi	2.428,54	324	203	6,9	4,5
	Gorska–zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	1.246,57	316	97	9,9	
	Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	913,27	388	74	11,1	
	Podgorski bukovi gozdovi	510,87	332	33	14,4	
	Gozdovi plemenitih listavcev	430,43	334	32	15,2	
	Toploljubna bukovja	173,58	258	15	27,4	
OKULARNA OCENA						
1	Kisloljubni bukovi gozdovi	2.428,54	321			
	Gorska –zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	1.246,57	309			
	Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	913,27	337			
	Podgorski bukovi gozdovi	510,87	295			
	Gozdovi plemenitih listavcev	430,43	311			
	Toploljubna bukovja	173,58	275			
	Varovalni gozdovi	151,48	198			

Lesno zalogo gozdov smo ugotovili z meritvami na 454 SVP, ki so razporejene na vzorčni mreži 250 x 500 metrov. Vzporedno z meritvijo na SVP smo izvajali opisovanje sestojev, v okviru katerega smo za raven sestoja določili lesne zaloge na podlagi okularne ocene. Popisovalci smo uporabljali metodo okularne ocene lesne zaloge s hitro izmero sestojne temeljnice. Za posamezni sestoj smo lesno zalogo ocenjevali po drevesnih vrstah in razširjenih debelinskih razredih, ki so: I. – 10 do pod 20 cm; II. – 20 do pod 30 cm; III. – 30 do pod 40 cm; IV. – 40 do pod 50 cm in V. – nad 50 cm. Tako pridobljene podatke smo v postopku izravnave korigirali s korekcijskimi faktorji ugotovljenimi s primerjavo ocenjene in na SVP izmerjene lesne zaloge. Korekcijske faktorje za izravnavo lesne zaloge in deležev po razširjenih debelinskih razredih smo izračunali ločeno za iglavce in listavce. Korekcijski faktor za izravnavo je za iglavce 0,991 in za listavce pa 1,078. Korekcijski faktorji za izravnavo debelinskih razredov so navedeni v poglavju 12 Priloge.

Preglednica 25/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina RGR (ha)	Število SVP	LZ na SVP (m³/ha)	Izravnana LZ (m³/ha)	Okularna ocena (m³/ha)*	E _{RGR} (%)	E _{strat} (%)
1	Kisloljubni bukovi gozdovi	2.428,54	203	324	339	321	6,9	4,5
	Gorska –zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	1.246,57	97	316	325	309	9,9	
	Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	913,27	74	388	344	337	11,1	
	Podgorski bukovi gozdovi	510,87	33	332	311	295	14,4	
	Gozdovi plemenitih listavcev	430,43	32	334	326	311	15,2	
	Toploljubna bukovja	173,58	15	258	292	275	27,4	
	Varovalni gozdovi	151,48	-	-	-	198	-	
Skupaj		5.703,26	454	332	328	313		

* ocena brez izravnave

Z meritvami na SVP smo ugotovili, da znaša ocena lesne zaloge 332 m³/ha. Z izravnavo lesnih zalog, ugotovljenih na opisih sestojev, znaša končna povprečna lesna zaloga GGE 328 m³/ha. Ob 5 % tveganju lahko trdimo, da je vzorčna napaka 4,5 % (± 15 m³/ha), oziroma, da se lesna zaloga večnamenskih gozdov v GGE Marija Reka giblje v intervalu med 313 in 343 m³/ha.

V RGR Varovalni gozdovi, ki so izločeni zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije, nismo merili ploskev, zato nismo delali izravnave lesne zaloge.

3.2.1 Način ugotavljanja tarif

Pri izračunavanju lesnih zalog smo privzeli tarife iz prejšnjega ureditvenega obdobja in sicer tarife za enodobne sestoje (Schafferjeve tarife). Tarifne razrede smo na terenu preverjali z merjenjem višin stoječih dreves ob izdelavi opisov sestojev. Odsečne tarifne razrede smo glede na ugotovljeno stanje korigirali.

Dodatna orientacija pri popravku tarif so nam bile izmerjene srednje sestojne višine na SVP. Višine so bile izmerjene skupno 743 drevesom, med njimi prevladuje bukev z 294 izmerjenimi drevesi. Sledijo ji smreka z 238 drevesi, graden s 64 drevesi, jelka z 43 drevesi, gorski javor z 41 drevesi in rdeči bor s 36 drevesi. Pri ostalih drevesnih vrstah je bilo izmerjenih manj kot 10 dreves. Merili smo višine vsaj dveh, središču ploskve najbližjih nadvladajočih, vladajočih ali sovladajočih nepoškodovanih dreves. Tako pridobljene povprečne tarifne razrede smo po RGR za glavne drevesne vrste, kjer je bilo meritev več kot 20, primerjali z ocenjenimi tarifnimi razredi. V zadnjem koraku smo glede na rezultat primerjave odsečne tarifne razrede korigirali.

3.3 Prirastek

3.3.1 Način ugotavljanja prirastka

Preglednica 26/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,41	0,56	0,65	0,53	0,28	2,43	33
Listavci	0,91	1,22	1,24	0,84	0,81	5,01	67
Skupaj	1,32	1,78	1,89	1,37	1,09	7,44	100

Povprečni letni prirastek je nižji kot je produkcijska sposobnost rastišč GGE. Tako pri listavcih kot pri iglavcih krivulja normalne porazdelitve asimetrična v desno, kar pomeni, da tanjše drevje prispeva k skupnemu prirastku največ.

Preglednica 27/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija	
			Zasebni gozd	Državni gozd
Iglavci	m ³	14.231	10.534	3.697
	m ³ /ha	2,43	2,19	3,51
Listavci	m ³	29.323	25.141	4.182
	m ³ /ha	5,01	5,24	3,97
Skupaj	m³	43.554	35.675	7.878
	m³/ha	7,44	7,43	7,47

Prirastek je v zasebnih gozdovih in državnih gozdovih približno enak.

Tekoči letni prirastek smo izračunali iz prirastnih nizov, ki smo jih pridobili iz podatkov ponovljene izmere istih dreves na SVP. Pri tokratni obnovi GGN GGE Marija Reka smo izvedli četrto zaporedno meritev na SVP. Na osnovi dveh zaporednih meritev premerov istih dreves izračunamo prirastek dreves ter na osnovi celotnega vzorca ocenimo prirastek za GGE. Vsem drevesom s pravilno izmerjenim premerom smo po metodi prirastnih odstotkov z uporabo enačbe $PRP = V_2 + V_1 / V_1$ izračunali prirastne odstotke. Nadalje smo prirastne odstotke stratificirali po skupinah drevesnih vrst in RGR. Pridobljene podatke, pri čemer je PRP odvisna spremenljivka, premer ob prvi izmeri (d_1) pa neodvisna spremenljivka, smo izravnali z uporabo inverzne ($PRP = a + b / d_1$), logaritemske ($PRP = a + b * \ln(d_1)$) ali eksponentne ($PRP = a + b * e^{(d_1)}$) funkcije. Za izravnavo smo izbrali najbolj prilagajajočo se funkcijo, ki je bila v večini primerov inverzna funkcija. V primerih, ko je bilo za izravnavo po osnovnem stratumu (RGR in skupina drevesnih vrst) premalo podatkov, smo za določeno skupino drevesnih vrst uporabili podatke za celotno GGE, ali pa podatke znotraj istega RGR znotraj GGO Celje.

Prirastni nizi po debelinskih stopnjah so prikazani v poglavju 12. Priloge.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatke o sestojih smo pridobili s terenskim opisovanjem sestojev. Pri izločanju sestojev na terenu smo kot pripomoček uporabljali digitalne ortofoto posnetke (v nadaljevanju DOF) in sestojno karto za GGN GGE Marija Reka iz leta 2013 (stara sestojna karta). Sestoji so izločeni na podlagi značilnih razlik v razvojni fazi, zasnovi, negovanosti, sestojnemu sklepu, drevesni sestavi, deležu in vrstni sestavi pomladka, lesni zalogi ter skupini gozdnogojitvenih smernic. S pomočjo DOF-a, stare sestojne karte in terenskega ogleda smo na delovni karti razmejili posamezne sestoe ter jih z uporabo programske aplikacije QGIS Desktop 3.28 s postopkom digitalizacije prenesli v digitalni zaris. Del opisov sestojev smo izdelali tudi s tablično aplikacijo GisMatrix. V primeru, da se je meja starega sestoja ujemala s sestojno mejo ugotovljeno na terenu, smo prevzeli zaris prejšnje sestojne karte. V nasprotnem primeru smo sestoe razmejili na novo. Digitalni zaris sestojev je osnova za izračun površin posameznih sestojev. Isti sestoj se znotraj odseka lahko pojavlja na več prostorsko ločenih lokacijah. Sestojne meje so usklajene z mejami odseka oz. oddelka. Izločili smo 2.342 sestojev s skupno površino 5.854,76 ha, povprečna površina sestoja znaša 2,5 ha.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev smo določili na podlagi kriterijev, ki jih določa Pravilnik in sicer na osnovi premera dreves vladajočega in sovladajočega sloja. Kriteriji so podrobneje opredeljeni v poglavju 12. Priloge.

Preglednica 28/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Pomladek						Lesna zaloga	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha	%	cm
Mladovje	252,41	4,3									
Drogovnjak	1.495,54	25,5	10,97	1	0	42	56	2	266	9,6	24
Debeljak	2.575,00	44,0	234,94	9	13	67	18	2	383	5,4	33
Sestoj v obnovi	1.531,79	26,2	806,07	53	15	60	24	1	317	8,8	32
Skupaj	5.854,74	100,0	1.051,98	18					331	4,5	30

Sestoje smo uvrstili v štiri razvojne faze značilne za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja. Kot je razvidno iz preglednice 28, je prevladujoča razvojna faza debeljak, sledi ji sestoj v obnovi. Prostorsko se razvojne faze pojavljajo razpršeno.

Od celotne površine gozdov v GGE je na 14 % površine prisoten pomladek ustreznih sestojnih zasnov in drevesne sestave, na katerega računamo pri razvoju sestojev. Sestoji v obnovi so pomlajeni na 53 % površine s prevladujočim dobro zasnovanim pomladkom, kar daje dobro osnovo za nadaljnji razvoj teh gozdov.

Podatki o lesnih zalogah, srednjem premeru in vzorčni napaki po razvojnih fazah so pridobljeni iz SVP. Tako je vsaki SVP pripisana razvojna faza pripadajočega sestoja ter na osnovi tako ugotovljene razvojne faze obračunana lesna zaloga in srednji premer. V mladovju smo izmerili 17 stalnih vzorčnih ploskev, v drogovnjakih 96, v debeljakih 220 in v sestojih v obnovi 124. Dve ploskvi sta bili izkrčeni.

Preglednica 29/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
ha	289,46	97,63	3,14	312,94	18,47	149,54	191,57	15,39
%	27	9	< 1	29	2	14	18	1

V drevesni sestavi pomladka izstopa jelka, saj je njen delež v pomladku skoraj trikrat večji v lesni zalogi, kar je ugodno, saj želimo delež jelke povečati. Največji delež predstavlja bukev (29 %).

Preglednica 30/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	252,41	20	52	26	2	23	45	32	0	33	43	17	7
Drogovnjak	1.495,54	15	45	33	7	10	44	45	1	25	49	23	3
Debeljak	2.575,00					27	59	14	0	3	50	44	3
Sestoj v obnovi	1.531,79					13	67	20	0				
Skupaj:	5.854,74												

Največji delež negovanih sestojev je v debeljakih, najnižji pa v drogovnjakih. Nenegovanih ogroženih sestojev je 15,31 ha.

V mladovjih, drogovnjakih in debeljakih prevladuje normalen sklep. Močnejše presvetljenih je 7 % mladovij.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 31/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
1 - Hrastovi gozdovi	54,27	< 1
2 - Gozdovi bukve in hrasta	181,17	3
3 - Bukovi gozdovi	768,04	13
4 – Drugi pretežno listnati gozdovi	2.201,98	38
5 – Gozdovi bukve in jelke	3,40	< 1
6 - Gozdovi bukve in smreke	162,53	3
7 - Gozdovi jelke	2,67	< 1
8 - Smrekovi gozdovi	283,07	5
9 - Borovi gozdovi	12,85	< 1
10 - Drugi pretežno iglasti gozdovi	375,03	6
12 - Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.809,75	31
Skupaj	5.854,76	100

Tipi drevesne sestave sestojev smo določili na podlagi deleža drevesnih vrst na ravni sestoja. Kriterij za določanje sestojnih tipov je podan v Pravilniku in sicer v prilogi 1. Sestojnih tipov, predpisanih s Pravilnikom, nismo podrobneje členili.

V GGE največji delež predstavljajo drugi pretežno listnati gozdovi (38 %). Sledijo drugi gozdovi iglavcev in listavcev. Teh je v GGE 31 %. Ostali tipi predstavljajo manjši delež gozdov.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 32/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.544,35	62	1.709,13	30	437,96	8	11,82	< 1	5.703,26	97
Varovalni gozdovi	151,48	100	0,00	0	0,00	0	0,00	0	151,48	3
Skupaj vsi gozdovi	3.695,83	64	1.709,13	29	437,96	7	11,82	< 1	5.854,76	100

Ohranjenost gozdov je primarni pogoj stabilnosti gozdnega ekosistema. Kriterij za določanje ohranjenosti gozdov je delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnega rastiščnega tipa tuje ali redko prisotne. Ohranjenost gozdov v posameznih odsekih oziroma oddelkih smo izračunali po metodologiji evklidskih razdalj s primerjavo dejanske in naravne drevesne sestave gozdnih rastiščnih tipov, ki so prisotni v odseku. Za obdelavo podatkov smo uporabili računalniški program, ki ima osnovo v metodologiji ocenjevanja spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti (Bončina, Robič, 1998). Kriteriji za določanje ohranjenosti so podani v Pravilniku, in sicer v prilogi 1. V splošnem velja, da je drevesna sestava spremenjena, ko je skupni delež rastišču tujih drevesnih vrst večji kot 30 %.

V GGE prevladujejo gozdovi z ohranjeno drevesno sestavo (62 %). Spremenjenih gozdov je 30 %, močno spremenjenih je 8 % in izmenjanih je manj kot 1 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 33/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	782	4	25	61	11	0
Jelka	156	2	19	71	8	1
Bori	210	9	36	40	14	1
Macesen	14	64	21	14	0	0
Ostali iglavci	2	0	50	0	50	0
Bukev	1.148	6	22	40	26	5
Hrasti	337	5	28	43	20	4
Plemeniti listavci	483	2	29	47	18	4
Drugi trdi listavci	338	1	4	26	45	24
Mehki listavci	35	0	6	40	37	17
Iglavci	1.164	5	26	58	11	0
Listavci	2.341	4	21	40	26	8
Skupaj	3.505	5	23	46	21	5

Kakovost drevja se nanaša izključno na lesnoproizvodno funkcijo gozda. Kakovost drevja se v skladu s Pravilnikom ugotavlja na SVP in sicer na drevju debelejšem od 30 cm. Okrajšave za kakovost (pri listavcih A1, A2, B, C, D in pri iglavcih A1, A2, B, C, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge. Kakovost ugotavljamo na podlagi zunanjih (vidnih) znakov, dejanska kakovost pa lahko od te tudi odstopa zaradi notranjih napak, ki ostanejo do poseka oz. razreza lesa nevidne.

Dreves z odlično kakovostjo je malo in predstavljajo le 5 % dreves ocenjenih na SVP. Prav dobro ocenjenih dreves je 23 %. Prevladujejo drevesa dobre kakovosti, ki predstavljajo 46 % dreves izmerjenih na SVP. Dreves z zadovoljivo kakovostjo je 21 % in s slabo kakovostjo 5 %.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 34/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,1
Veje	1,7
Osutost	1,7
Skupaj	6,5

Poškodovanost drevja se v skladu s Pravilnikom ocenjuje na SVP vsem drevesom. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdno lesnih sortimentov.

Od skupnega števila dreves je 6,4 % dreves poškodovanih. Izmed vseh poškodovanih dreves ima največ dreves poškodbe debela in korenčnika (48 %). Pri poškodbah vej gre za poškodbe vrha pri iglavcih in za odlom večjih vej pri listavcih, ki se pogosto zlomijo pod težo snega ali žleda. Delež poškodovanosti vej in delež osutosti znaša 1,7 %.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

Spremljanje vpliva divjadi na gozdno mladje se na območju cele Slovenije sistematično izvaja vse od leta 1996. Nadalje se je v letih 2009 in 2010 opravil prvi popis objedenosti po ti. prenovljeni metodi, ki smo ga doslej ponovili štirikrat – zadnjič leta 2020. Območje GGE Marija Reka je umeščeno v popisno enoto (dalje: PE) Zasavje. V njej so zajeti gozdovi s primerljivimi ekološkimi dejavniki, zato smo podatke o poškodovanosti gozdov od rastlinojedih parkljarjev povzeli iz pričujočega popisa.

Preglednica 35: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2020 v PE Zasavje.

Skup. DV	št.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
	vz.	DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	31	12	4.989	3	1.260	6,3	11	2.726	4	19	2.143	5,9	18	725	2,2	9	6.854	4,8
Jelka	11	4	1.767	2	914	17,2	2	378	33	2	236	0	1	47	33,3	2	1.576	19
Bori	3		104	0	32	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	47	0
Bukev	44	19	7.483	33	12.353	6,1	42	10.179	12	47	5.420	8,7	51	2.111	0,7	39	30.063	8,3
Hrasti	18	12	4.989	8	3.199	15,3	1	189	42	0	0	0	0	0	0	4	3.388	16,7
Pleme-niti listavci	46	41	16.525	31	11.565	31,2	15	3.671	58	4	504	59,4	2	79	40,0	20	15.819	38,4
Drugi trdi listavci	45	11	4.365	21	7.910	22,9	26	851	38	24	2.820	38,0	24	977	4,8	23	17.978	29,7
Mehki listavci	12	1	208	2	646	9,8	4	851	35	3	394	32,0	4	173	0	3	2.064	23,7
Iglavci	34	17	6.859	6	2.206	10,7	13	3.104	7,6	21	2.395	5,3	19	772	4,1	11	8.477	7,4
Listavci	51	83	33.569	94	35.672	18,9	87	21.161	29	79	9.139	21,6	81	3.340	2,8	89	69.312	21,6
Skupaj	51	100	40.428	100	37.878	18,4	100	24.265	27	100	11.534	18,2	100	4.112	3,1	100	77.788	20,1

Primerjava rezultatov zadnjih popisov v PE Zasavje kažejo zmerno upadanje v obdobju po letu 2010 in sicer iz 28 % na dobrih 20 % poškodovanih osebkov v vseh višinskih razredih in pri vseh popisanih drevesnih vrstah. Poškodovanost listavcev je precej višja kot pri iglavcih. Mladje listavcev, predvsem zaradi količine (deleža v celotnem mladju) in priljubljenosti večjega števila vrst, predstavlja pomemben prehranski vir rastlinojedi parkljasti divjadi v gozdovih GGE Marija Reka, ki še posebej pride do izraza ob prehranskih ožinah (npr. ostrejših in daljših zimskih razmerah). Na poškodovanost listavcev v enoti ima bistven vpliv bukev, saj ima največji delež v drevesni sestavi. Sicer pa se deleži posameznih drevesnih vrst s preraščanjem v višje višinske razrede spreminjajo kot posledica različne rastne dinamike, okoljskih dejavnikov, gozdnogojitvenih ukrepov, nanje pa prek selektivnega objedanja vpliva tudi rastlinojeda parkljasta divjad. Izraziteje se delež bukve in smreke s preraščanjem višinskih razredov povečuje, delež jelke in plemenitih listavcev pa zmanjšuje.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 36/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje (n/ha)			Ležeče drevje (n/ha)			Skupaj (n/ha)			m³/ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 – 29 cm	4,81	12,52	17,33	4,38	13,96	18,34	9,19	26,48	35,67	12,39
30 – 49 cm	0,39	1,93	2,32	0,83	3,54	4,38	1,23	5,47	6,7	9,59
50 in več cm	0,09	0,35	0,44	0,00	0,61	0,61	0,09	0,96	1,05	2,86
Skupaj	5,3	14,79	20,09	5,21	18,12	23,33	10,5	32,91	43,41	24,85

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP. Evidentirali smo stoječa in ležeča odmrla drevesa. Ležeča drevesa smo upoštevali samo, če so rastle na ploskvi.

Navedeno je število odmrlih dreves na hektar za iglavce, listavce ter stoječe in ležeče drevje, ločeno po razširjenih debelinskih razredih ter skupna prostornina odmrlega drevja.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da prevladuje tanjše odmrlo drevje listavcev. Glede na zahteve Pravilnika o varstvu gozdov, ki določa, da mora biti delež odmrle in odmirajoče biomase glede na lesno zalogo, ki znaša 328 m³/ha, vsaj 3 %, sklepamo, da je skupna količina odmrle biomase zadostna (8 %), vendar ni razporejena enakomerno po vseh debelinskih razredih. Najmanj je najdebelejšega odmrlega drevja, ki je zelo pomembno v habitatnem smislu (duplarji, hrošči, itd.)

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

V GGE Marija Reka obsežni mešani gozdovi poraščajo približno tri četrtine celotne površine v enoti, ki je precej hribovita in reliefno zelo razgibana, s številnimi grebeni, pobočji in globokimi jarki. Večina gozdov spada v podgorski višinski pas, ki leži med 400 in 800 metri nadmorske višine.

Največjo gozdnatost ima območje Marije Reke, ki zavzema osrednji del enote in po kateri je gozdnogospodarska enota tudi dobila ime. Pogoji za življenje v teh krajih sicer zaradi odmaknjenosti, reliefa in obilice gozdov, nikoli niso bili lahki. Novi prebivalci so morali na začetku najprej posekati precejšnje površine gozdov, da so nastali primernejši pogoji za življenje in pridelavo hrane. Za to območje je značilen svet novin ali lazov. To so bile površine, kjer se je gozd izkrčil zaradi potreb kmetijstva, nato pa se je po krčitvi v prvih dveh letih posejalo proso, ječmen ali pšenico, tretje leto pa običajno oves. Ko se je pridelava hrane na novinskih njivah zaključila, se je na opustelih novinah še kakšno leto ali dve lahko izvajala paša, nato pa so se lazi prepustili naravnemu zaraščanju, ali pa so se zasadili s smreko, kar je veljalo predvsem za premožnejše kmetije. Zaradi težkih razmer je bilo precej kmetij opuščenih, te površine pa je nezadržno začel zaraščati gozd. Nekaj opuščenih kmetijskih površin je bilo celo načrtno pogozdenih, saj je šest kmetij na Smrekovini odkupila Trboveljska premogokopna družba in jih nato zasadila s smreko. Na območju GGE Marija Reka je v preteklosti delovalo tudi nekaj rudnikov (rudnika premoga v Libojah in Zabukovici, rudnik živega srebra v Mlakah), pri čemer so imeli gozdovi pomembno vlogo pri zagotavljanju lesa za njihovo nemoteno delovanje.

S prvim celovitim gozdnogospodarskim načrtom GE Marija Reka za obdobje 1984-1993, ki je zajemal vse gozdove v enoti ne glede na lastništvo, se je dokončno uveljavil koncept gospodarjenja z gozdovi na načelih trajnosti, večnamenskosti in sonaravnosti. Skupinsko postopno gospodarjenje je prevladalo na večini površin gozdnih sestojev. Osnovne usmeritve za diferencirano gospodarjenje na osnovi gozdnih združb in sestojev, vrst obratovanja ter gozdnogospodarskih ciljev, so bile prvič opredeljene in zastavljene v desetih novo oblikovanih gospodarskih razredih. Od teh jih je bila večina določenih na osnovi gozdnih združb in rastišč, en razred na osnovi preteklega razvoja (degradirani gozdovi), izločena pa sta bila še gospodarski razred »Vsi ostali gozdovi« ter gospodarski razred na osnovi trajno poudarjene varovalne vloge gozdov.

Z zasebnimi gozdovi v GGE Marija Reka je v preteklosti gospodarilo GG Celje, TOK Vransko, s sedežem na Vranskem. Gozdovi v državni lasti pa so bili razdeljeni v dva sektorja lastništva in sicer na SLP 1, s katerimi je gospodarilo GG Celje, TOZD Gozdnik, s sedežem v Žalcu ter na SLP 2, s katerim je gospodaril Hmezad Žalec, Delovna enota gozdarstvo Polzela, ki je uporabljal lastno žago za razrez tehničnega lesa. Precejšen delež površin SLP 1 je bil v preteklosti last Trboveljske premogokopne družbe, o čemer še danes pričajo mejniki z oznako TKG, ki jih lahko najdemo na območju Smrekovine.

V začetku devetdesetih let je sprememba družbene ureditve bistveno vplivala tudi na gospodarjenje z gozdovi. Organiziranost gozdarstva se je povsem spremenila, sredi leta 1994 je z delovanjem začel Zavod za gozdove Slovenije (dalje Zavod), ki je dobil pomembno vlogo pri usmerjanju gospodarjenja z zasebnimi in državnimi gozdovi. Trg lesa se je sprostil, kar je ugodno vplivalo na materialne koristi lastnikov, na katere pa je bilo v celoti preneseno gospodarjenje z gozdovi v smislu izvajanja del in vlaganj v gozdove. Vlaganja v gozdove so se bistveno znižala, še posebej očitno se je to pokazalo pri izrazitem zmanjšanju obsega izvedbe gojitvenih del v zasebnih gozdovih.

S spremembami organiziranosti gozdarstva so se bistveno zmanjšala tudi vlaganja v gozdne prometnice. Še posebej je postalo zapostavljeno področje izgradnje gozdnih cest, saj po letu 1991 v GGE Marija Reka ni bila zgrajena nobena nova gozdna cesta. Tudi gradnja gozdnih vlak se je sprva precej upočasnila, po letu 2000 se je stanje izboljšalo, še bolj pa po letu 2007, ko je gradnja vlak zaradi povečanja gospodarske vrednosti gozdov začela s subvencijami podpirati tudi država.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

V preteklem desetletju so na gospodarjenje z gozdovi na območju GGE Marija Reka vplivali predvsem naslednji dejavniki:

- sanacija posledic žledoloma v letu 2014;
- gradacija smrekovih podlubnikov v letih 2015 in 2016;
- sanacija posledic vetroloma, ki je gozdove poškodoval konec leta 2017;
- prevladujoča majhna in razdrobljena zasebna gozdna posest;
- večinoma majhna ekonomska navezanost lastnikov na prihodke iz gozda;
- nezainteresiranost in neznanje lastnikov zasebnih gozdov za izvajanje gojitvenih in varstvenih del;
- nadaljevanje neugodnih razmer na trgu lesa za kvalitetnejše sortimente bukve, kot prevladujoče drevesne vrste listavcev v enoti;
- interes lastnikov zasebnih gozdov predvsem po sečnji debelejših sortimentov;
- omejeni pogoji gospodarjenja z gozdovi in lesom v času epidemije Covid-19 v letih 2020 in 2021;
- državne subvencije iz Programa razvoja podeželja za vlaganja v gozdno infrastrukturo.

Na obseg izvedenih sečenj v preteklem desetletju so poleg sanitarnega poseka zaradi sanacij poškodb po vremenskih ujmah in podlubnikih pomembno vplivale tudi razmere na trgu lesa. V celotnem ureditvenem obdobju je bilo prisotno precejšnje povpraševanje po lesu za ogrevanje, tako da je bil les listavcev slabše kakovosti primerno ovrednoten. Bolj neugodne pa so bile razmere na trgu za kvalitetnejše bukove sortimente, ki niso imeli primerne cene, saj se je cena bukovega lesa za ogrevanje precej približala ceni kvalitetnejše bukove hlodovine. Lastniki tako niso bili motivirani za izvajanje obsežnejših sečenj bukve, kot glavne drevesne vrste, kar se odraža tudi v realizaciji skupnega poseka v preteklem obdobju. V drugi polovici ureditvenega obdobja so se precej povišale cene hrastovega lesa, kar se je poznalo pri povečanem obsegu poseka hrasta. Boljše stanje v ekonomskem pogledu je bilo v preteklem desetletju pri iglavcih, kjer je predvsem tehnični les smreke dosegal boljše cene. Po zaključku epidemije Covid-19 se je pojavilo precejšnje povpraševanje po lesu tako iglavcev, kot tudi listavcev, zato so se cene lesa občutno dvignile. Ker gre za kratek čas ob koncu ureditvenega obdobja, to na samo količino poseka v GGE ni imelo bistvenega vpliva.

Pri pregledu gospodarjenja v preteklem ureditvenem obdobju lahko opazimo razliko med načrtovanim in realiziranim obsegom del v zasebnih gozdovih. Razlika je opazna tako pri realizaciji načrtovanih sečenj, kot tudi pri izvedbi načrtovanih gozdnogojitvenih del, kjer je odstopanje med načrtovanim in izvedenim obsegom še posebej opazno. Lastniki gozdov kljub subvencijam države niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje gojitvenih del, pomanjkljivo je tudi njihovo znanje in oprema.

4.2.1 Posek

V preteklem načrtovalnem obdobju je bilo posekano 183.554 m³ lesa, kar predstavlja skupno 49 % načrtovanega poseka. V zasebnih gozdovih sta bili realizirani dve petini načrtovanega poseka (tri petine pri iglavcih in slaba tretjina pri listavcih). Glavni dejavniki, ki so vplivali na obseg izvedenega poseka so bile razmere na trgu lesa, sanacija poškodb po ujmah in podlubnikih, ekonomska nenavezanost zasebnih lastnikov na gozd, razdrobljenost zasebne gozdne posesti ter pomanjkanje zanimanja lastnikov za delo v gozdu. V državnih gozdovih je bil skupni načrtovani posek zaradi obsežnih sanacijskih sečenj iglavcev nekoliko presežen, v gozdovih lokalnih skupnosti pa so bile posekane zanemarljive količine lesa.

Preglednica 37/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom

Rastiščnogojitveni razred	Skupina drev. vrst	Nač. posek m ³	Real. posek m ³	Realizacija (%)
RGR 2 Podgorski bukovi gozdovi	Iglavci	12.485	7.787	62
	Listavci	42.708	12.500	29
	Skupaj	55.193	20.288	37
RGR 3 Gorska-zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	Iglavci	31.661	25.926	82
	Listavci	81.035	32.003	39
	Skupaj	112.696	57.930	51
RGR 4 Kisloljubni bukovi gozdovi	Iglavci	25.601	11.082	43
	Listavci	72.021	23.404	32
	Skupaj	97.622	34.485	35
RGR 5 Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi	Iglavci	44.571	42.657	96
	Listavci	28.975	13.143	45
	Skupaj	73.546	55.799	76
RGR 6 Toploljubni bukovi gozdovi	Iglavci	4.050	2.574	64
	Listavci	19.098	6.158	32
	Skupaj	23.148	8.732	38
RGR 9 Kisloljubna borovja	Iglavci	4.828	4.012	83
	Listavci	3.073	1.939	64
	Skupaj	7.865	5.951	76
RGR 14 Varovalni gozdovi	Iglavci	110	85	78
	Listavci	1.406	284	20
	Skupaj	1.516	369	24
Skupaj vsi gozdovi	Iglavci	123.306	94.124	76
	Listavci	248.280	89.431	36
	Skupaj	371.586	183.554	49

Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih znaša od dobre tretjine do treh četrtin glede na načrtovani posek, v RGR 14 Varovalni gozdovi pa znaša slabo četrtno. Najnižja (brez upoštevanja RGR 14) je v RGR 4 Kisloljubni bukovi gozdovi (35 %), ki je sicer drugi RGR po velikosti. Le nekoliko višja je v razredih RGR 2 Podgorski bukovi gozdovi (37 %) in RGR 6 Toploljubni bukovi gozdovi (38 %). Te vrednosti so posledica nizke sečnje listavcev, predvsem bukve. V RGR 3 Gorska-zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja, ki predstavlja največji RGR, je bila posekana dobra polovica načrtovanega poseka. Najvišji delež realiziranega poseka je bil v RGR 5 - Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi (76 % načrtovanega), kar je posledica visokega deleža poseka iglavcev, ki je skoraj v celoti dosegel načrtovanega.

Za vse RGR lahko ugotovimo, da je delež izkoriščenega načrtovanega poseka občutno višji pri iglavcih kot pri listavcih. V precejšnji meri je to posledica sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov, žledoloma in vetroloma, ter velikega interesa lastnikov po sečnji iglavcev zaradi višje ekonomske vrednosti predvsem smrekovega lesa.

Preglednica 38 P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2014–2023	Načrtovani posek m ³	Realizacija poseka – po tekočih evidencah		Realizacija poseka – po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)	
		m ³	%	m ³	%
Iglavci	123.306	94.021	76	109.560	89
Listavci	248.280	89.299	36	93.825	38
Skupaj	371.586	183.320	49	203.385 (157.930-248.842)	55

Na SVP je evidentiran letni posek skupaj 3,49 m³/ha. Ob upoštevanju 5 % tveganja je interval, znotraj katerega se giblje evidentiran letni posek, od 2,71 do 4,27 m³/ha. V evidenčnih podatkih znaša obseg realiziranega poseka skupaj 3,1 m³/ha/leto. Evidenca realiziranega poseka na ravni GGE Marija Reka je znotraj intervala v primerjavi z ugotovljenim posekom na SVP. Posek iz evidenc je tako predstavljal 90 % srednje vrednosti intervala zaupanja poseka ugotovljenega na SVP.

Preglednica 39/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 2004 do 2023

Ureditveno obdobje	Skupina drevesnih vrst	Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
2004–2013	Iglavci	99.384	79.735	80
	Listavci	193.556	87.339	45
	Skupaj	292.940	167.074	57
2014–2023	Iglavci	123.306	94.124	76
	Listavci	248.280	89.431	36
	Skupaj	371.586	183.554	49

Načrtovani posek se je od leta 2004 povečal za dobro četrtino, realiziran posek pa je bil v tem obdobju za slabo desetino višji kot v preteklem. Realizacija sečnje glede na načrtovani posek se je s 57 % v preteklem obdobju znižala na slabo polovico (49 %), manjša pa je tako pri iglavcih, kot tudi pri listavcih.

Absolutne količine posekanega lesa so se povečale predvsem pri iglavcih (18 %), pri listavcih pa so le malenkost večje (malo več kot 2 %), kot v preteklem obdobju. Med pomembnimi vzroki za povečanje poseka pri iglavcih so sanacije po ujmah in podlubnikih ter razmere na trgu lesa.

Preglednica 40/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Marija Reka

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	93.064	221.372	314.436	30.242	26.908	57.150	0	0	0
Izveden - m ³	55.963	69.560	125.523	38.148	19.858	58.006	13	12	26
Realizacija - %	60	31	40	126	74	101	-	-	-
Povp. drevo -m ³	1,4	0,9	1,1	1,2	0,6	0,9	0,5	0,4	0,5

V zasebnih gozdovih je skupni realizirani posek dosegel dve petini načrtovanega. Višji delež je dosežen pri iglavcih (tri petine načrtovanega poseka), pri listavcih pa je delež realiziranega poseka precej nižji in znaša slabo tretjino načrtovanega. Glavni razlog za takšno razliko v korist iglavcev so sanitarne sečnje zaradi žledoloma in vetroloma, sanacije žarišč smrekovih podlubnikov ter večji posek smreke zaradi boljše cene lesa in s tem večjega povpraševanja po iglavcih.

V državnih gozdovih je bil načrtovani posek pri iglavcih zaradi sanitarnih sečenj za sanacijo žarišč podlubnikov in vetrolomov presežen za dobro četrtino. Zaradi povečane sečnje iglavcev je bila nižja realizacija poseka listavcev, ki dosega približno tri četrtine načrtovane. Skupni realizirani posek v državnih gozdovih malenkost presega načrtovanega.

V gozdovih lokalnih skupnosti sečnja v preteklem ureditvenem obdobju ni bila načrtovana, kljub temu pa je bila zaradi sanitarnih vzrokov posekana zanemarljiva količina lesa.

Volumen povprečnega posekanega drevesa je v zasebnih gozdovih nekoliko višji kot v državnih, tako pri iglavcih, kot tudi pri listavcih. Ta razlika je posledica obsežnih sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov in vremenskih ujm, neizvajanja redčenj v smrekovih in bukovih drogovnjakih ter sečnje debelejšega lesa v zasebnih gozdovih, ki je bila ekonomsko zanimivejša za trg.

Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (tekoča evidenca poseka)

Zasebni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m³	4.144	36.266	0	2.745	11.112	668	607	353	69	55.963	13	54
	%	7	65	0	5	20	1	1	1	< 1	100		
Listavci	m³	4.500	52.622	0	6.219	2.681	2.180	549	622	187	69.560	7	30
	%	6	76	0	9	4	3	1	1	< 1	100		
Skupaj	m³	8.644	88.888	0	8.963	13.793	2.848	1.156	975	256	125.523	9	37
	%	7	71	0	7	11	2	1	1	< 1	100		

Preglednica 42/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove (tekoča evidenca poseka)

Državni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m³	4.442	21.672	0	821	10.561	628	4	20	0	38.148	24	91
	%	12	56	0	2	28	2	< 1	< 1	< 1	100		
Listavci	m³	2.618	15.010	0	1.178	392	587	19	42	11	19.858	13	53
	%	13	76	0	6	2	3	< 1	< 1	< 1	100		
Skupaj	m³	7.060	36.682	0	1.999	10.953	1.215	23	62	11	58.006	19	73
	%	12	64	0	3	19	2	< 1	< 1	< 1	100		

Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)

Gozdovi lokalnih skupnosti		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m³	0	6	0	0	3	0	30	0	1	13	< 1	< 1
	%	0	42	0	0	21	0	26	0	11	100		
Listavci	m³	0	8	0	0	0	0	5	0	0	12	< 1	< 1
	%	0	61	0	0	0	0	39	0	0	100		
Skupaj	m³	0	13	0	0	3	0	8	0	1	26	< 1	< 1
	%	0	51	0	0	11	0	32	0	6	100		

Preglednica 44/VP: Posek po vrstah poseka za vse gozdove skupaj (tekoča evidenca poseka)

Vsi gozdovi skupaj		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m³	8.586	57.944	0	3.566	21.676	1.296	614	373	70	94.124	16	65
	%	9	62	0	4	23	1	1	< 1	< 1	100		
Listavci	m³	7.118	67.639	0	7.397	3.073	2.768	573	664	199	89.431	8	33
	%	8	76	0	8	3	3	1	1	< 1	100		
Skupaj	m³	15.704	125.583	0	10.963	24.749	4.063	1.187	1.037	269	183.554	11	44
	%	9	68	0	6	13	2	1	1	< 1	100		

Negovalni posek je v preteklem načrtovalnem obdobju predstavljal dobre tri četrtine vsega poseka v enoti, skupni delež obsega tega poseka je enak v zasebnih in državnih gozdovih. V okviru negovalnih sečenj je v zasebnih gozdovih delež redčenj nekoliko manjši kot v državnih gozdovih, kar je posledica manjšega obsega izvedenih redčenj v drogovnjakih. Analiza po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti ni smiselna, saj je bila v preteklem ureditvenem obdobju v teh gozdovih posekana zanemarljivo majhna količina lesa.

Na **sanitarni posek** je v preteklem desetletju vplivalo več dogodkov. Že v prvem letu ureditvenega obdobja (konec januarja 2014) je gozdove prizadel močan žledolom. Sanacija poškodb po žledolomu je bila večinoma zaključena do konca leta 2016. V letih 2015 in 2016 se je pojavila tudi gradacija podlubnikov, ki je še dodatno prizadela zaradi žledoloma poškodovane sestoje iglavcev. Pojav prenamnožitve smrekovih podlubnikov se je začel že v letu 2013, v letu 2014 pa je zaradi neobičajno deževnega ter hladnega poletja in jeseni številčnost smrekovih podlubnikov nekoliko upadla. V letu 2015 so nastali idealni pogoji za prenamnožitev smrekovih podlubnikov. Ob ugodnih temperaturah za njihov razvoj, se je v gozdovih pojavila tudi velika količina poškodovanega lesa zaradi žledoloma iz leta 2014. Gradacija smrekovih podlubnikov se je nadaljevala tudi v letu 2016, stanje pa se je začelo umirjati šele v letu 2017. Decembra tega leta je gozdove poškodoval še vetrolom, ki je bil nato večinoma saniran v letu 2018 in delno še v letu 2019. Ujme in podlubniki so precej bolj poškodovali iglavce, kot listavce. Skupaj s posekom oslabelega drevja je sanitarni posek predstavljal slabo petino celotne sečnje, samo pri iglavcih pa več kot četrtino.

Izredne sečnje (krčitve, nedovoljeni posek in posek zaradi ostalih vzrokov) predstavljajo le dobra 2 % vsega poseka. Pri izrednih sečnjah predstavlja večino posek v zasebnih gozdovih. V državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti je bila količina izrednega poseka zanemarljivo nizka.

4.2.1.1 Posek po skupinah drevesnih vrst*Preglednica 45/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst*

Drevesna vrsta	% od poseka	% od LZ
Smreka	44,0	17,6
Jelka	3,4	13,8
Bori	3,0	9,4
Macesen	0,6	11,2
Ostali iglavci	0,3	27,9
Bukev	26,3	7,7
Hrasti	7,4	8,2
Plemeniti listavci	5,7	6,8
Drugi trdi listavci	7,7	8,9
Mehki listavci	1,6	13,0
Iglavci	51,3	16,4
Listavci	48,7	7,9
Skupaj	100,0	10,8

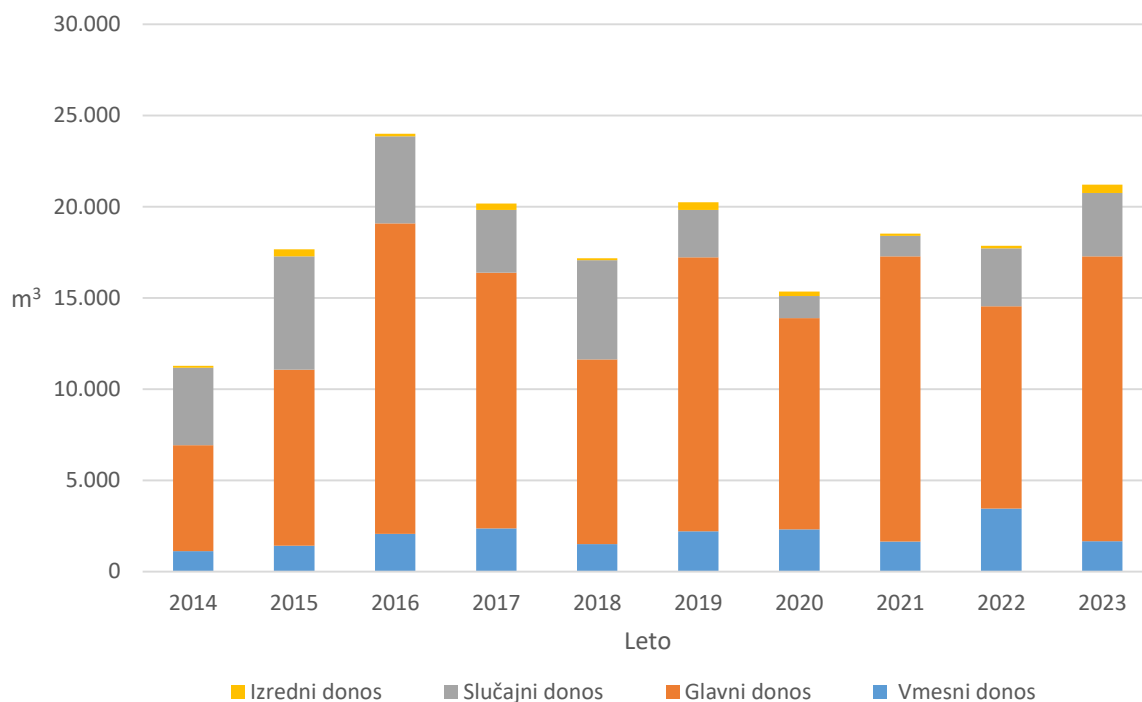
Razmerje 51:49 med iglavci in listavci pri realiziranem poseku odstopa od načrtovanega poseka, ki je bil načrtovan v deležu 33:67. Vzrok za večji delež posekanih iglavcev je predvsem povečan posek smreke zaradi napadov smrekovih podlubnikov ter sanitarnih sečenj zaradi sanacije posledic žledoloma in vetroloma. Poleg tega je bila v preteklem desetletju hlodovina iglavcev tudi ekonomsko precej bolj zanimiva kot hlodovina listavcev. Vsi navedeni dejavniki so vplivali na povečan posek smreke, ki je imela tudi najvišji delež poseka v odstotku od lesne zaloge posamezne drevesne vrste (razen ostalih iglavcev, ki pa v skupnem deležu predstavljajo manj kot 1 % poseka).

Pri listavcih ima bukev daleč najvišji delež med posekanimi drevesnimi vrstami, saj dosega 26 % celotnega poseka. Količina poseka bukve je tesno povezana s povpraševanjem trga po lesu za ogrevanje, s katerim so povezani tudi trdi listavci, ki predstavljajo slabih 8 % celotnega poseka. Le malenkost manjši delež ima hrast, katerega sečnja se je povečala predvsem v zadnjih letih ureditvenega obdobja zaradi močno povečanega povpraševanja po hrastovem lesu. Znatnejši delež imajo še plemeniti listavci (slabih 6 %), pri katerih najdemo tudi visoko vrednostne sortimente. Glede na delež poseka v odstotku od lesne zaloge bukev dosega le slabih 8 % in precej zaostaja za smreko (dobrih 17 %). Glede na razmerje izvedenega poseka v zadnjem desetletju se je delež smreke v skupni lesni zalogi zmanjšal s 26,7 % na 25,0 %, delež bukve pa se je zmanjšal 36,6 % na 35,9 %.

Preglednica 46/ PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4	7	12	20	40	51	16,2
Listavci	3	5	7	10	13	49	15,3
Skupaj	3	5	9	14	21	100	31,5

Pregled izvedenega poseka po razširjenih debelinskih razredih v deležu od lesne zaloge kaže na prenizek posek v prvih treh debelinskih razredih, kar je posledica pomanjkljive nege mlajših sestojev ter izostanka redčenj v drogovnjakih in tanjših debeljkih. Načrtovana redčenja niso bila izvedena ali so bila izvedena v precej manjši meri. Glavni vzrok so predvsem nizke prodajne vrednosti tanjših lesnih sortimentov, kjer prihodek od lesa težko pokrije stroške sečnje in spravila ter sanitarne sečnje, zaradi katerih se načrtovana redna redčenja niso izvajala. Izstopa visok delež poseka v petem debelinskem razredu, ki je predvsem posledica poškodb zaradi žledoloma in vetroloma, pri iglavcih pa še dodatno zaradi gradacije smrekovih podlubnikov in ugodnih cen na trgu lesa.

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Preglednica 47/ VPD: Posek po letih in vrstah donosov (v m³)

Leto	Vrsta donosa				Skupaj
	Vmesni	Glavni	Slučajni	Izredni	
2014	1.115	5.815	4.247	102	11.279
2015	1.410	9.655	6.223	387	17.675
2016	2.071	17.022	4.768	139	24.000
2017	2.372	14.008	3.446	359	20.185
2018	1.510	10.125	5.445	93	17.174
2019	2.204	15.033	2.592	423	20.252
2020	2.310	11.592	1.203	255	15.361
2021	1.652	15.630	1.130	124	18.535
2022	3.459	11.091	3.173	148	17.870
2023	1.664	15.612	3.485	462	21.223
Skupaj	19.768	125.583	35.711	2.492	183.554

Preglednica 48: Letni evidentirani posek

Leto	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Iglavci	7.449	12.424	12.906	10.523	8.489	8.812	6.337	8.615	8.716	9.852
Listavci	3.830	5.251	11.094	9.661	8.685	11.440	9.024	9.921	9.154	11.372
Skupaj	11.279	17.675	24.000	20.185	17.174	20.252	15.361	18.535	17.870	21.223

V preteklem desetletju se je evidentirani posek po letih precej spreminjal, vrsta donosa in dinamika sečenj pa sta bila povezana z izrednimi dogodki po posameznih letih. Glavnino sečnje je v vseh letih predstavljal glavni donos.

V letu 2014 je bil skupni posek najmanjši v ureditvenem obdobju, kar je posledica zmanjšane obsega rednih sečenj zaradi povečanih sanitarnih sečenj zaradi žledoloma. Velika količina posekanega lesa po žledolomu je povzročila zasičenost lesnega trga, cene lesa so precej padle. V tem letu je bil dosežen najvišji delež slučajnega donosa, ki je znašal skoraj 38 %. V letu 2015 je bila dosežena absolutno največja količina slučajnega donosa, delež le-tega v skupni količini poseka pa je znašal 35 %. V letu 2016 je bil dosežen najvišji skupni posek v ureditvenem obdobju. Poleg obsežnih sanitarnih sečenj je bil realiziran tudi najvišji glavni donos v ureditvenem obdobju. V letu 2017 je količina posekanega lesa precej padla glede na prejšnje leto, še bolj pa v letu 2018, kjer pa se je ponovno povečal slučajni posek zaradi sanacije vetroloma in je znašal slabo tretjino celotnega poseka. V letu 2019 se je posek ponovno povečal, v letu 2020 pa je izrazito padel, saj je bilo gospodarjenje z gozdovi in lesom močno omejeno zaradi ukrepov v zvezi s Covid-19. To leto je bilo posekanih najmanj iglavcev. V letu 2021 se je posek ponovno povečal, v tem letu pa je bila zaradi sanitarnih sečenj posekana najmanjša količina lesa zaradi sanitarnih sečenj. V letu 2023 se je posek ponovno povečal, k temu je največ prispevalo precejšnje povišanje cen lesa.

Slučajni donos, ki ga predstavljajo sanitarne sečnje zaradi različnih vzrokov (smrekovi podlubniki, boleznin in glive, veter, sneg, žled, delo v gozdu), je v preteklem ureditvenem obdobju predstavljal slabo petino celotnega obsega sečenj. Največji delež so sanitarne sečnje dosegle v letih 2014, 2015, 2016 in 2018. V tem obdobju so slučajni donosi vplivali na zmanjšani delež negovalnih sečenj. V prvih štirih letih ureditvenega obdobja je bilo zaradi sanitarnih sečenj posekanih več iglavcev, kot listavcev, v drugi polovici obdobja pa je bila količina posekanega lesa listavcev večja kot količina iglavcev.

Izredni donos je v vseh letih ureditvenega obdobja predstavljal nepomemben delež celotnega poseka.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 49/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Marija Reka

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	71,14	5,70	8	11,02	14,53	132
Priprava tal	ha	23,28	0,00	-	2,81	0,00	-
Sadnja	ha	8,31	1,15	14	0,70	0,00	-
Obžetev	ha	15,97	5,43	34	7,07	3,35	47
Nega mladja	ha	41,54	7,73	19	15,78	24,78	157
Nega gošče	ha	245,43	11,47	5	70,07	51,99	74
Nega letvenjaka	ha	66,50	5,16	8	14,48	17,42	120
Nega ml. drogovnjaka	ha	149,60	5,10	3	24,01	11,70	49
Zaščita sadik s količki, tulci	kos	2.000	2.100	105	0,00	0,00	-
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	26,94	-	0,00	10,03	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	15,00	-	0,00	0,00	-
Puščanje stoječe biomase	m ³	0,00	53,12	-	0,00	0,00	-

Preglednica 50/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Marija Reka

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	-	82,16	20,23	25
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-	26,09	0,00	-
Sadnja	ha	0,00	0,00	-	9,01	1,15	13
Obžetev	ha	0,00	0,00	-	23,04	8,78	57
Nega mladja	ha	0,00	0,00	-	57,32	32,51	91
Nega gošče	ha	0,00	0,00	-	315,50	63,46	20
Nega letvenjaka	ha	0,00	0,00	-	80,98	22,58	28
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	-	173,61	16,80	10
Zaščita sadik s količki, tulci	kos	0,00	0,00	-	2.000	2.100	105
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	-	0,00	36,97	-
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	-	0,00	15,00	-
Puščanje stoječe biomase	m ³	0,00	0,00	-	0,00	53,12	-

Pregled obsega izvedenih gozdnogojitvenih del v **zasebnih gozdovih** kaže na precejšno razliko v primerjavi z načrtovanjem, saj je bila realizacija gozdnogojitvenih del dokaj nizka. Načrtovani obseg gojitvenih del s ponovitvami je bil sicer visok, precejšen obseg načrtovanih gozdnogojitvenih del pa je bil pogojen s končnimi poseki in zaključkom pomladitve starih sestojev, ki pa se niso izvedli. Priprava sestoja je bila izvedena na slabi desetini načrtovanih površin. Sadnje ni bilo potrebno izvajati v načrtovanem obsegu, saj so se za sadnjo predvidene površine večinoma uspešno pomladile z naravnim mladjem. Posajene sadike so se pred objedanjem divjadi zaščitile s količki in tulci. Na zasajenih površinah so lastniki redno izvajali obžetve. V manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano, se je izvajala obžetev naravnega mladja. Nega mladja je bila izvedena na slabi petini načrtovanih površin. Ostala načrtovana gozdnogojitvena dela so bila realizirana v bistveno prenizkem deležu. V prvi polovici ureditvenega obdobja je bila izvedba gojitvenih del precej zmanjšana tudi zaradi nujnega izvajanja sanitarnih sečenj, ki so predstavljale prioriteta dela, ki jih je bilo potrebno opraviti zaradi sanacije žledoloma, smrekovih podlubnikov in vetroloma. Po spremenjenem stanju v sestojih po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov, je bil večji poudarek na negi mlajših faz mladovij, načrtovana dela v starejših fazah (goščah, letvenjaki, drogovnjaki) pa so se izvajala v premajhnem obsegu.

Izvedba gojitvenih del je v celoti prepuščena lastnikom gozdov, ki pa kljub aktivni strokovni pomoči in spodbudam Zavoda ter državnim subvencijam v preteklem desetletju niso imeli dovolj zanimanja in volje za opravljanje načrtovanih del. Pri lastnikih je prisotno tudi pomanjkanje ustreznega znanja in opremljenosti za izvedbo del. Za vzpodbudo in izobraževanje lastnikov je Zavod v preteklem obdobju izvedel dve terenski delavnici s prikazom najpogostejših gojitvenih del. Poleg tega smo na Reški planini v letih 2018 in 2023 pripravili tudi dve predavanji za lastnike gozdov, kjer je bil poudarek tudi na pomembnosti in smiselnosti izvajanja gojitvenih del v mlajših razvojnih fazah gozda. Še posebej nizka je bila izvedba del na tistih območjih v GGE, kjer je gozdna posest razdrobljena, lastniki pa ekonomsko niso vezani na gozd in do gozda nimajo izoblikovanega trajnostnega odnosa. Večinoma so gojitvena dela izvajali tisti lastniki, ki so tudi sicer v svojem gozdu sami izvajali sečnjo in spravilo, kar pa seveda ni zadoščalo za realizacijo načrtovanih del. Lastniki gozdov, ki niso večji dela v gozdu in nimajo primerne opreme, so najemali gozdarske izvajalce za sečnjo, zelo redko pa tudi za izvedbo gojitvenih in varstvenih del.

Tudi v **državnih gozdovih** so bila načrtovana obsežna gojitvena dela s ponovitvami. Realizacija načrtovanih del pa je bila povsem drugačna kot v zasebnih gozdovih, saj je bila bistveno višja. Priprava sestoja je bila presežena za dobro tretjino, kar je predvsem posledica stanja v sestojih po izvedenih sanacijskih sečnjah zaradi ujm in podlubnikov. Sadnja je bila sicer načrtovana v zanemarljivem obsegu, vendar je zaradi uspešne naravne obnove na načrtovanih površinah, ni bilo potrebno realizirati. Obžetev je bila izvedena v polovičnem obsegu glede na načrtovanega. Intenzivna so bila dela pri negi mladja, saj so bila načrtovana dela presežena za skoraj 60 %, kar je tudi posledica stanja v sestojih po ujmah in podlubnikih. V goščah je bilo izvedenih tri četrtine

načrtovanih del. Tudi v letvenjakih so bila načrtovana dela presežena in sicer za petino. V tanjših drogovnjakih so bila načrtovana dela polovično realizirana.

V gozdovih **lokalnih skupnosti** gozdnogojitvena dela niso bila načrtovana in se v preteklem desetletju niso izvajala.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

4.2.3.1 Gradnja gozdnih cest

Gradnja gozdnih cest se v preteklem obdobju ni izvajala. Redno pa je potekalo vzdrževanje gozdnih cest v skladu z letnimi programi vzdrževalnih del, ki smo jih pripravili na Zavodu skupaj z občinami Žalec, Prebold in Tabor. Letni obseg sredstev za redno vzdrževanje nikoli ni povsem zadoščal za izvedbo vseh del, ki bi jih bilo potrebno opraviti na gozdnih cestah. Poleg tega je bilo potrebno s temi sredstvi večkrat nujno sanirati tudi poškodbe, ki so jih na gozdnih cestah povzročale vedno pogostejše vremenske ujme. Škode, ki so nastale na gozdnih cestah po ujmah (močna neurja z obilnim deževjem), smo vnašali v aplikacijo AJDA in sicer:

- v letu 2016 je neurje v mesecu avgustu povzročilo škodo na 11 gozdnih cestah v občinah Prebold in Žalec; skupna ocenjena vrednost škode je znašala 16.925 EUR
- v letu 2017 sta neurji v mesecih aprilu in decembru povzročili škodo na 4 gozdnih cestah v občinah Tabor in Žalec; skupna ocenjena vrednost škode je znašala 18.362 EUR
- v letu 2018 je neurje v mesecu juniju povzročilo škodo na 19 gozdnih cestah v občinah Prebold in Tabor; skupna ocenjena vrednost škode je znašala 28.717 EUR
- v letu 2019 je neurje v mesecu juniju povzročilo škodo na 31 gozdnih cestah v občinah Prebold, Tabor in Žalec; skupna ocenjena vrednost škode je znašala 48.112 EUR
- v letu 2020 so neurja konec meseca junija in v mesecu juliju povzročila škodo na 35 gozdnih cestah v občinah Tabor, Prebold in Žalec; skupna ocenjena vrednost škode je znašala 95.596 EUR
- v letu 2021 je neurje v mesecu juliju povzročilo škodo na 9 gozdnih cestah v občini Tabor; skupna ocenjena vrednost škode je znašala 15.129 EUR
- v letu 2023 so bile vremenske ujme najbolj pogoste. Večkrat so se pojavljale v mesecu maju in juliju, 4. avgusta pa je sledila še zadnja ujma z obsežnimi poplavami. V vseh ujmah je bilo poškodovanih 33 gozdnih cest v občinah Prebold, Tabor in Žalec; skupna ocenjena vrednost škode je znašala 72.073 EUR.

4.2.3.2 Gradnja gozdnih vlak

V zasebnih gozdovih se je omrežje gozdnih vlak v preteklem desetletju aktivno dograjevalo. K temu so pripomogla tudi sredstva iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020 za ureditev gozdarske infrastrukture za povečanje gospodarske vrednosti gozdov. S temi sredstvi je država sofinancirala izvedbo del na gozdnih vlakih (novogradnje, priprave, rekonstrukcije) do višine 50 %. Tako je bilo zgrajenih precej vlak, ki brez te pomoči ne bi bile realizirane. Še posebej to velja za dražje objekte na zahtevnejših terenih (območje Kotečnika, Kamnika, Črnega vrha in Miklavža). Zavod je lastnikom nudil strokovno pomoč pri prijavi projektov in urejanju ustrezne dokumentacije za pridobitev državnih sredstev. V preteklem ureditvenem obdobju je bila v zasebnih gozdovih izvedena gradnja 106 gozdnih vlak v skupni dolžini 22.306 m. Precej teh vlak je bilo zgrajenih s pomočjo sredstev iz Programa razvoja podeželja. Poleg opisanih novogradenj je bila v preteklem desetletju izvedena tudi priprava 13 gozdnih vlak v dolžini 2.009 m ter rekonstrukcija 2 gozdnih vlak v dolžini 234 m. Pri načrtovanju poteka tras in dimenzij novih vlak je bila upoštevana tudi uporaba sodobnih tehnologij v gozdarstvu, saj se spravilo lesa v vedno večjem obsegu izvaja z uporabo gozdarskih prikolic.

Za vse grajene, pripravljene in rekonstruirane vlake smo na Zavodu izdelali elaborate gozdnih vlak. V skladu z usmeritvami v elaboratih so investitorji pred izvedbo načrtovanih del pridobili vsa potrebna soglasja.

Državni gozdovi v GGE Marija Reka so večinoma dobro odprti za spravilo lesa. Kljub temu je bilo na nekaterih območjih potrebno omrežje gozdnih vlak zgostiti, zato je bila v prejšnjem desetletju izvedena novogradnja petintridesetih gozdnih vlak v skupni dolžini 5.472 m. Poleg tega je bila

izvedena rekonstrukcija sedmih vlak skupni dolžini 1.403 m in priprava štirih vlak v dolžini 374 m. V državnih gozdovih na območju Čemšeniške planine, ki za spravilo lesa niso odprti z gozdnimi vlakami, se je spravilo lesa izvajalo z žičnim žerjavom.

V gozdovih lokalnih skupnosti gradnja gozdnih vlak ni bila načrtovana in se tudi ni izvajala.

4.2.4 Opravljena dela za krepitev funkcij gozdov

Največ del je bilo opravljenih v zvezi s krepitvijo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in izboljšanja življenjskega okolja prostoživečih živali. Po evidencah so se v ta namen na območju Miklavža izvajala dela vzdrževanja pašnikov in travnikov v gozdu (15 ha) ter spravilo sena z odvozom (15 ha). Pri izvajanju ukrepov so sodelovali tudi člani Lovski družine Tabor. Na območju Nature 2000 na območju Kamnika in Kotečnika je bil na devetih objektih izveden ukrep puščanja stoječe biomase v gozdu v skupni količini 53,12 m³. Za ohranjanje biotopov je bila na območju Kotečnika in Kamnika izvedena nega na dvajsetih objektih in sicer je bilo izvedeno 0,90 ha priprave sestoja, 2,05 ha obžetve, 1,07 ha nege mladja, 0,60 ha nege gošče ter 0,40 ha nege letvenjaka. Pri gospodarjenju z gozdom smo si tako v zasebnih, kot tudi v državnih gozdovih, prizadevali ohranjati čim večji delež plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, ki so pomemben vir prehrane za ptice in divjad, skrbeli pa smo tudi za ohranjanje pestrega gozdnega roba. Pri gradnji vlak na območju Kamnika, kjer se nahaja habitat sokola selca, se gradnje v posameznih letih niso izvajale v času od 1. marca do 30. junija zaradi preprečevanja nemira v času gnezdenja. V ekocelicah pod Gozdnikom in Krvavica – Brložem se niso izvajali nikakršni ukrepi. Pri gospodarjenju z gozdovi so se sicer upoštevali predpisani varstveni režimi za posamezne naravne vrednote.

Gospodarjenje v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je potekalo tako, da so imeli posegi čim manjši vpliv na vodne vire in vodotoke. Nove gozdne vlake smo načrtovali tako, da so bile čim bolj odmaknjene od vodnih virov. Pri gradnji gozdnih vlak na vodovarstvenih območjih in pri prečanju vodotokov so se dosledno upoštevali pogoji, ki so jih za gradnje vlak na teh območjih predpisale strokovne službe vodarjev. Prehodi vlak preko vodotokov so se urejali z utrjenimi muldami. Izvajalcem del pri sečnji in spravilu ter gradnji vlak smo za strojno mehanizacijo svetovali uporabo biološko razgradljivih olj.

Gozdovi v pasu ob dobro obiskanih planinskih poteh (Ojstrica – Krvavica – Zajčeva koča, Golava – Mrzlica, greben Kotečnika, pot na Mrzlico, krožna pot na Reški planini) ter v okolici planinskih domov Zasavskega hribovja imajo poudarjeno turistično in rekreacijsko funkcijo. V teh gozdovih so bili načrtovani ukrepi gospodarjenja prilagojeni omenjenima funkcijama, sečnja se je izvajala malopovršinsko, pri čemer so se še posebej ob planinskih poteh ohranjala stara drevesa in drevesa zanimivih oblik, pospeševala pa se je tudi čim večja pestrost drevesnih vrst. Posebna pozornost je bila namenjena tudi križanju gozdnih vlak in planinskih poti. Povsod tam, kjer so nove vlake presekale planinske poti, je bilo potrebno po končani gradnji vlak ali po zaključenem spravilu lesa urediti oziroma popraviti dostope do planinskih poti in urediti odvodnjavanje. Na vseh planinskih poteh in v bližini planinskih domov, se je obisk gozdov proti koncu ureditvenega obdobja (v času epidemije Covid-19 in po njej) izrazito povečal. Obiskovalci gozdov so ponekod že predstavljali precejšnjo motnjo pri gospodarjenju z gozdovi, prihajalo pa je tudi do konfliktnih situacij med lastniki in uporabniki gozdov. Zaradi tega smo v tem obdobju na Zavodu začeli izvajati gozdarski nadzor, pri katerem smo uporabnike gozdov opozarjali na morebitne kršitve zakonodaje ter jim svetovali glede načinov nemoteče rabe gozdnega prostora.

Funkcija varovanja kulturne dediščine je poudarjena na območjih Bezovnika, Homa, Starega gradu in Krvavice. Na območju Bezovnika (gomilno grobišče) smo zasebnim lastnikom gozdov na več objektih pomagali pri pridobivanju soglasij Zavoda za varstvo kulturne dediščine za izvedbo sečnje in spravila, ki sta se nato izvajala v skladu z usmeritvami navedenega zavoda, tako da so bili posegi v območja gomilnih grobišč čim manjši.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014 – 2023

Preglednica 51/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2014 – 2023 po namenu

Namen krčitev						Skupaj ha
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	
0,06	0,02	7,03	0,89	0,00	0,00	8,00

V območju GGE Marija Reka v preteklem obdobju nismo zabeležili večjih krčitev gozdne površine. Pretežno so bile izvedene kmetijske krčitve ob obstoječih kmetijskih površinah. Večji je bil delež posegov na gozdnem robu, kjer smo skozi presoje prostorskih ureditev skušali zagotoviti pogoje za minimalni vpliv na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na gospodarjenje z gozdovi.

S področja urbanizacije smo evidentirali 24 posegov, katerih večina je bila v vplivnem območju gozda oziroma je imela vpliv na gozd. Prevladovala so mnenja in soglasja k projektom.

Na področju infrastrukture smo evidentirali 21 posegov. Pogosto so bili to objekti, ki so sestavni del gozda ali potekajo ob gozdnem robu (vodovod, rekonstrukcije lokalnih prometnic, dovozne poti, zaščite lokalnih prometnic) in se ne beležijo kot krčitev, zaradi katere se zmanjša gozdna površina.

S področja rudarstva smo presojali 5 posegov v gozd, ki so bili vsi vezani na kamnolom Liboje. Zaradi širitve kamnoloma Liboje je bilo izkrčeno 0,89 ha gozda.

V GGE smo v preteklem ureditvenem obdobju presojali 10 posegov v skupini energetika. Posegi se navezujejo na zamenjavo dotrajanih nizkonapetostnih daljnovodov in transformatorskih postaj.

S področja kmetijstva je bilo največ posegov z namenom izvajanja krčitev v kmetijske namene in soglasij za gradnjo gozdnih vlak. Presojali smo 143 zadev, od tega je bilo 88 soglasij za gradnjo gozdnih vlak in 35 krčitev gozda v kmetijske namene. Ostalo (20 zadev) so večinoma predstavljala mnenja k projektom in soglasja za gradnjo kmetijskih objektov ob gozdu.

V skupini posegov drugo smo v preteklem obdobju obravnavali 5 zadev, vendar v nobenem primeru ni šlo za krčitev gozda.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014 - 2023

Dejavniki, ki so pomembno vplivali na razvoj gozdov v preteklem ureditvenem obdobju, so bili žledolom v letu 2014, gradacija smrekovih podlubnikov v letih 2015 in 2016 ter vetrolom konec leta 2017, ki je bil večinoma saniran v letu 2018. Zaradi navedenih dejavnikov je bil v prvi polovici ureditvenega obdobja povečan delež sanitarnih sečenj. Obdobje Covida-19 v letih 2020 in delno še 2021 je pomenilo motnjo v gospodarjenju z gozdovi in lesom. Zadnji dve leti načrtovalnega obdobja je bilo prisotno precej povečano povpraševanje po lesu, tako iglavcev, kot listavcev. Glavni dejavnik, ki je poleg naštetih odločilno vplival na količino posekanega lesa, je bila cena lesa na lesnem trgu.

Pri pregledu preteklega gospodarjenja z gozdovi na območju GGE Marija Reka lahko ugotovimo, da je bila uspešnost usmerjanja razvoja gozdov na osnovi gozdnogospodarskega načrta GGE Marija Reka za obdobje 2014-2023 v precejšnji meri odvisna od lastništva gozdov.

V državnih gozdovih, ki sicer predstavljajo 17 % delež celotne površine gozdov v GGE, je gospodarjenje potekalo v skladu z usmeritvami in načrtovanimi ukrepi. Realizacija načrtovanega poseka je bila malenkost presežena (101 %), prav tako je bil skoraj v celoti izveden skupen obseg načrtovanih gojitvenih in varstvenih del.

V zasebnih gozdovih pa je izvajanje predvidenih ukrepov precej odstopalo od načrtovanega. Realizirani sta bili dve petini načrtovanega skupnega poseka (60 % iglavcev in 31 % listavcev). Zelo slaba je bila realizacija načrtovanih gojitvenih del. Obžetev je bila izvedena na dobri tretjini načrtovanih površin, nega mladja pa na slabi petini. V goščah, letvenjakih in tanjših drogovnjakih so bila načrtovana gojitvena dela izvedena v bistveno premajhnem obsegu. Neizvajanje gojitvenih del bo vplivalo tudi na odpornost in stabilnost sestojev v prihodnosti. V preteklem ureditvenem obdobju je bila kljub strokovni pomoči, usmeritvam in nasvetom Zavoda, izvedba sečnje in načrtovanih gojitvenih del v zasebnih gozdovih odvisna predvsem od pripravljenosti in usposobljenosti lastnikov

gozdov za izvedbo načrtovanih ukrepov. Na manjšo motiviranost zasebnih lastnikov za izvedbo načrtovanih del so vplivale predvsem razmere na trgu lesa, večinoma majhna gozdna posest in majhna ekonomska navezanost na prihodke iz gozdov. Takšno stanje kaže na to, da je sedanji sistem, kjer izvedba gojitvenih del v celoti temelji le na lastnikih gozdov, v bodoče potreben ustreznih sprememb.

Precej bolj kot na področju izvajanja gojitvenih del so bili lastniki aktivni na področju gradnje gozdnih vlak, saj so bile v preteklem ureditvenem obdobju zgrajene številne nove vlake. K temu je precej pripomoglo sofinanciranje za ureditev gozdne infrastrukture s strani države v okviru »Programa razvoja podeželja za obdobje 2014 – 2020«. Tako se je predvsem na območju Kotečnika, Kamnika, Črnega vrha in Miklavža precej izboljšala odprtost gozdov za spravilo lesa, s tem pa se je povečala tudi gospodarska vrednost gozdov. Večja odprtost gozdov za spravilo lesa je pripomogla tudi k uspešnejši realizaciji sanitarnih sečenj po ujmah in napadih smrekovih podlubnikov. Gradnja gozdnih cest se v preteklem desetletju ni izvajala.

Glede opravljenih del za krepitev funkcij gozdov je bilo največ ukrepov izvedenih za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in izboljšanja življenjskega okolja prostoživečih živali. V zvezi z ohranjanjem in krepitvijo ostalih ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij gozdov, je bilo potrebno tudi reševanje konfliktnih situacij, do katerih je prihajalo zaradi interesov, želja, potreb in zahtev lastnikov gozdov na eni strani, ter interesov in pričakovanj javnosti ter ostalih uporabnikov gozdnega prostora na drugi strani.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Primerjava razvoja površin in gozdnih fondov v GGE Marija Reka je zaradi časovno ločenega obravnavanja posameznih lastniških kategorij otežena. Načrti so se izdelovali za zasebne gozdove, gozdove SLP1 in SLP2 za prostorsko in časovno različne okvirje. Začetek enotne obravnave gozdov je v prvem celovitem načrtu za GGE Marija Reka in sicer za obdobje 1984 – 1993.

Preglednica 52: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1984 – 2024

	Lastniška kategorija								Skupaj
	Državni		Zasebni		Lokalne skupnosti		Druge pravne osebe		
	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	
I. celoviti načrt (1984–1993)	1.038,30	19	4.332,46	79			116,44	2	5.487,20
II. celoviti načrt (1994–2003)	901,23	16	4.562,68	81			149,27	3	5.613,18
III. celoviti načrt (2004–2013)	938,47	16	4.786,71	82			114,49	2	5.839,67
IV. celoviti načrt (2014–2023)	1005,41	17	4.822,26	83	0,0	0,0			5.827,67
V. celoviti načrt (2024–2033)	1.054,07	18	4800,69	82	0,0	0,0			5.854,76

Spremembe površin pripisujemo krčitvam, zaraščanju in spremembam kriterijev za opredelitev gozda.

5.1.1 Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024 za zasebne gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	4.562,68	80	187	267	1,97	4,60	6,57	1,19	3,03	4,22
2004	4.786,71	79	188	267	2,03	4,74	6,78	1,57	3,51	5,08
2014	4.822,26	87	204	291	2,15	4,81	6,96	1,17	1,45	2,61
2024	4.800,68	101	233	334	2,16	5,24	7,40	2,31	5,22	7,53

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem sta se lesna zaloga in prirastek v zasebnih gozdovih povečala.

Preglednica 54/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024 za državne gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	1.018,00	154	138	292	4,37	3,47	7,84	2,42	1,76	4,18
2004	938,47	144	139	283	1,03	3,72	7,75	2,49	2,29	4,77
2014	1.005,41	155	146	301	4,18	3,72	7,90	3,62	1,88	5,50
2024	1.054,06	140	160	300	3,47	3,95	7,42	3,51	3,14	6,65

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina državnih gozdov se je v zadnjem ureditvenem obdobju povečala za 4,8 %. Lesna zaloga se je zmanjšala, prirastek se je povečal.

Preglednica 55/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1994 do 2024 za vse gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	5.613,18	93	178	271	2,4	4,4	6,8	1,42	2,81	4,23
2004	5.839,67	89	181	270	2,35	4,59	6,94	1,70	3,31	5,01
2014	5.827,67	98	194	292	2,50	4,62	7,12	2,12	4,26	6,38
2024	5.854,76	108	221	329	2,43	5,01	7,44	2,53	4,85	7,38

* opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V GGE sta se lesna zaloga in prirastek v primerjavi z zadnjim ureditvenim obdobjem povečala.

Preglednica 56/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1994 – 2024

Lastniška kategorija	Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Zasebni gozdovi	1994	22	2	5	1	< 1	41	12	7	10	< 1
	2004	23	3	4	1	< 1	41	11	8	9	1
	2014	23	3	4	< 1	< 1	40	11	9	10	1
	2024	22	4	4	< 1	< 1	38	10	11	10	1
Državni gozdovi	1994	47	2	2	1	< 1	27	5	8	7	1
	2004	43	3	2	2	< 1	27	4	9	8	2
	2014	45	2	2	2	< 1	25	5	10	8	2
	2024	40	3	2	1	< 1	24	5	14	9	1
Skupaj	1994	27	2	5	1	< 1	38	10	7	10	1
	2004	26	3	4	1	< 1	38	10	9	9	1
	2014	27	3	4	1	< 1	37	10	9	9	1
	2024	25	4	4	1	< 1	36	9	11	10	1

V GGE Marija Reka narašča delež plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in jelke. Delež smreke, bukke in hrasta se je zmanjšal.

Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	83	83	100	125	196	116	84	84	100	121	189	102	119
Listavci	88	91	114	105	167	114	90	93	115	107	169	108	113
Skupaj	87	89	110	112	174	115	88	90	110	111	173	106	115

Preglednica 58/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	79	74	87	106	129	95	80	74	87	105	123	88	122
Listavci	106	92	128	139	130	116	107	91	128	141	130	112	123
Skupaj	96	84	105	119	129	105	96	83	103	118	127	99	123

Preglednica 59/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) za celotno GGE

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	82	81	96	120	178	110	83	81	96	116	170	98	120
Listavci	91	91	116	109	163	114	93	93	117	110	165	109	114
Skupaj	89	88	109	113	167	113	89	89	109	113	167	105	116

V zadnjem ureditvenem obdobju se je lesna zaloga iglavcev največ povečala v petem debelinskem razredu (78 %), lesna zaloga listavcev pa v petem debelinskem razredu (63 %). Za 2 % se je zmanjšal prirastek pri iglavcih, pri listavcih pa za 9 %. Možni posek smo z novim ureditvenim načrtom povečali za 16 %.

Preglednica 60/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m³)	Listavci (m³)	Skupaj (m³)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	571.112	1.130.568	1.701.680
Vrast	12.119	33.665	45.784
Prirastek (desetletni)	169.585	271.569	441.155
Sečnje	94.124	89.431	183.554
Mortaliteta	32.110	105.889	137.999
Pričakovana zaloga	626.582	1.240.483	1.867.065
Ugotovljena zaloga	632.314	1.293.902	1.926.216
% dejanska LZ/pričakovana LZ	101	104	103

Preglednico Kontrolni izračun lesne zaloge prikazujemo skupno za celotno GGE Marija Reka. Podatke o vrasti in prirastku smo pridobili z meritvami na SVP ter jih obračunali s pomočjo računalniškega programa xPl. Vrast predstavlja volumen dreves, ki so v prejšnjem desetletju prerasla meritveni prag 10 cm in je v preglednici predstavljena ločeno od prirastka. Povprečna desetletna vrast znaša 7,82 m³/ha (iglavci 2,07 m³/ha in listavci 5,75 m³/ha).

Iz preglednice je razvidno, da je ugotovljena lesna zaloga višja, kot je ugotovljena ob obnovi GGN. Do razlik v višini pričakovane in ugotovljene lesne zaloge prihaja zaradi številnih vzrokov, med njimi pa so najpomembnejši: spremembe v površinah gozdov, izkrčene, opuščene in novo izmerjene SVP.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev

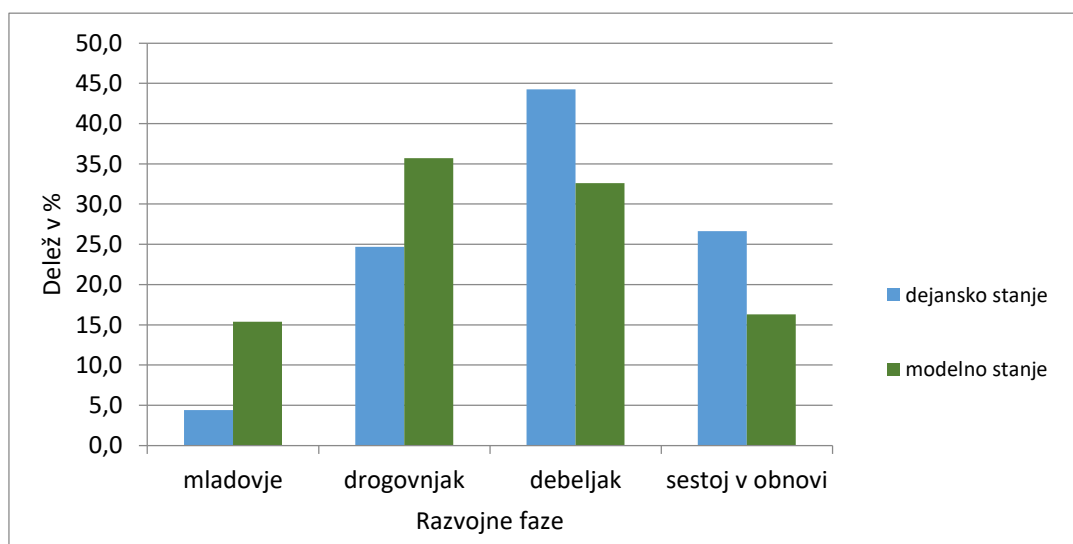
Ustrezno razmerje razvojnih faz oz. struktura sestojev je osnova za zagotavljanje trajnosti donosov v okviru lesnoproizvodne funkcije. Pri opisovanju sestojev smo evidentirali pretežno enodobno do skupinsko raznodobno zgradbo gozdov z razvojnimi fazami mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi.

Preglednica 61/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	250,05	4,4	17	877,54	15,4	-71,5
Drogovnjak	1.408,67	24,7	39	2.037,25	35,7	-30,9
Debeljak	2.525,10	44,3	35	1.858,73	32,6	35,9
Sestoj v obnovi	1.519,44	26,6	18	929,74	16,3	63,4
Skupaj	5.703,26	100				

* opomba: iz deleža razvojnih faz, za katere smo izvedli presojo trajnosti, smo izvzeli RGR Varovalni gozdovi.

Za določitev okvirnih proizvodnih dob in izračun modelnega razmerja razvojnih faz smo uporabili podatke iz GGN GGO Celje (2021-2030), ki so bili izračunani iz razvojnih starostih po podatkih na stalnih vzorčnih ploskvah (Kadunc in sod., 2013).

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Skupni model smo izračunali na podlagi tehtane aritmetične sredine po rastiščnogojitvenih razredih (v nadaljevanju RGR), kot utež pa je bila uporabljena površina rastiščnogojitvenega razreda.

Povprečna neto proizvodna doba v enoti znaša 91 let (bruto 99 let), s pomladitveno dobo 18 let in učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 25 let, iz drogovnjaka v debeljak pa pri starosti 64 let. Debeljake se prične obnavljati povprečno pri starosti 99 let.

S primerjavo dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz ugotavljamo, da je razmerje razvojnih faz porušeno. Z vidika zagotavljanja trajnosti donosov je v GGE najbolj pereč presežek sestojev v obnovi (589,70 ha) in primanjkljaj mladovij (627,49 ha). Stanje je posledica manj intenzivnega gospodarjenja v zasebnih gozdovih, predvsem v smislu izvajanja načrtovanih pomladitvenih sečenj, ki so za vzdrževanje modelnega stanja nujno potrebne. V zasebnih gozdovih se sestoje obnavlja na premajhnih površinah.

Porušeno razmerje razvojnih faz bo zahtevalo v prihodnosti intenzivne ukrepe predvsem na področju obnove gozdov. Za izvedbo načrtovanih ukrepov je potrebno v prihodnje lastnike gozdov v večji meri motivirati za intenzivnejše gospodarjenje z gozdovi. Povečan interes lastnikov, ki bodo pripravljeni vlagati v gozdove in kvalitetna izvedba načrtovanih del, sta tako predpogoj za izboljšanje stanja gozdov v pogledu trajnosti donosov.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Primerjava dejanskega stanja gozdnih sestojev z modelnim oz. normalnim stanjem kaže, v kakšni meri so gozdovi trajno sposobni zagotavljati posamezne funkcije. V splošnem velja, da večji odkloni od naravnega stanja povzročajo znatno ogroženost trajnosti funkcij gozdov. Ohranjen gozd, z drevesno sestavo in zgradbo blizu naravne je cilj, ki je od naravnega stanja v sprejemljivem obsegu odklonjen zaradi zagotavljanja ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij.

Stanje populacij rastlinojedih parkljarjev je s stanjem gozdne vegetacije v večjem delu GGE usklajeno. Za sestoje GGE je značilno uspešno naravno pomlajevanje, pri tem pa rastlinojeda divjad ne ogroža naravnega obnavljanja sestojev. Vitalnost, stabilnost in zdravstveno stanje gozdov GGE je delno ugodno, saj je v preteklem načrtovalnem obdobju delež sanitarnega poseka znašal le 13 % od celotnega evidentiranega poseka GGE.

Z vidika zagotavljanja gozdnogojitvenih ciljev je trajnost nekaterih funkcij gozdov ogrožena tudi zaradi neuravnoteženega razmerja razvojnih faz. Slednje se kaže predvsem v zasebnih gozdovih, kjer je preveč debeljakov in premalo drogovnjakov in mladovij. Odkloni od naravnega stanja so tu najizrazitejši. Posameznim funkcijam, predvsem iz skupine socialnih (npr. turistična, rekreacijska, higiensko-zdravstvena) ter delno ekoloških funkcij (npr. funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti), stanje z večjim deležem odraslih sestojev kratkoročno sicer ustreza, vendar je z vidika lesnoproizvodne funkcije (trajnost donosov lesa) neugodno.

Trajnost funkcij gozdov je odvisna tudi od realizacije načrtovanih ukrepov – gojitvenih in varstvenih del in možnega poseka. Vsa ta dela predvsem v zasebnih gozdovih niso bila opravljena pravočasno in v načrtovanem obsegu.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Večnamensko gospodarjenje z gozdovi, zasnovano na načelih varstva okolja in naravnih vrednot ob sočasnem trajnem in optimalnem delovanju gozdnih ekosistemov ter zagotavljanju vseh funkcij gozda je osnova za načrtno gospodarjenje z gozdovi v območju GGE Marija Reka. Dolgoročni cilji prihodnjega dela, ki so poleg naravnih danosti GGE usklajeni tudi s cilji celotnega celjskega gozdnogospodarskega območja, so tako:

- Proizvodnja lesa; pod ta cilj štejemo zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).
- Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; pod ta cilj štejemo varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.
- Ohranjanje voda; pod ta cilj štejemo ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin.
- Varovanje pred naravnimi nesrečami, pod ta cilj štejemo varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. poplave, snežni in zemeljski plazovi, podori).
- Čiščenje zraka in regulacijo klime, pod ta cilj štejemo ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.
- Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; pod ta cilj štejemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti) ter načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi. Cilj je poudarjen ob gozdnih učnih poteh.
- Zagotavljanje ponorov ogljika; pod ta cilj štejemo zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika. Z zagotavljanjem ponorov ogljika prispevamo k blaženju klimatskih sprememb.
- Rekreativna in turizem; pod ta cilj štejemo omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti ter pospeševanje trajnostnega turizma.
- Lov in dohodek od lova; pod ta cilj štejemo poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofejev in divjačine.
- Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; pod ta cilj štejemo izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.
- Estetski videz krajine; pod ta cilj štejemo oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik.
- Ohranjanje kulturne dediščine; pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, gaji, logi).

Dolgoročni gozdnogojitveni cilji (ciljno razmerje drevesnih vrst, ciljno razmerje razvojnih faz, ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst, ciljna in končna lesna zaloga) so s številkami bolj konkretno opredeljeni po posameznih RGR.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Gospodarjenje z gozdovi mora v območjih, kjer so izražene potrebe po zagotavljanju posameznih funkcij gozdov, upoštevati tudi specifične usmeritve za posamezne funkcije.

Na delih enote, kjer ekološke funkcije niso zelo izražene je potrebno debelejše debeljake intenzivno uvajati v obnovo. Predčasno uvajamo v obnovo tudi poškodovane debeljake in debeljake slabe kakovosti. S primerno jakostjo svetlitvenih in pomladitvenih sečenj je potrebno omogočiti naravno pomlajevanje jelke, gradna in plemenitih listavcev. V sestojih v obnovi, kjer je podmladek ustrezne zasnove in sestave, zaključimo z obnovo in pričnemo z intenzivno nego mladovja. V letvenjakih in tanjših drogovenjakih na bogatih rastiščih z dobro do bogato zasnovo je potrebno dosledno izvajati prva in druga redčenja. Dosledno je potrebno izvajati tudi izbiralna redčenja v drogovenjakih in tanjših debeljakih dobre do bogate sestojne zasnove oz. kakovosti. Potrebno je krepiti lesno zalogo v tanjših debeljakih odlične in prav dobre kakovosti na bogatih rastiščih. Drogovenjake slabe kakovosti in na ekstremnih rastiščih prepustimo naravnemu razvoju.

Gozdovi GGE Marija Reka so združeni v posamezne RGR. Pri pregledu stanja razvojnih faz po RGR, kot tudi v pogledu celotne GGE je razvidno neusklajeno razmerje razvojnih faz. Pri usmerjanju razvoja gozdov zaradi usklajevanja tega razmerja je potrebno v večji meri upoštevati tudi posamezne krajevno izražene povečane potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov.

Razporeditev dejavnosti v prostoru mora poleg lastnikov gozdov in prebivalstva dosledno upoštevati še živalsko komponento gozda. Tako je predvsem z razporejanjem dejavnosti v prostoru potrebno zagotoviti tudi mirne cone za divjad.

Nove tehnologije, s katerimi se predvideva izvajanje del v gozdu in v gozdnem prostoru, je potrebno pred samim konkretnim delom preveriti glede na vplive na naravne danosti in dejanske potrebe.

Sodelovanje z ostalimi souporabniki prostora, kamor lahko deloma prištevamo tudi izobraževalne dejavnosti, mora v prihodnje slediti cilju zajemanja čim širšega kroga prebivalstva. Pri tem velja, kjer je le mogoče, zlasti pa pri seznanjanju in informiranju, upoštevati načelo interdisciplinarnosti in v procese ne vključevati samo gozdarstva. Potrebno je izvajati aktivnosti za usposabljanje lastnikov gozdov za potrebe izvajanja del v gozdovih.

Pri ohranjanju sedanjega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 ne gre za ukrepe samo znotraj meja območja Nature 2000, temveč tudi širše. Poleg dejanskim razmeram prilagojenega izvajanja ukrepov, določenih na podlagi usmeritev s področja naravovarstva (glej priloge) je smiselno izvajati tudi ukrepe, ki ne izhajajo neposredno iz smernic, imajo pa pozitiven vpliv na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe. Pri tem pa je vseskozi potrebno obravnavati okolje celostno – torej ne samo zgolj z vidika posamezne vrste ali habitatnega tipa, temveč tudi ostalih akterjev v prostoru. Smisel glavne usmeritve pri izvajanju teh ukrepov je, da nobena vrsta ali habitatni tip ne sme biti pospeševan na račun škode druge vrste.

Prevladujoče zasebno lastništvo z neugodno lastniško strukturo (majhna gozdna posest, neusposobljenost in nezainteresiranost za delo v gozdu) bo v prihodnje potrebno preseči z oblikovanjem združenj lastnikov gozdov. Z medparcelarnim gospodarjenjem v razdrobljeni zasebni gozdni posesti pospešujemo širitev in odpiranje pomladitvenih jeder v debeljakih in s tem omogočamo prehod debeljakov v sestaje v obnovi ali v mladovja.

Sonaravno usmerjeno gospodarjenje z gozdovi je razvidno iz načrtovanih ukrepov s področja gojenja gozdov. Glavna usmeritev gojenja gozdov mora biti oblikovanje sestojev naravne drevesne sestave, obnova sestojev pa mora v pretežni meri potekati na naraven način. Nego mladega gozda je v kar največji meri potrebno izvajati s pomočjo nadstojnega drevja, v kolikor to dopušča zmes drevesnih vrst mladega gozda. Končni posek ne sme poškodovati že izoblikovanega mladovja.

V mladovjih je potrebno okrepiti izvajanje negovalnih del.

Ohranjanje obstoječih sestojnih zasnov in obstoječe mešanosti drevesnih vrst kljub morebitnem odklonu od naravnega stanja je sprejemljivo povsod tam, kjer ne poslabšuje rastišča, obenem pa ni nevarnosti po pojavu kalamitet, ki bi znatno poslabšale zdravstveno stanje gozda. V kar največji meri pa se je potrebno izogibati oblikovanju čistih smrekovih sestojev.

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Usmeritve, ki so zapisane za hidrološko funkcijo (poglavje 6.2.2) veljajo za celotno območje GGE, oziroma za vse posege na varovana, varstvena in ogrožena območja s področja upravljanja z vodami.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

➤ *Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev*

V odsekih, kjer funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev določa način gospodarjenja, so dovoljeni le gozdnogospodarski ukrepi, ki krepijo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (sečnja težkih dreves, sečnja za oblikovanje stabilnih sestojev) ter sanitarne sečnje v primeru ujm, rastlinskih bolezni ali množičnega pojava škodljivcev.

Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

V GGE Marija Reka ni plazovitih območij.

V odsekih, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjenje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Kjer razmere dopuščajo je smiselna uporaba spravila z žičnico. Na splošno lahko rečemo, da moramo vse ukrepe, ki jih izvajamo v gozdu, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa.

➤ **Usmeritve za hidrološko funkcijo**

Na površinah, kjer se pojavlja hidrološka funkcija, je potrebno strogo spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Pri gospodarjenju (sečnja, spravilo, gojitvena dela) z gozdovi je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (bio olja, prepoved uporabe kemičnih snovi ...) in naravi neoporečne stroje. Podaljševati je potrebno proizvodno in pomladitveno dobo. Gozd na teh območjih naj bo skupinsko raznodoben s čimbolj naravno drevesno sestavo. V neposredni okolici vodnih virov se je potrebno izogibati velikopovršinskim posegom v gozd, ki bi lahko potencialno spremenili izdatnost vodnega vira.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom Zakona o vodah niso dovoljeni, razen izjem naštetih v istem členu tega zakona.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu z Zakonom o vodah, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor.

Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Na poplavnih območjih je treba ohraniti obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvoz ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04 in nasl.) na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo prve stopnje je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.) ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je potrebno redno sodelovanje s službo, pristojno za vode in z upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

➤ **Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti**

V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Potrebno je načrtno puščanje mrtve biomase, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena s prevladujočimi debelinskimi razredi nad 30 cm. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter izvajanjem del v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.

Na prvi stopnji je funkcija opredeljena tudi na območju ekocelic in mirnih con. V ekocelicah brez dovoljenega ukrepanja sestoj za nekaj desetletij prepustimo naravnemu razvoju.

Na območjih Natura 2000 se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da se ne izvaja poseganje oziroma opravljanje dejavnosti oziroma je le-to v čim manjši možni meri v obdobjih, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Na območjih v GGE, kjer se pojavljata zavarovani rastlinski vrsti bodika (*Ilex aquifolium*) in tisa (*Taxus baccata*) se:

- ohranja naravna razširjenost njunih habitatov;
- če ni druge ustrezne možnosti in ta ravnanja ne škodijo ohranitvi ugodnega stanja rastlinske vrste na naravnem območju razširjenosti se odstranjevanje izjemoma dovoli v skladu z Uredbo o zavarovanih prostoživečih rastlinskih vrstah;
- zagotavlja potrebno ugodno stanje habitatov vrst, kar pomeni ustrezno strukturo gozda, ki omogoča normalni razvoj vrst. Gre za primerno zastrtost (sklep krošenj 70 – 80 %), ki vrstama omogoča konkurenčnost;
- za odstranjevanje bodike (*Ilex aquifolium*), kjer le-ta ovira naravno pomlajevanje drugih rastišču primernih drevesnih vrst, ZGS na ravni odsekov pripravi in razgrne gozdnogojitvene načrte. Na razgrnitev gozdnogojitvenih načrtov se povabi ZRSVN in po potrebi se v sklopu razgrnitve opravi terenski ogled. Na podlagi dogovorov na razgrnitvi in terenskem ogledu, ZGS dopolni gozdnogojitveni načrt.

➤ **Usmeritve za klimatsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno klimatsko funkcijo pospešujemo skupinsko raznodobno zgradbo in razmerje drevesnih vrst, ki je čim bolj podobno naravnemu. Pomemben je primerno oblikovan gozdni rob, ki naj bo zaprt in stopničasto zgrajen – na njem naj se ohranja stabilno drevje.

➤ **Usmeritve za higiensko-zdravstveno funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo je potrebno ohranjati in pospeševati strukturno in vrstno pestrost ter pospeševati naravno drevesno sestavo. Z izbiralnimi redčenji je potrebno povečevati vitalnost ter stabilnost gozdov. Oblikovanje gozdnega roba v zaprti obliki je pomembno na vseh površinah s poudarjeno funkcijo.

➤ **Usmeritve za zaščitno funkcijo**

V gozdovih, kjer zaščitna funkcija določa način gospodarjenja, je potrebno izsekati težka, nagnjena ali kako drugače nevarna drevesa nad cesto in nad objekti. Pomladitvene sečnje in končni poseki

naj potekajo na majhnih površinah s poudarkom na pospeševanju naravne drevesne sestave. V gozdovih, kjer sta na prvi stopnji poudarjenosti varovalna in zaščitna funkcija, izvajamo samo sanitarne sečnje in sečnjo nevarnih dreves, ki jih podiramo prečno na pobočje (varovanje pred padajočim kamenjem).

➤ **Usmeritve za obrambno funkcijo**

V gozdovih, kjer je poudarjena obrambna funkcija naj bo ukrepanje malopovršinsko. V okolici vojaških objektov pa ZGS na pobudo upravljalca vojaškega objekta označi drevesa za posek in določi ukrepe, ki morajo biti izvedeni.

➤ **Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo**

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je potrebno podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let), obnova sestojev pa naj bo postopna in malopovršinska. V sestojih je potrebno pospeševati vrstno pestrost ter ohranjati posamezna debela ali vizualno zanimiva drevesa, vendar ne na račun stojnosti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Po potrebi naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev. Čas izvajanja del v gozdu moramo prilagoditi času, ko ni večjega obiska. Takrat je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost.

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 2. stopnji poudarjenosti, je potrebno izvajati enake ukrepe kot na 1. stopnji poudarjenosti, vendar je režim blažji s funkcijama prilagojenim gospodarjenjem. Tudi na drugi stopnji v gozdu ob poteh in objektih pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

➤ **Usmeritve za poučno funkcijo**

Ob gozdnih učnih poteh in v gozdovih v bližini šol, kjer so občasna vodenja šolske mladine, je potrebno pospeševati vitalnost, naravno sestavo in vrstno pestrost gozdnega ekosistema, ohranjati estetsko zanimiva drevesa in grmovnice. Gospodarjenje z gozdom naj bo malopovršinsko, z daljšo proizvodno dobo (vendar največ za 10 do 20 let). Po sečnji in spravilu je potrebno izvajati popoln gozdni red in vzpostaviti vsaj prvotno stanje poti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Ob poteh se lahko v vrzelih dosadijo manjšinske drevesne vrste, ki bodo učno pot popestrile.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot**

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot je potrebno upoštevati varstvene usmeritve ZRSVN (podrobnejše in konkretne usmeritve so navedene v poglavju Priloge).

Z naravnimi vrednotami je potrebno ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali dejavnosti, pri čemer je potrebno upoštevati naslednje splošne usmeritve:

- pri gradnji vlak, cest ali kakršnihkoli drugih objektov v neposredni bližini ali na objektih naravnih vrednot, ki so navedeni v poglavju 2.2 Socialne funkcije, je potrebno pridobiti mnenje oz. soglasje pristojnih služb (ZRSVN, MNVP);
- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti se posegi izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti se posegi izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični in zoološki naravni vrednoti s posegi ne poslabšujemo življenjskih razmer rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;

- na ekosistemski naravni vrednoti ne spreminjamo kvalitete ekosistema ter naravnih procesov v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine**

Ohranjena kulturna dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja na vseh področjih. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

Splošne usmeritve za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru:

- v območjih dediščine velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine;
- pri enotah kulturne dediščine se ohranja njihova materialna substanca, avtentičnost lokacije in prepoznavna lega v prostoru oz. krajini. To še posebno velja za prostorsko izpostavljene objekte (cerkve, gradove, grajske ruševine ipd.), kjer je prepovedano urejanje novih gozdnih vlak ter izsekovanje drevnine. Pri naseljih se varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba ter vedute na dediščino;
- na območjih spomenikov in v njihovih vplivnih območjih je potrebno ohraniti primarno oblikovanost prostora ter prilagoditi način gospodarjenja krajinski kvaliteti ambientov: ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture itd.). Dovoljeno je izbiralno redčenje drevja, končni poseki so nesprejemljivi. Prepovedani so tudi drugi večji negativni posegi v gozdu: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste. Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih, kjer obstoječe vlake ne omogočajo izvoza lesa, je dovoljeno v času, ko so negativni vplivi na varovane enote KD minimalizirani;
- o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito dediščine;
- v primeru sanitarnega poseka (primeri, ko so ogrožena življenja ljudi in premoženje) je možna strokovna odstranitev drevnine pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,

- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča,

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- **območje stavbne dediščine, varuje se:**
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),

- celovitost dediščine v prostoru;
- **območje naselbinske dediščine, varuje se:**
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- **območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:**
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- **območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:**
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- **območje memorialne dediščine, varuje se:**
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- **območje druge dediščine, varuje se:**
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino:

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezne objekte kulturne dediščine se nahajajo v poglavju 12.1.13 Konkretne usmeritve za varstvo kulturne dediščine.

➤ **Usmeritve za estetsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno estetsko funkcijo je pri gospodarjenju potrebno težiti k naravni drevesni sestavi, k pestremu gozdnemu robu, naravnemu pomlajevanju in k ukrepom na manjših površinah (predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih). Estetska funkcija gozda zahteva pri gospodarjenju namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

➤ **Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin**

Za zagotavljanje pogojev za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin postavljanje posebnih usmeritev ni potrebno, saj so le te že zajete deloma v preostalih funkcijah, deloma pa v splošnih usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi. V območju pojavljanja te funkcije je potrebno upoštevati določila in postopke, ki so opredeljeni v čebelarških redih. Ker gre za specifične usmeritve, ki niso posebej povezane z gospodarjenjem z gozdovi, jih na tem mestu posebej ne navajamo.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali

Upravljanje s prostoživečimi živalskimi vrstami v GGE Marija Reka temelji na trajni ohranitvi vseh avtohtonih vrst in njihovih življenjskih okolij. Nadalje je za divjad pomembno tudi zagotavljanje lovsko gospodarskih ciljev, to je trajna raba naravnih virov oz. lov divjadi. Slednje je podrobneje opredeljeno v dolgoročnih ter dvoletnih lovsko upravljavskih načrtih za Savinjsko Kozjansko območje. Temeljno vodilo pri upravljanju je optimalno zagotavljanje odnosov med gozdnim ter kmetijskim prostorom in divjadjo oz. ostalimi živalskimi vrstami. To naj se zagotavlja predvsem z ohranjanjem biotske pestrosti gozdnega ekosistema v pogledu trajnosti in mnogonamenskosti. V tem pogledu je potrebno dolgoročno ohranjati naravno pestrost gozdnega drevja, grmovja ter zelišč in še posebej plodonosne flore. Težiti je treba k vzpostavitvi modelnih razmerij gozdnih sestojev v pogledu trajnosti, pri čemer je treba posebno pozornost posvečati mladovjem.

Gospodarjenje z gozdovi naj se, kolikor je mogoče, prilagaja življenjskim ciklusom posameznih živalskih vrst (sečnja v zimskem času, prilagojeno gospodarjenje v mirnih conah, ohranitev posameznih dreves za duplarje, časovno prilagojena gradnja infrastrukture, omejitev pri posegih v gozdni prostor, usmerjanje socialnih funkcij, sadnja plodonosnih vrst ...). Vzdržuje naj se primerno strukturiran gozdni rob ter ustrezen delež travnikov in pašnikov v gozdni krajini. Kolikor je mogoče, naj se v okolju divjadi ohranja oz. vzdržuje gozdne ostanke, remizne površine, mejice, grmišča, posamična drevesa, kaluže, obvodne biotope, mokrišča in ostale, posameznim vrstam pogojene habitate.

Z namenom zmanjšanja vpliva rastlinojede divjadi v gozdovih je treba z lovsko upravljavskimi in gozdnogospodarskimi ukrepi zagotavljati okolju sprejemljiv vpliv divjadi na naravne vire. Na območjih, kjer je vpliv izrazitejši, je smiselno mladije ustrezno zaščititi (skupinska oz. individualna zaščita) z mrežami, tulci in premazi. Vnos energije v ekosistem s krmljenjem se mora racionalno izvajati in sicer na način, ki ima minimalni vpliv na populacijska nihanja divjadi. Pomemben vzvod za doseg porušenega ravnovesja med gozdom in divjadjo je strukturno in številčno ustrezna regulacija rastlinojedih parkljarjev in divjega prašiča.

Uresničitev zastavljenih usmeritev bo možna s tesnim sodelovanjem med lastniki zemljišč, upravljavci lovišč in gozdarji. Zelo pomembno je nenehno osveščanje javnosti o pomenu usmerjanja naravnih procesov za dolgoročno ohranjanje vseh ekosistemov v enoti, ki skupaj prispevajo k ohranitvi in trajnem zagotavljanju biodiverzitete.

6.2.4 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

Splošne usmeritve za požarno varnost gozdnega prostora so:

- v gozdu je prepovedano kuriti, razen zaradi uničevanja podlubnikov na za to urejenih kuriščih, ki morajo biti obdana z negorljivim materialom, prostor okoli kurišč pa mora biti očiščen vseh gorljivih snovi;
- v primeru razglašene velike oz. zelo velike požarne ogroženosti v naravnem okolju je vsakršno kurjenje, sežiganje oz. uporaba odprtega ognja prepovedana;
- ob kurjenju v naravnem okolju izven gozda morajo biti kurišča od gozdnega roba oddaljena vsaj 50 metrov, potrebno je zavarovati in nadzorovati kurišče ves čas kurjenja ali sežiganja, po končanem kurjenju ali sežiganju je potrebno pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom;
- ob povprečni hitrosti vetra večji od 6 m/s ali ob sunkih vetra močnejših od 10 m/s je potrebno prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj;
- zagotovljena mora biti prevoznost gozdnih prometnic, še posebej v sušnih mesecih;
- ob usmerjanju gospodarjenja z gozdovi je potrebno ohraniti dostopnost do virov vode za gašenje požara, posebej pa do obstoječega hidrantnega omrežja v celotni GGE Marija Reka.

Pri kurjenju, sežiganju ali uporabi odprtega ognja v naravnem okolju se ne sme uporabljati gorljivih tekočin ali materialov, ki pri gorenju razvijajo močan dim ali strupene pline oziroma so kako drugače škodljivi za okolje.

Pri gospodarjenju z gozdom in gozdnim prostorom je potrebno upoštevati vsa ostala določila Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14), ki se nanašajo na gozd in gozdni prostor.

6.2.5 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Osnovne usmeritve pri gospodarjenju s semenskimi objekti so naravnane v ohranitev semenjakov in njihovo semenenje. Pri negi semenskih objektov odstranjujemo drevesa z neželenimi lastnostmi in sproščamo krošnje fenotipsko ustreznih dreves. Z redčenji oblikujemo zgradbo gozda, ki bo omogočala boljše semenenje in skrbimo za določeno število fenotipsko ustreznih izbrancev. Nego izvajamo le v sloju dominantnih in subdominantnih dreves, ki fruktificirajo in prenašajo svoje dedne lastnosti na potomce.

6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic

Klasična sečnja

Ker v prihodnje ne predvidevamo bistvene spremembe na področju sečnje, bo klasična sečnja z motorno žago še vedno ostala prevladujoča oblika poseka v GGE. Kljub temu pa je potrebno v gozdovih vseh lastništev pospeševati uvajanje modernjših tehnologij poseka.

Osnovne usmeritve za izvajanje sečnje so tako:

- zaradi pomena gozdnih površin za zagotavljanje virov pitne vode ter ostalih ekoloških funkcij naj se praviloma pri sečnji uporabljajo biološko razgradljiva olja in to ne glede na morebitno poudarjenost ekoloških funkcij gozda. Usmeritev je posebej pomembna za območja Mrzlice in Gozdnika. Na površinah, kjer niso opredeljena vodovarstvena območja, je uporaba biološko razgradljivih olj priporočljiva;
- izvajanje varnega dela in uporaba osebne varovalne opreme. Pri usmerjanju del v gozdovih je v okviru gozdarskega svetovanja potrebno lastnike opozarjati tudi na nevarnosti pri delu v gozdu. V kolikor pa lastniki niso vešč del z motorno žago, jih je potrebno pozvati, da naj za izvedbo sečnje in spravila raje najamejo usposobljenega izvajalca. Lastnike je potrebno tudi pozvati k udeležbi na tečajih varnega dela z motorno žago in varnega dela s traktorjem;
- čas sečnje mora biti prilagojen stanju gozdov, pri čemer opozarjamo na upoštevanje optimalnega časa za izvedbo. V mlajših razvojnih fazah naj se tako večina dela opravlja pozno jeseni ali pozimi, saj se s tem zmanjša delež poškodb na preostalem drevju;

- glede na stanje na terenu ter stanje sestojev ocenjujemo, da je pri spravilu lesa še vedno najprimernejša sortimentna metoda sečnje. Poldebelna ali drevesna metoda sta sprejemljivi samo v primeru končnega poseka na slabše pomlajenih ali nepomlajenih površinah (premena, umetna obnova) ali v primeru sanacije ujm. Uporaba poldebene ali drevesne metode zaradi strojne obdelave na začnih deponijah lesa je v večini primerov manj primerna;
- več pozornosti pri izdaji upravnih odločb za klasično sečnjo je potrebno posvetiti doslednem predpisovanju pogojev za izvedbo sečnje (čas izvedbe, način izvedbe, posebna potrebna varovanja preostalih površin). Poškodbe na listavcih pri redčenjih imajo lahko namreč znaten pomen pri razvrednotenju lesa izbrancev.

Kontrola izvedbe sečišč je nujna zaradi spremljave tako izvajanja same sečnje in spravila, kot tudi ugotavljanje učinka predpisanih ukrepov. V zvezi s tem predpisujemo naslednje usmeritve:

- na sečiščih je potrebno izvajati sprotno kontrolo in to večkrat v času izvajanja sečnje. Posebej to velja za večja sečišča (nad 100 m³ lesne mase). Že med samim izvajanjem dela je potrebno podati usmeritve in zahteve za korekcijo dela, v kolikor je to potrebno. Praviloma naj se navodila ali usmeritve podajo pisno;
- kontrola izvedbe vseh sečišč varstveno sanacijskih sečenj je obvezna ne glede na velikost posameznega sečišča;
- v primeru neustreznega izvajanja sečnje je potrebno pristopiti k odpravi nepravilnosti, po potrebi tudi z izdajo ustrezne upravne odločbe;
- v primerih, kjer izvajalci tudi po izdanih opozorilih ali celo upravnih odločbi, s katero jim je naložena določena obveznost, povezana s korektnim izvajanjem dela, nadaljujejo z neustreznim izvajanjem dela, je obvezno takojšnje obveščanje pristojne inšpekcije glede ugotovljenih nepravilnosti.

Spravilo lesa po tleh in po kolesih

V GGE Marija Reka se bo glede na stanje lastništva v prihodnjem ureditvenem obdobju še vedno ohranilo prevladujoče spravilo po tleh, raste pa delež spravila po kolesih. Slednje je pomembno za območja, kjer je ocenjena zelo velika verjetnost pojavljanja plazov (na 19% površine) in na strogo varovanih erozijskih območjih (0,1% površine). Pri gradnji, kot tudi pri rekonstrukcijah gozdnih prometnic je potrebno upoštevati ustrezne širine za izvoz lesa, kot tudi protierozijske ukrepe, skupaj z zagotavljanjem sistema odvajanja zalednih meteornih vod. Za samo spravilo predpisujemo naslednje usmeritve:

- v primeru, da se zaradi novih spoznanj in ugotovitev na terenu spremeni območje zelo velike verjetnosti pojavljanja plazov ali strogo varovano območje pojavljanja erozije, je potrebno pri usmeritvah za spravilo lesa in pri gradnjah gozdnih prometnic upoštevati aktualna območja. Prav tako je potrebno zagotavljati protierozijske ukrepe in ukrepe za zmanjševanje nevarnosti pojavljanja plazov tudi na preostalih območjih ne glede na velikost površine (mikrolokacije!)
- osnovna metoda pri spravilu po tleh in po kolesih ostaja še vedno sortimentna. V manjši meri v sestojih starejših razvojnih faz, posebej v sestojih v obnovi, je sprejemljiva tudi poldebelna metoda. Drevesno metodo je možno uporabiti samo tam, kjer gre za krčitve gozdov (npr. v kmetijske namene) in so tla stabilna (ni nevarnosti erozije ali proženja plazov);
- pospeševati je potrebno izvoz lesa. Pri tem je ob redčenjih po površini po potrebi primernejše predhodno spravilo s traktorjem do gozdnih vlak (primarnih in sekundarnih), v kolikor je gostota slednjih premajhna ter nato izvoz lesa. Še zlasti je ta metoda priporočljiva v strmejših delih GGE, kjer bi z gibanjem traktorja s prikolico neposredno po terenu lahko znatno poškodovali gozdna tla;
- po spravilu lesa je potrebno dosledno urediti vse uporabljene gozdne prometnice. Zaradi potrebe po gradnji širših vlak in mestoma mehkih talnih podlag je potrebno pri trasiranju in sami gradnji paziti na potencialno ogroženost za kasnejše splazitve tako nasipne, kot tudi odkopne brežine. Posebno pozornost je potrebno posvetiti odvajanju meteornih in ostalih površinskih vod iz prometnic;
- sečne ostanke iz jarkov, ki so stalno ali samo občasno vodnati (hudourniški jarki) je potrebno dosledno odstranjevati. Odstranjevanje mora biti izvedeno izven samega vodnatega dela jarka in iz brežin, kjer obstaja možnost, da bi sečne ostanke dosegle

visoke vode. Kupe odstranjenih sečnih ostankov je potrebno zavarovati pred možnostjo kasnejšega prevračanja po pobočju in zdrsa v vodotoke;

- pri dokončnem urejanju sečišča in začasnih deponij lesa ob vseh kamionskih prometnicah (kategoriziranih in nekategoriziranih) je potrebno dosledno in v celoti vzpostaviti celoten sistem odvajanja meteornih vod s popolnim čiščenjem jarkov. V kolikor so vtočni ali iztočni deli cevnih prepustov zaradi spravila lesa poškodovani, jih je potrebno pred končanjem del sanirati (zamenjava, dodatna ureditev, dosledno čiščenje). Hkrati je potrebno iz obcestnih jarkov dosledno odstranjevati vse ostanke sečnje.

Žičniško pravilo

Spravilo z žičnicami prihaja v poštev na strmih pobočjih, neodprtih z gozdnimi vlakami. Drug parameter, ki ga je potrebno upoštevati, pa je še koncentracija sečnje. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- za potrebe izvajanja spravila z žičnico je potrebno v prvi fazi poskrbeti za ustrezne dovozne poti z izdelanimi stojišči žičnega žerjava ter možnimi začasnimi deponijami lesa;
- po možnosti naj se v kar največji možni meri uporablja pahljačast način žičniškega spravila (iz enega stojišča več linij);
- pri ureditvi sečišča je potrebno dosledno poskrbeti tudi za ustrezno odstranjevanje oziroma ravnanje s sečnimi ostanki, v kolikor so le ti prav tako spravljani iz sečišča zaradi kasnejšega izkoriščanja za biomaso.

Strojna sečnja

Glede na konfiguracijo terena je v GGE malo površin, ki bi bile primerne za strojno sečnjo. Pri morebitni odločitvi za strojno sečnjo in pri samo izvedbi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- izbiro stroja je potrebno prilagoditi debelini drevja ter vrsti sečnje. Vsekakor mora veljati pravilo, da v redčenjih vstopamo z manjšimi stroji, za končne poseke ali celo varstveno sanacijske sečnje pa lahko uporabimo tudi večje stroje. Pred izbiro stroja je potrebno obvezno pregledati tudi celotno sečišče in oceniti nosilnost tal. V predelih z manjšo nosilnostjo se strojna sečnja ne izvaja ne glede na letni čas;
- po strojni sečnji (in izvozu lesa z zgibnimi polprikoličarji) je potrebno dosledno urediti tudi vse strojne in pravilne poti zlasti tam, kjer se pojavijo večje globine kolesnic ali so večji nagibi terena;
- pri strojni sečnji dobimo praviloma večje koncentracije lesa ob kamionskih cestah v kratkem času. Zato je nujno pri izvajanju sečnje na ta način zagotavljati tudi sproten odvoz lesa;
- pri organizaciji sečišča je potrebno upoštevati tudi morebitne vplive na druge deležnike v prostoru. Z izvajanjem sečnje je potrebno ostale dejavnosti organizirati tako, da je kar najmanjši možni vpliv na samo izvajanje sečnje, pa tudi na preostale deležnike v prostoru. Bistvenega pomena je zadostno obveščanje deležnikov in usmerjanje dejavnosti (začasno zapiranje posameznih poti in oblikovanje obvozov za obiskovalce gozda);
- po končanih delih je obvezna dosledna ureditev sečišča vključno s sečnimi potmi in vsemi začasnimi deponijami, tako v sečišču, kot ob kamionskih cestah;
- osnovo za opredeljevanje do sprejemljivosti strojne sečnje predstavljajo usmeritve v dokumentu Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji.

Za strojno sečnjo se praviloma odločimo v:

- poškodovanih gozdovih po ujmah (povečane nevarnosti pri delu);
- končnih posekih;
- krčitvah gozdov zaradi spremembe namembnosti.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja

Za potrebe gospodarjenja z gozdovi je potrebno v prostor ustrezno razporediti gozdne prometnice. Pri umeščanju novih gozdnih prometnic je poleg upoštevanja že obstoječih, dosledno presoditi tudi morebitne vplive teh prometnic na vodotoke in na varovana območja s področja varstva voda. Tako je potrebno upoštevati naslednje:

- varstvo pred erozijo mora biti vgrajeno v celoten sistem gospodarjenja z gozdovi od načrtovanja in izvedbe odpiranja gozdnega prostora s prometnicami, preko oblike, jakosti in izvedbe sečenj do izvedbe posebnih protierozijskih ukrepov. Usmeritev velja za vse gozdove, poudarjena pa je v varovalnih gozdovih, v hudourniških območjih, v gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo, v strmih grapah ter ob vodotokih. V ožjih območjih erozijskih žarišč izvajamo tehnične in biotehnične ukrepe za sanacijo žarišč, v širšem območju pa predvsem točkovne oz. malopovršinske poseke za vzdrževanje oz. ustvarjanje ustreznih strukture gozda;
- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti **vodno soglasje**. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje, je potrebno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09) glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

V projektni dokumentaciji za pridobitev vodnega soglasja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi. Dokumentacija mora vsebovati tudi:

- značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba prikazati na ustrezni skici. Morebitni premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- zaradi varovanja vodnih in obvodnih habitatov naj bo število prečkanj vodotoka čim manjše. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda;
- zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
- pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV-1;

- odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalnih in vodnih zemljiščih, na brežinah in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna tla ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje;
- na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov ter stanja površinskih in podzemnih voda;
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04 in nasl.);
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGN.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže;
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu GZ – 1 (Ur. l. RS, št. 199/21 in nasl.).

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Gozdne prometnice so pomembne za lažje spravilo lesa, obenem pa pomembno odpirajo gozd in gozdni prostor za preostale dejavnosti v prostoru. Deloma so gozdne prometnice pomembne tudi za zagotavljanje pogojev za preostale funkcije gozda (večnamenske poti). V splošnem pa je potrebno za vsako novo prometnico presoditi:

- vpliv prometnice na zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov;
- kumulativni vpliv obstoječega omrežja prometnic in novih načrtovanih prometnic na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na samo gospodarjenje z gozdovi.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02 in nasl.), je treba upoštevati Pravilnik o

vsebinsi vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebinsi vlog za izdajo vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 25/09).

Pred izgradnjo posamezne gozdne prometnice je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja DRSV, kadar gre za gradnjo na poplavnem območju, plazljivem območju, potencialnem erozijskem območju, priobalnem zemljišču ali vodovarstvenem območju.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.).

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in potencialnih erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora **za posege na vodnem in priobalnem zemljišču** v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot **dokazilo o pravicah graditi** po Zakonu o graditvi objektov.

Zaradi pojava novih tehnologij in tudi vse večjih strojev pa je potrebno upoštevati še naslednja določila:

- praviloma naj bodo nove gozdne prometnice namenjene izvozu lesa;

- širino in samo izvedbo gozdnih vlak je potrebno dodatno prilagoditi zagotavljanju pogojev za večnamensko rabo. Temu primerno morajo biti prometnice ustrezno široke in urejene ter v prostor umeščene tako, da se ob njih izgradnji kar najbolj ohrani sklenjen gozdni sestoj (ni novih presek), obenem pa, da povezujejo zanimive točke v prostoru;
- v strmejših predelih, kjer se srečujemo z omrežjem gozdnih prometnic, ki potekajo bolj ali manj po plastnicah, je potrebno za vsako področje presoditi, če so načrtovane gradnje dejansko smiselne. Pred umestitvijo nove prometnice v prostor je potrebno presoditi tudi vpliv celotnega omrežja prometnic na potrebe za gospodarjenje z gozdovi. Praviloma je potrebno pospeševati uporabo modernejših tehnologij spravila lesa (v izjemnih primerih tudi žičnično spravilo) in uporabo ustreznega pravnega sredstva;
- pri usmerjanju izvajanja ukrepov, povezanih z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno dosledno upoštevati stanje vseh prometnic in možne negativne vplive nanje, nastale zaradi uporabe v neprimernem času (razmočenost terena, večji vpliv obiska gozda). Posebej pa je potrebno dosledno izvajati vse ukrepe za sanacijo prometnic po njihovi uporabi;
- velikost deponijskega prostora ob kamionski cesti mora biti prilagojena povprečni količini pričakovanega napadlega lesa po posamezni prometnici. Deponijski prostor naj bo praviloma oblikovan tako, da kamion med nakladanjem lesa izvozi iz kamionske ceste. V kolikor pa prostorske razmere takšne velikosti ne omogočajo, je potrebno z ukrepi ob vzdrževanju ali morebitni rekonstrukciji kamionske ceste zagotoviti zadostno utrditev planuma prometnice.

Za gradnjo gozdnih prometnic na varovanih območjih narave je potrebno upoštevati naslednja varstvena priporočila:

- gradnja gozdnih cest in vlak naj se izvaja praviloma v pozno poletnem ali jesenskem obdobju;
- trasiranje gozdnih cest in vlak naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst;
- na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini pomembnejših naravnih vrednot, zavarovanih območij ali habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se promet omeji z določanjem režima uporabe gozdne prometnice;
- pri umeščanju prometnic kot tudi pri sami gradnji v varovanih območjih je potrebno dosledno upoštevati določila in usmeritve službe za varstvo narave.

Projekti za gradnjo gozdnih prometnic morajo imeti vključena tudi določila, ki so povezana z ravnanjem ob nepričakovanih dogodkih na takšni prometnici, posebej v času gradnje, pa tudi v času obratovanja. Zlasti so pomembna določila, povezana z ukrepi ob nepričakovanem razlitju za okolje nevarnih tekočin (olja, goriva). Predpisani ukrepi morajo biti preverljivi pri izvedbi, praktično izvedljivi in zadostni za morebitno sanacijo škodnega primera.

Pridobivanje lesne biomase, pri katerem se sečni ostanki deponirajo na začasni deponiji ob prometnicah, je potrebno usmerjati tako, da bodo vplivi te dejavnosti na sosednje gozdne površine kar najmanjši. Tako za to dejavnost veljajo naslednje usmeritve:

- v primeru deponiranja iglavcev je potrebno izvesti vse ukrepe, ki so povezani s preprečevanjem širjenja podlubnikov. Lastnik gozda, ki skladišči sečne ostanke za potrebe priprave sekancev, je dolžan poskrbeti za postavitve zadostnega števila kontrolno – lovni naprav, v izjemnih primerih pa tudi za tretiranje takšnega kupa z insekticidi;
- v primeru tretiranja z insekticidi je potrebno obvezno preveriti razpored aktivnih čebelnjakov in stojišč za čebelnjake. V kolikor premajhne oddaljenosti lokacije deponije od čebelnjaka, kjer bi obstajala možnost za negativni vpliv na čebele, je vzpostavitev začasnih deponij možna samo ob uporabi za čebele nenevarnih načinov zatiranja (prekrivanje s temno folijo) ali s takojšnjo predelavo lesne mase ob pojavu naleta (sprotna spremljava stanja);
- deponije lesa za predelavo v sekance naj se umeščajo v prostor predvsem ob prometnicah, ki omogočajo izvoz lesne mase z večjimi kamioni. V kolikor zaradi same lokacije sečišča takšna umestitev ni možna in je za izvoz lesne mase predviden večji kamion, je lastnik gozda ali njegov pooblaščenec zadolžen za popolno sanacijo morebitnih poškodb na gozdni ali lokalni prometnici, ki odpira gozd;

- v času deponiranja je potrebno poskrbeti tudi za varnost drugih obiskovalcev gozda ter uporabnikov prometnice. Sečne ostanke je potrebno zložiti tako, da ni nevarnosti zdrsa ali porušanja kupa. V kolikor to ni neposredno možno, je potrebno takšno površino zavarovati z začasno ograjo, ki preprečuje dostop;
- pri predelavi sečnih ostankov v sekance je na skladiščih potrebno poskrbeti tudi za popoln red in ureditev skladišča v ustrezno stanje (poravnava planuma, ureditev odvodnjavanja meteornih vod). Takšno skladišče mora biti urejeno takoj po izvedenih delih.

Vzdrževanje gozdnih prometnic mora potekati takoj po končanem pridobivanju lesa. Na gozdnih cestah pa je predvideno tudi periodično vzdrževanje. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- vzdrževanje posamezne prometnice, posebej, če slednja poteka po pobočju nad drugo prometnico, mora biti izvedeno tako, da se prepreči prelivanje meteornih vod iz vrhnje na nižje ležečo prometnico. V kolikor drugačna rešitev ni možna, je potrebno ukrepe za odvajanje meteornih vod izvesti na obeh prometnicah v celotni vplivni liniji. Ti ukrepi veljajo tako za gozdne ceste, kot tudi za gozdne vlake;
- vzdrževanje gozdnih cest mora biti izvedeno tako, da bo zagotovljena večletna normalna uporaba posamezne ceste med obdobji vzdrževanja. V primeru izrednih dogodkov (ujme, nepredvideni dogodki na prometnici) je potrebno takoj poskrbeti za osnovno sanacijo prometnice in odpravo nevarnosti, da se škodni pojav ne širi. Končno vzdrževanje pa je potrebno izvesti v najkrajšem primernem času;
- vzdrževanje gozdnih cest naj se izvaja praviloma na odsekih, kjer niso predvidena večja dela pri pridobivanju lesa. Odseke, ki so v slabem stanju, pa je na njih predvidena gozdna proizvodnja, se vzdržuje začasno minimalno samo z namenom zagotavljanja pogojev za izvedbo gozdne proizvodnje in transport lesa, dokončna ureditev pa se izvede po končani redni sečnji in spravi v celotnem gravitacijskem območju;
- na odsekih gozdnih cest, ki se uporablja za namene, ki niso povezani z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno oceniti delež takšne rabe in pridobiti še dodatna sredstva za morebitno nadstandardno vzdrževanje.

6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd prvenstveno usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestoje višine odraslega gozda – okrog 25 m), kjer naj se površine nameni za ureditev funkcionalnih površin. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, elektrovodi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječe trasne koridorje. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

Smiselno se upoštevajo smernice za pridobitev vodnega soglasja navedene v poglavju 6.2.6, ki se nanašajo na posege v prostor.

Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine izvaja vedutne sečnje.

V kmetijski in primestni krajini gozdove varovati in ohranjati v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati manjše površine gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje, protivetrne pasove in omejke zunaj gozda.

V gozdnati krajini varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdni kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovo oziroma slabe kakovosti.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- V varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih posegi v prostor niso dopustni. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje Ministrstva pristojnega za področje gozdarstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na prvi stopnji poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v primerih, kadar so posegi nujni in zanje ni druge možnosti ter ob upoštevanju omilitvenih ukrepov.
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini objektov, ki ne služijo za namen gospodarjenja z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati, če je namenska raba gozdno zemljišče.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. vzpostavitev zaprtega gozdnega roba).
- V postopku izdelave prostorskih aktov je potrebno v območjih, ki so po namenski rabi gozdna zemljišča, odobriti umeščanje objektov, ki so praviloma namenjeni gozdarski dejavnosti. Umeščanje objektov druge namembnosti pa je sprejemljivo zgolj izjemoma ob predhodni presoji vplivov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Karta »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« iz gozdnogospodarskega načrta območja določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakih in drugih poteh, pri čemer pa je ta karta le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej.
- Krčenje gozdov v kmetijski namen ni dovoljeno v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom brez dovoljenega ukrepanja. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami, so krčitve dovoljene le v primeru kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. Na območju potencialnih erozijskih oziroma plazljivih območjih so krčitve gozda možne le na podlagi vodnega soglasja.

Nedovoljeni posegi

Pri nedovoljenih posegih v gozdni prostor zagotoviti sanacijo degradiranega prostora. Na območjih, kjer so ogrožene funkcije gozda na prvi stopnji in obstaja velika verjetnost trajne izgube gozda, je potrebno v čim krajšem času zagotoviti ustrezno obnovo gozda.

V prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta GGE Marija Reka so prikazani gozdovi, kjer krčenje ni dovoljeno in gozdovi, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno. V GGE Marija Reka krčenje ni dovoljeno v varovalnih gozdovih. V enoti praviloma ni dopustno krčenje v gozdovih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti, na potencialnih erozijskih območjih (na območjih strogih in zahtevnih ukrepov) in na plazljivih območjih z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov. Ti gozdovi skupno obsegajo 3.323 ha.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno javno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Ur. l. RS, št. 67/16).

Zaradi vse večjega pritiska na gozdove je treba iskati kompromise in aktivno sodelovati pri prostorskem načrtovanju. Krčitve zaradi kmetijstva na prvi pogled niso problematične (ob velikih zaraščajočih površinah), vendar se jih precejšen delež izvrši tudi v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozdov že tako premalo in imajo ti poudarjene funkcije. Posebno pozornost je potrebno posvetiti tistim pojavom v prostoru, katerih posledice segajo širše na gozd in gozdni prostor (npr. kamnolomi).

Krčitve v kmetijske namene predstavljajo trajno izgubo gozdne površine. Krčitev gozda je možno odobriti ob upoštevanju posameznih kriterijev.

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno:

- trajno varovana območja gozdov - varovalni gozdovi in
- gozdni rezervati.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, pa so:

- gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij;
- gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m robni pas);
- sklenjena območja gozdov;
- plazljiva območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov;
- potencialna erozijska območja, kjer veljajo zahtevni zaščitni ukrepi.

Presoja ustreznosti krčitve se izdela na podlagi ugotovitev na posameznih primerih.

Na plazljivih območjih in na potencialnih erozijskih območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi ali gre v skladu z usmeritvami iz 88. člena Zakona o vodah za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

Na vodovarstvenih območjih lokalnega pomena je v skladu z Odlokom o varstvu pitne vode na območju Občine Laško (Ur. l. RS, št. 38/99, 21/02) v najožjem varnostnem pasu prepovedan vsak poseg v prostor, razen za potrebe vodovoda; površina je namenjena izključno objektom, ki služijo za preskrbo z vodo; območje je potrebno ustrezno ograditi tako, da je vstop možen samo zaposlenim; prepovedana je uporaba vseh gnojil in biocidov; prepovedana je sečnja gozda. V ožjem varstvenem pasu (cona 2) s strogim režimom varovanja je prepovedano (naštete so samo vsebine povezane z gozdarstvom): graditi objekte; sečnja in spravilo lesa ter obdelovanje zemlje z mehanizacijo na tekoča goriva, na način, da obstoji nevarnost izlitja nafte in naftnih derivatov v tla; posek lesa na večji površini, če obstaja možnost zmanjšanja izdatnosti vodnega vira; Širši varstveni pas (cona 3) je namenjen za zaščito toka podzemne vode proti zajetju. V širšem varstvenem pasu je prepovedano (naštete so samo vsebine povezane z gozdarstvom): skladiščenje podtalnici nevarnih snovi; odlaganje odpadkov; spreminjanje namembnosti gozdnih površin, sečnja in spravilo lesa v večjem obsegu brez vednosti izvajalca javne službe oskrbe s pitno vodo; izvajati spremembo namembnosti in dejavnosti objektov, če se s tem povečuje nevarnost za vir pitne vode.

Na vodovarstvenih območjih državnega pomena je v skladu z Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS, št. 25/16) prepovedano vnos zemeljskega izkopa, umetno pripravljene zemljine ali polnila, določenih v skladu s predpisom, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov. Na notranjih območjih je dovoljeno pogozdovanje in obnova gozda s saditvijo oziroma setvijo. Pred začetkom del na najožjih vodovarstvenih območjih je treba o tem obvestiti izvajalca obvezne občinske gospodarske javne službe za oskrbo s pitno vodo. Na notranjih območjih se lahko izvajajo dela v gozdovih v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo gozdov. Pred sečnjo in spravilom lesa z mehanizacijo iz gozda na najožjih vodovarstvenih območjih je treba o tem obvestiti izvajalca obvezne občinske gospodarske javne službe za oskrbo s pitno vodo. Na notranjih območjih je prepovedano zatiranje škodljivih organizmov s kemičnimi ukrepi in uporabo FFS v gozdu in na stavbnih zemljiščih, vključno z objekti prometne infrastrukture, v parkih, na otroških igriščih in drugih javnih igriščih, zelenicah, športnih igriščih ter gradbeno inženirskih objektih za šport, rekreacijo in prosti čas.

Na poplavnih območjih in priobalnih zemljiščih je potrebno pri posegih v prostor upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.1 Splošne usmeritve in 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov, podpoglavje Usmeritve za hidrološko funkcijo.

Za vse posege na poplavnih območjih, plazljivih območjih, potencialnih erozijskih območjih, plazovitih območjih, priobalnih zemljiščih in na vodovarstvenih območjih je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja pristojnih institucij (DRSV).

6.2.8 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Skozi GGE poteka visokonapetostni daljnovod (110 kV daljnovod Laško Podlog) in več srednjenapetostnih daljnovodov s potrebnimi transformatorskimi postajami, ki predstavljajo le ožje koridorje skozi gozdove. Skupna površina koridorjev v gozdnem prostoru znaša 8,3 ha. Pri čiščenju drevja pod daljnovodi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- čas dela prilagoditi gnezdenju ptic in ekološkim potrebam ostalih prostoživečih živali;
- ostanke sečnje je potrebno odstraniti iz vodotokov, jarkov ter odstraniti z vlak, cest in poti;
- pred izvedbo posega je potrebno drevje za posek evidentirati. Urejanje lastniško-pravnih razmerij (soglasja lastnikov) je v domeni vzdrževalca elektrovida. Pred evidentiranjem drevja morajo biti zbrana vsa soglasja lastnikov.

6.3 Ukrepi

Ukrepi za doseganje ciljev pri gospodarjenju z gozdovi so določeni na nivoju celotne GGE ter za posamezne lastniške kategorije. Ukrepi so opredeljeni na podlagi stanja gozdov, dolgoročnega gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega cilja, preteklega gospodarjenja ter poudarjenosti funkcij gozdov.

6.3.1 Možni posek

Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	35.665	75.189	0	110.854	23,0	105,2
	%	32	68	0	100		
Listavci	m³	57.587	193.065	0	250.652	22,4	99,7
	%	23	77	0	100		
Skupaj	m³	93.252	268.254	0	361.506	22,5	101,3
	%	26	74	0	100		

Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi

		Vrste poseka			Posek Skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m³	10.666	26.356	0	37.022	25,0	100,2
	%	29	71	0	100		
Listavci	m³	9.593	23.454	0	33.047	19,4	79,0
	%	29	71	0	100		
Skupaj	m³	20.259	49.810	0	70.069	22,0	88,9
	%	29	71	0	100		

Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m³	46.331	101.545	0	147.876	23,4	103,9
	%	31	69	0	100		
Listavci	m³	67.180	216.519	0	283.699	22,0	96,8
	%	24	76	0	100		
Skupaj	m³	113.511	318.064	0	431.575	22,4	99,1
	%	26	74	0	100		

Višino možnega poseka v največji meri določa današnje stanje gozdov. Določili smo jo z upoštevanjem poudarjenosti funkcij gozdov, izkušenj preteklega gospodarjenja in družbeno-gospodarskih ter posestnih razmer. Glede na preteklo ureditveno obdobje (2014 – 2023) načrtujemo višji največji možni posek in sicer za skupno 59.989 m³ oziroma 16,1 %. Količina možnega poseka redčenj se je zmanjšala za 11 %, količina pomladitvenih sečenj pa povečala za 11 %.

Glede na porušeno razmerje razvojnih faz s primanjkljajem mladovij in presežkom debeljakov razporejamo velik del (74 %) možnega poseka v pomladitveni posek, s ciljem izboljšanja stanja gozdov v pogledu trajnosti in večanja biotske raznovrstnosti ter stabilnosti gozdov. Pomladitveni posek načrtujemo prvenstveno v debeljakih in sestojih v obnovi, deloma tudi v izrazito slabo zasnovanih in močnejše presvetljenih drogovnjakih. V debeljakih z doseženo končno lesno zalogo in nekvalitetnih debeljakih načrtujemo uvajanje v obnovo s svetlitvenimi sečnjami na skupno 893 ha. V sestojih v obnovi načrtujemo pomladitvene poseke z usmeritvami nadaljevanja obnove (733 ha), pospešenega nadaljevanja obnove (576 ha) in končnega poseka (185 ha). Skupna površina gozdov, v katerih načrtujemo ukrepe vezane na pomladitev oz. obnavljanje sestojev, znaša 2.387 ha.

Možni posek za redčenja vključuje izbiralna redčenja drogovnjakov (1.056 ha) ter izbiralna redčenja debeljakov (1.069 ha).

Za sestoje v GGE Marija Reka je značilen večji delež pomladitvenega poseka in manjši delež redčenj, predvsem zaradi primanjkljaja mladovij ter presežka debeljakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 64: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo oz. setvijo	< 1	0,95			
	Nega mladja in gošče	68,0	172,28			
	Nega letvenjaka	29,0	72,17			
	Ni ukrepanja	3,0	7,01			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	71,0	1.055,86	320.805	56.332	0,18
	Uvajanje v obnovo	< 1	5,96	1.206	428	0,35
	Ni ukrepanja	27,0	411,26	85.508		
	Ekocelice	2,0	22,46	5.673		
Debeljak	Nega debeljaka	42,0	1.069,48	474.696	57.596	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	35,0	892,90	396.433	111.235	0,28
	Ni ukrepanja	23,0	603,56	227.899		
	Ekocelice	< 1	9,06	3.586		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	48,0	733,08	202.599	77.485	0,38
	Pospešeno nadaljevanje obnove	38,0	576,15	162.076	93.557	0,58
	Končni posek (pri naravni obnovi)	12,0	184,86	35.142	34.942	0,99
	Ni ukrepanja	2,0	37,70	6.812		

Nego drogovnjakov načrtujemo na 71 % površine drogovnjakov z jakostjo 18 %, nego debeljakov na 42 % površine vseh debeljakov. V njih redčimo z intenziteto 12 %. V sestojih v obnovi načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 38 %, pospešeno nadaljevanje obnove z jakostjo 58 % ter končne poseke na površini 185 ha.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 65/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Skupaj	
		s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.
Priprava sestoja	ha	23,69	23,39	21,90	20,20	45,59	43,59
Priprava tal	ha	0,15	0,15	0,60	0,60	0,75	0,75
Dopolnilna sadnja	ha	0,15	0,15	0	0	0,15	0,15
Sadnja	ha	0,83	0,83	0,60	0,60	1,43	1,43
Obžetev	ha	8,45	4,95	4,20	3,56	12,65	8,51
Nega mladja	ha	9,13	8,25	22,25	20,11	31,38	28,36
Nega gošče	ha	97,26	60,56	38,51	33,67	135,77	94,23
Nega letvenjaka	ha	31,18	31,18	27,93	27,93	59,11	59,11
Nega drogovnjaka	ha	23,15	23,15	31,21	31,21	54,36	54,36
Zaščita s količenjem	kos	1.840,00	1.840,00	1.200,00	1.200,00	3.040,00	3.040,00

Načrtujemo minimalni obseg gojitvenih del, ki omogočajo nemoteno obnovo gozda ter znatno zmanjšujejo ogroženost sestojev. Gojitvena dela so zelo pomembna za krepitev biološke pestrosti in zdravja gozda oziroma dolgoročne stabilnosti gozdnih sestojev. Vodila pri določanju obsega so bila: sedanji obseg mladovij, v zadnjem desetletju realizirana dela ter novi standardi in normativi za opravljanje del.

Strategija obnove gozdov temelji na naravni obnovi – dinamiko sečnje v debeljkih in sestojih v obnovi v največji možni meri prilagodimo naravnemu pomlajevanju gozdov. Zato umetno obnovo s sadnjo načrtujemo le na skupni površini 1,43 ha (2.860 sadik).

Dopolnilno sadnjo načrtujemo tam, kjer v pomladku ni zelenih drevesnih vrst in je njihov sklep rahel ali pretrgan, sestoj pa je zrel za obnovo. Povprečna načrtovana gostota dopolnilne sadnje je 1.200 sadik na hektar. Dopolnilno sadnjo načrtujemo na skupni površini le 0,15 ha (180 sadik).

Pripravo sestoja pri naravni obnovi načrtujemo v debeljkih in v sestojih v obnovi, in sicer tam, kjer grmovni sloj ali neprimeren pomladek onemogočata naravno pomlajevanje ciljnih, rastišču primernih drevesnih vrst.

Obžetev načrtujemo na površinah, kjer je bila izvedena sadnja. S tem pomagamo sadikam v začetni fazi rasti, da jih ne preraste zeliščna oz. grmovna vegetacija.

Vsa ostala negovalna dela so vezana pretežno na razvojno fazo mladovje, izjema je nega drogovnjaka, ki jo načrtujemo v razvojni fazi tanjšega drogovnjaka, in sicer na površini 54,36 ha. Skupna načrtovana površina nege znaša 293,3 ha.

Z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom GGO Celje uvajamo tudi koncept situacijske nege, s katerim poizkušamo reševati težave spremenjenih družbenoekonomskih razmer (nezainteresiranost lastnikov za delo v gozdu, zviševanje starosti lastnikov in s tem nezmožnost izvajanja gojitvenih del) in povečati stabilnost mladih sestojev.

Načrtovan ukrep iz skupine varstvenih del je zaščita sadik s količenjem. Vezan je na ukrepe sadnje s ciljem zaščite sadik pred rastlinojedo divjadjo

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Z ukrepi je treba zasledovati temeljne lovsko upravljalvske in gozdnogojitvene cilje, to je ohranitev vseh avtohtonih živalskih vrst in njihovih življenjskih pogojev. Pri tem ločimo ukrepe, ki jih izvaja gozdarska stroka (načrtovanje in priprava ukrepov sadnje in zaščite sadik, usmerjanje razvoja gozdov z gojitvenimi in varstvenimi deli, načrtovanje v lovstvu ...), ukrepe, ki so v domeni lastnikov zemljišč (sadnja, zaščita, nega gozdov, košnja in spravilo sena na pasiščih v gozdu, varstvo pred podlubniki ...) in ukrepe, ki jih izvajajo lovske organizacije (ukrepi v življenjskem okolju divjadi, varovanje lovišč, lov divjadi, sanacija škod od divjadi ...). Slednji so podrobneje navedeni v lovsko upravljalvskih načrtih in letnih načrtih lovišč.

Namen ukrepov v okolju divjadi je optimalno zagotavljanje ravnovesja med divjadjo in gozdom oz. kmetijskimi površinami na omenjenem območju. V načrtih naj se natančno določi lokacije, vrste in obseg del, ki jih izvajajo upravljavci lovišč in lastniki. V osrednjem in južnem delu enote naj se poveča delež travnih površin v gozdnem prostoru predvsem v območju, kjer se poleg srnjadi pojavlja še gams. Kolikor je mogoče, naj se v ta namen koristi preseke pod elektrovedi in ostale primerne površine za pasišča. Zaraščanje obstoječih travnikov naj se prepreči z rednimi košnjami, če je mogoče vsaj enkrat letno in sicer po cvetenju trav in zelišč. Dosledno naj se izvaja vzdrževanje gozdnih robov in grmišč, kot tudi zalaganje krmišč in solnic. Z nameni preprečevanja prekomernih škod naj se izpostavljene kmetijske površine varuje pred divjimi prašiči, pri čemer naj se prvenstveno uporablja tehnična sredstva (električne pastirje, elektroograde). Krmljenje divjadi naj se izvaja skladno s Smernicami o upravljanju z divjadjo v Sloveniji. Upošteva naj se stanje populacij divjadi in medletne spremembe v soodvisnosti od naravnih potencialov okolja. Krmljenje, ki je namenjeno predvsem lažjemu in lovsko etičnemu odstrelu divjadi, naj se izvaja izključno na določenih mestih, ki morajo biti usklajena z lastniki zemljišč in ZGS. Z njim se ne sme povzročati prekomernega vnosa energije v ekosistem in s tem povezanih neželenih populacijskih gibanj. Nenehno je treba spremljati in ocenjevati vplive krmljenja na divjad (ocena velikosti, razširjenosti, spolne in starostne strukture populacij). Pomembno je tudi vzdrževanje in novogradnja vodnih virov in kaluž v gozdu, krmljenje poljske divjadi, vzdrževanje remiznih površin, mejic, obvodnih pasov, gozdnih ostankov in krmnih njiv. Postavitev lovsko tehničnih objektov v okolju mora biti smiselno locirana v prostor, pri čemer je potrebno upoštevati omejitve oz. zakonodajne predpise s predmetnega področja.

V gozdnogojitvenih načrtih naj se podrobno opredeli ukrepe, namenjene krepitvi funkcij ohranjanja biotske raznovrstnosti, kot so sadnja plodonosnih drevesnih vrst, namensko puščanje plodonosnega drevja v gozdovih, ohranitev primernih pasišč, oblikovanje zimovališč in mirnih con, puščanje biomase, ohranjanje grmišč, gozdnih robov itn. V mirnih conah naj bo gospodarjenje z gozdom

(sečnja, gojitvena dela, spravilo, gradnja gozdnih vlak) prilagojeno pomembnejšim življenjskim ciklusom divjadi (npr. času reprodukcije in vzgoje mladičev, prezimovanju). Pri gospodarjenju z gozdom naj se nenehno zagotavlja primeren delež starega, trhlega in primerno debelega drevja, ki predstavlja življenjski prostor nekaterim vrstam duplarjev, sov in ujed. Sečnja in puščanje vejnikov pripomore k ublažitvi ostrih pogojev za divjad v zimskem času in naj se po potrebi izvaja v območjih večjih gostot rastlinojede divjadi. Dolgoročno naj se s pomlajevanjem gozdov teži k zagotavljanju modelnega stanja razvojnih faz – predvsem mladovij rastišču primerne drevesne sestave. Turistično rekreativne aktivnosti je potrebno sezonsko in prostorsko usmerjati z upoštevanjem navedenih potreb divjadi. V ta namen je izjemnega pomena sodelovanje z lokalno skupnostjo, interesnimi skupinami in lastniki zemljišč na območju GGE.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 66/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Sajenje plodonosnih drevesnih vrst	kos	200
Lovnogospodarska funkcija	Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	15
	Vzdr. vodnih virov in kalov v gozdu	kos	5

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

S cestami neodprtih območij v GGE Marija Reka ni. Glede na kriterije pravilne razdalje in razporeditve prometnic pa smo v okviru analiz za potrebe območnega načrta opredelili 9 območjih gospodarskih gozdov, kjer bi bila potrebna gradnja gozdne ceste. Skupna ocenjena razdalja potrebne novogradnje gozdnih cest je 11,67 km. Tri območja so ocenjena s prioriteto 1 (velika nujnost), kjer je ocenjena dolžina potrebnih gozdnih cest 5,8 km, eno od območij se nadaljuje v GGE Vransko. Vse gradnje so povezane z investitorji, zato jih ne moremo z gotovostjo načrtovati, da bodo izvedene v tem ureditvenem obdobju.

Obseg gradenj gozdnih vlak se bo po pričakovanjih v bodoče umiril, povečal pa se bo delež rekonstrukcij. Vse več lastnikov gozdov prehaja na izvoz lesa po kolesih, kar zahteva drugačne dimenzije gozdnih vlak. Določitev prednostnih območij za gradnjo vlak je tako zgolj okvirna in predvidena ocena glede na parametre oddelkov in odsekov. Vsekakor pa se bo omrežje gozdnih vlak gradilo z natančnejšim upoštevanjem vseh podatkov o prostoru. Posebno pozornost bomo posvetili tudi pregledu sedanje evidence gozdnih vlak in jo po potrebi korigirali glede na aktualno stanje (opuščanje vlak, natančnejši izrisi poteka vlak).

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Območje GGE Marija Reka pokrivata dva krajinska tipa:

- večji del enote (99,7 %) predstavlja gozdnata krajina,
- kmetijska krajina (0,3 %), ki se nahaja le ob severnem robu v Spodnji savinjski dolini.

V gozdnati krajini, so posamično gozdno drevje ter manjše skupine gozdnega drevja redkejšje. Dejansko se takšni primeri pojavljajo le na dnu posameznih dolin, kjer se srečamo s posamičnim gozdnim drevjem, pogosteje pa z manjšimi skupinami zlasti v okolici vodotokov kot obvodno drevnino. Gospodarjenje s tem drevjem je prepuščeno lastnikom posameznih parcel in upravljavcem vodotokov, usmerjamo pa ga s svetovanjem. V okviru gospodarjenja z gozdovi je potrebno zagotoviti ohranitev vsaj tistih gozdnih ostankov, ki so vezani na večje gozdne komplekse.

V kmetijski in primestni krajini je gozd manjšinski ekosistem. Zaradi tega so posamično gozdno drevje in manjše skupine gozdnega drevja (obmejki, obvodna drevnina ob potokih in jarkih, drevje na poljih ob mejnikih ipd.) zunaj gozdnega prostora zelo pomembna za funkcioniranje ekosistemov v krajini. Omenjeno gozdno drevje predstavlja pomemben biotop za posamezne živalske in rastlinske vrste (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti), pomembno vpliva na mikroklimo v krajini (klimatska funkcija) hkrati pa tudi neposredno vpliva na sam izgled krajine (estetska funkcija). Poudariti je potrebno, da se kot posamezno gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj gozdnega prostora pojavljajo plodonosne, redke in ogrožene drevesne vrste kot so skorš, brek, lesnika, hruška, divja češnja ipd., ki pomembno prispevajo k biotski pestrosti in estetskemu izgledu krajine.

Zato je pomembno, da pri strokovnem delu upoštevamo naslednje usmeritve:

- potrebno je sodelovati pri osveščanju javnosti, še bolj pa posameznih lastnikov, glede pomena gozdnih ostankov, omejkov ter posamičnih dreves v kmetijski krajini;
- z rednim vzdrževanjem omejkov je potrebno zagotavljati njihovo funkcioniranje in obstoj tudi ob izpadu posamezne drevesne ali grmovne vrste zaradi starosti. Posamezna drevesa je potrebno puščati do njihove fizične starosti;
- sodelovati je potrebno pri gospodarjenju z obvodno drevnino. Gospodari se naj tako, da se zagotavlja sklenjen sklep krošenj.
- sečnjo obvodne drevnine je potrebno prilagoditi drstu ribjih vrst. Kjer se pojavljajo salomoidne vrste naj sečnja obvodne drevnine poteka od marca do aprila ali pa v septembru. Ob ostalih vodotokih, kjer so habitati za ribe (ščuka, bolen, klen, platnica ipd.) pa naj dela potekajo od septembra do konca januarja;
- pri obvodni vegetaciji se izogibamo puščanju starih in težkih dreves (nevarnost erozije ob izruvanju);
- skupinam gozdnega drevja na kmetijskih površinah je potrebno ohraniti strukturno pester gozdni rob.

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij:

- za posamično gozdno drevje izven naselij moramo po potrebi izvajati preventivna varstvena dela enako kot v sklenjenih gozdovih;
- način gospodarjenja je posamično prebiranje;
- pridobivanje lesa je potrebno zaradi gnezdenja ptic v čim večji meri opraviti zunaj vegetacijske dobe;
- v ozkih pasovih gozda ob vodotokih težiti k čim večjemu deležu drevja, ki globoko korenini;
- posamezna drevesa v manjših gozdnih površinah in posamezno rastoča drevesa sredi kmetijskih površin (avtohtonih, rastišču primernih drevesnih vrst - npr. hrasti, vrbe, jelše ...) puščati do njihove fiziološke zrelosti.

8 EKONOMSKA PRESJOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Cilj ekonomske presoje je finančno vrednotenje ukrepov načrtovanih z GGN. Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je izdelana skupaj za celotno GGE in ločeno na zasebne gozdove, gozdove lokalnih skupnosti in državne gozdove. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na teoretično sortimentacijo.

Preglednica 67/EP1: Bruto/neto možni posek

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Bruto možni posek (m ³)	147.876	283.699	431.575
Neto možni posek (m ³)	130.131	241.144	371.275

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja, varstvenih del in del za krepitev funkcij v zasebnih gozdovih ter stroške za vzdrževanje gozdnih cest v vseh gozdovih.

Pri ekonomski presoji gospodarjenja z gozdovi niso upoštevani stroški izgradnje sekundarnih in primarnih gozdnih prometnic ter nepredvidljivih varstvenih del (podlubniki ipd.) in stroški javne gozdarske službe.

Preglednica 68/EP1: Prikaz prihodkov od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Skupaj	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa	29.715.952	82,2	6.025.870	86,0	35.741.823	82,8
Strošek sečnje in spravila	7.443.715	20,6	1.458.747	20,8	8.902.462	20,6
Razlika	22.272.237	61,6	4.567.124	65,2	26.839.361	62,2

Prihodek od lesa smo izračunali na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene sortimentov pridobljene iz podatkov gospodarskih družb. Pri vseh izračunih so upoštevani neto kubični metri možnega poseka.

Preglednica 69/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Marija Reka

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	35.742	82,82	100,0
Stroški sečnje in spravila	8.902	20,63	24,9
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	178	0,41	0,5
krepitev funkcij gozdov	2	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	454	1,05	1,3
vzdrževanje vlak	108	0,25	0,3
Stroški skupaj	9.645	22,35	27,0
Dohodek	26.097	60,47	73,0
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	37	0,09	0,1
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	2	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	34	0,08	0,1
Skupaj predvidene spodbude	73	0,17	0,2
Stroški – spodbude	9.572	22,18	26,8
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	26.170	60,64	73,2

Pri izračunih stroškov gojenja in varstva gozdov smo na podlagi določil Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS št. 71/04 in nasl.) upoštevali normative za srednje težke delovne razmere z enotno dnino 134,03 €. Poleg stroškov dela za gojenje in varstvo gozdov smo upoštevali tudi stroške materiala, ki smo jih določili na podlagi povprečnih cen materiala (vir: Odsek za ukrepe v gozdovih). Pri izračunu subvencij smo upoštevali, da so funkcije gozdov poudarjene na drugi stopnji.

Stroški za krepitev funkcij gozdov predstavljajo sredstva za sajenje plodonosnih drevesnih vrst, vzdrževanje pasišč v gozdu in vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da celotni prihodki gospodarjenja z gozdovi presegajo odhodke, tako da dobiček znaša 73,2 % prihodkov od vrednosti lesa.

a) Zasebni gozdovi*Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Marija Reka za zasebne gozdove*

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	29.716	82,20	100,0
Stroški sečnje in spravila	7.444	20,59	25,0
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	104	0,29	0,4
krepitev funkcij gozdov	2	0,00	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	322	0,89	1,1
vzdrževanje vlak	90	0,25	0,3
Stroški skupaj	7.962	22,02	26,8
Dohodek	21.754	60,18	73,2
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	37	0,10	0,1
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	1	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	24	0,07	0,1
Skupaj predvidene spodbude	63	0,17	0,2
Stroški – spodbude	7.899	21,85	26,6
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	21.817	60,35	73,4

V zgornji preglednici prikazujemo ekonomiko gospodarjenja za zasebne gozdove. Celotni prihodki gospodarjenja presegajo odhodke, čisti dobiček znaša 73,4 % vrednosti lesa.

b) Državni gozdovi*Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Marija Reka za državne gozdove*

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	6.026	86,00	100,0
Stroški sečnje in spravila	1.459	20,82	24,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	72	1,03	1,2
krepitev funkcij gozdov	0	0,01	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	132	1,89	2,2
vzdrževanje vlak	18	0,25	0,3
Stroški skupaj	1.681	24,00	27,9
Dohodek	4.344	62,00	72,1
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	10	0,14	0,2
Skupaj predvidene spodbude	10	0,14	0,2
Stroški – spodbude	1.672	23,86	27,7
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	4.354	62,14	72,3

Predvidena gojitvena dela in dela za krepitev funkcij se v državnih gozdovih ne sofinancirajo. Čisti dobiček znaša 72,3 % vrednosti lesa.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

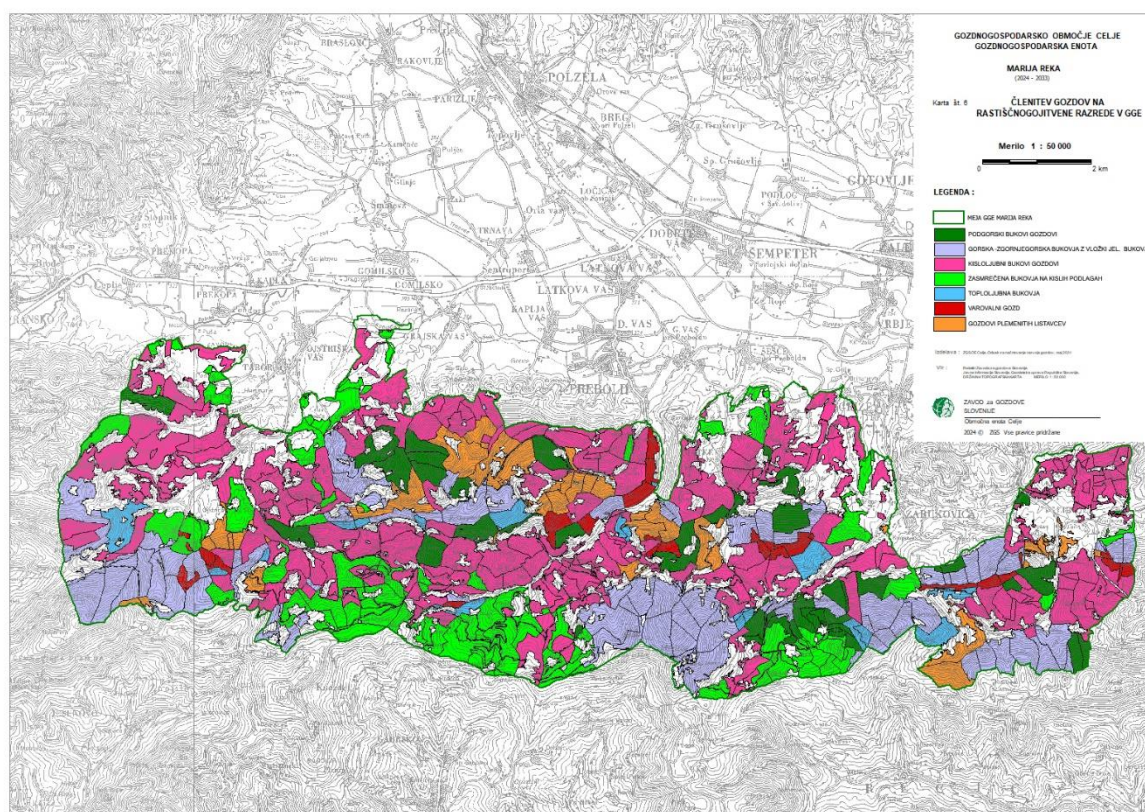
V posamezne rastiščnogojitvene razrede so združeni gozdovi, ki imajo podobne rastiščne razmere, pri čemer smo upoštevali tudi vrstno sestavo in zgradbo gozdnih sestojev ter cilje gospodarjenja. Tako so v posamezen RGR združeni odseki, ki imajo podobne potencialne GRT. Pomemben dodatni kriterij za oblikovanje je bila tudi spremenjenost oz. ohranjenost drevesne sestave.

Rastiščnogojitveni razredi so oblikovani tako, da je notranja variabilnost RGR majhna, variabilnost med RGR pa velika. Takšno oblikovanje RGR daje primerno osnovo za načrtovanje gospodarjenja z gozdovi, gospodarjenje samo in njegovo kontrolo.

Gozdovi GGE Marija Reka so razdeljeni med sedem rastiščnogojitvenih razredov. Največja sta RGR Kisloljubni bukovi gozdovi in RGR Gorska–zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja. Najmanjši je RGR Varovalni gozdovi.

Preglednica 72/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov

Rastiščnogojitveni razred	Površina (enota)	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Podgorski bukovi gozdovi	ha	394,26	116,61	510,87
	%	77	23	
Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja	ha	895,73	350,84	1.246,57
	%	72	28	
Kisloljubni bukovi gozdovi	ha	2.257,71	170,83	2.428,56
	%	93	7	
Zasmrečena bukovja na kislih podlagah	ha	578,57	334,7	913,27
	%	63	37	
Toploljubna bukovja	ha	147,8	25,78	173,58
	%	85	15	
Gozdovi plemenitih listavcev	ha	120,99	30,49	430,43
	%	80	20	
Varovalni gozdovi	ha	120,99	30,49	151,48
	%	80	20	
Skupaj	ha	4.800,68	1.054,06	5.854,76
	%	82	12	100

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gozdovi RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi v enoti obsegajo 8,7 % površine oziroma 510,87 ha. Gozdovi tega gospodarskega razreda pokrivajo osrednji del enote od zahoda proti vzhodu. Gozdovi tega rastiščnogojitvenega razreda so vezani na nižinske dele enote kmetijske krajine. Poraščajo blažje nagibe zmerno toplih in zmerno vlažnih rastišč ob jarkih, kjer so tla aktivna in visoko produktivna, kar se odraža v visoki produkcijski sposobnosti rastišča.

Večina gozdov 394,26 ha (77 %) je v zasebni lasti, državnih gozdov je 116,61 ha (23 %).

9.2.1.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 73/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	388,67	76
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	35,79	7
55400	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	11	21,66	4
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	17,25	3
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	15,29	3
60100	Pobočno velikojesenovje	7	14,52	3
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	9,09	2
73200	Kisloljubno hrastovje	*	5,59	1
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	7	1,02	< 1
76100	Javorovje s praprotmi	7	0,81	< 1
52100	Nižinsko črnojelševje	8	0,67	< 1
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	0,5	< 1
	Skupaj	8,9	510,87	100,0

* ni podatka

Najpomembnejša gozdna rastiščna tipa v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi sta predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (77 %) in kisloljubno gradnovno bukovje (7 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 02 je 9,0. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 82 %. Prirastek znaša v razredu 7,4 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s posamično do sestojno primesjo smreke ter posamično do gnezdasto primesjo hrastov, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev ter posamično primesjo mehkih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7	21	28	27	18	66	21	1,74	24
Listavci	8	17	27	19	29	246	79	5,66	76
Skupaj	8	18	27	21	27	312	100	7,40	100

Lesna zaloga in prirastek sta pod povprečjem celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 14,3$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	54	5	5	2	0	146	42	28	27	2
Stanje	%	17,5	1,6	1,5	0,7	0,0	46,9	13,4	8,9	8,7	0,8
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	1,9	0,9		0,3		61,4	15,1	10,4	7,1	2,9

Naravno stanje drevesne sestave smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina, A. in sod., 2021). Iz tako pridobljenega naravnega razmerja drevesnih vrst smo glede na stanje rastišč in lesne zaloge v oddelku oz. odseku izračunali naravno drevesno sestavo za celoten RGR.

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 02 prevladujejo ohranjeni gozdovi, teh je 79 %, spremenjenih je 11 %, močno spremenjenih je 10 % in izmenjanih je manj kot 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	44,65	9	78	10	3	11	68	22	0	27	61	11	1
Drogovnjak	127,43	9	46	36	9	11	40	49	0	16	52	29	3
Debeljak	200,12					26	58	15	0	1	50	48	2
Sestoj v obnovi	138,67					7	74	19	0				
Skupaj	510,87												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (28 %), gorski javor (22 %), črni gaber (15 %), smreka (8 %), beli gaber (5 %), mali jesen (5 %), jelka (4 %), graden (2 %), kostanj (2 %), gorski brest (2 %), češnja (2 %), rdeči bor (1 %), robinija (1 %), lipa in lipovec (1 %), mokovec (1 %), trepetlika (1 %), breza (1 %), vrbe (1 %), jerebika (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (24 %), graden (21 %), bukev (20 %), črni gaber (11 %), gorski javor (10 %), beli gaber (3 %), rdeči bor (2 %), kostanj (2 %), breza (2 %), jelka (1 %), gorski brest (1 %), lipa in lipovec (1 %), mali jesen (1 %), črna jelša (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (53 %), smreka (17 %), graden (13 %), gorski javor (5 %), rdeči bor (2 %), kostanj (2 %), beli gaber (2 %), jelka (1 %), macesen (1 %), veliki jesen (1 %), črni gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 58 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (35 %), gorski javor (17 %), smreka (16 %), mali jesen (8 %), črni gaber (7 %), beli gaber (6 %), kostanj (4 %), jelka (3 %), graden (1 %), robinija (1 %), veliki jesen (1 %), trepetlika (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 33 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 276 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 77/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	4	22	67	6	0
Jelka	0	33	67	0	0
Bor	0	15	69	15	0
Macesen	75	25	0	0	0
Bukev	14	15	40	26	5
Hrast	0	14	38	48	0
Pl. Ist.	0	40	40	12	7
Dr. tr. Ist.	0	0	23	59	18
Meh. Ist.	0	0	0	0	100
Skupaj iglavci	7	22	64	7	0
Skupaj listavci	8	19	38	29	7
Skupaj	8	20	45	23	5

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 78/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,1
Veje	2,2
Osutost	1,4
Skupaj	6,7

9.2.1.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 79/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	12.485	7.787	62
Listavci	42.708	12.500	29
Skupaj	55.193	20.288	37

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 70 %. Redčenj je bilo 8 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 14 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 4 %. Poseka brez odobritve je bilo 1 %. Poseka z namenom krčitev gozdov in poseka za gozdno infrastrukturo je bilo 1 %.

Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	5,46	2,80	51
Priprava tal	ha	4,85	0,00	-
Sadnja	ha	3,28	0,15	5
Obžetev	ha	0,10	0,53	530
Nega mladja	ha	7,30	4,71	65
Nega gošče	ha	33,43	9,10	27
Nega letvenjaka	ha	6,15	3,48	57
Nega ml. drogovnjaka	ha	23,16	2,00	9
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,15	-
Zaščita s količenjem	kos	0	300	-

Obžetev je bila izvedena v večjem obsegu kot je bilo načrtovano. Od načrtovanih del so se v majhnem obsegu izvedla naslednja gojitvena in varstvena dela: priprava sestoja, nega mladja, nega gošče, nega letvenjaka, nega drogovnjaka in zaščita s količenjem. Priprava tal je bila načrtovana, vendar se ni izvedla. Izvedeno je bilo varstvo pred žuželkami, ki ni bilo načrtovano.

9.2.1.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 – 2024 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	587,55	59	213	272	1,76	5,95	7,71	0,9	3,7	4,6
2004	662,87	83	225	308	2,79	6,29	9,08	1,6	4,4	6,0
2014	505,77	69	222	291	1,73	5,01	6,74	1,3	2,0	3,3
2024	510,87	66	246	312	1,74	5,66	7,41	1,6	6,0	7,6

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V tem ureditvenem obdobju sta se povečala prirastek in lesna zaloga. Površina se je povečala za 5,10 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede na podlagi novo določenih GRT.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	17,4	1,3	3,0	0,1	0,0	49,5	7,4	8,0	12,9	0,4
2004	21,7	2,4	2,0	0,6	0,2	47,9	8,4	8,9	7,0	0,9
2014	19,5	1,9	1,6	0,3	0,0	48,2	10,0	8,7	8,8	1,0
2024	17,5	1,5	1,5	0,7	0,0	47,0	13,4	8,9	8,7	0,8

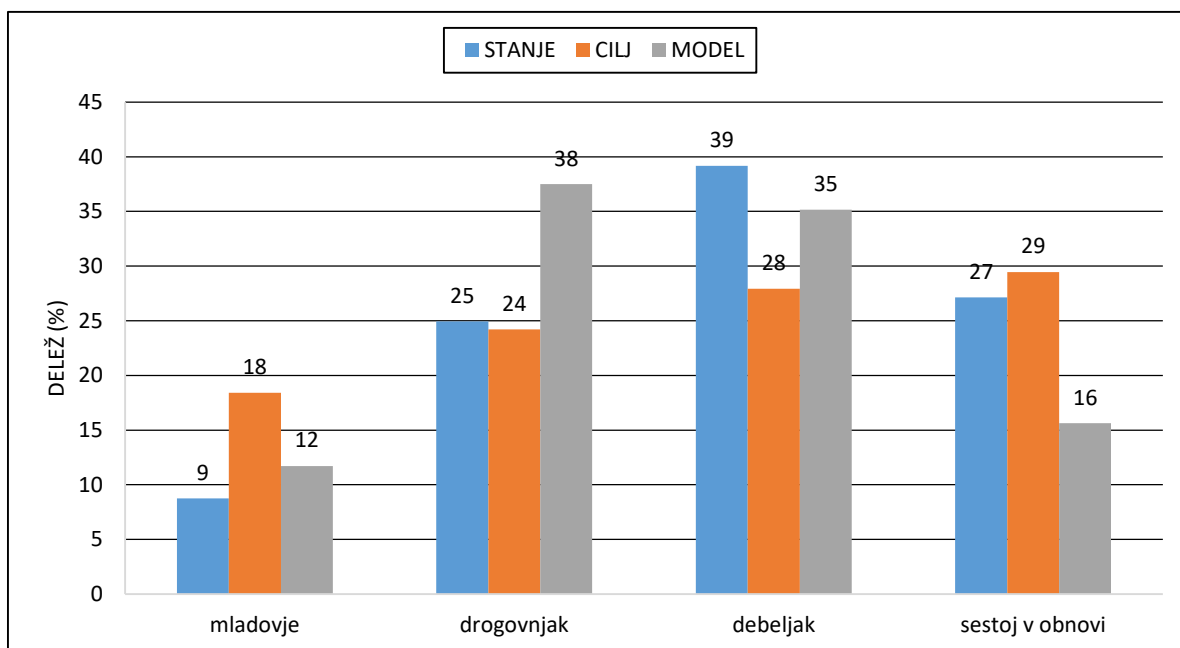
V drevesni sestavi se je povečal delež hrasta. Zmanjšal se je delež smreke in bukke.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje Razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	44,65	8,74	15	59,87	11,7	-25,4
Drogovnjak	127,43	24,94	48	191,58	37,5	-33,5
Debeljak	200,12	39,17	45	179,60	35,2	11,4
Sestoj v obnovi	138,67	27,14	20	79,82	15,6	73,7
Skupaj	510,87	100,0	128			

Okvirna proizvodna doba je 128 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 26 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 74 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 119 let.

Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 02 porušeno. Premalo je mladovij, drogovnjakov, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 40,77 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 163,822 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 79,96 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 224,18 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 52,28 ha in na 2. stopnji na 91,32 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 22,97 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,60 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji na 2,36 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,64 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 3,00 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 504,10 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 14,23 ha.

9.2.1.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 6 % (od tega smreka 5 %), listavci 94 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 12 % mladovij, 37 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 16 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 02 model določa na 300 m³/ha in končno na 570 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan gozd bukve, s skupinsko do šopasto primesjo hrasta in plemenitih listavcev s posamično primesjo smreke, rdečega bora in ostalih drevesnih vrst iz ciljne drevesne sestave.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 17 %, jelke 3 %, borov 2 %, bukve 47 %, hrastov 14 %, plemenitih listavcev 9 % in drugih trdih listavcev 8 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 18 % mladovij, 24 % drogovnjakov, 28 % debeljakov, 29 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga znaša **309** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 10 %, 2 – 35 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 20 %; hrast 1 – 10 %, 2 – 30 %; plemeniti listavci 1 – 15 %, 2 – 15 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 128 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo plemenite listavce in graden. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat, redko dvakrat, v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev listavcev. Pospešujemo kakovostne osebke gradna, plemenitih listavcev in bukve.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 75 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 17 % od lesne zaloge. Uvajanje v obnovo načrtujemo na 2 % površin drogovnjakov slabih zasnov. Na 22 % površine sestojev, ki imajo termofilni značaj, ne ukrepamo.

Debeljaki: v tanjših debeljakih je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 12 % na 45 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (42 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 29 %. Preredčimo debeljake, kjer je to potrebno in nato ne ukrepamo do uvajanja v obnovo.

Sestoji v obnovi: na 56 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 38 % od lesne zaloge. Na 28 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 60 % od lesne zaloge. Na površini 18,95 ha (14 %) načrtujemo končne poseke. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder, kjer so le-ta formirana. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let). Na 3,40 ha površine sestojev v obnovi ne ukrepamo.

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (bukev in plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 84: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo oz. setvijo	2	0,95			
	Nega mladja in gošče	47	20,89			
	Nega letvenjaka	51	22,81			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	75	95,4	27.152	4.717	0,17
	Uvajanje sestoja v obnovo	2	2,69	445	178	0,4
	Ni ukrepanja	22	28,66	6.796		
	Ekocelice	1	0,68	154		
Debeljak	Nega debeljaka	45	90,76	40.679	4.812	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	42	83,8	41.144	11.874	0,29
	Ni ukrepanja	13	25,56	9.391		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	56	77,38	19.451	7.441	0,38
	Pospešeno nadaljevanje obnove	28	38,94	9.639	5.807	0,6
	Končni posek (pri naravni obnovi)	14	18,95	3.869	3.869	1
	Ni ukrepanja	2	3,4	625		

Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	21	79	100
- ciljno %	22	78	100
Lesna zaloga - dejanska (m³/ha)	66	245	311
- ciljna (m³/ha)	67	242	309
Prirastek (m³/ha)	1,74	5,66	7,40
Možni posek (m³/ha)	16,1	59,6	75,7
Možni posek (m³/ha/leto)	1,61	5,96	7,57
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	24	24	24
Intenziteta m. p. prirastek (%)	93	105	102
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zmanjšala za 2 m³/ha. Kljub dolgoročnemu cilju, da se delež iglavcev zmanjša, pričakujemo, da se bo v tem desetletju glede na načrtovane ukrepe delež iglavcev rahlo povečal.

Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	2.333	5.896	0	8.229	24	92
	%	28	72	0	100		
Listavci	m³	7.196	23.273	0	30.469	24	105
	%	24	76	0	100		
Skupaj	m³	9.529	29.169	0	38.698	24	102
	%	25	75	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Večji del možnega poseka (75 %) je tako skoncentriran na pomladitvene poseke v debeljakih in sestojih v obnovi, preostanek pa predstavljajo redčenja v drogovnjakih in debeljakih (25 %).

Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	5,18	5,48
Sadnja	ha	0,50	0,50
Obžetev	ha	2,17	4,31
Nega mladja	ha	5,37	6,01
Nega gošče	ha	13,31	18,30
Nega letvenjaka	ha	18,09	18,09
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,44	5,44
Zaščita s količenjem	kos	1.000,00	1.000,00

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Gozdovi RGR 03 Gorska –zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja se zgoščeno pojavljajo na zahodu in vzhodu GGE. Matično podlago večinoma tvorijo apnenci. Pokrivajo 21 % oziroma 1.246,57 ha.

Večina gozdov – 895,73 ha (72 %) je zasebnih, 350,84 ha (28 %) pa je v državni lasti.

9.2.2.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	667,98	54
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	362,5	29
60100	Pobočno velikojesenovje	7	61,49	5
65100	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	28,43	2
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	27,79	2
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	25,89	2
76100	Javorovje s praprotmi	7	19,72	2
64300	Predalpsko jelovo bukovje	11	17,48	1
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	11,55	1
63600	Bukovje s polžarko	7	7,63	1
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	7,57	1
73200	Kisloljubno hrastovje	*	3,81	< 1
68300	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	3,39	< 1
64200	Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	11	1,37	< 1
	Skupaj	8,2	1.246,60	100

* ni podatka

Najpomembnejša gozdna rastiščna tipa v RGR 03 Gorska –zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja sta predalpsko gorsko bukovje (54 %) in osojno bukovje s kresničevjem (29 %). Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 03 je 8. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 99 %. Prirastek znaša v razredu 7,9 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 03 Gorska–zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s posamično do sestojno primesjo smreke ter posamično do gnezdsto primesjo hrastov, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev ter posamično primesjo mehkih listavcev.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	11	14	24	27	25	89	27	2,33	29
Listavci	10	20	21	20	29	238	73	5,59	71
Skupaj	11	18	22	22	28	327	100	7,92	100

Lesna zaloga je približno enaka povprečju celotne GGE, prirastek pa je višji glede na celotno GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 9,8 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.li st.	Meh.li st.
Dejansko stanje	m ³ /ha	77	9	1	2	0	145	6	57	27	3
	%	23,6	2,7	0,4	0,6	0	44,4	1,9	17,4	8,2	0,8
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%	2,2	4,2		0,5		67,8	1,3	18,4	5,2	0,4

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 03 prevladujejo ohranjeni gozdovi, teh je 69 %, spremenjenih gozdov je 28 % in močno spremenjenih 3 %. Izmenjanih gozdov v RGR 03 ni.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	74,62	20	39	39	2	29	23	48	0	36	36	17	11
Drogovnjak	287,47	20	45	34	1	18	43	38	1	32	51	14	3
Debeljak	577,91					34	49	17	0	4	48	46	2
Sestoj v obnovi	306,57					5	76	18	1				
Skupaj	1.246,57												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (37 %), gorski javor (19 %), črni gaber (19 %), smreka (10 %), mali jesen (3 %), jelka (2 %), beli gaber (2 %), kostanj (1 %), ostrolistni javor (1 %), veliki jesen (1 %), gorski brest (1 %), breza (1 %), vrbe (1 %), jerebika (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: beli gaber (37 %), mali jesen (23 %), bukev (20 %), smreka (13 %), črni gaber (4 %), gorski javor (3 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (29 %), smreka (24 %), gorski javor (17 %), jelka (7 %), črni gaber (7 %), mali jesen (7 %), kostanj (4 %), veliki jesen (2 %), ostrolistni javor (1 %), beli gaber (1 %), jerebika (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 48 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (40 %), gorski javor (19 %), smreka (11 %), črni gaber (9 %), mali jesen (5 %), jelka (4 %), veliki jesen (3 %), kostanj (2 %), ostrolistni javor (1 %), gorski brest (1 %), beli gaber (1 %), mokovec (1%), jerebika (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 92 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 661 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 92/K: Kakovost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	1	11	76	11	0
Jelka	4	25	64	7	0
Bori	0	14	57	29	0
Macesen	43	29	29	0	0
Bukev	7	20	38	27	8
Hrast	29	53	12	6	0
Pl. lst.	1	26	52	15	6
Dr. tr. lst.	0	0	33	47	20
Meh. lst.	0	50	0	50	0
Skupaj iglavci	3	14	72	11	0
Skupaj listavci	5	21	41	24	8
Skupaj	5	19	50	21	6

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les dobre kakovosti (C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 93/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,6
Veje	1,6
Osutost	0,5
Skupaj	6,6

9.2.2.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 94/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	31.661	25.926	82
Listavci	81.035	32.003	39
Skupaj	112.696	57.930	51

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 71 %. Redčenj je bilo 10 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 10 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 6 %. Poseka za gozdno infrastrukturo je bilo 3 %.

Preglednica 95/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	31,42	9,83	31
Priprava tal	ha	9,58	0,00	-
Sadnja	ha	2,50	0,40	16
Obžetev	ha	10,94	2,95	27
Nega mladja	ha	33,34	17,40	52
Nega gošče	ha	108,99	25,19	23
Nega letvenjaka	ha	32,74	5,82	18
Nega ml. drogovnjaka	ha	72,57	6,10	8
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	16,39	-
Zaščita s količenjem	kos	0	800	-

Gojitvena in varstvena dela so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Od načrtovanih del so se v majhnem obsegu izvedla naslednja gojitvena in varstvena dela: priprava sestoja, obžetev, nega mladja, nega gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka. Izvedeno je bilo varstvo pred žuželkami, ki pa ni bilo načrtovano. Priprava tal je bila načrtovana, ni pa bila izvedena.

9.2.2.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 96/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 - 2024 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	1.302,76	88	194	282	2,72	5,27	7,99	1,4	3,1	4,5
2004	1.511,29	91	199	290	2,86	5,54	8,40	1,8	3,3	4,8
2014	1.248,85	80	217	297	2,35	5,32	7,68	1,3	2,0	3,3
2024	1.246,57	89	238	327	2,33	5,59	7,92	1,8	5,5	7,3

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V tem ureditvenem obdobju sta se povečala lesna zaloga in prirastek.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 97/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 – 2024 v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	27,6	1,9	0,4	1,1	0,1	50,4	2,5	11,4	4,5	0,2
2004	27,9	1,6	0,4	1,3	0,2	45,4	2,6	13,3	6,1	1,3
2014	27,2	1,8	0,4	0,8	0,0	44	2,2	14,8	7,5	1,3
2024	23,6	2,7	0,4	0,6	0,0	44,5	1,9	17,4	8,2	0,8

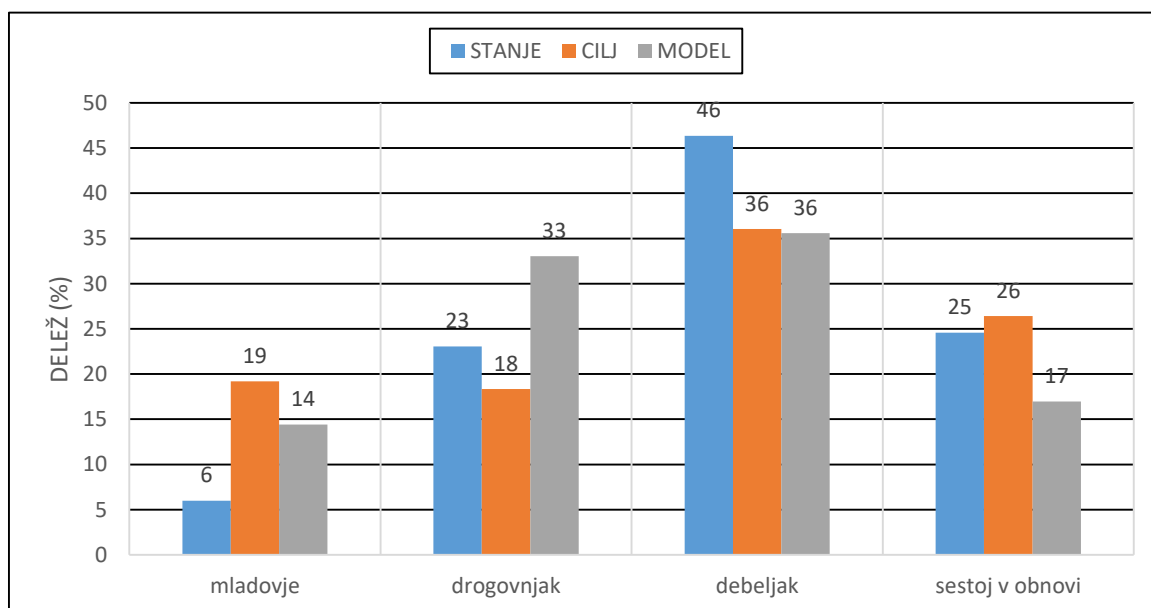
V drevesni sestavi se je povečal delež jelke, bora, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev. Zmanjšal pa se je delež smreke in bukke.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 98/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje Razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	74,62	6,0	17	179,5906	14,4	-58,4
Drogovnjak	287,47	23,1	39	412,0019	33,1	-30,2
Debeljak	577,91	46,4	42	443,6944	35,6	30,2
Sestoj v obnovi	306,57	24,6	20	211,2831	16,9	45,1
Skupaj	1.246,57	100	118			

Okvirna proizvodna doba je 118 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 28 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 67 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 109 let.

Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 03 porušeno. Premalo je drogovnjakov in mladovij, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 03 Gorska - zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 112,42 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 487,79 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 279,06 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 510,33 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 98,39 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 459,48 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 15,20 ha;
- **poučna funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,64 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 28,75 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 380,66 ha.
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 7,13 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 4,96 ha;
- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,90 ha;
- **raziskovalna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,13 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 4,68 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1.215,59 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 19,95 ha.

9.2.2.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 14 % (od tega smreka 5 %, jelka 6 %, bor 3 %), listavci 86 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 14 % mladovij, 33 % drogovnjakov, 36 % debeljakov, 17 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 03 model določa na 380 m³/ha, končno pa na 600 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan gozd bukve, s skupinsko do šopasto primesjo jelke, smreke, plemenitih listavcev s posamično primesjo rdečega bora in ostalih drevesnih vrst iz ciljne drevesne sestave.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 23 %, jelke 5 %, bukve 45 %, hrastov 2 %, plemenitih listavcev 17 % in drugih trdih listavcev 8 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 19 % mladovij, 18 % drogovnjakov, 36 % debeljakov, 26 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **333** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 5 %, 2 – 20 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 15 %; jelka 1 – 5 %, 2 – 20 %; plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 10 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 118 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo jelko, plemenite listavce in bukev. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat, mestoma dvakrat (pri obžetvi večkrat) v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev. Pospešujemo kakovostne osebkje jelke, plemenitih listavcev in bukve.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 72 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 18 % od lesne zaloge. Na 24 % površine sestojev, ki imajo termofilni značaj ne ukrepamo. Na 4 % površine drogovnjakov so določene ekocelice brez ukrepanja.

Debeljaki: v tanjših debeljaki je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 12 % na 33 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoj z doseženo končno lesno zalogo (35 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 29 %. Na 31 % površine debeljakov, ki so že prereditveni in na 9,06 ha, kjer je določena ekocelica ne ukrepamo.

Sestoji v obnovi: na 38 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 40 % od lesne zaloge. Na 39 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 61 % od lesne zaloge. Na 20 % površine sestojev v obnovi načrtujemo končne poseke. Potrebno je zaključiti z obnovo povsod, kjer je pomladek dobre zasnove in primerne drevesne sestave za doseganje ciljne zmesi. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je potrjena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let). Na 7,24 ha sestojev v obnovi ne načrtujemo ukrepov.

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (jelka, bukev in plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovij in v drogovnjaki).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi****Preglednica 99: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	78	58,25			
	Nega letvenjaka	20	14,78			
	Ni ukrepanja	2	1,59			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	72	207,71	61.409	11.245	0,18
	Ni ukrepanja	24	67,65	16.900		
	Ekocelice	4	12,11	3.170		
Debeljak	Nega debeljaka	33	189,94	85.738	10.189	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	35	200,58	91.188	26.127	0,29
	Ni ukrepanja	31	178,33	68.450		
	Ekocelice	2	9,06	3.586		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	38	117,89	31.182	12.581	0,4
	Pospešeno nadaljevanje obnove	39	120,91	34.230	20.743	0,61
	Končni posek (pri naravni obnovi)	20	60,53	10.062	9.890	0,98
	Ni ukrepanja	2	7,24	1.439		

Preglednica 100/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	27	73	100
– ciljno (%)	28	27	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	89	238	327
– ciljna (m ³ /ha)	95	239	333
Prirastek (m ³ /ha)	2,33	5,59	7,92
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	17,6	55,2	72,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,76	5,52	7,22
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20	23	22
Intenziteta m. p. prirastek (%)	76	99	92
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 6 m³/ha. Razmerje med iglavci in listavci se bo spremenilo za 1 % v prid iglavcev.

Preglednica 101/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

		Vrste poseka		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek				
		Redčenja	Pomladitv.			
Iglavci	m³	7.723	14.227	21.950	19,8	75,7
	%	35	65	100		
Listavci	m³	13.711	55.114	68.825	23,2	98,7
	%	20	80	100		
Skupaj	m³	21.434	69.341	90.775	22,3	92,0
	%	24	76	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Pomladitveni sečnji v debeljkih in sestojih v obnovi pripada 76 %, redčenja v drogovnjakih in debeljkih pa predstavljajo 24 %.

Preglednica 102/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 03 Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	23,55	24,05
Obžetev	ha	2,31	4,31
Nega mladja	ha	9,68	11,18
Nega gošče	ha	28,70	33,85
Nega letvenjaka	ha	13,15	13,15
Nega ml. drogovnjaka	ha	14,55	14,55

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi je največji razred v GGE Marija Reka, pokriva 41,5 % gozdov, kar pomeni površino 2.428,54 ha. Gozdovi tega RGR se pojavljajo na po celi enoti. Matično kamnino v večini tvori kremenast peščenjak, deloma tudi apnenčast peščenjak, lapor, andezit in tuf.

Večina gozdov je v zasebni lasti (93 %), v državni lasti je 7 % površine.

9.2.3.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 103/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	1.242,71	51
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	624,86	26
73200	Kisloljubno hrastovje	*	146,69	6
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	88,05	4
76100	Javorovje s praprotmi	7	72,27	3
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	48,78	2
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	47,73	2
60100	Pobočno velikojesenovje	7	39,51	2
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	38,66	2
77200	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	32,94	1
77100	Jelovje s praprotmi	17	14,22	1
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	13,34	1
52100	Nižinsko črnojelševje	8	5,69	< 1
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	3,73	< 1
54300	Predpanonsko gradnovo belogabrovje	11	3,68	< 1
56100	Bazoljubno gradnovje	3	3,03	< 1
71100	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	1,26	< 1
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	7	0,88	< 1
65100	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	0,51	< 1
	Skupaj	9,3	2.428,54	100

* ni podatka

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR je kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Pojavlja se na 57 % površine. GRT kisloljubno gradnovo bukovje pokriva 26 %. Ostali GRT zavzemajo manjše deleže.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 04 je visok in znaša 9,3. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 79 %. Prirastek znaša v razredu 7,33 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR Kisloljubni bukovi gozdovi prevladuje predvsem raznodobna raznomerna zgradba, v kateri se izvaja skupinsko postopno gospodarjenje.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 104/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	8	17	23	26	27	94	28	1,81	24,6
Listavci	9	19	25	20	26	245	72	5,53	75,4
Skupaj	9	18	25	22	27	338	100	7,34	100

Lesna zaloga je večja kot je povprečna lesna zaloga za celotno GGE. Prirastek je rahlo pod prirastkom za GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 6,9 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 105/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	60	12	20	1	0	133	48	24	35	5
Stanje	%	17,8	3,5	6	0,3	0,1	39,4	14,1	7,1	10,2	1,5
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	2,4	3,8		1,3		57,4	17,6	5,2	11,3	1,0

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 04 prevladujejo ohranjeni gozdovi (73 %), spremenjenih gozdov je 27 %, močno spremenjenih in izmenjanih gozdov je manj kot 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 106/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	57,37	28	57	13	2	23	39	38	0	44	38	13	5
Drogovnjak	608,55	9	42	39	10	6	42	52	0	18	49	31	2
Debeljak	1.146,49					21	68	11	0	3	52	42	3
Sestoj v obnovi	616,13					10	71	19	0				
Skupaj	2.428,54												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (39 %), smreka (13 %), gorski javor (9 %), kostanj (8 %), črni gaber (6 %), beli gaber (5 %), jelka (4 %), mali jesen (4 %), breza (4 %), graden (2 %), rdeči bor (1 %), veliki jesen (1 %), češnja (1 %), črna jelša (1 %), vrbe (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov gradijo: smreka (22 %), bukev (21 %), graden (17 %), kostanj (8 %), gorski javor (8 %), rdeči bor (6 %), jelka (4 %), beli gaber (4 %), črni gaber (2 %), breza (2 %), mali jesen (1 %), trepetlika (1 %), črna jelša (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (45 %), smreka (16 %), graden (14 %), rdeči bor (6 %), kostanj (6 %), gorski javor (5 %), jelka (3 %), beli gaber (1 %), črni gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 53 % površine, prevladujejo odlične zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (35 %), smreka (27 %), jelka (8 %), gorski javor (8 %), kostanj (6 %), beli gaber (4 %), mali jesen (4 %), graden (2 %), črni gaber (2 %), veliki jesen (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 195 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 1619 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 107/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	4	26	56	14	0
Jelka	2	13	79	6	0
Bor	6	40	36	16	2
Bukev	4	22	42	27	4
Hrast	5	30	45	16	4
Pl. lst.	2	29	50	17	2
Dr. tr. lst.	0	5	26	47	22
Meh. lst.	0	5	48	33	14
Skupaj iglavci	5	30	52	14	1
Skupaj listavci	3	22	41	27	7
Skupaj	4	24	44	23	5

Kakovost drevja je dobra, boljša je pri iglavcih kot listavcih. Pri večinski drevesni vrsti bukvi prevladuje dobra kakovost, kar pomeni, da je les povprečne kakovosti (C).

➤ **Poškodovanost sestojev**

Preglednica 108/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,7
Veje	1,8
Osutost	2,4
Skupaj	6,9

V RGR 04 prevladujejo poškodbe debela in koreničnika (2,7 %).

9.2.3.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 109/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m³)	Posekano (m³)	Realizacija (%)
Iglavci	25.601	11.082	43
Listavci	72.021	23.404	32
Skupaj	97.622	34.485	35

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje v debeljakih in sestojih v obnovi, katerih je bilo 72 %. Redčenja v drogovnjakih in debeljakih so zavzemala 8 %, sanitarni posek 8 %, posek oslabelega drevja 7 %. Poseka za gozdno infrastrukturo je bilo 3 %, evidentiranega poseka brez odobritve in poseka za krčitve je bilo 1 %.

Preglednica 110OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	25,95	2,10	8
Priprava tal	ha	8,41	0,00	-
Sadnja	ha	2,04	0,45	22
Obžetev	ha	8,31	1,05	13
Nega mladja	ha	7,89	2,13	27
Nega gošče	ha	72,96	7,11	10
Nega letvenjaka	ha	19,93	2,05	10
Nega ml. drogovnjaka	ha	36,13	1,40	4
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	4,06	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.000,00	700	35
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	15,00	-

Vsa načrtovana gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu od načrtovanega. Izvedla se je sadnja, obžetev, nega mladja, nega gošče, nega letvenjaka, nega mlajšega drogovnjaka in zaščita s količenjem. Izvedli sta se varstvo pred žuželkami in vzdrževanje travinj, ki nista bili načrtovani.

9.2.3.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 111/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 - 2024 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Letni realiziran posek* m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	775,68	47	233	280	1,12	5,48	6,60	0,6	3,4	4,0
2004	1.466,30	55	201	256	1,29	4,95	7,11	1,0	3,6	4,6
2014	2.411,45	80	214	294	1,82	5,05	6,87	0,9	1,5	2,4
2024	2.428,54	94	245	338	1,81	5,53	7,33	2,1	5,2	7,2

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem sta se povečala lesna zaloga in prirastek. Površina se je povečala za 17,09 ha. Glavni vzrok za to so spremembe pri uvrščanju odsekov v rastiščnogojitvene razrede na podlagi novo določenih gozdnih rastiščnih tipov.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 112/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	12,1	1,2	3,1	0,4	0,0	51,1	14,0	4,9	12,2	1,0
2004	15,8	2	3,2	0,5	0,0	46,2	13,5	6,8	10,7	1,2
2014	18,6	2,8	4,4	0,3	0,1	40,0	15,0	6,8	10,3	1,7
2024	17,8	3,5	6,0	0,3	0,0	39,4	14,1	7,1	10,2	1,5

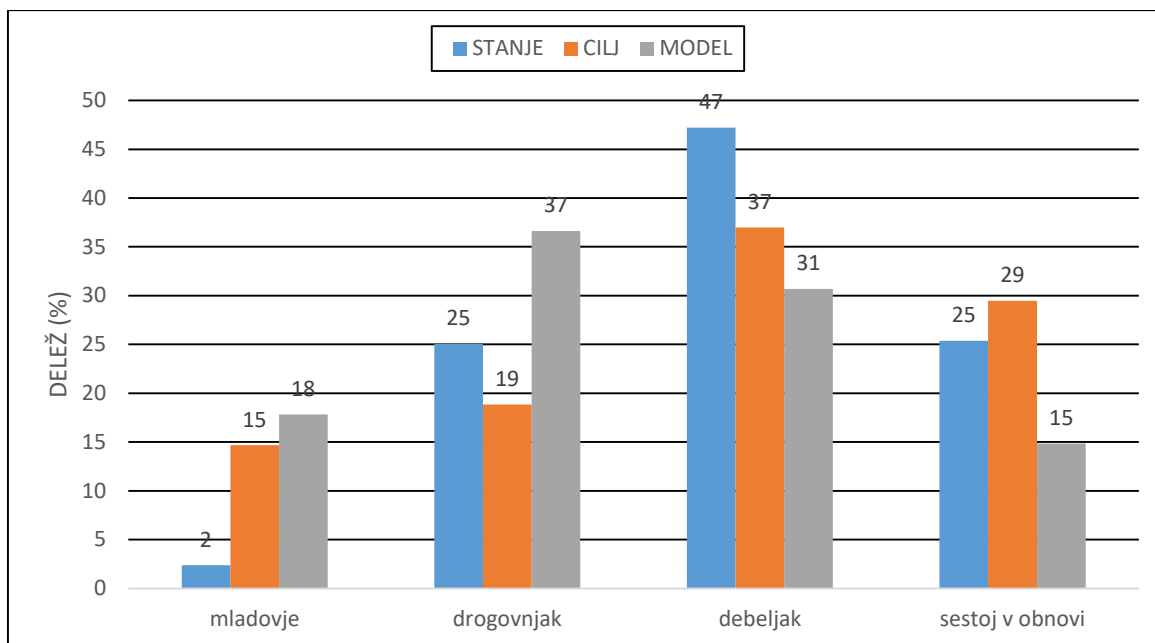
V drevesni sestavi se je zmanjšal delež smreke, bukke, hrasta, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev. Povečal se je delež jelke, bora in plemenitih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 113/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	57,37	2,4	18	432,81	17,8	-86,7
Drogovnjak	608,55	25,1	37	889,66	36,6	-31,6
Debeljak	1.146,49	47,2	31	745,39	30,7	53,8
Sestoj v obnovi	616,13	25,4	15	360,67	14,9	70,8
Skupaj	2.428,54	100	101			

Okvirna proizvodna doba je 101 let. Pomladitvena doba je 15 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 23 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 60 let. Razvojna starost sestoj, pri kateri pričnemo z obnovo je 91 let.

Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kislojubi bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 04 porušeno. Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi, premalo mladovij in drogovnjakov.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 04 Kislojubi bukovi gozdovi prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 141,79 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 241,51 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 11,22 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 258,54 ha;
- **klimatska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 2,50 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 9,73 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 472,58 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 33,90 ha;
- **higiensko - zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 2,94 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,70 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,61 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 16,77 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 25,08 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,10 ha;
- **poučna funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 2,63 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 13,98 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 33,90 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 2.377,90 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 15,35 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 152,86 ha.

9.2.3.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ *Gozdnogojitveni cilj*

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 6 % (od tega smreka 3 %, jelka 3 %), listavci 94 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 18 % mladovij, 37 % drogovnjakov, 31 % debeljakov, 15 % sestojev v obnovi.

Po modelu je povprečna lesna zaloga 310 m³/ha, končna lesna zaloga pa 590 m³/ha.

➤ *Desetletni gozdnogojitveni cilj*

Skupinsko raznodoben bukov gozd, s skupinsko in šopasto primesjo gradna ter posamično do šopasto primesjo smreke, jelke, rdečega bora, plemenitih listavcev in ostalih listavcev.

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 17 %, jelka 4 %, bori 6 %, bukev 40 %, hrasti 14 %, plemeniti listavci 8 %, drugi trdi listavci 10 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz je 15 % mladovij, 19 % drogovnjakov, 37 % debeljakov in 29 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu je **340 m³/ha**.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1 - 10 %, 2 - 30 %; bor 1 - 15 %, 2-35 %, bukev 1 - 5 %, 2- 20 %; hrast 1 - 10 %, 2 - 30 %; plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 15 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D , D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ *Gozdnogojitvene usmeritve*

Okvirna proizvodna doba je 101 leto, pomladitvena doba pa 15 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo jelko, graden, bukev in plemenite listavce. Že v fazi gošče pospešujemo posamezne kakovostne osebkke, s katerim nadaljujemo v letvenjaku. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo neakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat, mestoma dvakrat, v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: jakost redčenja prilagodimo sestojni zasnovi, negovanosti in sestojnemu sklepu. V boljše zasnovanih in slabše negovanih sestojih je jakost redčenja višja. V negovanih drogovnjakih slabših sestojnih zasnov pa naj bo jakost redčenja nižja. V tanjših drogovnjakih je potrebno deloma izvesti še druga redčenja. Povprečna jakost v drogovnjakih je 17 % od lesne zaloge, izvajati pa jo je potrebno na 70 % površine drogovnjakov. V delu drogovnjakov (30 %) ne načrtujemo ukrepanja. Za 1 % drogovnjakov s slabimi zasnovi načrtujemo uvajanje v obnovo.

Debeljaki: v tanjših debeljakih izvajamo izbiralna redčenja, jakost redčenja je potrebno prilagoditi negovanosti sestoja. Redčenja izvajamo na 40 % površine debeljakov. Povprečna jakost redčenja je 12 % lesne zaloge. V obnovo uvajamo 36 % površine debeljakov. Obliko in jakost svetlitvenih redčenj prilagodimo rastiščnim razmeram in ekološkim zahtevam ciljnih drevesnih vrst. Kot semenjake puščamo ključne drevesne vrste. Povprečna jakost svetlitvenih sečenj je 27 % lesne zaloge. Na 24 % površine debeljakov ne izvajamo nobenih ukrepov, saj so že prereditveni.

Sestoji v obnovi: na 48 % površine sestojev v obnovi se načrtuje zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo svetlitvenih sečenj 37 %. Pri tem je potrebno posvetiti pozornost posredni negi z matičnim sestojem. Pospešeno nadaljevanje obnove načrtujemo na 32 % površine s povprečno jakostjo 54 %. Končne poseke načrtujemo na 12 % površine. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder. Pozornost je potrebno posvetiti tudi prostorskemu redu sečnje –

obnova naj poteka tako, da bo ob nadaljnjih sečnjah mladovje čim manj poškodovano. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4 do 7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo:

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (graden, plemeniti listavci), skladno s cilnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k medparcelnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ Ukrepi

Preglednica 114: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	74	42,65			
	Nega letvenjaka	24	13,89			
	Ni ukrepanja	1	0,83			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	70	425,63	131.007	22.273	0,17
	Uvajanje sestoja v obnovo	1	3,27	761	250	0,33
	Ni ukrepanja	30	179,65	38.152		
Debeljak	Nega debeljaka	40	461,08	205.155	23.906	0,12
	Uvajanje sestoja v obnovo	36	415,52	182.782	50.176	0,27
	Ni ukrepanja	24	269,89	101.117		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	48	296,86	83.353	31.235	0,37
	Pospešeno nadaljevanje obnove	39	238,29	63.929	34.452	0,54
	Končni posek (pri naravni obnovi)	12	71,10	13.084	13.060	1,00
	Ni ukrepanja	2	9,88	1.807		

Preglednica 115/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	28	72	100
- ciljno %	27	73	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	94	245	339
- ciljna (m ³ /ha)	92	249	340
Prirastek (m ³ /ha)	1,81	5,53	7,34
Možni posek (m ³ /ha)	20,5	51,7	72,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,05	5,17	7,22
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22	21	21
Intenziteta m. p. prirastek (%)	113	93	98
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 1 m³/ha.

Preglednica 116/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	16.089	33.792	0	49.881	21,9	113,6
	%	32	68	0	100		
Listavci	m³	29.827	95.644	0	125.471	21,1	93,5
	%	24	76	0	100		
Skupaj	m³	45.916	129.436	0	175.352	21,4	98,4
	%	26	74	0	100		

Zaradi porušenega razmerja razvojnih faz načrtujemo 74 % pomladitvenih sečenj. Le-te izvajamo v debeljaki z doseženo končno lesno zalogo, ki so zadostno pomlajeni in v sestojih v obnovi. V drogovnjakih in debeljaki izvajamo izbiralna redčenja, ki v strukturi možnega poseka zavzemajo 26 % delež.

Preglednica 117/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	2,54	2,94
Priprava tal	ha	0,15	0,15
Obžetev	ha	0,50	0,50
Nega mladja	ha	3,59	3,59
Nega gošče	ha	28,73	50,02
Nega letvenjaka	ha	8,73	8,73
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,85	9,85

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Rastiščnogojitveni razred Zasmrečena bukovja na kisli podlagi zavzema 913,27 ha oz. 15,6 % vse gozdne površine v GGE Marija Reka. V ta RGR smo uvrstili gozdove, v katere so v preteklosti vnašali smreko, danes pa njen delež v lesni zalogi presega 30 %. Večje površine teh gozdov so na jugu enote.

V zasebni lasti je 63 %, v državni lasti pa 37 % gozdov.

9.2.4.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 118/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	660,71	72
77200	Jelovje s praprotni	17	118,97	13
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	44,2	5
77100	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	23,05	3
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	18,66	2
74100	Kisloljubno rdečeborovje	5	17,36	2
76100	Javorovje s praprotni	7	14,22	2
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	8,25	1
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	2,32	< 1
60100	Pobočno velikojesenovje	7	2,24	< 1
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	2,01	< 1
52100	Nižinsko črnojelševje	8	1,28	< 1
	Skupaj	10,2	913,27	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah je kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Pojavlja se na 72 % površine rastiščnega razreda. GRT jelovje s praprotni porašča 13 % površine. Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 05 je 10,2. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 79 %. Prirastek znaša v razredu 8,1 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala pripisujemo porušenemu razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi smreke in bukve s skupinsko in šopasto primesjo gradna in nekaterih trdih listavcev. Na posameznih mestih se srečamo tudi z enodobno zgradbo. Plemeniti listavci se primešajo le posamično ob jarkih.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 119/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	7	16	25	28	24	229	66,6	5,37	66
Listavci	12	22	27	20	19	115	33,4	2,72	34
Skupaj	8	18	26	25	23	343	100	8,09	100

Lesna zaloga in prirastek sta večja kot je povprečje v GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 11,7$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 120/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	184	26	15	3	1	46	15	24	26	4,0
Stanje	%	53,5	7,4	4,5	0,8	0,4	13,4	4,5	6,9	7,4	1,2
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	4,3	13,4		0,4		57,6	11,8	2,9	8,7	0,9

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 05 prevladujejo spremenjeni gozdovi, ki jih je 54 %, sledijo močno spremenjeni (34 %). Ohranjenih gozdov je 11 % in izmenjanih je 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 121/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	52,12	26	53	21	0	33	63	4	0	14	50	28	8
Drogovnjak	173,14	25	58	14	3	23	53	24	0	36	54	8	2
Debeljak	364,83					46	48	6	0				
Sestoj v obnovi	323,18					34	56	10	0				
Skupaj	913,27												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): smreka (29 %), bukev (16 %), gorski javor (15 %), jelka (13 %), kostanj (9 %), jerebika (8 %), breza (3 %), črni gaber (2 %), macesen (1 %), graden (1 %), veliki jesen (1 %), beli gaber (1 %), črna jelša (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (50 %), bukev (12 %), gorski javor (9 %), jelka (7 %), kostanj (7 %), rdeči bor (3 %), graden (3 %), črni gaber (2 %), beli gaber (1 %), trepetlika (1 %), črna jelša (1 %), breza (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (57 %), bukev (13 %), jelka (6 %), rdeči bor (5 %), graden (5 %), kostanj (5 %), gorski javor (5 %), macesen (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 56 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: smreka (44 %), jelka (19 %), bukev (12 %), gorski javor (9 %), kostanj (7 %), jerebika (3 %), graden (2 %), macesen (1 %), beli gaber (1 %), breza (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 71 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 619 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 122/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	5	31	57	7	0
Jelka	2	21	68	8	2
Bor	31	38	31	0	0
Macesen	100	0	0	0	0
Ostali iglavci	0	100	0	0	0
Bukev	2	23	46	25	3
Hrast	0	20	57	20	3
Pl. Ist.	6	31	51	10	2
Dr. tr. Ist.	2	7	31	42	18
Meh. Ist.	0	0	33	56	11
Skupaj iglavci	7	30	56	7	1
Skupaj listavci	3	20	45	26	6
Skupaj	5	26	52	14	3

Kakovost drevja je dobra, boljša je pri iglavcih kot listavcih. Pri večinski drevesni vrsti bukvi prevladuje dobra kakovost, kar pomeni, da je les povprečne kakovosti (C).

9.2.4.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 123/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	44.571	42.657	96
Listavci	28.975	13.143	45
Skupaj	73.546	55.799	76

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, katerih je bilo 65 %. Sanitarnega poseka je bilo 20 %. Redčenj je bilo 8 % in poseka oslabelega drevja 5 %. Posek za gozdno infrastrukturo in posek za krčitve je znašal 1 %.

Preglednica 124/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	9,78	3,50	36
Priprava tal	ha	1,50	0,00	-
Sadnja	ha	1,19	0,15	13
Obžetev	ha	2,91	2,15	74
Nega mladja	ha	5,59	5,65	101
Nega gošče	ha	92,39	19,70	21
Nega letvenjaka	ha	16,73	10,05	60
Nega ml. drogovnjaka	ha	26,92	6,00	22
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	20,31	-
Zaščita s količenjem	kos	0	300	-

Večina gojitvenih in varstvenih del je bilo opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. V načrtovanem obsegu je bila opravljena sadnja. Izvedli sta se tudi varstvo pred žuželkami in zaščita s količenjem, ki nista bili načrtovani.

9.2.4.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 125/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993 - 2023 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	1.229,27	183	127	310	4,51	3,04	7,55	3,0	1,9	4,9
2004	976,78	148	106	254	3,50	2,68	6,18	2,9	1,9	4,8
2014	915,16	217	98	315	5,62	2,54	8,17	4,6	1,2	5,9
2024	913,27	229	115	343	5,37	2,72	8,09	6,1	2,9	9,0

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Povečala se je lesna zaloga, prirastek se je zmanjšal.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 126/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	46,9	2,6	8,2	1,0	0,2	17,2	7,9	5,2	9,9	0,9
2004	47,0	3,9	5,9	1,1	0,3	17,6	8,0	6,4	8,1	1,6
2014	52,4	5,4	4,4	1,1	0,4	14,3	6,6	6,2	7,8	1,3
2024	53,5	7,4	4,6	0,8	0,3	13,4	4,5	6,9	7,4	1,2

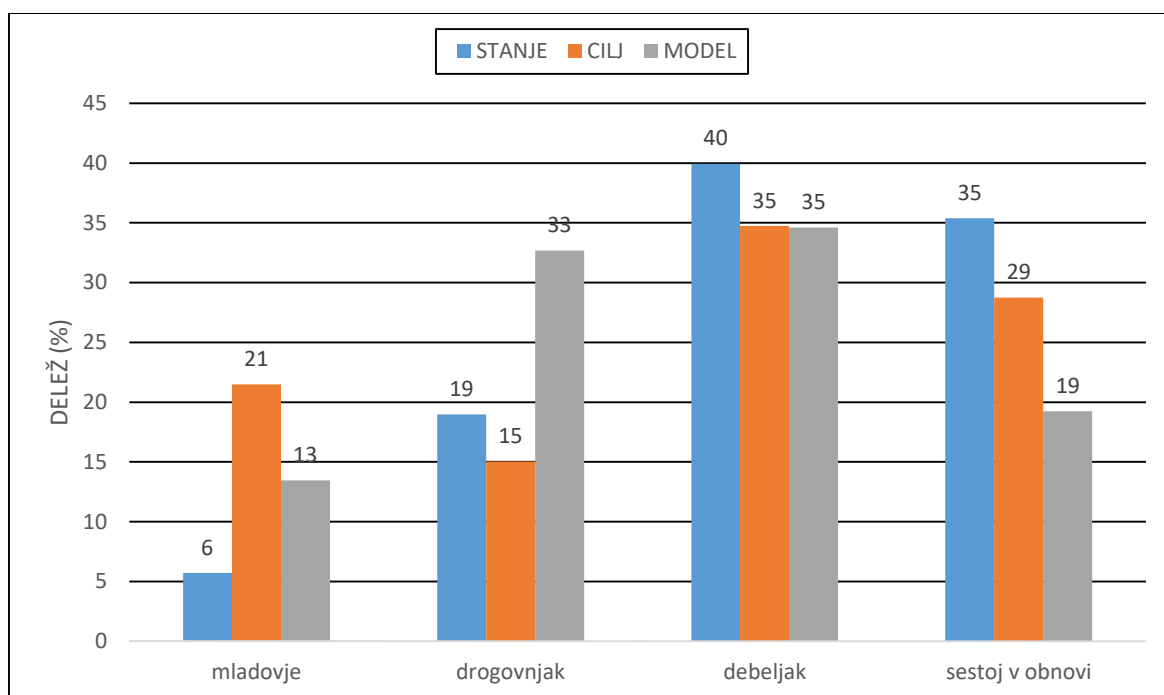
V drevesni sestavi se je povečal delež smreke, jelke, bora in plemenitih listavcev. Zmanjšal se je delež bukve, hrasta, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 127/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze Let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	52,12	5,7	14	122,94	13,5	-57,6
Drogovnjak	173,14	19,0	34	298,57	32,7	-42,0
Debeljak	364,83	39,9	36	316,13	34,6	15,4
Sestoj v obnovi	323,18	35,4	20	175,63	19,2	84,0
Skupaj	913,27	100,0	104			

Okvirna proizvodna doba je 104 leta. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 24 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 58 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 94 let.

Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 05 močno porušeno.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda je v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah prisotna:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 12,55 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 128,73 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 2,97 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 217,89 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 8,48 ha in na drugi stopnji poudarjenosti na 28,98 ha;

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,42 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 2,51 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 48,47 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,42 ha;
- **poučna funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,16 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 14,32 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 903,35 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,98 ha in na 2. stopnji poudarjenosti 67,56 ha.

9.2.4.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 25 % (od tega smreka 20 %), listavci 75 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 13 % mladovij, 33 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 19 % sestojev v obnovi.

Modelna lesna zaloga vseh sestojev v RGR je 320 m³/ha, končna lesna zaloga pa 590 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben, mešan gozd smreke in bukve s posamično do skupinsko primesjo borov, gradna in jelke ter posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 52 %, jelke 8 %, borov 5 %, bukve 15 %, hrastov 5 %, plemenitih listavcev 7 %, drugih trdih listavcev 7 % in mehkih listavcev 1 %.

V desetih letih pričakujemo naslednje ciljno razmerje razvojnih faz: 21 % mladovij, 15 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 29 % sestojev v obnovi.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst v desetih letih je: smreka 1 – 5 %, 2 – 25 %; bor 1 – 20 %, 2 – 25 %; bukev 1 – 0 %, 2 – 15 %; hrasti 1 – 0 %, 2 – 50 %.

Ciljna lesna zaloga je **335 m³/ha**.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 104 leta, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi gošče pospešujemo rastišču bolj primerne listavce. Z rahljanjem in uravnavanjem zmesi pospešujemo graden, plemenite listavce in bukev. Pogostost in intenzivnost nege je večja tam, kjer imamo več drevesnih vrst s hitro dinamiko priraščanja. Že v gošči izvajamo ukrep pospeševanja posameznih izbrancev listavcev, ki jih pospešujemo tudi v fazi letvenjaka. Z nego se vračamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: v sestojih z bogatimi in dobrimi zasnovami in slabo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 87 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 17 % od lesne zaloge. Zaposnena redčenja v drogovnjakih je potrebno čim prej izvesti z nekoliko nižjo jakostjo, še posebej na mestih slabše stojnosti dreves zaradi visokega dimenzijskega razmerja. Na 11 % površine drogovnjakov, ki so že preredčeni ne ukrepamo. Prav tako ne ukrepamo na površini 2,22 ha (1 %), ker je tam določena ekocelica brez ukrepanja.

Debeljaki: vse zrele, nekakovostne in pomlajene debeljake je potrebno uvajati v obnovo (na 27 % površine) zaradi uskladitve razmerja razvojnih faz. Jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 29 %. Pri načrtovanju svetlitvenih redčenj je potrebno ohranjati semenska drevesa bukve, plemenitih listavcev, jelke in gradna ter sečnjo izvesti v letu, ko te vrste obilno semenijo ali vsaj v letu po obilnejšem semenenju. Tanjše debeljake redčimo na 57 % površine s povprečno jakostjo 14 %. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi drevesni sestavi in sestojnemu sklepu. Na 16 % debeljakov že preredčenih debeljakov ne ukrepamo.

Sestoji v obnovi: na 53 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 39 % lesne zaloge. Na 37 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno nadaljevanje obnove z jakostjo 61 % in končne poseke na površini 18,97 ha (6 %).

Usmeritve za drevesno sestavo

Modelna drevesna sestava na rastiščih RGR 05 v zmesi vsebuje manjši delež iglavcev, zato je potrebno pospeševati listavce na račun smreke. Potrebno je namensko puščati kvalitetne semenjake listavcev. V mladju je z nego potrebno omogočiti preraščanje bukve, hrasta, jelke in plemenitih listavcev na račun smreke in borov.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR 05 je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k interparcelarnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi****Preglednica 128: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	70	36,71			
	Nega letvenjaka	29	14,95			
	Ni ukrepanja	1	0,46			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	87	151,2	47.373	8.235	0,17
	Ni ukrepanja	11	19,72	5.185		
	Ekocelice	1	2,22	879		
Debeljak	Nega debeljaka	57	206,87	93.548	13.112	0,14
	Uvajanje sestoja v obnovo	27	98,49	43.898	12.743	0,29
	Ni ukrepanja	16	59,47	25.534		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	53	170,83	52.995	20.651	0,39
	Pospešeno nadaljevanje obnove	37	119,69	37.010	22.515	0,61
	Končni posek	6	18,97	5.000	5.000	1
	Ni ukrepanja	4	13,69	1.965		

Preglednica 129/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	67	33	100
– ciljno (%)	66	34	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	229	115	344
– ciljna (m ³ /ha)	221	114	335
Prirastek (m ³ /ha)	5,37	2,72	8,09
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	61,4	28,7	90,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	6,14	2,87	9,01
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	27	25	26
Intenziteta m. p. prirastek (%)	114	105	111
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga zmanjšala za 9 m³/ha. Pričakujemo, da se bo delež iglavcev v 10 letih zmanjšal za 1 %.

Preglednica 130/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	15.551	40.516	0	56.067	27	114
	%	28	72	0			
Listavci	m³	5.796	20.393	0	26.189	25	105
	%	22	78	0			
Skupaj	m³	21.347	60.909	0	82.256	26	111
	%	26	74	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Največ je pomladitvenih sečenj (74 %), redčenj je 26 %.

Preglednica 131/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	6,12	6,92
Priprava tal	ha	0,60	0,60
Sadnja	ha	0,60	0,60
Obžetev	ha	2,99	2,99
Nega mladja	ha	8,07	8,95
Nega gošče	ha	17,29	24,90
Nega letvenjaka	ha	15,89	15,89
Nega drogovnjaka	ha	20,68	20,68

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred 06 Toploljubna bukovja

Rastiščnogojitveni razred 06 Toploljubna bukovja zavzema 173,58 ha oz. 3,0 % gozdne površine v GGE Marija Reka na južnih, strmih pobočjih. Matično kamnino tvorijo večinoma apnenec, mestoma pa tudi lapor in dolomitiziran apnenec.

Večina gozdov je v zasebni lasti (85 %), v državni lasti je 15 %.

9.2.5.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 132/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	110,12	63
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	21,79	13
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	18,75	11
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	9,22	5
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	6,11	4
73100	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	3,45	2
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	1,57	1
55400	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	11	1,11	1
60100	Pobočno velikojesenovje	7	0,98	1
76100	Javorovje s praprotni	7	0,48	< 1
	Skupaj	5,5	173,58	100

Najpomembnejši gozdni rastiščni tipi v RGR 06 Toploljubna bukovja so: predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (63 %), kisloljubno bukovje z rebrenjačo (13 %) in alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje (11 %). Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR Toploljubna bukovja je 5,5. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 81 %. Prirastek znaša v razredu 4,5 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala pripisujemo porušenemu razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s skupinsko in šopasto primesjo gradna, črnega gabra, malega jesena ter posamično primesjo smreke, bora, črnega gabra, malega jesena, plemenitih listavcev in ostalih trdih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 133/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7	15	32	32	14	45	15,5	0,67	15
Listavci	11	20	24	24	21	247	84,5	3,82	85
Skupaj	11	19	25	26	20	292	100	4,49	100

Lesna zaloga in prirastek sta nižja kot je povprečje za celotno GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 27,2 \%$.

➤ Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 134/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	34	3	4	5	0	112	39	40	54	2
Stanje	%	11,6	0,9	1,2	1,7	0	38,4	13,4	13,6	18,5	0,7
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	0,4	0,2	3,8			61,6	10,6	6,6	16,5	0,2

➤ Ohranjenost gozdov

V tem rastiščnogojitvenem razredu je največ ohranjenih gozdov (89 %), sledijo spremenjeni gozdovi (11 %).

➤ Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 135/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	9,89	28	0	50	22	0	83	17	0	42	53	5	0
Drogovnjak	57,84	15	53	30	2	3	71	20	6	28	39	33	0
Debeljak	72,31					7	39	54	0	0	71	28	1
Sestoj v obnovi	33,54					0	59	41	0				
Skupaj	173,58												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (27 %), mali jesen (25 %), smreka (9 %), gorski javor (8 %), črni gaber (8 %), beli gaber (6 %), graden (5 %), ostrolistni javor (3 %), črna jelša (3 %), jerebika (3 %), jelka (1 %), kostanj (1 %), gorski brest (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: bukev (25 %), gorski javor (16 %), črni gaber (16 %), smreka (14 %), graden (12 %), rdeči bor (4 %), beli gaber (3 %), mali jesen (3 %), kostanj (2 %), jelka (1 %), veliki jesen (1 %), češnja (1 %), mokovec (1 %), črna jelša (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (41 %), graden (15 %), smreka (11 %), gorski javor (10 %), črni gaber (8 %), beli gaber (6 %), macesen (3 %), kostanj (3 %), jelka (1 %), ostrolistni javor (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 55 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (31 %), mali jesen (22 %), gorski javor (17 %), smreka (9 %), črni gaber (5 %), beli gaber (4 %), graden (3 %), jerebika (3 %), črna jelša (2 %), jelka (1 %), kostanj (1 %), ostrolistni javor (1 %), lipa in lipovec (1 %).

➤ Kakovost drevja

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 15 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 99 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje po deležu kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 136/K: Kakovost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	25	38	38	0
Jelka	0	20	60	20	0
Bukev	8	19	38	19	15
Hrast	4	29	46	21	0
Pl. Ist.	0	0	25	75	0
Dr. tr. Ist.	0	0	42	25	33
Mehki Ist.	0	0	0	0	100
Skupaj iglavci	0	22	50	28	0
Skupaj listavci	4	16	39	29	12
Skupaj	3	17	41	29	10

Kakovost iglavcev je dobra, prav tako je kakovost listavcev dobra. Pri večinski drevesni vrsti bukvi prevladuje dobra kakovost kar pomeni, da prevladuje les dobre kakovosti (B,C).

➤ Poškodovanost sestojev

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 137/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,1
Veje	2,6
Osutost	1,1
Skupaj	4,8

V tem rastiščnogojitvenem razredu prevladujejo poškodbe vej (2,6 %).

9.2.5.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 138/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Načrtovan možni posek (m³)	Posekano (m³)	Realizacija (%)
Iglavci	4.050	2.574	64
Listavci	19.098	6.158	32
Skupaj	23.148	8.732	38

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo pomladitvenih sečenj 68 %. Sanitarnih sečenj je bilo 9 %. Posek oslabelega drevja in redčenja so zavzemala 8 %. Poseka za gozdno infrastrukturo je bilo 5 %, poseka brez odobritve in poseka za krčitve je bilo 1 %.

Preglednica 139/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	9,55	2,00	21
Priprava tal	ha	1,75	0,00	-
Obžetev	ha	0,40	2,10	525
Nega mladja	ha	1,41	1,25	89
Nega gošče	ha	5,06	1,55	31
Nega letvenjaka	ha	4,51	0,88	20
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,81	1,30	12
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	2,29	-
Puščanje stoječe biomase	m ³	0,00	10,53	-

Obžetev je bila opravljena v večjem obsegu, kot je bilo načrtovano. Od načrtovanih del se je v majhnem obsegu izvedla priprava sestoja, nega mladja, nega gošče, nega letvenjaka in nega drogovnjaka.

9.2.5.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 140/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 - 2024 v RGR 06 Toploljubna bukovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	361,48	40	198	238	0,7	3,6	4,3	0,5	2,1	2,6
2004	429,63	41	221	262	0,7	4,0	4,7	0,6	2,7	3,2
2014	501,00	48	198	246	0,9	3,8	4,7	0,7	1,8	2,5
2024	173,58	45	247	292	0,7	3,8	4,5	0,8	5,1	5,9

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Površina RGR 06 se je v zadnjem obdobju močno zmanjšala zaradi uvrščanja odsekov v rastiščnogojitvene razrede na podlagi novo določenih GRT, zato primerjava med obdobji ni smiselna.

Preglednica 141/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 06 Toploljubna bukovja

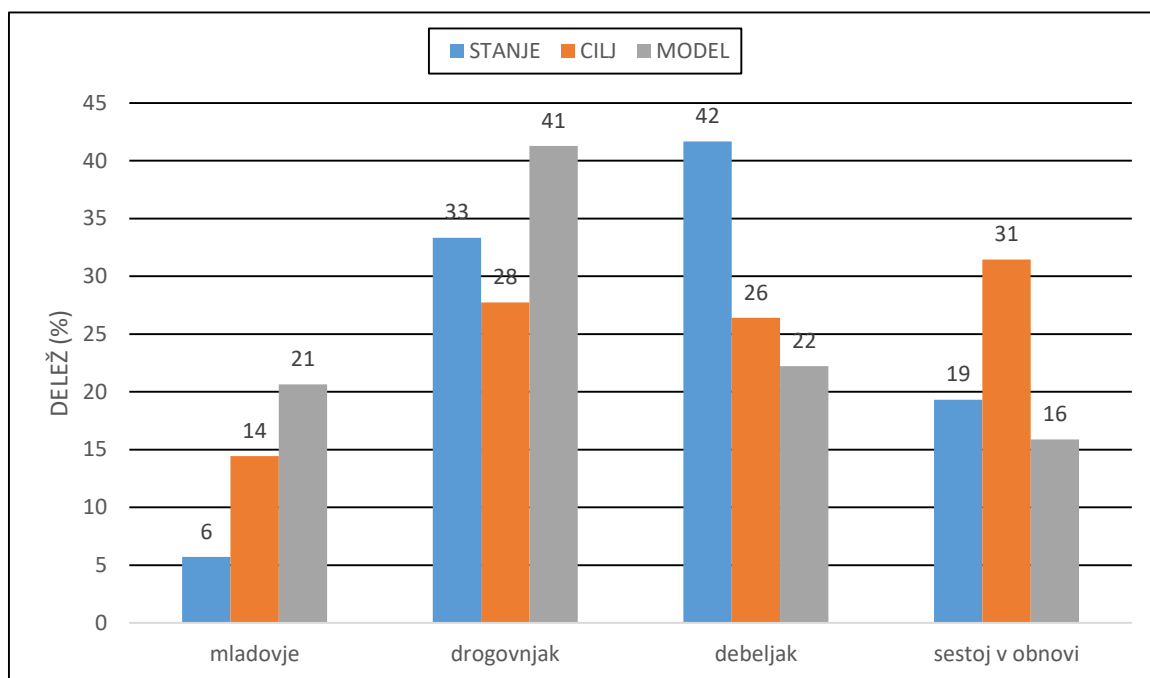
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	11,2	1,2	3,9	0,4	46	20,6	4,8	11,5	0,4
2004	10,7	0,7	3,5	0,6	40,3	24,8	6,2	11,7	1,4
2014	11,7	0,9	4	0,4	37,7	24,2	6,2	14,2	0,6
2024	11,6	0,9	1,2	1,7	38,4	13,4	13,6	18,5	0,7

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 142/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	9,89	5,7	26	35,82	20,6	-72,4
Drogovnjak	57,84	33,3	52	71,64	41,3	-19,3
Debeljak	72,31	41,7	28	38,57	22,2	87,5
Sestoj v obnovi	33,54	19,3	20	27,55	15,9	21,7
Skupaj	173,58	100	126			

Okvirna proizvodna doba je 126 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 12 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 34 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 86 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 114 let.

Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 06 Toploljubna bukovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 06 porušeno. Očiten je presežek debeljakov in sestojev v obnovi ter primanjkljaj drogovnjakov in mladovij.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 6 Toploljubna bukovja:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 26,65 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 60,11 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 16,77 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 74,37 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 17,36 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 100,37 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,86 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,80 ha.

Od proizvodnih funkcij je v rastiščnogojitvenem razredu prisotna:

- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 2,41 ha;
- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 164,46 ha.

9.2.5.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: bor 7 %, listavci 93 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 21 % mladovij, 41 % drogovnjakov, 22 % debeljakov, 16 % sestojev v obnovi.

Povprečna lesna zaloga za vse sestoje v RGR 06 je po modelu 230 m³/ha, končna lesna zaloga pa znaša 390 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben gozd bukve s posamično do skupinsko primesjo hrastov in borov ter posamično do šopasto primesjo smreke, plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 12 %, jelke 1 %, borov 3 %, bukve 39 %, plemenitih listavcev 14 %, hrastov 13 %, drugih trdih listavcev 18 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 14 % mladovij, 28 % drogovnjakov, 26 % debeljakov, 31 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je **278** m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: bukev 2 – 10 %; hrasti 1 – 5 %, 2 – 10 %.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 126 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo bukev, plemenite listavce in graden. Nego izvajamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki izbiralna redčenja načrtujemo na 67 % površine. Pri tem naj bo povprečna jakost 17 %. Na 20 % površine ne načrtujemo nobenih ukrepov, saj so drogovnjaki že preredčeni. Ekocelice pokrivajo 13 % površine drogovnjakov.

Debeljaki: na 39 % površine načrtujemo izbiralna redčenja z jakostjo 11 %. Na 52 % načrtujemo svetlitvena redčenja (uvajanje debeljakov v obnovo) s povprečno jakostjo 26 %. Preredčenih debeljakov, kjer ukrepanje ni potrebno je 8 %.

Sestoji v obnovi: na površini 57 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 37 % lesne zaloge. Na 35 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno obnovo z intenzivnim sproščanjem pomladka, s sečnjo povprečne jakosti 58 % lesne zaloge. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. Na 8 % površine sestojev načrtujemo končni posek.

Usmeritve za drevesno sestavo

Pospeševati je potrebno bukev, hrast in plemenite listavce. Za povečanje deleža hrasta in plemenitih listavcev je potrebno puščati semenjake in zagotoviti njihov ustrezen razpored.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR 06 je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. Na strmih, južno orientiranih pobočjih s krušljivo matično podlago je potrebno drevesno sestavo pospeševati v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukev, hrast, črni gaber, mali jesen) in stabilizirajo tla.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladiitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi***Preglednica 143: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja*

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	68	6,75			
	Nega letvenjaka	14	1,41			
	Ni ukrepanja	17	1,73			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	67	38,71	10.967	1.847	0,17
	Ni ukrepanja	20	11,68	2.270		
	Ekocelice	13	7,45	1.470		
Debeljak	Nega debeljaka	39	28,44	12.585	1.339	0,11
	Uvajanje sestoja v obnovo	52	37,74	14.339	3.753	0,26
	Ni ukrepanja	8	6,13	2.323		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	57	19,02	3.985	1.458	0,37
	Pospešeno nadaljevanje obnove	35	11,84	2.178	1.265	0,58
	Končni posek (pri naravni obnovi)	8	2,68	601	601	1

Preglednica 144/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	15	85	100
– ciljno (%)	16	84	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	45	247	292
– ciljna (m ³ /ha)	46	234	278
Prirastek (m ³ /ha)	0,67	3,82	4,49
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	8,4	50,8	59,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,84	5,06	5,91
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19	21	20
Intenziteta m. p. prirastek (%)	125	133	132
Izravnalna doba (let)	10		

V naslednjem desetletju pričakujemo, da se bo ob realiziranem možnem poseku, glede na trenutni prirastek lesna zaloga zmanjšala za 14 m³/ha. Pričakujemo, da se bo razmerje med deležem iglavcev in listavcev povečalo za 1 % v prid iglavcev.

Preglednica 145/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	677	776	0	1.453	19	124
	%	47	53	0	100		
Listavci	m³	2.509	6.301	0	8.810	21	133
	%	28	72	0	100		
Skupaj	m³	3.186	7.077	0	10.263	20	132
	%	31	69	0	100		

Večji del možnega poseka (69 %) zavzemajo pomladitvene sečnje. Redčenja v debeljkih in drogovnjakih pa predstavljajo 31 %.

Preglednica 146/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Sadnja	ha	0,33	0,33
Obžetev	ha	0,54	0,54
Nega mladja	ha	1,35	1,35
Nega gošče	ha	2,70	2,70
Nega letvenjaka	ha	1,30	1,30
Zaščita s količenjem	kos	660	660

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

Rastiščnogojitveni razred Gozdovi plemenitih listavcev zavzema 430,43 ha oz. 7,4 % vse gozdne površine v GGE Marija Reka. V ta gospodarski razred smo uvrstili gozdove, v katerih se pojavljajo GRT-ji, ki spadajo med velikojesenovja in javorovja. Večji sklopi površin teh gozdov so v osrednjem delu enote, na strmih osojnih pobočjih, grapah in jarkih.

V zasebni lasti je 94 %, v državni lasti pa 6 % gozdov.

9.2.6.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 147/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
60100	Pobočno velikojesenovje	7	181,49	42
76100	Javorovje s praprotni	7	147,90	34
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	36,32	8
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	21,98	5
59200	Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje	5	10,79	3
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	10,03	2
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	8,90	2
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	8,50	2
61100	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	7	2,49	1
73200	Kisloljubno hrastovje	*	2,03	< 1
	Skupaj	7,4	430,43	100

* ni podatka

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev je pobočno velikojesenovje. Pojavlja se na 42 % površine rastiščnega razreda. GRT javorovje s praprotni porašča 34 % površine. Ostali GRT pokrivajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 32061 je 7,4. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 107 %. Prirastek znaša v razredu 7,9 m³/ha/leto.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi smreke, bukve in plemenitih listavcev s skupinsko in šopasto primesjo trdih listavcev. Na posameznih mestih se srečamo tudi z enodobno zgradbo.

➤ **Lesna zaloga in prirastek**

Preglednica 148/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	5	10	28	27	30	95	29	2,33	30
Listavci	11	20	22	13	34	231	71	5,54	70
Skupaj	9	17	24	17	32	326	10	7,87	100

Lesna zaloga je približno enaka kot je povprečje v GGE. Prirastek je večji, kot je povprečje za GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 15,2$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 149/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	84	8	1	1	1	85	13	89	36	8
Stanje	%	25,9	2,4	0,4	0,2	0,2	26,1	3,9	27,6	10,9	2,4
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	4,6	0,6		0,4		15,5	1,4	73,5	3,2	0,9

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 32061 prevladujejo ohranjeni gozdovi, ki jih je 62 %, sledijo spremenjeni (30 %). Močno spremenjenih gozdov je 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 150/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	11,40	0	54	46	0	0	17	83	0	46	22	16	16
Drogovnjak	154,24	25	42	30	3	8	56	36	0	46	42	12	0
Debeljak	163,44					15	67	18	0	4	31	61	4
Sestoj v obnovi	101,35					7	49	44	0				
Skupaj	430,43												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): gorski javor (38 %), bukev (14 %), črni gaber (14 %), smreka (8 %), kostanj (6 %), mali jesen (5 %), beli gaber (4 %), robinija (2 %), veliki jesen (2 %), vrbe (2 %), jelka (1 %), ostrolistni javor (1 %), gorski brest (1 %), češnja (1 %), mokovec (1 %), breza (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: gorski javor (33 %), smreka (30 %), bukev (8 %), kostanj (6 %), graden (3 %), veliki jesen (3 %), črni gaber (3 %), črna jelša (3 %), jelka (2 %), beli gaber (2 %), trepetlika (2 %), breza (2 %), rdeči bor (1 %), lipa in lipovec (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (34 %), smreka (24 %), gorski javor (19 %), graden (5 %), kostanj (5 %), beli gaber (5 %), jelka (3 %), veliki jesen (1 %), lipa in lipovec (1 %), črni gaber (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 56 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (28 %), gorski javor (21 %), smreka (13 %), črni gaber (12 %), beli gaber (7 %), mali jesen (6 %), kostanj (5 %), jelka (3 %), graden (1 %), veliki jesen (1 %), lipa in lipovec (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 30 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 237 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 151/K: Kakovost drevja v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	14	68	18	0
Jelka	0	0	71	29	0
Ostali iglavci	0	0	0	100	0
Bukev	10	33	30	23	3
Hrast	10	10	40	40	0
Pl. lst.	4	34	37	24	1
Dr. tr. lst.	3	6	6	34	50
Meh. lst.	0	0	100	0	0
Skupaj iglavci	0	11	67	22	0
Skupaj listavci	7	28	29	26	10
Skupaj	6	25	35	25	8

Kakovost drevja je dobra, boljša je pri iglavcih kot listavcih. Pri večinski drevesni vrsti gorskem javorju prevladuje dobra kakovost, kar pomeni, da je les povprečne kakovosti (C).

9.2.6.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Zaradi tvorbe novega rastiščnogojitvenega razreda RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev ni podatkov za analizo preteklega gospodarjenja.

9.2.6.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 152/GFR1: Razvoj gozdnih fondov - 2024 v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2024	430,43	95	231	326	2,33	5,45	7,87	2,34	5,19	7,53

* naveden je letni možni posek

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 153/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju - 2024 v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

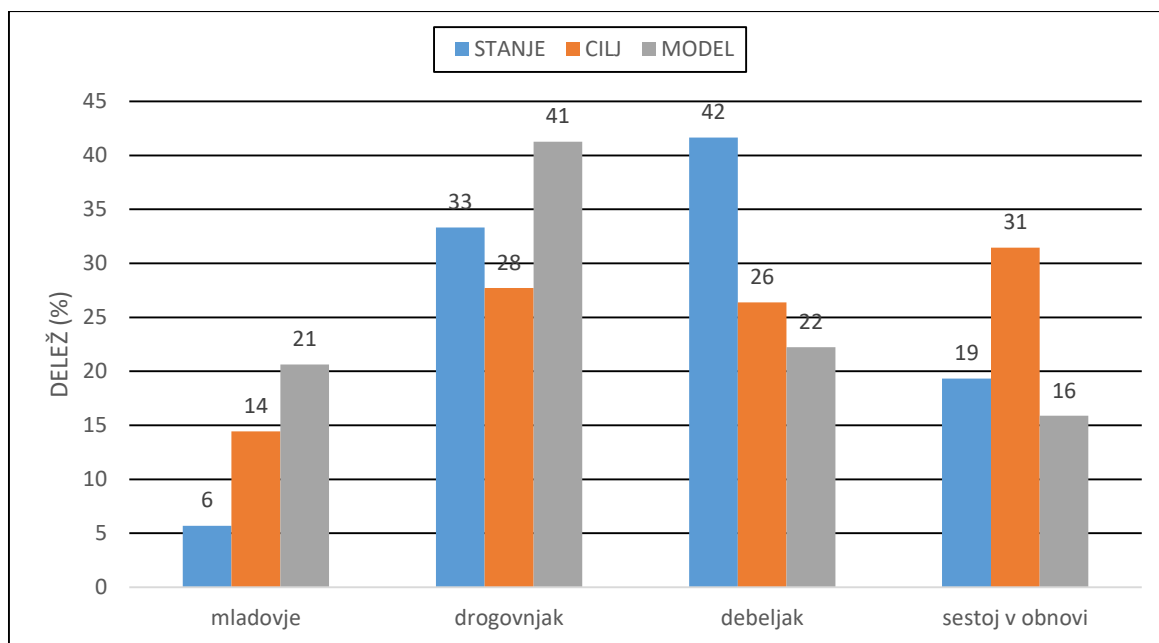
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2024	25,9	2,4	0,4	0,2	0,2	26,1	3,9	27,6	10,9	2,4

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 154/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze Let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	11,4	2,6	18	76,71	17,8	-85,1
Drogovnjak	154,24	35,8	37	157,68	36,6	-2,2
Debeljak	163,44	38,0	31	132,11	30,7	23,7
Sestoj v obnovi	101,35	23,5	15	63,93	14,9	58,5
Skupaj	430,43	100	101			

Okvirna proizvodna doba je 101 leta. Pomladitvena doba je 15 let z učinkom zastrtosti 7 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 26 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 63 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 94 let.

Grafikon 9: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 32061 porušeno.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 19,07 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 116,00 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 49,48 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 104,16 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 19,75 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 113,31 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 6,17 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,52 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,25 ha;
- **higiensko zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 13,81 ha.

Od proizvodnih funkcij je v rastiščnogojitvenem razredu prisotna:

- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 31,78 ha;
- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 420,59 ha.

9.2.6.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 23 % (od tega smreka 15 %, jelka 8 %), listavci 77 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 18 % mladovij, 37 % drogovnjakov, 31 % debeljakov, 15 % sestojev v obnovi.

Modelna lesna zaloga vseh sestojev v RGR je 320 m³/ha, končna lesna zaloga pa 560 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben, mešan gozd plemenitih listavcev in bukve s posamično do skupinsko primesjo smreke in jelke ter posamično do šopasto primesjo drugih trdih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 27 %, jelke 3 %, bukve 27 %, hrastov 3 %, plemenitih listavcev 29 %, drugih trdih listavcev 11 % in mehkih listavcev 1 %.

V desetih letih pričakujemo naslednje ciljno razmerje razvojnih faz: 14 % mladovij, 27 % drogovnjakov, 34 % debeljakov, 24 % sestojev v obnovi.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst v desetih letih je: smreka 1 – 5 %, 2 – 5 %; jelka 2 – 20 %, 2 – 25 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 20 %; plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 30 %.

Ciljna lesna zaloga je **329 m³/ha**.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Okvirna proizvodna doba je 101 leta, pomladitvena doba pa 15 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi gošče pospešujemo rastišču bolj primerne listavce in jelko. Z rahljanjem in uravnavanjem zmesi pospešujemo jelko, plemenite listavce in bukev. Pogostost in intenzivnost nege je večja tam, kjer imamo več drevesnih vrst s hitro dinamiko priraščanja. Že v gošči izvajamo ukrep

pospeševanja posameznih izbrancev listavcev, ki jih pospešujemo tudi v fazi letvenjaka. Z nego se vračamo enkrat (pri negi gošče dvakrat) v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: v sestojih z bogatimi in dobrimi zasnovami in slabo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 83 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 19 % od lesne zaloge. Zapoznala redčenja v drogovnjakih je potrebno čim prej izvesti z nekoliko nižjo jakostjo, še posebej na mestih slabše stojnosti dreves zaradi visokega dimenzijskega razmerja. Na 17 % površine drogovnjakov, ki so že preredčeni ne ukrepamo.

Debeljaki: vse zrele, nekakovostne in pomlajene debeljake je potrebno uvajati v obnovo (na 35 % površine) zaradi uskladitve razmerja razvojnih faz. Jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 28 %. Pri načrtovanju svetlitvenih redčenj je potrebno ohraniti semenska drevesa bukve, plemenitih listavcev, jelke in gradna ter sečnjo izvesti v letu, ko te vrste obilno semenijo ali vsaj v letu po obilnejšem semenjenju. Tanjše debeljake redčimo na 43 % površine s povprečno jakostjo 12 %. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi drevesni sestavi in sestojnemu sklepu. Na 22 % debeljakov že preredčenih debeljakov ne ukrepamo.

Sestoji v obnovi: na 39 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 36 % lesne zaloge. Na površini 46 % sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno nadaljevanje obnove z jakostjo 58 % in končne poseke na površini 12 %.

Usmeritve za drevesno sestavo

Modelna drevesna sestava na rastiščih RGR 32061 v zmesi vsebuje manjši delež iglavcev, zato je potrebno pospeševati listavce na račun smreke. Potrebno je namensko puščati kvalitetne semenjake listavcev. V mladju je z nego potrebno omogočiti preraščanje bukve, jelke in plemenitih listavcev na račun smreke in borov.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR 32061 je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 155: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m³)	Možni posek (m³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	59	6,71			
	Nega letvenjaka	38	4,33			
	Ni ukrepanja	3	0,36			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	83	127,64	40.669	7.718	0,19
	Ni ukrepanja	17	26,6	4.994		
Debeljak	Nega debeljaka	43	70,21	30.755	3.618	0,12
	Uvajanje sestoj v obnovo	35	56,77	23.082	6.562	0,28
	Ni ukrepanja	22	36,46	13.201		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	39	39,42	9.277	3.296	0,36
	Pospešeno nadaljevanje obnove	46	46,48	15.090	8.775	0,58
	Končni posek	12	11,96	2.455	2.451	1
	Ni ukrepanja	3	3,49	976		

Preglednica 156/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	29	71	100
– ciljno (%)	29	71	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	95	231	326
– ciljna (m ³ /ha)	95	234	329
Prirastek (m ³ /ha)	2,33	5,54	7,87
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	23,4	51,9	75,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,34	5,19	7,53
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25	22	23
Intenziteta m. p. prirastek (%)	100	94	96
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 3 m³/ha.

Preglednica 157/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m³	3.838	6.231		10.069	25	100
	%	38	62		100		
Listavci	m³	7.344	15.007		22.351	22	94
	%	33	67		100		
Skupaj	m³	11.182	21.238		32.420	23	95
	%	34	66		100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Največ je pomladitvenih sečenj (66 %), redčenj je 34 %.

Preglednica 158/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 32061 Gozdovi plemenitih listavcev

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	6,20	6,20
Dopolnilna sadnja	ha	0,15	0,15
Nega mladja	ha	0,30	0,30
Nega gošče	ha	3,20	5,70
Prvo redčenje	ha	1,95	1,95
Nega drogovnjaka	ha	3,84	3,84
Zaščita s količenjem	kos	180,00	180,00

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi

V GGE Marija Reka so varovalni gozdovi izločeni predvsem zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Ti gozdovi so zavarovani z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Površina gozdov RGR Varovalni gozdovi predstavlja 2,6 % gozdne površine celotne enote. Varovalni gozdovi pokrivajo grebene Krvavice, Brložna, Kotečnika, Golave in Kamnika.

Pretežen del gozdov je v zasebni lasti (80 %), v državni lasti je 20 %.

9.2.7.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 159/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR 14 Varovalni gozdovi

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
56300	Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	56,43	37
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	50,01	33
73200	Kisloljubno hrastovje	*	14,28	9
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	12,95	9
63200	Predalpsko gorsko bukovje	9	7,83	5
58100	Osojno bukovje s kresničevjem	7	5,9	4
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	2,17	1
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	1,11	1
65100	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	7	0,8	1
	Skupaj	4,0	151,48	100

Najpogostejši gozdni rastiščni tip v RGR 14 Varovalni gozdovi sta GRT alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje ter GRT predalpsko-alpsko toploljubno bukovje. Ostali GRT zavzemajo manjše površine.

Povprečni rastiščni koeficient za celoten RGR znaša 4,0 m³/ha. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 87 %. Prirastek znaša v razredu 3,5 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo velikopovršinsko skupinsko raznodobni gozdovi bukve s posamično do skupinsko primesjo hrastov in drugih trdih listavcev ter posamično do šopasto primesjo smreke, borov, macesna, plemenitih listavcev in mehkih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 160/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	11	20	37	24	9	11	5,7	0,19	5
Listavci	24	28	15	15	17	187	94,3	3,32	95
Skupaj	23	28	17	16	17	198	100	3,51	100

Lesna zaloga in prirastek sta manjša kot povprečje GGE. Lesna zaloga je ocenjena okularno pri opisih sestojev, saj v tem RGR nismo postavljali SVP sistematično po celotnem RGR.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 161/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	8	1	3	0	0	83	42	10	52	0
Stanje	%	3,8	0,5	1,3	0,1	0	42,2	21,0	4,8	26,1	0,2
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	0,6	0,4	2,0			40,6	27,0	6,1	23,1	0,2

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR Varovalni gozdovi so vsi gozdovi ohranjeni.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 162/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,36	0	0	100	0	0	67	33	0	67	14	19	0
Drogovnjak	86,87	8	29	37	26	2	9	84	5	2	48	31	19
Debeljak	49,90					0	68	32	0	0	37	63	0
Sestoj v obnovi	12,35					3	40	57	0				
Skupaj	151,48												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): gorski javor (38 %), bukev (14 %), črni gaber (14 %), smreka (8 %), kostanj (6 %), mali jesen (5 %), beli gaber (4 %), robinija (2 %), veliki jesen (2 %), vrbe (2 %), jelka (1 %), ostrolistni javor (1 %), gorski brest (1 %), češnja (1 %), mokovec (1 %), breza (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: črni gaber (29 %), bukev (25 %), graden (25 %), mali jesen (7 %), mokovec (4 %), smreka (3 %), rdeči bor (2 %), kostanj (1 %), gorski javor (1 %), lipa in lipovec (1 %), beli gaber (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (57 %), graden (19 %), črni gaber (6 %), smreka (4 %), gorski javor (4 %), beli gaber (3 %), lipa in lipovec (2 %), jelka (1 %), rdeči bor (1 %), kostanj (1 %), gorski brest (1 %), mali jesen (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 48 % površine, prevladuje pomanjkljiva zasnova pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (28 %), gorski javor (21 %), smreka (13 %), črni gaber (12 %), beli gaber (7 %), mali jesen (6 %), kostanj (5 %), jelka (3 %), graden (1 %), veliki jesen (1 %), lipa in lipovec (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Ker se kakovost drevja in poškodovanost sestojev ocenjuje na stalnih vzorčnih ploskvah, le teh pa v varovalnih gozdovih ne postavljamo, za ta RGR ni podatkov o kakovosti drevja in poškodovanosti drevja.

9.2.7.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 163/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	110	85	78
Listavci	1.406	284	20
Skupaj	1.516	369	24

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, katerih je bilo 72 %, redčenj je bilo 9 %, poseka oslabelega drevja 8 %, sanitarnega poseka je bilo 3 %. Poseka za gozdno infrastrukturo je bilo 2 %, prav tako je bilo nedovoljenega poseka 2 %. 4 % je bilo ostalega poseka.

Preglednica 164/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	0,34	0,00	-
Nega mladja	ha	0,17	0,40	235
Nega gošče	ha	1,00	0,05	5
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,09	0,00	-

Od predvidenih gojitvenih del so bila opravljena nega mladja in nega gošče. Nega mladja je bila opravljena v večji meri, kot je bila načrtovana. Načrtovana je bila tudi nega drogovnjaka, ki ni bila izvedena.

9.2.7.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 165/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 – 2024 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	126,90	16	145	161	0,27	2,90	3,17	0	0	0
2004	161,79	13	161	174	0,21	3,05	3,26	0,6	2,6	3,2
2014	147,75	11	178	189	0,21	3,35	3,56	0,1	0,2	0,3
2024	151,48	11	187	198	0,19	3,32	3,51	0,1	1,0	1,2

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Lesna zaloga se je povečala, prirastek se je rahlo zmanjšal.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 166/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1994 - 2024 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list.	Mehki. list.
1994	5,2	0,2	4,0	0,6	5,2	0,2	4,0	0,6	0,0
2004	2,4	0,5	4,8	0,0	2,4	0,5	4,8	0,0	0,0
2014	4,0	0,4	1,4	0,2	38,4	23,1	3,4	28,9	0,2
2024	3,8	0,5	1,3	0,1	42,2	21,0	4,8	26,1	0,2

V zadnjih desetih letih se je zmanjšal delež smreke, bora, hrasta in drugih trdih listavcev. Povečal pa se je delež jelke, bukve in plemenitih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev.**

Preglednica 167/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Stanje	
	Površina ha	Delež %
Mladovje	2,36	2
Drogovnjak	88,87	57
Debeljak	49,90	33
Sestoj v obnovi	12,35	8
Skupaj	151,48	100

Modelnega stanja za varovalne gozdove ne prikazujemo, ker gospodarjenje s temi gozdovi ni podrejeno lesnoproizvodni funkciji.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 14 Varovalni gozdovi:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 150,11 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,24 ha;
- **hidrološka funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 115,02 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 41,10 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 73,39 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 21,23 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 0,81 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,89 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 3,89 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 18,34 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 18,34 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 29,36;
- **higiensko zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,93 ha.

Od proizvodnih funkcij je v rastiščnogojitvenem razredu prisotna:

- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 1,42 ha.

9.2.7.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

V RGR 14 je dolgoročni gozdnogojitveni cilj malopovršinsko skupinsko raznodoben stabilen gozd bukve, hrastov in drugih trdih listavcev s posamično do skupinsko primesjo smreke, borov, plemenitih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljne drevesne sestave, razmerja razvojnih faz, ciljne ter končne lesne zaloge, pričakovane kakovost gozdnega drevja in pa izravnalne dobe ne podajamo, saj so ti gozdovi prvenstveno namenjeni zagotavljanju stabilnosti, krepitvi varovalne funkcije in zaščitni funkciji.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Gospodarjenje z gozdovi mora zagotavljati izpolnjevanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije. Temu so prilagojene posamezne usmeritve, ki so naslednje:

Mladovja: v mladovih načrtujemo izvedbo posameznih negovalnih del, ki so primarno namenjena krepitvi varovalne vloge gozda. Pri negi letvenjaka je potrebno uravnavati drevesno sestavo v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukev, hrast, črni gaber, mali jesen).

Drogovnjaki: na 11 % površine drogovnjakov izvajamo redčenje z jakostjo 13 %. Pri tem pospešujemo drevesne vrste, ki globlje koreninijo in s tem povečujejo stojnost gozda. Pri izbiralnem redčenju dajemo prednost stabilnosti pred kakovostjo sortimentov. Na 89 % površine drogovnjakov ne načrtujemo posebnih ukrepov, temveč zaradi rahlega sklepa in vitalnosti gozda v tem obdobju te površine prepustimo naravnemu razvoju.

Debeljaki: izbiralno redčenje izvajamo na 44 % površine debeljakov z jakostjo 10 %. Ukrepanja ne načrtujemo na 56 % površine, saj so tu gozdovi stabilni in ukrepanje ni potrebno.

Sestoji v obnovi: v tem ureditvenem obdobju načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove na 95 % površine sestojev v obnovi. Končne poseke načrtujemo na 0,67 ha.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni sistem nege v odraslih sestojih predstavlja izbiralno skupinsko postopno gospodarjenje. Mestoma je zaradi zagotavljanja varovalne funkcije potrebno izvajati posege samo na posameznem drevju. Obnovo sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 168: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	14	0,32			
	Ni ukrepanja	86	2,04			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	11	9,57	2.228	297	0,13
	Ni ukrepanja	89	77,3	11.211		
Debeljak	Nega debeljaka	44	22,18	6.236	620	0,10
	Ni ukrepanja	56	27,72	7.883		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	95	11,68	2.356	823	0,35
	Končni posek	5	0,67	71	71	1

Preglednica 169/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	6	94	100
- ciljno %	5	95	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	11	187	198
- ciljna(m ³ /ha)	11	210	221
Prirastek (m ³ /ha)	0,19	3,32	3,51
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	1,5	10,5	12,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,15	1,05	1,20
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	14	6	6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	79	31	34

Lesna zaloga se bo glede na stanje, možni posek in prirastek povečala za 23 m³/ha.

Preglednica 170/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Ostalo			
Iglavci	m³	120	107	0	227	13	78
	%	53	47	0	100		
Listavci	m³	797	787	0	1.584	6	32
	%	50	50	0	100		
Skupaj	m³	917	894	0	1.811	6	34
	%	51	49	0	100		

Preglednica 171/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Nega gošče	ha	0,30	0,30

10 LITERATURA

- Celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Marija Reka z obdobjem veljavnosti 2014 - 2023.
- Celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Marija Reka z obdobjem veljavnosti 2004 - 2013.
- Celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Marija Reka z obdobjem veljavnosti 1994 - 2003.
- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina A. in sod. 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Zavod za gozdove. Ljubljana: 571 str.
- Čarni A. in sod. 2002. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1:400.000. Ljubljana, Založba ZRC: 79 str.
- Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.
- Gašperšič F. 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdom, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 403 str.
- Geodetske podlage ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Golob A., Skudnik M. 2007. Priročnik o vrstah Natura 2000, ki so povezane z gozdom. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Celje (2021 – 2030). 2023. Celje, Zavod za gozdove Slovenije: 272 str.
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP)
- Hočevnar M. 1993. Dendrometrija-gozdna inventura. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 274 str.
- Izhodiščni optimalni modeli gozdov – neobjavljeno strokovno gradivo Zavoda za gozdove Slovenije; Ljubljana, december 2000.
- Kadunc A., Poljanec A., Dakskobler I., Rozman A. in Bončina A. 2013. Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji: poročilo o realizaciji projekta. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.
- Kotar M. 2003. Gozdarski priročnik, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Ljubljana: 414 str.
- Kotar M. 2005. Zgradba, rast in donos gozda na ekoloških in fizioloških osnovah, Zveza gozdarskih društev Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana: 500 str.
- Kotar M. 2006. Proizvodna doba in njen pomen pri načrtovanju v gozdarstvu. Gozdarski vestnik, 45, 6: 209-222.
- Kotar M. 2000. Vpliv starosti in debeline dreves na donos gozda. XX. Gozdarski študijski dnevi, Zbornik referatov, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 169-190.
- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D. 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70, 4: 195-215.
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Marija Reka Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št dokumenta: 3563-0502/2023-3, januar 2024.
- Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (interno gradivo ZGS). 2023. ZGS, Ljubljana.

- Odlok o gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij (2021-2030) (Ur. l. RS, št. 116/23).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Prebold (Ur. l. RS 67/21).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Žalec (Uradni list RS, št. 82/15, 59/17, 3/21, 36/21 – popr., 88/22).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v občini Tabor (Ur. l. RS, št. 83/08).
- Odlok o razglasitvi dendroloških spomenikov in spomenikov oblikovane narave v Občini Žalec, (Ur. l. RS, 40/97).
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Prebold (Ur. l. RS, št. 199/21).
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS) (Ur. l. RS, št. 76/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).
- Odredba o določitvi normativov za dela v gozdovih (Ur. l. RS, št. 11/99, 44/09 in 98/10) in Pravilnik o spremembah Odredbe o določitvi normativov za dela v gozdovih Ur. l. RS, št. 44/2009 in 98/10).
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Žalec (Ur. l. RS, št. 89/98).
- Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti v Občini Žalec (Ur. l. RS, št. 77/98).
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o razglasitvi dendroloških spomenikov in spomenikov oblikovane narave v Občini Žalec, (Ur. l. RS, št. 78/98).
- Odlok o spremembi Odloka o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Žalec (Ur. l. RS, št. 68/17).
- Odlokom o varstvu pitne vode na območju Občine Laško (Ur. l. RS, št. 38/99, 21/02
- Orožen M. in sod. 1996. Priročni krajevni leksikon Slovenije. Ljubljana, DZS: 376 str.
- Perko D. 1999. Slovenija, Pokrajine in ljudje. 2. izdaja. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.
- Perušek M. 2006. Izhodišča primernosti habitatov nekaterih kvalifikacijskih vrst ptic v gozdovih. Gozdarski vestnik, 64, 3: 160-167.
- Podatki SI STAT za leto 2023: spletna stran Statističnega urada Republike Slovenije.
http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/Dem_soc.asp#05 (2.5.2024)
- Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Ur. l. RS, št. 11/17).
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23).
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16, 31/19, 116/22, 137/22 – popr. in 137/22).
- Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09).
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdno lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13).
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20).
- Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 79/11 in 30/17).
- Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda. 2018. (Ur. l. RS, št. 58/18).
- Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/06).

- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).
- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja. 2009. (Ur. l. RS, št. 25/09).
- Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVrD). 2024. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
<http://giskd6s.situla.org/evrd/> (9.5. 2024).
- Pregled rastišč v računalniški bazi ZGS po skupinah in podskupinah rastišč (ZGS).
- Pregledovalnik podatkov o gozdovih (ZGS)
<https://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/>
- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023 – 2028. 2023. Ljubljana, Vlada republike Slovenije.
http://www.natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/LIFE_Upravljanje/PUN__ProgramNatura.pdf (5.5. 2024).
- Register kulturne dediščine (RKD). 2024. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
<http://giskd6s.situla.org/giskd/> (9.5. 2024).
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP). 2007. (Ur. l. RS, št. 111/07).
- Resolucija o strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2025. 2023. (Ur. l. RS, št. 72/23).
- Savnik R. 1976. Krajevni leksikon Slovenije. III. Knjiga. Ljubljana, DZS: 574 str.
- SAZU, Biološki inštitut Jovan Hadži. 1988. Fitocenološka karta Gozdnogospodarskega območja Celje v merilu 1 : 100.000 za celotno celjsko gozdnogospodarsko območje.
- Smernice za upravljanje divjadi v Sloveniji v obdobju 2021 – 2030. Interno gradivo ZGS.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulture. 2017. Celje, ZVKDS OE Celje.
- Strokovne podlage s področja voda za potrebe prostorskega plana RS - elementi vodnega gospodarstva. 1999. Ljubljana, Podjetje za urejanje hudournikov (PUH).
- Urbančič M., Simončič P., Prus T., Kutnar L. 2007. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije: 100 str.
- Uredba o določitvi divjadi in lovnihi dob (Ur. l. RS, št. 101/04 in 81/14).
- Uredba o ekološko pomembnih območjih. 2004. (Ur. l. RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18).
- Uredba o kategorizaciji državnih cest. 2024. (Ur. l. RS, št. 67/16).
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. 2016. (Ur. l. RS, št. 67/16 in 107/23).
- Uredba o prostorskem redu Slovenije. 2004. (Ur. l. RS, št. 122/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3).
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20).
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13-ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15).
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS, št. 20/14).

- Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Ur. l. RS, št. 25/16).
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. 2004. (Ur. l. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- Podrobnejše kulturnovarstvene usmeritve, Gozdnogospodarski načrt GGE Marija Reka (2024-2033), Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje, št. Dokumenta: EG-6848/2005-7, z dne 8.3.2024.
- Veselič Ž. in sod. 2000. Izhodiščni optimalni modeli gozdov. Interno gradivo ZGS.
- Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji in spravilu lesa z zgibnimi polprikoličarji (interno gradivo ZGS). 2014. ZGS, Ljubljana.
- Zakon o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr. in 44/22 in 158/22).
- Zakon o gozdovih - (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16 in 78/23 - ZUNPEOVE).
- Zakon o urejanju prostora (Ur. l. RS, 199/21 in 18/23 – ZDU-10 , 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP in 23/24).
- Zakon o ohranjanju narave - ZON (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – Zdru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10).
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 - ZNOrg in 78/23 - ZUNPEOVE).
- Zakon o vodah - ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 35/23 – odl. US, 65/20, 35/23 - odl. US in 78/23 - ZUNPEOVE).
- ZGS. 2023. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih rastiščnih tipov.

11 NAČRT SO IZDELALI

Gozdnogospodarski načrt GGE Marija Reka je izdelal Odsek načrtovanje razvoja gozdov OE Celje, v sodelovanju s KE Žalec. Terenska dela so potekala od marca 2023 do decembra 2023. Odgovorni projektant je bil Urban Orož, univ. dipl. inž. gozd.

11.1 Sodelavci pri izdelavi načrta

Opisi sestojev: Urban Orož (1.722,88 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
Marko Lekše (605,03 ha) univ. dipl. inž. gozd.,
Špela Ramšak (573,68 ha), mag. inž. gozd.,
mag. Matej Tajnikar (510,60 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
Jože Zupančič (315,43 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
Matija Hrovat (314,00 ha), inž. gozd.,
Egon Vočko (305,35 ha), inž. gozd.,
Janez Černec (295,75 ha), gozd. inž.,
Mitja Lesičar (212,49 ha), mag. inž. gozd.,
Aleksander Ratajc (80,86 ha), univ. dipl. inž. gozd.

Zaradi pomanjkanja kadra na odseku za načrtovanje razvoja gozdov smo 918,69 ha opisov sestojev naredili po bilančni metodi.

Meritve na SVP so opravili: Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd. (VS), študentje Marcel Egartner, Miha Drolc, Gregor Šketa in Sara Bohorč, Mitja Lesičar mag. inž. gozd, Urban Orož univ. dipl. inž. gozd., Mitja Podgornik, Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet., mag. Matej Tajnikar univ. dipl. inž. gozd. in Peter Terglav univ. dipl. inž. gozd.

Potrebne programe je izdelal Mitja Podgornik.

Vnos podatkov opisov sestojev in odsekov ter digitalizacijo kartnega materiala so opravili popisovalci sami in Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet ter Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd.

Kartni in prostorski del načrta je izdelal Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Poglavje Splošni opis GGE je napisal Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd (VS). Poglavje Analiza preteklega gospodarjenja je izdelal vodja KE Uroš Petrič, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o gozdni prometenici (1.3, 6.2.7, 6.3.5) vodja odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Strniša, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o živalskem svetu oz. lovstvu (1.1.8, 1.5.1, 3.9, 6.2.3, 6.3.3) Peter Terglav, univ. dipl. inž. gozd. Poglavlji 4.2.5 in 6. je napisal mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd. Funkcijska karta je povzeta iz osnutka območnega načrta za GGO Celje, ki so jo izdelali Marko Lekše, univ. dipl. inž. gozd., Aljoša Gobec, dipl. inž. gozd (UN) in mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd. Poglavlje Prikaz funkcij gozdov in Literatura je napisal Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd (VS). Mitja Lesičar mag. inž. gozd. je napisal poglavji Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote in Prostorski del načrta. Poglavlje Priloge je izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik. Ostala poglavja in obdelave podatkov je opravil Urban Orož, univ. dipl. inž. gozd. v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov.

Tabelarni del načrta je izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik.

Oblikovno ureditev načrta je v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik.

Kronologija izdelave načrta:

- zbiranje in obdelava podatkov za načrt: od marca 2023 do maja 2024;
- določitev osnutka načrta (Strokovni svet OE Celje): 30. 5. 2024;
- javna razgrnitev:
- javna obravnava:
- določitev predloga načrta na Svetu OE Celje (datum izdelave načrta):

Celje, 30. 5. 2024

Podpisniki:

Odgovorni nosilec obnove:

Urban Orož, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje
razvoja gozdov:

mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Celje:

Aleksander Ratajc, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PRILOGE

12.1 Priloge v načrtu

12.1.1 Seznam tarif po odsekih

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32014A	52	52	52	51	51	50	48	48
32014B	53	53	51	51	50	53	48	48
32014C	52	52	51	51	51	53	48	48
32014D	34	34	32	30	30	30	28	28
32015A	32	32	29	32	30	30	29	29
32015B	33	30	30	30	32	30	30	30
32016A	33	33	35	32	32	32	30	30
32016B	31	31	30	31	31	31	27	27
32017	33	32	32	32	32	32	30	30
32018	32	32	29	32	32	32	29	29
32019	33	32	31	32	30	30	29	28
32020A	33	33	32	32	28	33	30	30
32020B	30	29	29	32	31	32	30	30
32021A	33	31	30	32	31	33	29	29
32021B	30	25	25	31	28	31	29	29
32022	33	32	31	32	30	32	28	28
32023A	31	31	30	31	31	31	26	26
32023B	32	32	30	32	31	34	28	28
32023C	33	30	30	32	31	30	29	29
32024	32	32	31	32	31	32	28	28
32025	33	33	33	32	32	32	32	28
32026A	31	30	30	28	27	27	34	34
32026B	52	52	50	51	51	51	50	48
32026C	32	31	32	29	29	30	28	28
32027	32	32	31	31	30	30	27	27
32028	31	30	32	32	30	31	27	27
32029A	51	51	51	52	52	53	48	48
32029B	31	31	31	31	32	30	30	30
32029C	32	32	32	32	29	32	28	28
32030	35	34	35	32	30	34	29	29
32031	32	32	32	32	32	32	30	30
32032A	31	31	31	30	29	30	23	23
32032B	53	53	53	52	52	52	48	48
32032C	52	52	52	50	48	51	46	46
32033A	53	53	53	47	47	51	47	47
32033B	32	31	30	30	29	31	24	24

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32034A	31	31	31	31	31	34	27	27
32034B	50	50	50	48	48	48	48	48
32034C	30	30	30	28	28	28	28	28
32034D	30	31	28	31	30	31	26	26
32034E	50	51	51	52	52	53	46	46
32034F	52	51	56	52	49	49	48	48
32034G	50	50	50	50	48	48	48	48
32034H	50	50	50	50	48	48	48	48
32034I	46	46	46	44	44	44	41	41
32034J	54	54	51	49	49	53	48	48
32034K	48	50	48	48	48	51	44	44
32035	32	32	30	31	31	32	29	29
32036	34	33	32	34	33	33	25	25
32037A	33	34	32	36	32	32	28	28
32037B	33	32	34	34	32	34	28	28
32038	32	30	30	32	32	30	24	24
32039	51	50	48	48	48	48	46	46
32040	31	30	31	34	32	34	32	32
32041A	52	52	51	50	50	50	47	47
32041B	32	30	28	28	28	28	26	24
32041C	49	49	49	48	48	48	46	46
32041D	52	52	50	52	50	50	48	46
32041E	48	48	48	48	46	44	43	46
32041F	48	48	48	46	46	46	46	46
32042	51	50	48	52	50	51	48	46
32043A	32	33	32	28	28	30	26	26
32043B	32	32	32	30	30	30	27	27
32044	32	34	34	31	31	32	29	29
32045	33	32	30	30	31	33	27	27
32046A	34	34	34	33	33	33	27	27
32046B	29	29	28	30	28	26	27	25
32047A	32	32	34	31	31	31	29	29
32047B	52	52	50	52	50	52	48	48
32047C	48	46	45	48	48	46	42	42
32048	50	50	48	48	46	48	44	44
32049	32	32	30	30	30	32	27	26

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32050	31	32	29	30	28	30	27	27
32051	32	32	32	31	31	31	25	25
32052	30	30	30	29	29	29	25	25
32053A	30	30	30	31	31	30	26	26
32053B	48	48	48	48	48	48	42	42
32053C	48	48	48	48	48	48	42	42
32053D	50	50	48	51	50	50	48	48
32054A	51	49	48	50	48	48	46	44
32054B	50	49	50	50	48	50	46	44
32055A	51	51	50	50	48	50	45	45
32055B	48	48	46	48	48	46	46	44
32055C	30	30	30	30	28	32	26	26
32056A	50	50	48	48	48	48	46	46
32056B	48	48	48	50	48	48	46	44
32056C	50	50	48	52	48	50	48	46
32057	52	52	52	52	52	52	48	48
32058A	51	50	50	52	49	52	46	46
32058B	51	49	50	50	48	50	48	48
32059	51	52	52	52	50	49	48	46
32060	30	31	29	30	30	30	28	26
32061	33	33	28	30	30	30	28	26
32062A	32	31	31	30	30	30	28	26
32062B	49	49	48	48	48	48	46	46
32063	52	52	48	50	50	50	48	46
32064A	52	52	50	52	50	50	46	48
32064B	52	52	50	50	50	50	48	48
32064C	32	32	32	32	32	32	28	28
32065	32	30	29	30	31	31	29	29
32066	53	53	50	53	52	53	48	48
32067A	51	51	50	50	50	50	48	48
32067B	48	48	46	48	48	48	42	42
32067C	51	51	50	50	50	50	48	48
32067D	48	48	46	48	46	46	44	44
32068	32	32	30	32	30	32	28	28
32069	48	46	46	47	45	47	44	44
32070A	32	32	30	30	30	28	26	26
32070B	28	28	26	23	21	21	21	21
32071	52	49	49	50	50	50	47	47
32072	29	30	30	30	29	31	28	28
32073	48	48	48	47	46	47	45	45
32074	29	29	26	30	28	30	24	24
32075A	31	30	28	29	28	30	28	28
32075B	31	30	28	29	29	30	28	28
32076	32	32	29	30	29	30	28	28

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32077	28	28	26	48	25	30	25	25
32078A	50	50	50	50	48	48	47	47
32078B	30	30	30	30	27	30	27	27
32079	52	52	54	48	47	48	47	47
32080A	48	48	48	47	47	48	41	41
32080B	48	48	48	47	46	46	41	41
32081	50	50	50	48	46	46	45	45
32082	32	32	32	30	30	22	22	22
32083A	28	27	28	29	28	28	27	27
32083B	33	34	33	30	28	30	26	26
32084	49	49	49	46	46	46	44	44
32085A	48	48	48	47	46	44	42	42
32085B	48	48	48	47	46	44	42	42
32086	50	50	50	46	43	43	41	41
32087A	50	50	50	45	45	45	44	44
32087B	32	34	30	32	30	32	26	26
32088	33	32	31	28	28	28	26	26
32089	51	51	51	50	45	48	46	46
32090	47	46	44	46	46	46	42	42
32091A	51	50	50	47	45	47	44	44
32091B	26	26	26	25	24	25	22	22
32092A	50	50	48	44	46	44	42	42
32092B	45	42	42	44	44	44	41	41
32093A	26	24	24	26	26	27	24	24
32093B	29	26	26	26	23	26	22	22
32094A	26	26	26	23	23	23	21	21
32094B	25	25	22	24	22	22	21	21
32095	45	45	45	44	44	45	44	44
32096	32	30	26	29	28	29	27	27
32097	34	32	32	31	30	31	30	30
32098A	53	51	51	50	50	50	50	50
32098B	48	48	48	46	46	46	46	46
32099A	48	48	48	47	47	48	45	45
32099B	31	31	31	30	30	31	28	28
32100	32	30	25	27	27	24	24	24
32101	27	26	24	24	23	24	23	23
32102	49	49	45	45	45	46	44	44
32103	48	48	48	45	45	45	43	43
32104A	29	29	28	26	26	26	24	24
32104B	44	44	44	44	44	44	42	42
32105A	44	44	44	44	44	44	42	42
32105B	44	44	44	44	44	44	42	42
32106	29	28	30	27	26	26	26	26
32107	30	30	28	28	29	28	26	26

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32108	30	26	26	25	26	24	24	24
32109A	28	26	26	26	24	26	23	23
32109B	48	48	48	47	42	47	42	42
32110A	45	46	46	42	42	45	41	41
32110B	28	28	26	26	26	26	25	25
32110C	49	48	48	46	45	46	42	42
32111A	33	33	33	35	30	30	26	26
32111B	26	26	26	22	22	22	22	22
32112A	32	34	30	28	26	28	26	26
32112B	48	48	48	47	48	48	42	42
32113A	50	48	48	48	45	48	44	44
32113B	50	49	49	48	48	48	44	44
32113C	25	24	24	25	25	24	24	24
32113D	32	30	30	28	26	28	24	24
32114A	46	46	46	45	45	45	43	43
32114B	52	52	48	50	46	49	46	46
32115	52	52	52	48	46	48	45	45
32116A	50	50	50	48	46	48	44	44
32116B	30	30	30	26	25	25	26	26
32117	30	32	30	30	30	30	28	28
32118A	47	46	46	44	44	45	44	44
32118B	25	24	24	23	23	23	22	22
32118C	50	49	49	49	49	48	48	48
32119A	30	29	28	26	26	28	24	24
32119B	30	32	30	30	28	30	26	26
32119C	50	50	50	46	46	46	42	42
32120	30	27	27	30	28	30	26	26
32121A	28	28	22	28	28	28	26	26
32121B	24	24	24	23	24	24	22	22
32122	32	32	30	30	28	30	24	24
32123	54	53	52	52	50	50	48	48
32124A	36	36	34	29	28	30	26	26
32124B	45	44	44	43	42	41	41	41
32125	50	50	46	46	43	50	46	46
32126A	52	51	51	48	48	48	46	46
32126B	49	45	45	41	42	41	41	41
32127	53	52	50	51	48	49	46	46
32128	48	48	47	47	46	46	43	43
32129A	43	43	43	43	43	43	41	41
32129B	30	29	28	28	27	28	27	27
32129C	30	30	30	27	27	28	26	26
32130	30	28	28	25	25	25	24	24
32131	46	44	44	44	45	44	44	44
32132A	52	50	50	50	48	48	43	43

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32132B	42	42	42	44	42	44	42	42
32133A	45	45	45	45	42	42	42	42
32133B	30	32	30	28	28	30	26	26
32133C	42	42	42	42	42	42	42	42
32134A	48	48	48	46	46	46	45	45
32134B	41	41	41	41	41	41	41	41
32135A	45	45	45	45	44	44	44	44
32135B	48	48	48	46	46	46	44	44
32136A	52	52	50	49	49	49	44	44
32136B	49	49	49	48	48	48	48	48
32136C	50	50	48	50	48	50	46	46
32137	50	49	50	52	50	52	48	48
32138	52	52	50	54	52	54	48	48
32139	52	52	50	50	50	50	48	48
32140	50	50	50	50	48	50	47	47
32141A	48	48	46	50	50	50	46	46
32141B	41	41	41	41	41	41	41	41
32142A	49	49	48	48	50	50	48	48
32142B	50	50	48	48	48	48	46	46
32143	49	49	49	48	48	48	48	48
32144	48	48	48	48	48	48	46	46
32145	48	48	48	48	48	48	48	48
32146A	50	48	49	49	48	49	46	46
32146B	50	49	49	49	49	49	44	44
32147	50	48	48	50	48	51	46	46
32148A	52	50	48	48	48	48	46	46
32148B	48	48	48	48	48	48	46	46
32149A	50	48	48	48	46	48	44	44
32149B	48	46	48	48	48	48	44	44
32150A	50	49	49	48	48	48	46	46
32150B	42	42	42	44	44	44	42	42
32151A	50	48	46	52	46	52	46	46
32151B	41	41	41	41	41	41	41	41
32152A	50	50	50	51	50	51	48	48
32152B	50	48	48	48	48	48	44	44
32153	52	50	48	48	48	48	44	44
32154	52	51	48	51	51	51	48	48
32155	53	52	50	52	52	52	46	46
32156A	51	51	46	50	48	50	46	46
32156B	52	52	52	51	51	52	48	48
32157	52	52	52	51	51	51	47	47
32158	52	52	52	53	51	53	48	48
32159	52	52	50	52	50	52	48	48
32160A	50	49	48	50	48	50	48	48

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32161A	50	51	49	50	49	50	46	46
32161B	48	48	48	48	48	48	46	46
32162	54	54	52	54	50	54	50	50
32163	52	48	48	50	50	50	48	48
32164A	54	52	52	52	52	52	48	48
32164B	52	52	52	52	50	52	46	46
32165A	52	52	48	50	48	50	46	46
32165B	44	44	44	44	44	44	44	44
32166	53	52	50	50	48	50	45	45
32167	28	26	26	28	24	28	22	22
32168A	32	32	29	30	29	31	24	24
32168B	48	44	44	48	41	48	41	41
32169A	30	31	26	48	28	29	24	24
32169B	32	32	30	29	28	31	26	26
32169C	43	43	43	46	41	41	41	41
32170A	50	48	48	48	48	48	44	44
32170B	50	50	50	48	48	48	44	44
32171	52	53	52	50	49	50	47	47
32172	32	34	30	30	30	30	26	26
32173	52	52	52	50	50	50	46	46
32174A	49	49	49	49	49	49	45	45
32174B	48	46	46	48	48	48	48	48
32175A	50	50	46	50	50	50	46	46
32175B	51	50	50	48	48	48	47	47
32176A	50	50	50	45	45	45	44	44
32176B	49	49	49	49	48	49	46	46
32177	50	48	50	49	48	49	45	45
32178A	52	52	50	52	52	52	46	46
32178B	53	51	50	51	51	51	48	48
32178C	48	48	48	48	48	48	44	44
32179	30	30	30	28	26	28	22	22
32180	50	50	50	52	49	46	46	46
32181A	50	50	50	50	50	50	46	46
32182	30	32	30	30	28	30	26	26
32183	51	51	51	51	50	50	46	46
32184	49	49	47	48	46	48	42	43
32185A	50	50	47	49	48	48	44	44
32185B	50	50	47	47	46	47	46	46
32185C	42	42	42	42	42	42	42	42
32185D	48	48	50	47	43	50	42	42
32186A	54	54	51	53	49	53	48	48
32187	53	51	51	52	52	52	46	46
32188	50	50	50	50	50	50	48	46
32189	50	50	50	53	53	53	48	46

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32190	53	53	53	52	50	52	48	48
32191	52	52	52	50	50	50	46	46
32192	50	52	48	56	50	52	48	46
32193	52	52	52	50	50	50	46	46
32194	54	52	52	54	52	52	48	48
32195	52	46	46	50	48	48	46	46
32196	49	48	46	49	48	46	44	44
32197	48	48	43	44	42	42	42	42
32198	51	50	43	51	44	50	41	41
32199A	47	47	47	50	47	46	46	46
32199B	46	46	44	47	45	46	42	42
32200A	54	51	50	50	50	50	45	45
32200B	51	51	44	48	46	48	44	44
32201A	42	42	42	42	42	42	42	42
32201B	48	48	48	48	46	48	44	44
32201C	52	52	44	51	49	50	44	44
32202A	46	46	46	52	50	52	48	46
32202B	52	51	50	51	51	52	47	47
32203A	54	55	50	50	50	50	50	50
32203B	52	52	48	54	52	54	46	46
32204	50	50	50	52	50	52	48	48
32205	52	49	49	51	48	50	47	47
32206	47	47	47	48	48	46	44	44
32207A	46	46	46	46	46	46	42	42
32207B	48	48	46	48	46	48	46	46
32208A	41	41	41	41	41	41	41	41
32208B	49	49	48	50	48	48	46	46
32209A	52	50	50	52	48	48	44	44
32209B	52	52	52	50	50	50	46	46
32209C	49	49	48	50	48	48	44	44
32210A	52	51	51	51	49	51	45	45
32210B	52	54	52	50	52	54	52	52
32211A	51	47	47	48	48	44	42	42
32211B	50	50	50	45	45	45	42	42
32211C	50	50	45	46	45	45	42	42
32212A	50	50	50	50	50	50	48	48
32212B	46	46	46	46	46	46	46	46
32213	50	48	48	48	48	48	46	46
32214	45	45	45	46	46	46	42	42
32215	46	46	42	43	42	42	41	41
32216A	46	46	46	46	46	46	46	46
32216B	52	50	48	50	50	50	46	46
32216C	44	44	44	44	41	41	41	41
32300	46	46	46	46	46	46	46	46

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32355A	46	46	46	48	48	46	46	46
32355B	46	46	46	44	44	44	44	44
32355C	46	46	46	44	44	44	44	44
32355D	44	44	44	44	44	44	44	44
32355E	51	51	51	49	49	44	44	44
32355F	50	50	47	46	46	46	46	46
32355G	46	46	46	44	44	44	44	44
32355H	48	48	48	48	48	44	44	44
32355J	48	48	48	52	50	48	46	46
32355K	52	49	49	51	51	50	50	50
32356A	48	48	48	48	46	46	44	44
32356B	48	48	46	48	46	46	46	46
32356C	44	44	44	44	44	44	42	42
32356D	48	48	44	46	44	46	44	44
32356E	48	48	46	48	48	48	46	46
32356F	43	43	43	43	43	43	43	43
32356G	52	50	50	52	50	50	46	46
32356H	48	48	47	47	47	46	46	46
32356J	54	53	53	52	51	52	48	48
32357A	46	46	46	48	46	46	46	46
32357B	48	48	48	50	47	47	46	46
32357C	48	46	46	50	45	50	44	44
32357D	50	50	50	52	50	52	48	48
32357E	50	52	50	50	48	50	46	46
32357F	49	49	49	50	48	46	46	46
32357G	51	51	51	50	49	50	48	48
32357H	48	46	46	48	45	50	44	44
32360A	48	48	48	48	48	48	46	46
32360B	53	53	53	53	53	53	46	46
32361A	51	51	51	50	50	50	46	46
32361B	48	48	48	47	47	47	46	46
32362A	46	46	46	46	46	46	46	46
32362B	46	46	46	46	46	46	44	44
32362D	53	53	53	51	51	52	49	49
32362E	53	53	52	49	46	49	46	46
32362F	52	52	52	50	50	50	46	46
32362G	49	49	49	48	48	48	45	45
32362H	54	54	54	51	50	51	50	50
32363A	53	53	53	52	50	52	50	50
32363C	53	53	51	51	50	51	48	48
32363D	53	53	53	51	51	51	49	49
32363E	53	53	53	51	51	52	49	49
32363F	50	50	48	48	46	46	46	46
32363G	52	52	50	50	50	50	48	46

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32363H	50	50	50	48	48	48	46	46
32364A	50	51	48	48	48	48	48	48
32364B	50	48	48	48	48	48	46	46
32364C	50	50	48	50	48	48	46	46
32364D	50	50	50	50	48	48	46	46
32365A	52	52	48	50	50	50	48	48
32365B	53	53	53	53	53	53	50	50
32366A	53	53	53	51	51	51	50	50
32366B	50	50	50	48	46	46	46	46
32366D	46	46	46	48	46	48	44	44
32367A	52	52	52	51	51	51	49	49
32367B	48	48	48	48	46	46	46	46
32368A	52	52	52	48	48	48	46	46
32368B	50	50	50	50	50	50	46	46
32368C	48	48	48	48	48	48	44	44
32369B	49	49	49	49	49	48	48	48
32369C	48	48	48	48	48	48	46	46
32373A	49	49	49	50	49	49	46	46
32373B	51	51	51	48	48	48	47	47
32374A	51	51	51	51	50	50	48	48
32374B	48	48	48	46	46	46	46	46
32375A	48	48	47	45	45	45	45	45
32375D	52	52	52	51	51	49	49	49
32375E	52	52	52	50	50	48	48	48
32376A	53	53	53	48	48	48	48	48
32376B	49	48	49	48	48	48	46	46
32376C	53	53	51	46	46	46	46	46
32377	53	53	52	49	49	49	49	49
32378A	50	50	47	47	47	47	47	47
32378B	50	50	50	48	48	48	48	48
32379A	52	52	52	49	49	49	49	49
32379B	50	50	50	50	50	50	46	46
32379C	52	52	50	50	50	50	49	49
32379D	48	48	48	48	46	48	46	46
32380A	47	47	47	47	47	45	45	45
32380B	48	48	48	46	46	46	45	45
32380C	50	50	50	50	49	49	49	49
32380D	50	50	50	49	49	49	48	48
32381A	51	51	51	49	47	47	47	47
32381B	50	50	50	48	48	48	47	47
32382A	48	48	48	47	47	47	46	46
32382C	48	48	48	48	48	48	46	46
32384	52	51	48	51	50	51	48	48
32385A	52	52	50	51	51	51	48	48

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32385B	52	52	50	52	52	51	48	48
32386B	52	52	50	52	52	52	48	48
32386D	52	52	50	52	51	52	48	48
32387	52	52	52	52	51	51	48	48
32388	53	53	51	52	51	52	48	48
32390A	53	53	52	52	51	53	50	50
32390E	51	51	51	51	51	52	48	48
32391A	48	48	48	47	47	47	46	46
32391B	44	44	44	44	44	44	44	44
32391C	52	52	50	52	51	51	48	48
32391E	53	53	50	52	51	51	48	48
32391F	52	52	50	52	51	52	48	48
32391J	50	50	48	51	50	50	48	48
32392A	48	48	48	47	47	48	47	47
32392B	52	52	50	52	52	52	48	48
32392C	44	44	44	44	44	44	44	44
32393E	52	52	50	52	51	52	48	48
32393F	46	46	46	45	45	45	45	45
32393H	45	45	45	45	45	45	45	45
32394D	54	53	52	52	51	52	49	49
32394F	52	52	52	52	51	51	49	49
32395B	52	52	50	52	51	51	48	48
32395G	53	53	53	52	50	52	48	48
32395H	44	44	44	44	44	44	44	44
32396	53	53	52	52	51	52	49	49
32397	52	52	50	52	51	52	48	48
32398A	52	52	50	52	51	51	48	48
32399	52	52	50	52	50	51	48	48
32414J	48	48	48	48	48	48	48	48
32414K	48	48	48	48	48	48	48	48
32415A	48	50	48	52	50	50	48	48
32415B	48	48	44	48	47	48	48	48
32415C	46	46	46	46	46	46	44	44
32415D	48	48	44	50	44	48	46	46
32415E	50	50	48	52	50	52	48	48
32415F	48	48	48	48	48	48	48	48

Odsek	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8
32415G	50	48	48	50	48	48	48	46
32415H	48	48	48	48	48	48	48	48
32415I	48	48	48	48	48	48	48	48
32415J	48	48	48	48	48	48	48	48
32415K	48	48	48	48	48	48	48	48
32415L	48	48	44	48	47	48	48	48
32415M	46	46	46	46	46	46	46	46
32417F	50	50	50	52	50	52	46	46
32418A	48	48	48	48	48	48	48	48
32419A	48	48	48	48	48	48	48	48
32419B	48	48	48	48	48	48	48	48
32419C	48	48	48	48	48	48	48	48
32419D	48	48	48	48	48	48	48	48
32421L	54	52	50	54	52	52	48	48
32421M	54	52	50	54	52	54	48	48
32421P	52	52	48	52	51	48	48	48
32421S	52	52	50	52	52	52	48	48
32421T	52	52	51	51	51	51	48	48
32421X	52	52	50	52	50	50	48	48
32421Z	52	52	52	52	51	51	48	48
32422A	52	52	50	52	52	51	48	48
32422B	52	52	51	52	52	52	48	48
32422C	52	52	50	52	50	52	48	48
32422E	50	49	48	50	48	50	48	48
32428H	52	50	50	51	50	51	48	48

12.1.2 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred 02: Podgorski bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	107	0,0509	0,0459	0,0401	0,0351	0,0324	0,0284	0,0252	0,0225	0,0203	0,0180	0,0162	0,0144	0,0126	0,0117
JE	201	0,0500	0,0465	0,0352	0,0281	0,0225	0,0179	0,0137	0,0105	0,0075	0,0049	0,0032	0,0019	0,0009	0,0005
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	408	0,0375	0,0347	0,0314	0,0290	0,0266	0,0252	0,0219	0,0200	0,0185	0,0171	0,0157	0,0147	0,0133	0,0119
HR	405	0,0760	0,0501	0,0398	0,0333	0,0285	0,0242	0,0216	0,0183	0,0160	0,0141	0,0122	0,0109	0,0090	0,0072
PL	405	0,0760	0,0501	0,0398	0,0333	0,0285	0,0242	0,0216	0,0183	0,0160	0,0141	0,0122	0,0109	0,0090	0,0072
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 03: Gorska – zgornjegorska bukovja z vložki jelovega bukovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	107	0,0509	0,0459	0,0401	0,0351	0,0324	0,0284	0,0252	0,0225	0,0203	0,0180	0,0162	0,0144	0,0126	0,0117
JE	201	0,0500	0,0465	0,0352	0,0281	0,0225	0,0179	0,0137	0,0105	0,0075	0,0049	0,0032	0,0019	0,0009	0,0005
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	408	0,0375	0,0347	0,0314	0,0290	0,0266	0,0252	0,0219	0,0200	0,0185	0,0171	0,0157	0,0147	0,0133	0,0119
HR	405	0,0760	0,0501	0,0398	0,0333	0,0285	0,0242	0,0216	0,0183	0,0160	0,0141	0,0122	0,0109	0,0090	0,0072
PL	405	0,0760	0,0501	0,0398	0,0333	0,0285	0,0242	0,0216	0,0183	0,0160	0,0141	0,0122	0,0109	0,0090	0,0072
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 04: Kisloljubni bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	106	0,0612	0,0434	0,0351	0,0306	0,0263	0,0229	0,0205	0,0179	0,0160	0,0141	0,0122	0,0106	0,0087	0,0076
JE	201	0,0500	0,0465	0,0352	0,0281	0,0225	0,0179	0,0137	0,0105	0,0075	0,0049	0,0032	0,0019	0,0009	0,0005
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	407	0,0335	0,0320	0,0295	0,0280	0,0265	0,0245	0,0230	0,0220	0,0210	0,0190	0,0180	0,0170	0,0165	0,0155
HR	406	0,0675	0,0430	0,0316	0,0261	0,0226	0,0198	0,0178	0,0160	0,0147	0,0129	0,0115	0,0102	0,0090	0,0069
PL	406	0,0675	0,0430	0,0316	0,0261	0,0226	0,0198	0,0178	0,0160	0,0147	0,0129	0,0115	0,0102	0,0090	0,0069
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 05: Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	108	0,0675	0,0532	0,0418	0,0365	0,0308	0,0255	0,0224	0,0182	0,0160	0,0140	0,0118	0,0095	0,0078	0,0070
JE	201	0,0500	0,0465	0,0352	0,0281	0,0225	0,0179	0,0137	0,0105	0,0075	0,0049	0,0032	0,0019	0,0009	0,0005
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	407	0,0335	0,0320	0,0295	0,0280	0,0265	0,0245	0,0230	0,0220	0,0210	0,0190	0,0180	0,0170	0,0165	0,0155
HR	406	0,0675	0,0430	0,0316	0,0261	0,0226	0,0198	0,0178	0,0160	0,0147	0,0129	0,0115	0,0102	0,0090	0,0069
PL	406	0,0675	0,0430	0,0316	0,0261	0,0226	0,0198	0,0178	0,0160	0,0147	0,0129	0,0115	0,0102	0,0090	0,0069
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 06: Toploljubna bukovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	104	0,0300	0,0293	0,0253	0,0215	0,0189	0,0163	0,0135	0,0112	0,0090	0,0068	0,0049	0,0031	0,0015	0,0010
JE	201	0,0500	0,0465	0,0352	0,0281	0,0225	0,0179	0,0137	0,0105	0,0075	0,0049	0,0032	0,0019	0,0009	0,0005
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	404	0,0300	0,0287	0,0239	0,0206	0,0181	0,0158	0,0139	0,0122	0,0102	0,0092	0,0077	0,0065	0,0053	0,0048
HR	404	0,0300	0,0287	0,0239	0,0206	0,0181	0,0158	0,0139	0,0122	0,0102	0,0092	0,0077	0,0065	0,0053	0,0048
PL	404	0,0300	0,0287	0,0239	0,0206	0,0181	0,0158	0,0139	0,0122	0,0102	0,0092	0,0077	0,0065	0,0053	0,0048
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 14: Varovalni gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	104	0,0300	0,0293	0,0253	0,0215	0,0189	0,0163	0,0135	0,0112	0,0090	0,0068	0,0049	0,0031	0,0015	0,0010
JE	201	0,0500	0,0465	0,0352	0,0281	0,0225	0,0179	0,0137	0,0105	0,0075	0,0049	0,0032	0,0019	0,0009	0,0005
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	404	0,0300	0,0287	0,0239	0,0206	0,0181	0,0158	0,0139	0,0122	0,0102	0,0092	0,0077	0,0065	0,0053	0,0048
HR	404	0,0300	0,0287	0,0239	0,0206	0,0181	0,0158	0,0139	0,0122	0,0102	0,0092	0,0077	0,0065	0,0053	0,0048
PL	404	0,0300	0,0287	0,0239	0,0206	0,0181	0,0158	0,0139	0,0122	0,0102	0,0092	0,0077	0,0065	0,0053	0,0048
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 32061: Gozdovi plemenitih listavcev

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
SM	107	0,0509	0,0459	0,0401	0,0351	0,0324	0,0284	0,0252	0,0225	0,0203	0,0180	0,0162	0,0144	0,0126	0,0117
JE	201	0,0500	0,0465	0,0352	0,0281	0,0225	0,0179	0,0137	0,0105	0,0075	0,0049	0,0032	0,0019	0,0009	0,0005
OI	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
BU	408	0,0375	0,0347	0,0314	0,0290	0,0266	0,0252	0,0219	0,0200	0,0185	0,0171	0,0157	0,0147	0,0133	0,0119
HR	405	0,0760	0,0501	0,0398	0,0333	0,0285	0,0242	0,0216	0,0183	0,0160	0,0141	0,0122	0,0109	0,0090	0,0072
PL	405	0,0760	0,0501	0,0398	0,0333	0,0285	0,0242	0,0216	0,0183	0,0160	0,0141	0,0122	0,0109	0,0090	0,0072
TL	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
ML	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

12.1.3 Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Preglednica: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

Zap. št.	Ime	Vrsta ZO	Uradna objava	Varstveni režim
1.	Krvavica	NS	Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti v Občini Žalec (Uradni list RS, 77/98)	Prepovedano je: - izvajanje gradbenih del; - kakršnokoli onesnaževanje sten in tal; - spreminjanje kislosti oz. alkalnosti tal; - odstranjevanj zemlje, ruše ali kameninske podlage; odlaganje odpadnih materialov, ter izvajanje zemeljskih del; - odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije - povzročanje hrupa, vibracij in eksplozij; - spreminjanje kulture, spreminjanje zastornosti in osončenosti rastišč - kakršnokoli onesnaževanje vode; - vznemirjanje živali, ki so pod posebnim varstvom; - spreminjanje sestave biocenoze z naseljevanjem vrst. <i>Območje Krvavice je določeno kot ekocelica brez ukrepanja.</i>
2.	Kočetov kostanj v Mariji Reki	NS	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o razglasitvi dendroloških spomenikov in spomenikov oblikovane narave v Občini Žalec, (Uradni list RS, 78/98)	Prepovedano je: - spreminjati rastiščne pogoje; - sekati, obsekavati, lomiti, uničevati ali poškodovati drevesa; - spreminjati osončenost in dreves in rastišča.
3.	Gradišekova lipa v Veliki Reki	NS		
4.	Otavnikov kostanj v Veliki Reki	NS		
5.	Hribarjeva tisa (I) v Mariji Reki	NS		
6.	Hribarjeva tisa (II) v Mariji Reki	NS		
7.	Ahačičev mokovec v Mariji Reki	NS		
8.	Breznikarjeva bodika v Mariji Reki	NS		
9.	Golavškova lipa v Lokah pri Taboru	NS		
10.	Guzejeva bukev na Gozdniku	NS		

12.1.4 Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki in hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

12.1.5 Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

12.1.5.1 Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrtjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

12.1.5.2 Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo, se ne onesnažuje.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na območju vpliva na naravno vrednoto:

V jamskem vhodu in njegovi neposredni okolici:

- Gradnja objektov se ne izvaja, zemeljsko površje se ne spreminja, razen za namen iz 6. točke tega oddelka.
- Odpadkov se ne odlaga.
- Vhoda se ne zasipava, v neposredno okolico se ne odlaga in skladišči materiala.
- Jamski vhod se zapira le z namenom varstva naravne vrednote oziroma upravljanja z njo, pri čemer se uporabi takšne tehnične rešitve, da je omogočen nemoten prehod živali v jamo in iz nje.
- Enostavne objekte, ki nimajo vsebinske povezave z naravno vrednoto, električne in druge vode se namešča v takšni oddaljenosti, da se ohranja vidna podoba jamskega vhoda nespremenjena.
- Jamski vhod se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da je vidna podoba vhoda čim manj spremenjena.
- V vegetacijsko združbo v jamskem vhodu se ne posega s fizičnim uničevanjem, spreminjanjem vrstne sestave ipd., razen v primeru, da se s tem omogoči dostop. Obseg odstranitve vegetacije sme biti tolikšen, da se ohranijo obstoječe lastnosti mikroklima v jamskem vhodu in jami.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Onesnažene vode se prednostno očisti.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

12.1.5.3 Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

12.1.5.4 Botanične naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

12.1.5.5 Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.

- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

12.1.5.6 Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

12.1.6 Konkretna varstvena usmeritve na območjih naravnih vrednot

V naravovarstvenih smernicah so obravnavane tiste naravne vrednote, ki ležijo znotraj gozdne maske, in vse tiste naravne vrednote znotraj gozdnogospodarske enote, za katere smo ocenili, da bi gospodarjenje z gozdovi lahko vplivalo na njih. V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden **predlog** poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti skladno z zakonodajo s področja gozdarstva.

Preglednica: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
159	Krvavica - rastišče tis	Rastišče tis severovzhodno od Čemšeniške planine	ekos, drev	državni	Na območju naravne vrednote je zasnovana ekocelica.. Večji del območja je izvzet iz gospodarjenja. Območje naj se izvzame iz gospodarjenja še za nadaljnjih 20 let.
5944	Krvavica - čok	Čok v Spodnji Savinjski dolini severovzhodno od Čemšeniške planine	geomorf, ekos	državni	
912	Okno v Krvavici	Skalni čok z naravnim oknom v Krvavici	geomorf	državni	
192V	Mrzlica	Travišča in gozdovi na vršnem delu Mrzlice	bot	državni	- Zemeljskih del, ki neposredno in posredno prizadenejo naravno vrednoto naj se ne izvaja; - Naravne vrednote naj se ne zasipava, minira oz. povzroča vibracij - Ohranja naj se razmerje gozdnih in negozdnih površin,
5674	Kregarjeva peč	Skalni osamelec pod domačijo Kregar v Marija Reki	geomorf	lokalni	- Zemeljskih del, ki neposredno in posredno prizadenejo naravno vrednoto naj se ne izvaja; - Naravne vrednote naj se ne zasipava, minira oz. povzroča vibracij - Ob gradnji gozdnih prometnic ali drugih objektov naj se bistveno ne spreminja površja. Ohranja naj se reliefne oblike (vrtače, skalni osamelci, ...).
5945V	Čemšeniška planina	Zakrasela, z gozdovi poraščena planina v Posavskem hribovju južno od Vranskega	geomorf	lokalni	
5942	Petačeva lipa	Lipa pri domačiji Petač severovzhodno od Liboj	drev	lokalni	- Na drevesih naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa. - Rastišča dreves v radiju krošnje naj se ne spreminja.
80289	Zimoharjeva jelka	Jelka v Zimoharjevem gozdu pri Miklavžu pri Taboru	drev	lokalni	
6005**	Kočetov kostanj	Kostanj pri Kočetovi domačiji jugozahodno od Matk	drev	državni	Upošteva se varstveni režim za naravni spomenik.

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
6006**	Gradišekova lipa	Lipa na dvorišču kmetije Gradišek v Marija Reki	drev	lokalni	• Na drevesih naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa. • Rastišča dreves v radiju krošnje naj se ne spreminja. • Upošteva se varstveni režim za naravni spomenik. • Na drevesih naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa. • Rastišča dreves v radiju krošnje naj se ne spreminja.
6008**	Otavnikov kostanj	Kostanj pri domačiji Otavnik v Veliki Reki	drev	lokalni	
6026**	Guzejeva bukev	Bukev na severnem pobočju Gozdnika pri Pongracu	drev	državni	
6032**	Hribarjeva tisa 1	Tisa v gozdu južno od Marija Reke	drev	lokalni	
6033**	Hribarjeva tisa 2	Tisa v gozdu južno od Marija Reke	drev	lokalni	
6035**	Ahačičev mokovec	Mokovec v gozdu pri domačiji Breznikar v Marija Reki	drev	lokalni	
6036**	Breznikarjeva bodika	Bodika pri domačiji Breznikar v Marija Reki	drev	lokalni	
6018**	Ramšakova lipa	Lipa na dvorišču Ramšakove kmetije južno od Tabora	drev	državni	

Preglednica: Pregled jam na območju GGE Marija Reka

Ident. št.	Ime jame	Kratka oznaka	Režim vstopa	Konkretne varstvene usmeritve
40494	Ravbarska jama 1 nad Libojami	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam ter usmeritve navedene v poglavju 3.2.2. Ker potek rogov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo stanja jame oz. potek njenih rogov. Nad znanimi rovi naj se prilagodi potek trase (naj se jim izogne)
40498	Ravbarska luknja 2 nad Libojami	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
40499	Ravbarska luknja 3 nad Libojami	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
43431	Uplaznikova jama	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
43432	Uplaznikovo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43433	Medvedova jama 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43434	Medvedova jama 2	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
43435	Lepa jama na Krvavici	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
43516	Luknja v Rebru	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43579	Petačeva jama	Jama stalni ponor, Jamski sistem	odprta jama s prostim vstopom	
43583	Kamniško brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43584	Lokanova jama	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
43965	Jama na Krvavici	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
44140	Burkeljčeva jama 1	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44141	Burkeljčeva jama 2	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
44142	Luknja na travniku	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
44191	Jama pod potjo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44192	Jama na Slomniku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	

Ident. št.	Ime jame	Kratka oznaka	Režim vstopa	Konkretne varstvene usmeritve
44387	Ravbarjev spodmol	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam ter usmeritve navedene v poglavju 3.2.2. Ker potek rogov jam ni natančno znan, naj se v izogib morebitnega uničenja med gradbenimi deli (obsežnejša dela, npr. gradnja gozdnih cest), pred začetkom del pridobi dokumentacijo stanja jame oz. potek njenih rogov. Nad znanimi rovi naj se prilagodi potek trase (naj se jim izogne)
44828	Jama v steni	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44829	Vošnjakova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44831	Brezno 2 na Kamniku	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44832	Silvotova jama	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
44833	Brezno 1 na Kamniku	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
45348	Ocvirkova jama v Štadlerjevem gozdu	Vodoravna jama	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
47598	Pihalnik 1 pri Medvedovih jamah	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
47599	Pihalnik 2 pri Medvedovih jamah	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
48685	Lepa jama 2	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48686	Koprivnica	Spodmol, kevdrč	odprta jama s prostim vstopom	
48989	Petačeva jama 2	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48990	Jama pri Grajski vasi	Jama stalni izvir	odprta jama s prostim vstopom	
49059	Pavšerjevo brezno	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	

PRIPOROČILO: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje kraša Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

12.1.7 Pričakovane naravne vrednote

Preglednica: Pričakovane naravne vrednote

Ime	Kratka oznaka
karbonati	Severovzhodni in južni del območja GGE je zgrajen iz karbonatnih kamenin

12.1.8 Konkretna varstvena usmeritve za ohranjanje ekološko pomembnih območij

Preglednica: Konkretna varstvena usmeritve na ekološko pomembnih območjih

Koda	Ime	Opis	Varstvene usmeritve
13600	Posavsko hribovje - severno ostenje - Mrzlica	Severna ostenja Posavskega hribovja med Čemšeniško planino in Mrzlico obrobajo Savinjsko dolino na jugu. Ostenja so gnezditveni prostor sokola selca, planinskega orla in velike uharice. Severna pobočja Mrzlice so večinoma porasla s bukovimi gozdovi. Na južnih in zahodnih pobočjih so krčevine s travniki in pašniki, ki segajo vse do vrha planine in so domnevni ostanki nekdanjih pašnih planin. Tu so na karbonatnih tleh prisotna polnaravna suha travišča z rastišči kukavičevk in drugih ogroženih vrst rastlin (opojna zlatica) ter metuljev (travniški postavnež). Med posameznimi hribi so vrezane ozke doline potokov z razgibanimi strugami in zmernim padcem. Naravno ohranjeni potoki so primeren habitat za navadnega koščaka.	Upošteva naj se konkretna varstvena usmeritve za območje NATURA 2000 SI5000026 Posavsko hribovje - Gospodarjenje z gozdom naj zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev naravne oz. naravi podobne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev odpornosti gozdov. - Izbere naj se manjše površine sestojev, kjer bo proizvodna doba daljša – za povečanje deleža starega, debelega drevja in semenjakov (predvsem listavcev, bukev, gorski javor...). - V gozdovih naj se določijo »ekocelice«, manjša območja za ohranjanje biotske raznovrstnosti, zaradi vzpostavljanja primernih habitatov za živalske vrste, s prepuščanjem dreves in manjših skupin drevja staranju in naravnemu razkroju in sicer prvenstveno na mejah z negozdnimi ekosistemi in v ustrezni gostoti po vsej gozdni površini. Za ekocelice naj se izbere poškodovano, bolno drevje, drevje z dupli, sušice, tako da znaša vsaj 3 % glede na lesno zalogo določenega gozda. - Pri izvajanju gozdnogospodarskih del naj se izogiba aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem živalskih in rastlinskih vrst, neaktivna pa naj se ohranjajo. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarskotehničnim opravilom (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo) s katerimi bi vznemirjali živali. - Ohranja naj se gozdove in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih, v vodotoke in obrežno vegetacijo naj se ne posega. - Za transport lesa naj se na erozijskih oziroma labilnih območjih uporabljajo pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na erozijo, pomembne habitate oziroma rastišča.
18500	Ocvirkova jama	Na severnem pobočju Velikega Slomnika, nad cesto med Košnico pri Celju in Libojami, je jama z endemno podzemno favno.	Upošteva naj se konkretna varstvena usmeritve za istoimensko območje NATURA 2000 (poglavje 5.3.1)
95600	Reka pri Grajski vasi	Potok Reka je pritok Bolske v Grajski vasi in je del porečja Savinje. Povirni del potoka Reka do vstopa v spodnjo Savinjsko dolino južno od	

Koda	Ime	Opis	Varstvene usmeritve
		Grajske vasi je habitat navadnega koščaka. Povirni kraki potoka so gozdnati, v spodnjem delu poteka ob cesti, ki povezuje Grajsko vas z naseljem Miklavž pri Taboru.	

12.1.9 Pregled območij Natura 2000 vrst in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov

Preglednica: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi Vezani na gozdni prostor znotraj GGE Marija Reka
SI3000029 Mrzlica	POO	/
SI3000083 Ocvirkova jama	POO	• (8310) Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000314 Bistrica pri Libojah	POO	• navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI3000362 Reka pri Grajski vasi	POO	• navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI5000026 Posavsko hribovje	POV	• planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) • velika uharica (<i>Bubo bubo</i>) • sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>) • belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>) • črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

12.1.10 Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka

Preglednica: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Površina znotraj POO (ha)	Površina znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>SI3000083 Ocvirkova jama</u>	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	23 ha	23 ha	ugodno

12.1.11 Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka

Preglednica: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Marija Reka

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Površina znotraj POO (ha)	Površina znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	<u>SI3000314 Bistrica pri Libojah</u>	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	12 ha	11 ha	dobro
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	<u>SI3000362 Reka pri Grajski vasi</u>		3 ha	2 ha	dobro
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	<u>SI5000026 Posavsko hribovje</u>	Odrasli planinski orli so enotno temno rjavi z zlato obarvanim vrhom glave, mladi pa imajo belo bazo repa in belo liso v perutih. V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Lahko je visoko 2 m in ima 1-1.5 m premera, gnezda na drevesih, ki so sicer redkejša, pa so še večja: 2-4 m visoka s premerom 2-3 m. Par si je zvest celo življenje. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci. Lovijo v nizkem letu, pogosto v paru. So stalnice, vendar se mladiči lahko razpršijo daleč od kraja, kjer so bili izvaljeni. Ogrožajo ga človeške motnje v času gnezdenja (kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, množično planinarjenje).	3.508 ha	593 ha	dobro
velika uharica (<i>Bubo bubo</i>)		Velika uharica je največja evropska sova. Samec spomladi v večernem mraku označuje svoj teritorij z zamolklim »bu«, ki ga ponavlja vsakih 9 sekund in se ga sliši na 1.5 km, ponekod še dlje. Gnezdi v razčlenjenih skalnih stenah s policami in luknjami, ki jih obdajajo ekstenzivno obdelovane odprte površine, na katerih lovi. Prehranjuje se pretežno s sesalci in pticami. Je stalnica. V Sloveniji velja za redko gnezdilko (60-80 parov) in je pogostejša predvsem v toplejših predelih (Kras, slovenski del Istre, Vipavska dolina). Ogrožena je zaradi motenj v času gnezdenja (plezalci, jadralni padalci, pohodniki), trkov z električni vodi ter intenzifikacije kmetijstva.	3.516 ha	594 ha	dobro

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Površina znotraj POO (ha)	Površina znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>)	<u>SI5000026 Posavsko hribovje</u>	V Sloveniji je redek gnezdec skalnih sten, ki jih obdaja odprta kulturna krajina ali goličave nad drevesno mejo. Njegova evropska populacija v zadnjih letih počasi narašča, kar je zlasti posledica prepovedi uporabe nekaterih pesticidov. Prehranjuje se v glavnem s pticami (od čisto majhnih, npr. kraljiček, do zelo velikih, npr. siva čaplja in gosi). Lovi v letu: za plenom opreza med kroženjem visoko nad tlemi, nato se z višine v izredno hitrem letu z zloženimi krili spusti nad plen. Je stalnica. Ogrožajo ga različne človekove dejavnosti: kraja mladičev iz gnezd za potrebe sokolarstva, športno plezanje, planinarjenje in onesnaževanje okolja.	3.508 ha	593 ha	povprečno
belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)		Prebiva v odprtih listnatih gozdovih, pri nas v poplavnih hrastovo-belogabrovih, redkeje v visokodebelnih sadovnjakih. Gnezdi v naravnih duplih ali duplih, ki so jih iztesale žolne in detli, ponavadi visoko nad tlemi. Nekateri samci istočasno gnezdiijo z dvema samicama. Na območjih sobivanja so znane občasne hibridizacije s črnoglavim muharjem. Hrani se s členonožci, v času gnezditve so zanj zelo pomembne gosenice. Lovi v zraku s preže, žuželke pa pobira tudi z listja in vej. Je selivka, prezimuje v Afriki južno od Ekvatorja, vrne se aprila. V Sloveniji je redka gnezdilka V dela države. Ogrožata ga izsuševanje poplavnih gozdov in intenzivno gospodarjenje z njimi (odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja).	3.508 ha	593 ha	dobro
črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)		Črna štoklja je precej redkejša in živi bolj skrito življenje kot njena sestrška vrsta, bela štoklja. V zraku jo od čapelj ločimo po iztegnjenemu vratu, od bele štoklje pa po popolnoma temni glavi, vratu, in perutih. Gnezdi v poplavnih gozdovih s številnimi visokimi debelimi drevesi, na katerih si iz vej zgradi svoje mogočno gnezdo. V Sloveniji, kjer sodi med redke gnezdilke, so to najpogostejše belogabrovo-dobovi gozdovi, ki so prepredeni s potočki in manjšimi močvirji. Hrani se z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji, ki jih lovi med počasno hojo na gozdnih jasah, vlažnih travnikih, ob stoječih in tekočih celinskih vodah. Je selivka, ki se iz tropske Afrike vrne aprila. Ogrožata jo zlasti izginjanje ustreznih gnezdišč in človekove motnje v času gnezdenja, na katere je izredno občutljiva.	3508 ha	593ha	povprečno

12.1.12 Konkretna in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

USMERITVE ZA VSA OBMOČJA NATURA 2000
- Nadaljuje naj se z izvajanjem trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdom. - Ohranja se čim bolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije. - Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov. - Izvaja naj se skupinsko postopno gospodarjenje s pomlajevanjem v manjših pomladitvenih jedrih in prebiralno gospodarjenje. - Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje. - Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste. - Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov. - Ohranja naj se vsaj 3% mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda. - Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom. - Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini. - Varujejo, vzdržujejo in vzpostavljajo naj se nahajališča, zatočišča ter strukture živalskih in rastlinskih vrst (mokrišča, travišča, barja, izviri, jame, brezna, kali, brlogi, gnezda, ...). Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. - Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov se ne trasira gozdnih prometnic. - Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin. - Zagotovi naj se naravno usklajena gostota parkljaste divjadi, ki omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst. - Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja. - V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenje gozda se ne izvaja. - Novih gozdnih prometnic se na območju jam ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik. - Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja. - Rekreacijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najbolj občutljivejših območij ohranjanja narave.

Usmeritve vezane na posamezna območja:

Ime	Površina (ha)
SI3000083 Ocvirkova jama	22,4 ha
VRSTE/HT: Jame, ki niso odprte za javnost	
USMERITVE: Upošteva naj se podrobnejše usmeritve za geomorfološko podzemeljsko zvrst naravne vrednote (poglavje 3.2) in naslednje konkretne varstvene usmeritve: - Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst. - Ohranja naj se čim bolj sklenjen sklep krošenj v sestojih. - Ohranja naj se strukturno pestrost gozdov. - Omogoči naj se naravno pomlajevanje v manjših jedrih. - Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. - Krčitev gozdov naj se ne izvaja. - Pri sečnji in spravilu lesa v okolici se uporablja biološko razgradljiva olja. - Fitofarmaceutskih sredstev za zatiranje rastlin in živali naj se ne uporablja.	

Ime	Površina (ha)
SI3000362 Reka pri Grajski vasi	1,70ha
SI3000314 Bistrica pri Libojah	11,10 ha
VRSTA: Rak navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)	
USMERITVE: - Ohranja naj se sedanjí obseg naravne ohranjenosti vodotokov. - Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi oz. pripravlja v 10m – 15m pasu ob strugi vodotoka. - Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. - Ohranja naj se obvodna drevnina, morebitno redčenje obvodne drevnine naj bo selektivno, tako da se ohranja raznodobna struktura. - Ohranja naj se naravna vrstna sestava brez umetno vnesenih iglavcev (nevarnost zakisanja tal) - Iz vodotokov se ne odvzema sedimentov. - Prepreči naj se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin (redno vzdrževanje, ustrezno odvodnjavanje takoj po končanem spravilu lesa...). - Ohranjajo naj se naravne brežine prepredene s koreninskim sistemom lesnih vrst. - Izvaja naj se ukrepe za preprečitev širjenja in izkorenitev invazivnih vrst; - Morebitni posegi na brežinah potokov (15 m pas ob vodotoku) in v obrežno vegetacijo izven gozda ter dela v gozdu v neposredni bližini vodotokov naj se izvajajo tako, da se ne povzroča večjega kaljenja vode. - Po strugah potokov naj se ne vrši spravila lesa. Možno je pravokotno prečenje vlake čez vodotok. - Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine	
PREDLAGANI UKREPI v GGN: 610 – Vzdrževanje grmišč in obrežij	

Ime	Površina (ha)
SI5000026 Posavsko hribovje - ostenje	594,51ha
VRSTA: - sokol selec (<i>Falco peregrinos</i>), - planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), - velika uharica (<i>Bubo bubo</i>), - belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>), - črna štorklja (<i>Ciconia nigra</i>)	
- V polmeru 250-750 m okoli znanih gnezd sokola selca naj se oblikuje mirne cone, v katerih se vsaj v času od 1. januarja do 30. junija ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic. Razdalja polmera upošteva razgibanost terena. - Na območju Kravice, je določena ekocelica brez ukrepanja. Območje le te naj se izvzame iz gospodarjenja še za nadaljnjih 20 let.	
PREDLAGANI UKREPI v GGN: 653 – Naravni razvoj biotopov – zatočišč Odseke: 395H, 392C, 392A, 391A, 391B, 391J in dele odsekov 393C, 393B, 395A, 395I, 395G, 392B, 391C in 391E (karta priloga 5) naj se izvzame iz gospodarjenja. Na tem območju naj se zasnuje ekocelica brez ukrepanja. Ekocelica bo zajemala gnezdišče sokola selca (<i>Falco peregrinos</i>) na Kravici, naravne vrednote, na tem območju in naravni spomenik Kravica. Predlagane so 1. stopnja funkcije ohranjanja naravnih vrednot in biotske pestrosti. <i>Karta Priloga 5</i>	

12.1.13 Konkretna usmeritve za varstvo kulturne dediščine

Preglednica: Pregled objektov kulturne dediščine in usmeritve za njih v GGE Marija Reka (vir: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine)

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-26967	Liboje – Domačija Liboje 53	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26970	Liboje – Hiša Liboje 51	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Hiša stoji v okviru domačije, ki jo na južni strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27114	Liboje – Hiša Liboje 26	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Hiša stoji ob cesti, ki na južni strani prehaja v gozd (ki je sicer okrnjen zaradi kamnoloma). Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26968	Liboje – Gospodarsko poslopje pri domačiji Liboje 84	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gospodarsko poslopje stoji vzhodno od manjše zaplate gozda. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-10452	Liboje – Spominska plošča žrtvam NOB	spomenik	memorialna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Spominska plošča je na hiši, ki se nahaja na lokaciji južno od strnjenega gozda. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-26969	Liboje – Hiša Liboje 2	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Hiša se nahaja ob cesti in potoku in jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-03007	Liboje – Cerkev sv. Neže	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Cerkev stoji na odprti travnati vzpetini, iz Z, J in V strani jo obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-27077	Pongrac – Kašča na domačiji Pongrac 162	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kašča stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27076	Pongrac – Stara hiša Pongrac 165	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Hiša stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27074	Pongrac – Domačija Pongrac 146	dediščina	profana stavbna dediščina	*porušena, arhivsko varstvo
1-28631	Pongrac – Kozolec na domačiji Pongrac 114	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz severne strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27075	Pongrac – Gospodarsko poslopje na domačiji Pongrac 62	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gospodarsko poslopje stoji na domačiji, ki jo iz Z in J strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27080	Pongrac – Kozolec na domačiji Pongrac 61	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-27079	Pongrac – Kozolec na domačiji Pongrac 50	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec v okviru domačije stoji vzhodno od večje zaplate gozda. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-10439	Pongrac - Znamenje	spomenik	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Znamenje stoji ob cesti, južno od domačije Pongrac 37, ki jo iz Z, S in V strani obdaja strnjen gozd. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-27081	Pongrac – Svinjak na domačiji Pongrac 37	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Svinjak stoji na domačiji, ki jo iz Z, S in V strani obdaja strnjen gozd. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-03221	Matke – Cerkev sv. Marije Magdalene	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Cerkev stoji na gozdnati vzpetini, iz vseh strani jo iz bližine obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-10399	Matke – Prazgodovinska naselbina Hom	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Višinska naselbina se nahaja na vrhu gozdnatega hriba Hom. Večji poseki dreves v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovani poseg sprejemljiv tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-24725	Matke - Gozdno znamenje	dediščina	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Znamenje stoji sredi gozda, v bližini gozdne ceste. V njegovi neposredni okolici se redno čisti podrast. Večji oz. strnjeni poseki drevja v gozdu niso sprejemljivi.
1-23124	Pongrac – Gomilno grobišče Goršek	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Gomilno grobišče se nahaja v strnjenem gozdu. Večji poseki dreves v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovani poseg sprejemljiv tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-10395	Pongrac – Gomilno grobišče Bezovnik	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Večje gomilno grobišče se nahaja v strnjenem gozdu. Večji poseki dreves

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
				v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovani poseg sprejemljiv tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-23192	Šešče pri Preboldu – Gomilno grobišče Žohar	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Večje gomilno grobišče se nahaja v strnjem gozdu. Večji poseki dreves v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovani poseg sprejemljiv tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-25155	Matke – Mlin na domačiji Matke 55	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Mlin stoji na travnati čistini, ki ga iz Z, S in V strani iz bližine obdaja strnjem gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24728	Matke – Kozolec na domačiji Matke 55	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-25016	Matke – Kašča na domačiji Matke 55	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-25021	Marija Reka – Sušilnica za hmelj na domačiji Marija Reka 69	dediščina	profana stavbna dediščina	*porušena, arhivsko varstvo

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-24734	Marija Reka – Kozolec na domačiji Marija Reka 69	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24733	Marija Reka – Kozolec na domačiji Marija Reka 66	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24731	Marija Reka – Kašča na domačiji Marija Reka 64	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kašča stoji na domačiji med cesto in potokom, ki jo iz Z in V strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24724	Marija Reka – Kozolec na domačiji Marija Reka 41	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24732	Marija Reka – Kozolec na domačiji Marija Reka 53	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz S in V strani obdaja gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24723	Marija Reka – Kozolec na domačiji Marija Reka 36	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-03153	Marija Reka – Cerkev Marijinega vnebovzetja	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Cerkev s planinskim domom stoji na gozdnatem pobočju, iz vseh strani ju obdaja strnjen gozd, razen travnate čistine na južni strani. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-00165	Grajska vas – Šmiglova zidanica	spomenik z vplivnim območjem	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Zidanico iz vseh strani obdaja strnjen gozd, razen na severni strani, kjer je travnata čistina. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-03040	Miklavž pri Taboru – Cerkev sv. Miklavža	spomenik z vplivnim območjem	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Cerkev stoji na travnatem pobočju, iz vseh strani ju obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24352	Miklavž pri Taboru – Domačija Miklavž pri Taboru 21	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačija se nahaja na travnatem pobočju, iz vseh strani ju obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-20593	Miklavž pri Taboru – Hiša na domačiji Miklavž pri Taboru 14	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Hiša stoji na domačiji na travnati čistini, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-21231	Miklavž pri Taboru – Kašča na domačiji Miklavž pri Taboru 13	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kašča stoji na domačiji na travnati čistini, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-21232	Miklavž pri Taboru – Kozolec na domačiji Miklavž pri Taboru 13	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-20594	Miklavž pri Taboru – Hiša na domačiji Miklavž pri Taboru 27	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Hiša stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24355	Miklavž pri Taboru – Domačija Miklavž pri Taboru 37	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-24354	Miklavž pri Taboru – Domačija Miklavž pri Taboru 35	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-30729	Vrhe – Kozolec na domačiji Vrhe 2a	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz V in J strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24358	Miklavž pri Taboru – Domačija Miklavž pri Taboru 31	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo (gospodarsko poslopje je bilo porušeno) na travnatem pobočju iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-20595	Miklavž pri Taboru – Sušilnica za hmelj domačije Miklavž pri Taboru 32	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Sušilnica za hmelj stoji v gozdnem robu, na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24318	Loke pri Taboru – Kozolec na domačiji Loke 35	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz V in J strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24402	Loke pri Taboru – Kašča na domačiji Loke 35	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-24353	Loke pri Taboru – Domačija Loke 27	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Domačijo na V strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-20584	Loke pri Taboru – Kozolec na domačiji Loke 32	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo na J strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-20583	Loke pri Taboru – Kozolec na domačiji Loke 31	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-30023	Loke pri Taboru – Kozolec na domačiji Loke 25	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo na V strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-20579	Loke pri Taboru – Vaško jedro	dediščina	naselbinska dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Vaško jedro s posameznimi varovanimi objekti se nahaja na ravnini, v relativni bližini ga na obronkih iz vseh strani obdaja gozd. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-20592	Miklavž pri Taboru – Kozolec na domačiji Miklavž pri Taboru 11	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani v relativni oddaljenosti obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-10438	Loke pri Taboru - Znamenje	spomenik	sakralna stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Znamenje stoji ob cesti na travnatem pobočju, na Z in S strani ga obdaja strnjen gozd. Ta se ohranja in ustrezno vzdržuje. Dodatni večji oz. strnjeni poseki drevja v njej niso sprejemljivi.
1-20589	Črni Vrh pri Taboru – Kozolec na domačiji Črni Vrh 24	dediščina	profana stavbna dediščina	*porušena, arhivsko varstvo
1-21433	Črni Vrh pri Taboru – Kozolec na domačiji Črni Vrh 23	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz S in J strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-21434	Črni Vrh pri Taboru – Kašča na domačiji Črni Vrh 23	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-20590	Črni Vrh pri Taboru – Hiša Črni Vrh 30	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Hiša stoji na domačiji, ki jo iz vseh – razen iz južne strani - obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-20591	Črni Vrh pri Taboru – Hiša Črni Vrh 31	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-29565	Črni Vrh pri Taboru – Arheološko območje Malik	dediščina	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Arheološko najdišče se nahaja na travnatem pobočju, na severni strani meji na gozdni rob in strnjen gozd. Večji poseki dreves v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovani poseg sprejemljiv tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-24462	Črni Vrh pri Taboru – Kozolec na domačiji Črni Vrh 19	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz vseh – razen iz vzhodne strani - obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-24298	Črni Vrh pri Taboru – Hiša Črni Vrh 19	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-24461	Črni Vrh pri Taboru – Sušilnica na domačiji Črni Vrh 19	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-20585	Črni Vrh pri Taboru – Kašča na domačiji Črni Vrh 2	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kašča stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-21233	Črni Vrh pri Taboru – Kozolec na domačiji Črni Vrh 17	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kašča stoji na domačiji, ki jo na severni strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.
1-21234	Črni Vrh pri Taboru – Kašča na domačiji Črni Vrh 17	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-20587	Črni Vrh pri Taboru – Hiša Črni Vrh 16	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-20586	Črni Vrh pri Taboru – Kozolec na domačiji Črni Vrh 14	dediščina	profana stavbna dediščina	Veljajo iste usmeritve.
1-10401	Loke pri Taboru – Ruševine gradu Ojstrica	spomenik	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Ruševine gradu se nahajajo na izrazito gozdnati vzpetini. Večji poseki dreves v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovani poseg sprejemljiv tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
1-30198	Loke pri Taboru – Kozolec na domačiji Loke 40	dediščina	profana stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Kozolec stoji na domačiji, ki jo iz vseh strani obdaja strnjen gozd. Gozdni rob in gozd se ohranjata in ustrezno vzdržujeta. Večji oz. strnjeni poseki drevja v njem niso sprejemljivi.

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Usmeritve
1-27871	Loke pri Taboru – Višinska naselbina Krvavica	dediščina	arheološko najdišče	Upoštevanje varstvenega režima in splošnih usmeritev za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru. Višinska naselbina se nahaja na vrhu in pobočju gozdnatega hriba Krvavica. Večji poseki dreves v območju arheološkega najdišča niso sprejemljivi, dovoljeno je izbiralno redčenje drevja. Varstvo pred posegi ali uporabi, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovani poseg sprejemljiv tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.

12.1.14 Pregled gozdnih cest

Preglednica: Pregled gozdnih cest v gozdnogospodarski enoti Marija Reka

Zap. št.	Cesta	Ime ceste	Dolžina (m)
1.	94701	ODCEP IGRIŠE	71
2.	93366	ODCEP KOBANC 1	7
3.	93302	ODCEP ŽVAJGA	116
4.	93262	ODCEP KOMAR	531
5.	93261	ODCEP POLANJŠEK	470
6.	93260	PODGOZDNIK-ŠPAJZER-FUJTOVA PLANINA	1.020
7.	93259	KONŠČA-URANKAR 3	1.203
8.	93258	ODCEP JELENČAR	535
9.	93257	MATIJEVC-ŠTARHL	1.826
10.	93255	MALA REKA-POČIVALNIK	1.073
11.	93253	DOLGI POTOK-TURNŠEK	472
12.	93252	ODCEP ŠVARC-ODD.194	1.790
13.	93251	ODCEP GRILOV GRABEN	1.259
14.	93250	ODCEP ODD.182	470
15.	93249	ODCEP HUDI POTOK	881
16.	93247	PONGRAC-GABERŠEK	546
17.	93246	ŠVARC-ŠMOHOR	849
18.	93245	FESTUNGA-GOZDNIK 2	1.665
19.	93244	FESTUNGA-GOZDNIK 1	715
20.	93243	PODGOZDNIK-ŠPAJZER-FUJTOVA PLANINA 2	1.308
21.	93242	PODGOZDNIK-ŠPAJZER-FUJTOVA PLANINA 1	1.048
22.	93241	DOLGI POTOK-MALI GOZDNIK 2	1.439
23.	93240	DOLGI POTOK-MALI GOZDNIK 1	2.466
24.	93239	JABLANŠEK-HOM	610
25.	93238	VRHE-JELENČARJEVA PEČ	1.031
26.	93237	LIPOVŠEK-MRZLIČAR 2	622
27.	93236	LIPOVŠEK-MRZLIČAR 1	511
28.	93235	LAZNIK-PODBREGAR	993
29.	93234	ŠKARJE-DUŠAK	1.184
30.	93232	KOČET-NA GOLJAVI	798
31.	93231	VRBAN-KOBAC	818
32.	93230	URANKAR-JANŽIČ	1.346
33.	93229	OTAVNIK-RAMŠAK	1.326
34.	93228	ODCEP SMREŠKI GRABEN	784
35.	93227	ZAPETERNIK-PEČNIK	1.362
36.	93225	FUJT-MRZLIŠKI GRABEN	2.304
37.	93224	MRZLIŠKI GRABEN-HOMIČ	821
38.	93223	KROŠNJA-KOS	1.255
39.	93222	ODCEP MRZELJ-KAPELA	866
40.	93221	KREGAR-RESNICA 2	1.708

Zap. št.	Cesta	Ime ceste	Dolžina (m)
41.	93220	KREGAR-RESNICA 1	219
42.	93219	ODCEP KREGARJEV GRABEN	640
43.	93218	ODCEP MATJON 2	512
44.	93217	ODCEP MATJON 1	1.070
45.	93216	ODCEP KOBAC	255
46.	93214	ODCEP DOLGANA	1.760
47.	93213	ODCEP JEREB	493
48.	93212	ODCEP BOKAL	978
49.	93211	KONJŠČA-URANKAR 2	671
50.	93210	KONJŠČA-URANKAR 1	1.242
51.	93209	VETERŠEK-ZG.ZABRLOŽNIK	189
52.	93207	VETERŠEK-ZABRLOŽNIK	1.580
53.	93206	PRESEDLE-KRVAVICA-TESNI GRABEN	3.667
54.	93205	OJSTRICA-PRESEDLE 2	1.225
55.	93204	OJSTRICA-PRESEDLE 1	2.814
56.	93202	BLATE-PODLOG-LEPA TRATA	1.567
57.	93201	CESTA VELIKA PLANINA 2	1.539
		SKUPAJ	60.539

12.1.15 Ostale priloge

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev se določajo na podlagi naslednjih kriterijev:

Mladovje: mlade razvojne stopnje sestoja vključno z letvenjakom, ki niso pod zastorom starejšega drevja. Zgornja meja za letvenjak je pod 10 cm srednjega premera dreves v vladajočem in sovladajočem položaju;

Drogovnjak: sestoj s srednjim premerom drevja v vladajočem in sovladajočem položaju od 10 do pod 30 cm, pomladek pa ne sme preseči 35 % pokrovnosti;

Debeljak: srednji premer dreves v vladajočem in sovladajočem položaju je 30 cm in več ob pogoju, da pomladek ne presega 35 % pokrovnosti;

Sestoj v obnavljanju: presvetljen sestoj v razvojni stopnji debeljaka, izjemoma tudi drogovnjaka, pri katerem pomladek pokriva več kot 35 % tal oziroma pri katerem naravna obnova ni vprašljiva in

Kakovost drevja se v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot ugotavlja na drevju, debelejšem od 30 cm, po naslednjih kriterijih:

- *odlična*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti A1, A2 ali B v drugem delu pa je les kakovosti vsaj C;
- *prav dobra*, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti C (oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del);
- *dobra*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti C, v drugem delu pa je les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2);
- *zadovoljiva*, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2) oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del;
- *slaba*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D2 ali slabši, v drugem delu pa D3).

Klasifikacija temelji na Prilogi 2 (Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine) Pravilnika o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS št. 79/2011).

Listavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za proizvodnjo rezanega furnirja,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo luščenega furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti.

Iglavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za resonančni les,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D1 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti,
- razred D2 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo,
- razred D3 vsebuje hlode z izrazito zverženostjo lesnih vlaken za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo.

Korekcijski faktorji za izravnavo debelinske strukture lesne zaloge po debelinskih razredih:

Stratum	Iglavci					Listavci				
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1	0,875	0,882	0,857	1,038	1,286	0,818	0,864	1,000	1,053	1,167

Pri listavcih in iglavcih smo podcenjevali deleže lesne zaloge v četrtem in petem debelinskem razredu. Deleže lesne zaloge smo pri listavcih precenjevali v prvem in drugem debelinskem razredu, pri iglavcih pa v prvih treh debelinskih razredih.

12.2 Ločene priloge

12.2.1 Tabelarni del

Obrazec E1: Zbirni pregled za celotno GGE Marija Reka,

Obrazec E2: Zbirni pregled po rastiščnogojitvenih razredih za GGE Marija Reka,

Obrazec E3: Zbirni pregled po lastniških kategorijah gozdov za GGE Marija Reka.

12.2.1 Opisi odsekov

Obrazec E4

12.2.2 Kartni del

Karta št. 1: Pregledna karta,

Karta št. 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov,

Karta št. 3: Karta rastišč,

Karta št. 4: Karta kategorij gozdov,

Karta št. 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov,

Karta št. 7: Karta funkcij gozdov,

Karta št. 8: Karta ukrepov,

Karta št. 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del,

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila in

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov.

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

- Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin,
- Karta 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem namenu ne izključuje,
- Karta 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda,
- Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi,
- Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov,
- Karta 6a: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali
- Karta 6b: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti,
- Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah,
- Karta 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda,
- Karta 9a: Odprtost gozdov s prometnicami,
- Karta 9b: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami,
- Karta 9c: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Preglednice in komentarji k prostorskemu delu načrta GGE Marija Reka

Preglednica h karti 1: Razvoj gozdnih površin zadnjih deset let

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli GGE	5.827,67	100
1b) Novo določene površine gozdov	73,78	1,3
1c) Novo izločene gozdne površine*	38,69	0,7
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	8,00	0,1
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	5.854,76	100,5
Površine v zaraščanju (niso gozd)	89,59	
Druga gozdna zemljišča	8,34	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali zaradi drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz preglednice je mogoče razbrati, da se je gozdna površina v zadnjih desetih letih povečala za 27,09 ha oz. za 0,5 %. Del novo določenih in izločenih površin lahko pripišemo procesu zaraščanja kmetijskih zemljišč. Z upoštevanjem rabe tal in terenskimi snemanji ob izdelavi opisov sestojev smo ugotovili, da se s pionirsko gozdno vegetacijo trenutno zarašča 89,59 ha kmetijskih zemljišč. Površine v zaraščanju se pojavljajo razpršeno po vsej GGE.

Komentar h karti 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem namenu ne izključuje

Skupna površina teh območji v GGE Marija Reka znaša 615,01 ha. Gre za območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna funkcija, funkcija varovanja naravne dediščine, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko zdravstvena funkcija, estetska in raziskovalna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Največja koncentracija teh gozdov je na območju Mrzlice, Pongraca, Male Reke in Črnega Vrha.

Preglednica h karti 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Območje	Površina ha	Delež %
1. območje	21,81	83,21
2. območje	1,05	4,02
3. območje	1,31	5,01
4. območje	2,03	7,76
Skupaj	26,21	100,00

Gre za območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna) (1. in 2. stopnja).

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija. Nahajajo se v okolici plezališča Kotečnik.
2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti. Nahajajo se v okolici Krvavice.
3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti. Nahajajo na območju Mrzlice.
4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti. Nahajajo se v okolici Krvavice.

Preglednica h karti 3: Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež %
1. zelo velika intenzivnost	421,27	7,20
2. velika intenzivnost	1.285,21	21,95
3. srednja intenzivnost	3.156,64	53,92
4. majhna intenzivnost	900,3	15,38
5. brez načrtovanih ukrepov	91,34	1,56
Skupaj	5.854,76	100

Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih, pri čemer je kot merilo upoštevana vsota števil, ki izražajo povprečje letnega možnega in v preteklem desetletju realiziranega poseka (bruto m³/ha) ter povprečje dvakratnega obsega načrtovanih in realiziranih gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar in sicer:

- zelo velika intenzivnost - vsota obeh števil presega 9;
- velika intenzivnost - vsota števil je od 6 do vključno 9;
- srednja intenzivnost - vsota števil je od 3 do vključno 6;
- majhna intenzivnost - vsota števil je od 0 do vključno 3;
- brez načrtovanih ukrepov.

V GGE Marija Reka površinsko prevladujejo odseki s srednjo (53,92 %) in veliko intenzivnostjo gospodarjenja (21,95 %). Odsekov, kjer ne načrtujemo ukrepov je samo 1,56 % gozdne površine.

Preglednica h karti 4: Območja varovalnih gozdov

	Površina	
	ha	%
Varovalni gozdovi	151,48	100,00
Gozd	151,48	100,00

Varovalni gozdovi so v GGE Marija Reka izločeni zaradi poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Najdemo na Krvavici, Mali Reki, Kamniku, Kotečniku, Goljavi in Slomniku.

Preglednica h karti 6a: Mirne cone, zimovališča in grmišča

	Površina	
	ha	%
Vsi gozdovi	5854,76	100,0
Mirne cone in zimovališča	848,80	14,5

V enoti ni grmišč pomembnih za ohranitev prosto živečih živali. V enoti imamo 848,80 ha mirnih con in zimovališč za srnjad in gamsa (območje Kotečnika, severni del Šmohorja, Mrzlice, Kamnika, Gozdnika, Goljave, Krvavice in Lobnikarjevega griča).

Preglednica h karti 6b: Gozdovi v območju NATURE 2000 in v EPO

	Površina	
	ha	%
Vsi gozdovi	5.854,76	100,00
EPO	2.703,69	46,18
Natura 2000	3.669,20	62,67

Na karti 6b je prikazan gozdni prostor območij EPO in posebnega varstvenega območja (območje Natura 2000). Območji se prekrivata tako, da poteka območje Nature 2000 preko območja EPO.

Komentar h karti št. 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na karti št. 7 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah:

1. vodovarstvena območja,
2. poplavna območja,
3. plazljiva območja,
4. potencialna erozijska območja (opredeljena so na podlagi Opozorilne karte erozijskih območij v merilu 1:250.000).

Preglednica h karti 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Vodovarstvena območja – državni	482,76	4,33
Vodovarstvena območja - občinski	5,59	9,51
Referenčni odseki - linije		
Referenčni odseki na jezerih		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	2,27	0,57
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	14,92	0,92
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	4,96	0,46
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	8,19	0,42
Območje veljavnosti rezultatov	108,00	16,12
Območja pogostih poplav	0,00	0
Območja redkih poplav	0,00	0
Območja zelo redkih poplav	49,74	1,79
Poplavni dogodki - Območje poplave	0,00	2,77
Plazovita območja	0,00	0
Plazljiva območja		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	407,10	3,73
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	977,02	12,36
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.387,77	15,36
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	1.190,49	8,18
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	2.659,59	36,35
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	1.129,26	23,95
Potencialna erozijska območja - Običajni ukrepi	908,56	31,34
Potencialna erozijska območja - Zahtevni ukrep	56,46	19,49
Celotna površina GGE	7,16	19,49

Komentar h karti št. 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Krčenje gozda ni dovoljeno na površini 151,48 ha, v varovalnih gozdovih.

Krčenje gozda praviloma ni dopustno na skupno 3323,57 ha gozda in sicer gre za območja s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, v sklenjenih območjih gozdov, na potencialnih erozijskih območjih (na območjih zahtevnih in strogih ukrepov) in na območjih, kjer je verjetnost pojavljanja plazov velika do zelo velika.

V preostalem delu GGE s površino 642,40 ha je krčenje gozda dovoljeno.

Komentar h karti št. 9b: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Z valorizacijo kriterijev za določitev območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami v GGE Marija Reka ugotavljamo, da kriterijem ustreza skupno 255,39 ha gozdov, v katerih bi bila potrebna izgradnja gozdnih cest. Ta območja so prisotna na območju Krvavice, Kozice, Kamnika, Kotečnika, Kamčiča in Goljave.

Pred izgradnjo posamezne ceste je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja DRSV, kadar gre za gradnjo ceste na poplavnem območju, plazljivem območju, plazovitem območju, potencialnem erozijskem območju, priobalnem zemljišču ali vodovarstvenem območju.

Komentar h karti št. 9c: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

Z valorizacijo kriterijev za določitev nezadostno odprtih gozdov z gozdnimi vlakami v enoti ugotavljamo, da kriterijem ustreza skupno 425,90 ha gozdov, v katerih bi bila potrebna izgradnja vlak. Ta območja so prisotna na posameznih strmejših neodprtih predelih razpršeni po GGE.

Pred izgradnjo posamezne vlake je potrebno pridobiti ustrezna dovoljenja DRSV, kadar gre za gradnjo vlake na poplavnem območju, plazljivem območju, plazovitem območju, potencialnem erozijskem območju, priobalnem zemljišču ali vodovarstvenem območju.